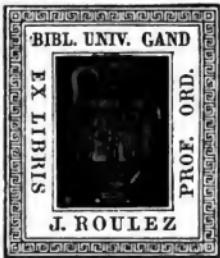

Ace E430

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

9000000

DE
**CYCLO GRAECORUM
EPICO**

ET
POETIS CYCLICIS

SCRIPSIT

EORUM FRAGMENTA COLLEGIT ET
INTERPRETATUS EST

DR. CAROLUS GUILIELMUS MÜLLER,

THURINGUS.

*Ημεῖς δὲ κλέος οίον ἀκούομεν,
οὐδὲ τι ἴδμεν.*

CUM TABULA LAPIDI INSCRIPTA.

LIPSIAE,
SUMPTIBUS AUGUSTI LEHNHOLDI.
MDCCXXIX.

VIRO AMPLISSIMO, DOCTISSIMO

CAROLO GOETTLINGIO

PHILOSOPHIAE DOCTORI, PROFESSORI PUBL. ORD. IN UNIVER-
SITATE LITTERARUM JENENSI,

PRAECEPTORI AESTIMATISSIMO

H U N C L I B R U M,

GRATI ANIMI TESTEM,

DEDICAVIT

A U C T O R.

VIR AMPLISSIME, DOCTISSIME.

Non existimo, quemquam futurum esse, qui fragmenta cyclicorum poëmatum, inter quae tot egregia et ab antiquis criticis laudata fuerint, collecta recteque interpretata indigna habeat, quibus *Tuum* nomen praescribatur, praesertim quum tam saepe ab Heynio eorum collectio sit expetita, quum tam valde Joh. Henr. Vossius, sagacissimus omnium rerum, quae ad mythologiam pertinent, dum in vivis fuit, judex, ut ea componerentur, postulaverit: ut mirum non esset, tandem universitatem litterarum Borussicam Rhenanam praemii etiam propositis juvenes ad hanc provinciam suscipiendam excitasse. Illo jam tempore, quo Jenae litteris *Tuis* ipsius auspiciis studens versarer, aliquando haec fragmenta edere apud animum constitueram. Berolinum serius prosectorus aliquoties cum Boeckhio de hoc meo consilio collocutus magno gudio vidi, etiam hunc virum, doctissimum, humanissimum non solum proposita probare, sed etiam ad ea recte efficienda me exhortari. Quae quum ita essent, Wimariae munere praceptoris gymnasii fungens non solum in colligendis interpretandisque cyclicorum, sed omnium omnino epicorum vetustissimorum fragmen-

tis magno cum studio ab initio occupatus; mox tantopere et munere ipso distractus et nonnullis rebus incommodissimis, quas hic neque locus, neque tempus est exponere, ita turbatus sum, ut, quae jam fere finita erant, non perficerem, neque me, qua eram animi aegritudine, ea unquam perfecturum esse putarem. Non satis magna laude quum aliorum, tum *Tuam* in me erigendo confirmandoque operam ornare possum, neque potero, qua etiam effectum est, ut, quum nova incommoda accederent, potius animum colligerem, ad nativumque vigorem redirem, quam ut me prorsus deprimi paterer. Quod his tam variis fortunae casibus scripsi, *Tibi, Vir optime,* munusculum offero.

Sentio quidem, multa deesse, ut perfecta horum carminum editio sit, quum multa certo fragmenta me sedulo quaerentem fuderint, quum multa fortasse alio modo ordinanda sint (etsi multum temporis in eorum compositionem impendebam), et multa sine dubio aliter dicenda fuerint; nam libenter fateor, me mihi ipsi Latine scribendo non satisfacere: attamen non puto, quum Wüllneri de his carminibus scripta dissertatio tantum virorum doctorum plausum tulerit (vid. Osanni judicium in ephemeridibus inscriptis: *Hermes*, 1828, fasc. II. p. 185 sqq. et Bacchii in Jahnii annal. philol. et paedagog. volum. I. fasc. 2. anni 1828.), ego vero in multis rebus de illius viri placitis mihi recedendum esse viderim, meam horum fragmentorum collectionem diutius esse

retinendam. Nam duarum rerum, quae sequi possunt, ut aut mea de cyclo epico dicta sententia probetur, aut aliquis eam alia proposita ita resellat, ut omnes difficultates tollantur, mihi fere utraque aequaliter erit jucunda, quum non tam amore meae sententiae tenear, ut, si non vera est, veritatem non praeferam. Quodsi mea sententia vera inventa fuerit, aut certe viri docti meum studium, mean haec fragmenta interpretandi rationem non prorsus improbaverint, mox fragmenta ceterorum epicorum, qui Homeridae esse dicuntur, emittam, quae sequentur fragmenta Hesiodi eorumque, qui Hesiodi similes esse videntur, denique quae Antimachi Colophonii, Panysis, Pisandri Camirensis operum servata sunt. Haec omnia jam collecta, ex parte etiam interpretata habeo. Sed, ut ad meam illam primariam sententiam (quae in primae partis paragraphe quarta proposita est) redeam, ea facilitate sua commendari videntur. Photius enim in bibliothec. cod. 259. cyclum epicum dicit saepe *τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων* legi, et quum chrestomathiae Proclianaee fragmenta, nescio a quo in compendium redacta (vid. P. II. §. 2.), ita comparata sint, ut in iis hic tenor et continuatio animadvertisatur, non videntur partes cyclicorum carminum omissae esse, sed iis excerptis omnia cycli, quae ad res Trojanas pertinent, contineri. Igitur Aethiopidis non aliqua pars, quae in cyclo erat, ut omnia quae ad Ajax mortem pertinent, in his excerptis silentio

transmissa est; epitomator non partem parvae Ilia-
dis, in qua Trojae eversio describebatur, pre-
teriit, sed hae partes in cyclum receptae non
erant. Eodem modo in his excerptis carminum
Cypiorum verba: *Χειμῶνα δὲ αὐτοῖς ἐφίστησιν*
"Ἡρα, καὶ προσενεγκθεὶς Σιδῶνι ὁ Ἀλέξανδρος αἰ-
ρεῖ τὴν πόλιν etc., non cum Wüllnero et Hen-
richsenio spuria sunt habenda, neque cum Hey-
nio Herodoti caput 117. libri secundi in dubium
vocandum est; sed. mutata erat pars Cypiorum
carminum, fortasse interposita alia antiqui car-
minis narratione, ut cycli singulae partes melius
inter se consentirent.

Huic sententiae meae ea prorsus opposita
sunt, quae Osannus nuper in criticis annalibus
litteraturae, quibus nomen Hermae est (1828.
Tom. 51. fasc. 2.), docuit. „Postquam ea carmina
„electa erant, inquit, quae et argumento et prea-
„stantia erant apta, ex quibus corpus quoddam,
„cyclus, componeretur, eorum argumentum or-
„dine chronologico satis copiose narrari potuit.
„Cujus generis opus, eodem cycli nomine, Dio-
„nysius Milesius scripsit, qui Olympiade sexa-
„gesima quinta florens cyclographus nominatur.
„Hic cyclus, qui antiquissimas Graecorum fabulas
„continebat, metaphrasis quasi carminum epico-
„rum fuit, quorum hujus cycli auctor pro arbi-
„trio ea omiserat, quae non apta ad rem esse
„videbantur, secutusque saepe erat alias atque
„epicorum poëtarum narrationes; adjecterat
„tamen in quaque re narranda eorum operum,

„eorum carminum et poëtarum nomina, quos
„praetcipue duces sibi elegerat. Praeterea pro-
„bari potest, argumentum Dionysiani cycli ex iis
„haustum fuisse carminibus, quae, veteribus te-
„stantibus, in cyclum, qui epicus nominatur,
„erant recepta; aut potius cyclum Dionysii et
„cyclum epicum, si ad formam non respicimus,
„eundem fuisse. Sic verbi causa notum est, car-
„men quoddam Argonautica in cyclo epico fuisse,
„et Dionysius etiam Argonautica scripsit, quae
„pars ejus cycli erant. Si igitur narrationes ex
„Dionysii Argonauticis servantur, omnes locum
„in carmine illo habuerunt. Quod duobus locis
„(apud Schol. Apollon. Rhod. III. 200. IV, 1153.)
„primi et secundi Argonauticorum Dionysii men-
„tio injicitur, quum verisimile sit, Dionysium
„etiam libros singulos cujusque carminis, quod
„in cyclum suum receperat, commemorasse, grave
„non est, neque nostrum turbare potest judicium.“

„Quodsi maxima probabilitate, ut credimus,
„Dionysio Milesio cyclus adscribitur, perfacile
„complures dubitationes et quaestiones solvuntur,
„et veritas nostri placiti magis magisque auge-
„tur. Nam, si in priore virorum doctorum sen-
„tentia permanemus, secundum quam Dionysius
„cyclographus quidem est, sed minime cycli auctor,
„mirum videtur, eo cyclo solum, qui nonnisi ope
„epici cycli fieri potuit, hoc nomen ex prioribus
„temporibus servatum esse. At contra, si per
„Dionysium hoc nomen cycli ortum est, facile
„intelligitur, quomodo operis, cuius argumentum

„non multum jucunditatis habuit, haec inscriptio
„ab initio minus innotuerit. Nam quum hoc
„opere nonnisi singularum fabularum argumen-
„tum sine ullo ornatu oratione pedestri exhibe-
„retur, hae fabulae vero tum temporis nemini
„non notae essent, inde factum est, ut, simulat-
„que de certa quadam fabula sermo esset, quae ab
„aliquo poëtarum cyclicorum praecipue esset nar-
„rata, ipsum poëtae carmen, non cyclus pro te-
„stimonio afferretur. Sic verbi causa apud Ari-
„stotelem nunquam fere cyclus memoratur,
„sed semper nomen proprium cyclici alicujus
„poëtae, vel carminis; contra jam hoc etiam cla-
„rum est, Aristotelem, qui (Analyt. poster. I, 9,
„p. 84. C.) poëtici cycli mentionem facit, ad Dio-
„nysii cyclum respicere, recteque hoc facere, quia
„hoc loco complurium carminum ad unum poë-
„ticum corpus conjunctorum designatio necessa-
„ria esset, quae, ut ita dicam, facta esset per
„imaginem. Quum vero, aliquo tempore prae-
„terlapso, illa antiqua carmina rariora fierent,
„minusque facile comparari possent, contenti
„multi erant, quod eorum loco Dionysii cyclus
„habebant, qui inde fons uberrimus antiquarum
„fabularum factus est; et facile intelligitur, aucto-
„ribus fabularum, quas Dionysii cyclus contine-
„bat, a loco et libro, in quo conscripta eorum
„operum excerpta asservabantur, nomen cyclicis,
„seriore tamen tempore, esse datum. Ex hoc
„fonte Alexandrini Romanique epicis certe plura
„hauserunt, quam nos nunc divinamus; huic fonti

„sunt etiam Proclus ea debet, quae de cyclo
„epico scripta reliquit, etiamsi negari non potest,
„tum temporis nonnulla cyclica carmina super-
„fuisse.“

Haec sere Osannus docet. Vehementer doleo, me cum viro doctissimo, praceptor mihi carissimo, consentire non posse, et primum ejus sententiae impugnatorem exoriri debere. Plura enim sunt aut omnino falsa, aut ita comparata, quae comprobari a me non possint.

Primum enim me (pag. 19. 20.) demonstrasse puto, non Dionysium Milesium, sed Samium esse cyclographum, quum, etiamsi Dionysius cyclographus et Euripides aequales essent, (at Dionysius cyclogr. sine dubio serius vixit,) Dionysius cyclogr. tamen certe 64 — 70 annos post Milesii Dionysii florem adhuc scripserit.

Tum cyclum epicum nihil aliud esse dicit, nisi Dionysii cyclographi cyclum, qui pedestri oratione scriptus argumentum complurium epicorum carminum continuerit; cyclicisque poëtis inde nomen esse datum, quod eorum carmina excerpta et in pedestrem orationem soluta illo corpore comprehenderentur. Inveniuntur multa, quae cum hac viri doctissimi sententia non congruunt. Primum enim versus ex cyclo afferuntur (vid. p. 98. fragm. 21.), qui quomodo in cyclo Dionysii, si totum opus pedestri oratione scriptum erat, locum habere potuerint, non intelligitur. Deinde saepius veteres scriptores ita loquuntur, ut eorum verbis indicetur, carmina ipsa

cyclum fecisse, non excerpta. Aristoteles enim in analyt. post. I, c. 9. *τὰ ἐπη κύκλον* esse dicit, et Themistius quoque analyt. poster. I. *λέγεται*, inquit, *καὶ ἐπη τινὰ κύκλος*; Callimachus se odisse dicit epigr. 29. *τὸ ποίημα τὸ κυκλικόν*, et Photius cod. 259. de epici cycli carminibus loquitur, quae saepè legantur (vid. pag. 8. adnott. 8. et 9.).

Deinde argumentum cycli Dionysii affirmat ex iis carminibus haustum esse, quae in cyclo epico fuerint; sic v. c. Argonautica tam in Dionysii, quam in epico cyclo locum habuisse notum esse dicit. At vero Argonautica in cyclo epico fuisse non notum, sed verisimile tantum est.

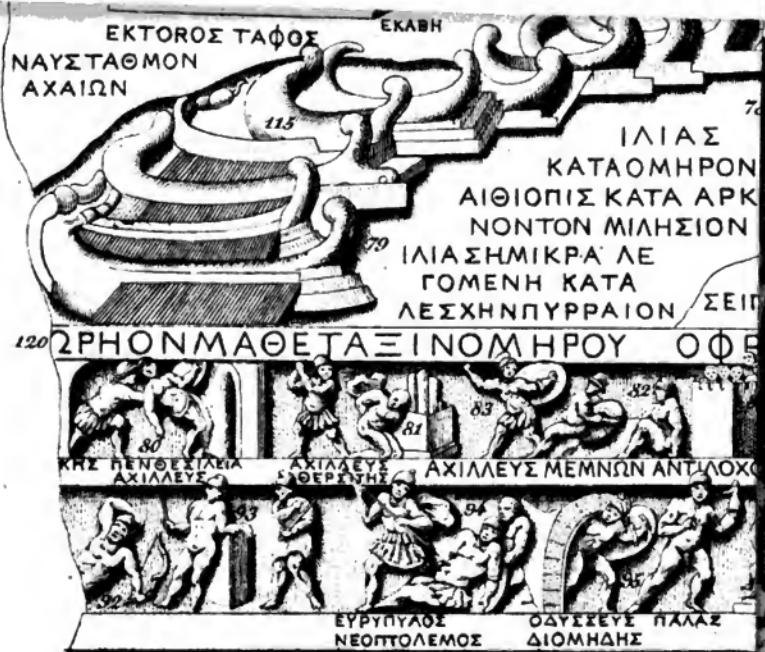
Postremo Dionysium cyclographum in cyclico suo opere non solum narrationes dedisse, quae in carminibus epicis, quae cyclica esse putantur, continerentur, sed cum iis conjunctas etiam seriorum poëtarum, tam tragicorum, quam lyricorum fabulas, ex Euripidis illo scholio apparet, quod tam grave est in historia Dionysiorum disquirenda. Quodsi epicorum, tragicorum et lyricorum poëtarum narrationes Dionysius in cyclo suo conjunxerat; quae- ritur, qua de causa epicis tantum poëtis a loco, ubi hae narrationes collectae erant, cyclicis no- men inditum sit; et cur epicus cyclus, qui idem est secundum Osanni placitum, atque Dionysii cyclus, ab illorum tragicorum et lyricorum fa- bulis receptis non etiam tragicus vel lyricus cy- clus nominetur. Haec contra Osanni sententiam monere sufficiat, nam non pauca, quae jam per se corruant necesse sit, praetermittere praestat.

Illud Euripidis scholion etiam est, quod me adducit, ut Nitzschii de cyclicis carminibus in quæstione Homerica IV. (Kieliae. 1828.) propositam sententiam non probem, qui in adnotatione 51. ad pag. 50: *Quodsi hos* (de Anticlide et Lysimacho loquitur) *eorumque similes*, inquit, *veterum poëtarum carmina cominixtis variorum fabulis perpetua oratione summaque curiositate ad historiarum formam redegissemus*; *videndum sane, ne etiam Procli argumenta historias magis, appictis poëtarum quos fabulator exscripsisset nominibus, quam ipsa illorum carmina referant.* *Ac si dudum inter doctos de Dionysio Milesio et altero Samio similis et suspicio et dubitatio est, posset quidem facile aliquis cyclica carmina ea esse putare, quibus cyclographi maxime usi essent.* *Hac ratione certe melius intelligeremus, cur alia carmina cyclica dicta essent, alia secus, quam si cyclum, dum ab alio eruditorum Graecorum alia carmina ad explendum fabularis historiae circuitum recepta essent, sibi omnino non constitisse opinaremur.*

Hæc duæ de cyclo epico prolatae conjecturæ igitur, quum omnes excellentes poëtas, tam epicos, quam tragicos et lyricos, Dionysius in suo cyclo secutus esse videatur ex parteque exscripsisse, stare nullo modo possunt. Conjecturæ quidem hæc tam re ipsa, quam virorum, qui eas proposuerunt, auctoritate commendantur; at multas alias quum propter levitatem, qua factae sunt, tum propter facilitatem, qua sexcentæ

§. XVI. Aethiopis.....	p. 101
§. XVII. Ilias parva.....	p. 102
§. XVIII. Ἰλιον πέρας.....	p. 119
§. XIX. Νόστοι.....	p. 126
§. XX. Odyssea cyclica.....	p. 132
§. XXI. Telegonia.....	p. 136
§. XXII. Fragmenta cycli epicis, quorum sedes incerta est.....	p. 137
Excursus primus: De versibus spondiacis.....	p. 139
Excursus secundus: De tabula Iliaca.....	p. 149

PARS PRIMA.

DE EPICI CYCLI NATURA ET HISTORIA.

§. I.

Introductio.

In litteraturae Graecae historia aliquid invenimus, quod fere in nulla alia; quippe ab ejus initio opera reperiuntur, quae nunquam superata sunt, neque superabuntur. Etsi ex eo tempore, quod id excipit, in quo haec egregia opera composita esse dicuntur, multa poëtarum poëmatumque epicorum nomina ad nos pervenerunt; tamen omnia integra carmina temporum injuria nobis, magno omnium dolori, erepta sunt. Nam quum magna eorum pars Homero adscribatur, certe id indicatur, veteres ea haud indigna judicasse, quae cum reliquis hujus divini poëtae carminibus comparentur. Lugemus ereptam nobis Thebaïda, dolorem capimus ex Iliade parva et Cypris carminibus amissis, animi nostri jactura Margitis moventur. Spatium, in quod haec cum multis aliis carminibus epicis referenda sunt, inde ab Homeri Hesiodique tempore usque ad Alexandrinorum poëtarum aetatem procurrit; quorum carminum plurimorum auctores partim ab antiquioribus Homeri

A

aequales appellantur; partim, sed minus recte, ante Homeri tempora vixisse dicuntur. Nam etiam si statuamus, singulas horum carminum partes prioribus temporibus esse factas; tamen negari non potest, omnino post Homericorum carminum aetatem poëmata ea esse composita. In hac tota re, quum nihil nisi fragmenta ad nos pervenerint, plurima quidem conjecturis nituntur, et nonnullis veterum testimoniis, quae haud raro sibi invicem repugnant; attamen etiam ex iis fragmentis colligere licet, carmina ea seriorum quam Homericorum temporum esse. Sub finem hujus aetatis, ubi magis arte, quam natura formatum epos invaluit, plures quidem res, quae nos in judicando adjuvent, inveniuntur, sed nihilominus pauca tantum Panyasidis, Pisandri, Antimachi, Choe-riili fragmenta supersunt.

Hujus inter Homerum Alexandrinosque temporis multis poëmatis nomen cyclicis inditum est, quorum qui auctores fuerint, qui iis hoc nomen dederit, atque in cyclo eos composuerit, vix unum apud veteres scriptores indicium invenitur, ut virorum doctorum, qui de cyclicis poëmatis scripserint, iudicia saepissime sibi minime respondere mirandum non sit. Praecipue vero hac de re loquuti sunt:

Salmasius in exercitationibus Plin. pag. 846.

Casaubonus ad Athenaeum VII, 4. (p. 277.) XV, 697. b. ibique Schweighaeuserus.

Christian. Gottl. Schwartzius in dissertatione de poëtis cyclicis, in ejus dissertatt. sel. Erlang. 1778.

Nicolaus Loënsis in miscellan. epiphyll. lib. II. cap. 4. qui liber a Grutero in Tom. V. lampadis criticae receptus est.

Dodwell de cyclis p. 802.

Bouchard antiquités poëtiques, ou dissertation sur les poëtes cycliques, et sur la poësie rhythmique.

Paris. Ann. VII. De qua dissertatione quid judicandum sit, jam Creuzer nos in libro de arte historica Graecorum pag. 26. docebat, ubi demonstrat, auctorem Schwartzii dissertationem et nonnullos alios libros exscripsisse.

Levesque in *memoires de l'institut. nation. Litterature.* Tom. I. p. 537 — 543.

Mohnikius *historia litteraturae Graecae* T. I. p. 189 — 198.

Jacobs in *Prolegomenis ad Tzetz.* pag. XXI.

Heynius ad *Virgil. Aen. lib. II. excurs.* I. et in *bibliotheca antiquae litteraturae et artis Gotting.* Tom. I. p. 23 sqq. in editorum.

Franc. Wüllnerus *de cyclo epico poëtisque cyclicis.* Monasterii 1825. quae *dissertatio proemio in academia Borussica Rhenana ornata est.*

Quorum librorum ne uno quidem, duobus Francogallorum exceptis, non usus sum; sed majus studium in colligendis componendisque veterum de cyclo testimoniis collocavi, qua re etiam plus luminis mihi accepisse, quam ex perfectis horum virorum libris mihi videor, ut saepe mihi nunc ab eorum sententia recedendum sit. Quod nemo mirabitur, qui in memoriam revocat, priorum judicia praecipue paucis verbis Photii in chrestomathia Procliana in compendium redacta niti, quae vix unius paginae spatium complent. Secundum hoc excerptum *Cypria carmina*, quum, postquam auctor egit de cyclo epico, adjiciat, *Proclum* etiam de Cypriis carminibus loquutum esse (ut plane cyclus et *Cypria carmina* sibi invicem opponantur) in cyclum epicum non recepta fuisse videntur. Sed nonnullorum virorum cura in bibliothecis nunc fragmenta chrestomathiae Procli detecta sunt, quae historiae cyclicorum carminum multum luminis afferunt. *Tychsenius* enim in co-

dice Homeri Iliadis, qui in bibliotheca Escurialensi asservatur, Homeri vitam, et quae pluris aestimanda sunt, excerpta carminum Cypriorum invenit; J. P. Siebenkeesius vero in codice Homeri Venetiano Aethiopidis, Iliadis parvae, carminis de excisione Trojæ, librorum *νόστων* et Telegoniae excerpta. Heynus primus erat, qui haec excerpta cum adnotationibus in bibliotheca ant. litt. et art. l. l. edidit. Deinde alii idem fecerunt et nuper repetita sunt in Bekkeri editione Tzetzae.

Cujus bibliothecae Proclianaæ fragmenta nimis frequenter nostro voto breviora, si cum cyclicorum fragmentis conferimus, totius cycli naturam melius, quam prius fieri potuit, intelligimus; et qui ea inspicit animadvertisit, quod quidem priores dubitarunt, Homeri Iliadem et Odysseam fuisse in cyclo receptas; cognoscit, Cypria quoque carmina locum in cyclo habuisse, et ipsam causam, qua permotus Photius sic loquutus sit, ut non recepta fuisse viderentur, invenire potest. Proclus enim suo loco haec carmina in compendium redacta dederat, sed cum variis poëtis adscriberentur, seriem rerum in cyclo narratarum turbare noluit, eamque ob causam de variis poëtis, quibus Cypria attribuerentur seriū agebant. Quo factum est, ut secundum Photii excerpta inter cyclica carmina recepta fuisse non viderentur.

Quum igitur duobus tantum veterum scriptorum locis fusior de cyclicis poëtis mentio facta sit, ceteri eos aut vix uno verbo tangant, aut silentio praetermittant, nullus locus negligendus omnesque diligenter examinandi sunt. Quod si facis, nutus attento animo acceptus, conjunctus cum aliis per se minimi momenti indiciis, te saepe ad vera, ad quae sine tua ipsius cogitatione pervenire non potes, perducit.

Quam ob causam mihi ii vituperandi esse videntur, qui quod veteres non dicunt claris verbis, omnino non credunt, quasi hoc nostro tempore omnes mores, omnia in republica litteraria dicta gestaque litteris consignata sint. In memoriam iis revocandum, quod scriptores interierint, qui si superstites essent, certe nos multa, quae nunc argumentando tantum invenire possumus, clara voce doceerent; in memoriam revocandum, etiam de iis scriptoribus veteres saepe raro tantum commemorare, qui nunc in celebratissimis habeantur, quique magnum detrimentum nobis, si veterum scriptorum testimoniis nitimur non sentientibus, interire potuerint. Sed jam ad ipsam rem accedam.

§. II.

Quid sit cyclus epicus.

Negari primum non potest, multa hic confusa esse et confundi [ut jam recte Heynius monuit in exc. I. ad Virgil. Aen. lib. II.], quum nomen *κύκλων* ad complures res relatum sit. Nam illi poëtae et scriptores, qui ab Alexandrinis grammaticis, delectu facto, sub canonis nomine proponebantur, cyclici appellati esse videntur, vel potius eorum defectus cyclus ¹⁾). Cyclicorum igitur nomine significantur quinque epicis Homerus, Antimachus, Panyasis, Pisander et Hesiodus, qui in canonem quidem illum ²⁾), at non in cyclum epicum omnes recepti fuerunt. Tum, quum *ἐν κύκλῳ* i. e. in corona, in coetu homines trivialia et tralaticia loqui soleant, adjективum *κυ-*

¹⁾ Vid. infra §. 9. de Aristotelis *κύκλῳ*.

²⁾ Vid. Photii bibl. cod. 259. Tzetzae exeges. in Hesiodum pag. 13. ed. Lips.

• *κλιος* fortasse accepit significationem *vulgaris*, vel qui *vulgaria narrat, affert*³⁾. Attamen de hac significatione infra nonnullis locis agam, nunc de cyclo epico.

Variae, qui hic cyclus epicus sit, definitiones exstant, quae magna ex parte sibi repugnant, iisque fidentes in errores adducunt. Acron enim [si re vera hoc scholion Aeronis, quod mihi persuadere vix possum,] in scholl. ad Horat. art. poët. 156: *Cyclicus, inquit, poëta est, qui ordinem variare nescit; vel qui carmina sua circumfert, quasi circumforaneus.* Aut nomen proprium est et significat *Antimachum poëtam.* Aliter cyclici dicuntur, qui circum civitates eunt recitantes. Haec definitio aut valde ridicula et vix ab una parte probanda, aut non ad cyclum epicum referenda. Nam quum Homerus esset in cyclum receptus, quum Cypiorum carminum et cyclicae Thebaïdis haud mala fragmenta inveniamus, prior hujus scholii pars ad cyclum epicum referri non potest, ortaque ex eo, quod in corona, in coetibus, *ἐν μύλῳ*, homines res sine ulla arte narrant et loquuntur. Neque secunda ejus pars melior, poëtam cyclicum esse, qui carmina sua circumferat, quasi circumforaneum, nam ne unius quidem libri loco de cycli epicu poëta quidquam apud veteres legitur, quod ad hanc scholii partem referri possit; videtur explicatio ex etymo facta esse. Verba vero: *Aut — poëtam* prorsus inepta, quum neque Antimachus in cyclum epicum relatus sit, neque versus ab Horatio laudatus Antimachi esse possit⁴⁾.

³⁾ Vid. Heinrich. et Buttmann. ad Schol. in Odyss. p. 574.

⁴⁾ Nullo carmine Antimachus, quantum scimus, de rebus Trojanis egit. vid. Schellenberg. Antimachi fragmenta pag. 89 sqq. Quicunque auctor hujus scholii est, errat saepius, quam

Aliter cyclici dicuntur etc. *interpretatio* potius est, qui *rhapsodi* vagantesque poëtae sint ⁵⁾.

Alia Nicolaus Loënsis statuit l. l.: *veteres cyclicos appellavere, qui ea quae circa Iliada et Odysseam erant versibus de Homeri rhapsodiis consarcinatis decantabant; puta Helenae raptum, Achillie pueritiam et bella ante decennium Troïcae obsidionis gesta, redditum reliquorum Graecorum et his similia.* Etsi negari non potest, hanc definitionem prope ad veritatem accedere, tamen (quod Nicolaus Loënsis ejusque aequales, corrupti Clementis Alexandrini et aliorum judicio putabant, omnes seriores, si qui eorum et priorum poëtarum versus convenirent, sententiaque sibi invicem similes essent, priores imitatos esse,) admixtum est proprium illius saeculi. — Scaligerus ⁶⁾ *cyclicam poësin esse* putat, *quae sine episodiis, recto ordine historiam aliquam ab ipsis initiis usque ad finem ejus persequatur.* Ex ipsis Procli fragmentis intelligimus non rectam esse hanc interpretationem, quam cyclus episodia habuerit. Nam in Cypriis carminibus Thesei et Ariadnes, Oedipi et Herculis res narrabantur, quae, si omnia recto ordine narrata essent, ibi locum nullo modo habere potuissent; tum etiam interpretatio rejecienda, quum Homeri carmina cyclica essent. —

qui uno loco dignus sit, cui credamus. Ultimo loco videtur eo in errorem inductus esse, quod aut scriptores, qui poëseos epicæ exemplaria ab Alexandrinis proponebantur, cum cyclicis commutaverit; aut quod cyclicam Thebaïda laudatam invenerit, sciverit Antimachum ejusdem argumenti poëma compōsuisse, eamque ob causam Antimachum cyclicum poëtam auctoremque cyclicæ Thebaïdis faciebat. vid. Wüllner. p. 27.

⁵⁾ De his vagantibus poëtis vid. *infra* §. 3 sub fin.

⁶⁾ In notis ad Catulli epigr. 94. de Smyrna Cinnac poëtae.

Heynius ⁷), *cyclus epicus*, inquit, *variis modis dictus est*, primo ut sit *cyclus mythorum* inde ab *Urano usque ad Ulyssis redditum in Ithacam et mortem*; hic proprie est *cyclus mythicus*, *dictus tamen epicus*, quoniam plura erant *carmina epica*, quibus illae *fabulae expositae erant*; secundo *cyclus epicus dictus est ipsorum horum carminum epicorum*, quae *ita digesta et ordinata a grammaticis fuerant*, ut *contextus fabularum inde a theogonia ad Ulyssis novissima haberetur*. *Carmina haec dicta cyclica, et poetae cyclici*. Non memini, ubi *cyclus mythorum* nominetur *epicus*, ut, si *historia ἐκ τοῦ ἐπικοῦ κύκλου* afferatur, hoc nihil aliud sibi velit, quam, *historiam inter fabulas esse referendam*; etiam in Photii bibliotheca cod. 259., ubi Heynius se hoc discribenus animadvertisse putat, nullum inest.

Quae cycli epici interpretationes quum jam sat satis variorum de eo judicium probent, reliquas praetermitto. Erat igitur mea sententia *cyclus epicus collectio antiquissimorum carminum fabularium* ⁸) *itā dispositorum, ut apto ordine* ⁹) *historiam fabularem inde ab amore Urani Terraeque usque ad Ulyssis mortem continerent* ¹⁰). Ipsa igitur carmina

⁷) In bibliotheca antiq. litt. et art. T. I. p. 45. cf. p. 15.

⁸) Ex variorum poēmatis cyclum compositum suisse jam Aristoteles docet Analyt. post. lib. I. c. 9. ἀρα πᾶς κύκλος οχῆμα; ἀν δὲ γράψῃ, δῆλον. τι δέ; τὸ ἐπη κύκλος. Φανερὸν ὅτι οὐκ ἔστιν. Themistius anal. post. lib. I. εἰ δὲ λέγεται καὶ ἐπη τενα κύκλος, ἀλλ' οὐκ ἐξ ταῦτα κύκλον ὑπολαβεῖν τὸν γεωμέτρην δὲ τοῦ κύκλου λόγος. Photius in bibl. cod. 259. τοῦ ἐπικοῦ κύκλου τὰ ποιήματα. Et ibid. in epigrammate cod. 186. p. 142. Bekker. πολύθρονς στιχος κυκλίων (leg. κυκλικῶν).

⁹) Photius l. l. cod. 259. τοῦ ἐπικοῦ κύκλου τὰ ποιήματα — σπουδάζεται —, οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων.

¹⁰) Dicit quidem Heynius in excurs. I. ad Virgil. Aen. lib.

antiquissimorum poëtarum, non eorum excerpta, ut Heinsius in nott. ad Horat. p. 140. putat, fecerunt cyclum epicum. Antiquissimos vero in cyclo poëtas fuisse Clemens Alexandrinus ¹⁾ narrat. Sic Lesches, parvae Iliadis auctor, floruisse dicitur Olymp. 30., Arctinus Olymp. 1., imo Dionysius Halicarn. ²⁾ eum antiquissimum poëtam nominat.

Qua de causa veteres huic collectioni nomen cyclo imposuerint, conjectura assequi possumus. Collecta erat multitudo carminum cyclus, et ut apud Romanos orbis et circulus multitudo in orbem collecta dicebatur, sic apud Graecos κύκλος ³⁾). Eodem modo epigrammatum collectio κύκλος ἐπιγραμμάτων nominabatur ⁴⁾). Alia nominis causa, quae mihi probabilius videtur, esse potest, quod cyclus epicus fere totum fabularum ambitum ordinatum continebat, et idcirco cyclus nominabatur.

§. III.

Cyclicus poëta malo sensu.

Si nos fabulas, quae in nonnullis regionibus Germaniae, ut in sylva Hercynia, narrantur et quae

II. p. 268. non constanter tradi et incertum esse, quorum poëtarum opera cyclo comprehensa fuerint, et quam late cycli argumentum patuerit, at quum nusquam apud veteres scriptores de hac posteriore re dubitetur, diversaque ab iis, quae proposui, narrentur, Heynius non de veterum, sed de vulgari, quae sua aetate erat, sententia loqui, aut errare videtur.

¹⁾ Stromat. I. p. 333. Morell. ταῦτα μὲν προήθημεν εἰπεῖν, ὅτι μάλιστα ἐν τοῖς πάντα παλαιότατος τοῦ κύκλου ποιηταῖς τιθέσαιν. cf. etiam Euseb. praep. evang. I, 10. p. 39. Viger. qui Hesiodum et cyclicos conjungit.

²⁾ Archaeol. I, p. 55. R. παλαιότατος ὡν ἡμεῖς ἕσμεν ποιητής.

³⁾ Vid. Stephani Thes. ling. Gr. ed. Londin. pag. 5451.

⁴⁾ Salmas. ad Solin. p. 857. col. I. C.

magnam partem a poëtis versibus compositae sint, colligere vellemus; certe multa carmina inveniremus in collectionem recipienda, quamvis a poëtica dictione malis adnumeranda, alia vero etiam digna, quae inter optima referrentur. Non igitur mirandum, in suam collectionem etiam illis hominibus, qui carmina Graeca multa composuerint, itaque ordinarint, ut mythicam historiam continerent, nonnulla carmina fuisse recipienda, quae vix digna essent, ut cum Homero et ceteris bonis carminibus conjungerentur. Attamen his malis carminibus factum est, ut omnibus cyclicis poëtis labecula adspargeretur, interdumque cyclicus poëta idem qui malus sit. De tali poëta Horatii versus in art. poët. 136. intelligendus :

Nec sic incipias, ut scriptor cyclicus olim :
Fortunam Priami cantabo et nobile bellum.

Quis ille poëta sit, dici vix potest⁵⁾. — Etiam in aliis verbis, quae vituperium cyclicorum continere dicuntur, si recte explicantur nihil vituperationis inest. Sic Callimach. epigr. 29 :

Ἐχθαίρω τὸ πόλημα τὸ κυκλικὸν, οὐδὲ κιλεύθω
Χαίρω τὶς πολλοὺς ὥδε καὶ ὥδε φέρει.
Μισῶ καὶ περίφοιτον ἐρώμενον, οὐτ' ἀπὸ κρήνης
Πίνω· σικχαίνω πάντα τὰ δημόσια.

Secundum Photium l. l. cyclus epicus a multis saepe legebatur. Callimachus vero se ab omnibus multorum communibus rebus abhorrere dicit, eamque ob causam etiam cyclum epicum odit. Haec

⁵⁾ Aliter hunc locum Edmund Chishull. in notis ad Horat. quae leguntur in Seebodii Archiv. philol. Tom. II. fascic. I, 1825. p. 182 sqq. interpretatus est. Is confert epigramma Martial. statim laudandum : „Scribat carmina circulis i. e. populi coronis circumstantis, unde poëta cyclicus. Item Callimacho epigramm. attributum ἐχθαίρω“ etc.

verborum sententia, neque quidquam in eo vituperii, quod vulgo inesse credunt, invenitur ⁶⁾.

Tertius locus Photii est in bibl. cod. 259: *καὶ σπουδάζεται τοῖς πολλοῖς, οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν, ἀς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων.* Ad multos sine dubio illorum poëtarum haec verba referenda, non ad omnes ut neque ad Homerum, neque ad auctorem Thebaidis. Etiam non mali poëtae nominantur, sed dicuntur tantum non tam ob virtutem, quam ob aptum ordinem rerum in cyclo epico narratarum saepe legi.

Haec sunt omnia loca, quibus cyclica carmina reprehendi putantur. Unus Polliani in Anthol. epigramm. lib. III. c. 40, 3. restat:

Τόνς κυκλίους τούτους τοὺς αὐτῷ ἔπειτα λέγοντας

Μισῶ λωποδύτας ἀλλοτρίων ἐπέων.

Καὶ διὰ τοῦτ' ἐλέγοις προσέχω πλέον, οὐδὲν ἔχω γὰρ

Παρθενίῳ μλέπτεν, η πάλε Καλλιμάχου.

Quo loco, quam non cyclici sed κύκλοι, veteribus ipsis testantibus, a cyclicis diversi nominantur ⁷⁾, si

6) Miror etiam Wüllnerum I. I. hoc epigramma referre ad cujusque materiae carmina simplici forma facta. Eadem sententia in Horat. Satir. I, 10, 72 sqq. invenitur: *neque, te, ut miretur turba, labores, contentus paucis lectoribus;* et in Martialis Epigrammat. libr. II, 86:

Turpe est difficiles habere nugas,

Et stultus labor est ineptiarum.

Scribat carmina circulis Palaemon :

Me raris juvat auribus placere.

7) Bentlej. in opuscul. p. 320. ed. Lips. chorum cyclicum eundem esse dicit, atque dithyrambum, sic etiam Salmas. ad Solin. pag. 857. col. 2. Schol. Pindari ad Olymp. XIII. πρῶτος ἐν Κορινθῷ διθύραμβος εἰπῆχθη, ὃς ἦν κύκλιος χορός, Ἀριωνος Μηθυμναῖον συστήσαντος αὐτόν. Athenaeus XV. p. 697. τι με αἰνέμνασας κείνον κυκλιων videtur de iisdem loqui. Suid. s. v. κύκλια. τὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχοντα ταῦτα κύκλια ἔλεγον. Ἀριστοφάνης κύκλια τε πολλὰ καὶ καλά, τοντότιν, μέλη, ὕμνους, παιᾶ-

vulgarem retinemus lectionem, poëtae, de quibus loquimur, ne intelligi quidem possunt. Sed mihi hic, ut nonnullis aliis locis, lectio mutanda et reponenda videtur forma *κύκλος* pro altera *κύκλος*⁸⁾; quo facto duo sunt, quae poëtis cyclicis vituperio dantur; primum quod saepius in narrando particulis *αὐτάρ ἔπειτα* (etiam apud Homerum sexcenties recurrentibus), simplicissimo igitur narrationis genere, usi⁹⁾; tum quod aliorum poëtarum verba furati sint. Sed cum omnes hi poëtae tempore vixerint, ubi hoc factum esse non credibile sit, falsum judicandum est hoc Pollianum opprobrium; eoque explicandum, quod Homerus et ceteri cyclici in eadem re occupati eadem suo tempore recepta verba in carminibus usurparent. His igitur sententiis, quibus omnibus mihi de cyclicis epicis sermo esse videtur, recte explicatis nihil cyclici reprehenduntur.

Jam rēstat, ut de nonnullis versificatoribus agam, qui ob nōminis similitudinem cum cyclicis confusi

νας, προσωδίας παρθένων. Schol. Aristophan. av. 919. eadem quae Suidas habet, sed praeterea *κύκλια* δὲ *καλοῦνται μέλη τὰ ἐπειτεταμένα.* ἔστι δὲ *διηγηματικόν.* Quibus verbis fortasse, etsi μέλη dicat, respexit scholiastes ad cyclica carmina, quum tam longitudo carminis, quam *τὸ διηγηματικόν* carminis epicis, itaque cyclici proprium sit. Cf. Stephan. Thes. pars XVII. pag. 5455. ubi tamen nonnulla falsa.

⁸⁾ Sic corrigendum in epigramm. apud Photium c. 186. p. 142. Bekker. et apud Eustath. ad Odyss. δ'. p. 1494. lin. 94. ed. Rom.

⁹⁾ Simplicitatem propriam esse cyclicis carminibus etiam Isidorus lib. VI. dicit: „*Cyclus paschalis vocatus, eo quod in orbe digestus sit et quasi in circulo dispositum ordinem complectatur annorum sine varietate et sine ulla arte; unde factum, ut cuiusvis materiae carmina simplici forma facta cyclica vocarentur.*“ Vide tamen Casaub. ad Athen. VII. p. 277. Salmas. ad Solin. p. 850. D.

et fortasse in causa sunt, quod nonnulli in eo, quid cyclus epicus sit, definiendo erraverint. Antiquioribus enim jam Graeciae temporibus nonnulli poëtae oppidatim iverunt et sua vel aliorum carmina recitaverunt; quod Homerus jam fecisse in ejus et Hesiodi certamine, opere minimae fidei, narratur ¹⁰). Qui poëtae et rhapsodi, crebriores seriore tempore, multis contemtui erant, nominabanturque aut ab eo, quod *ἐν πόλει* per oppida iverunt, aut quod *πόλεωις* i. e. populi circulis sua aliorumque carmina decantarunt, ut videtur, nomine *πυκκλιπών*. Deinde omnibus artificibus artem venalem circumferentibus hoc nomen datum est. Sic, si lectio sincera est, intelligendus Lucian. II, 267. *τῶν πυκκλιπών αὐλητῶν καὶ τῶν πιθάρα τὰ ἔννομα προσαδόντων*, sed melius *πυκκλίων* legitur. Consimiles fuisse videntur poëtae illi nostris declamatoribus lucroque addictis, qui nominantur, improvisatoribus. Quum hi stantes uno pede sexcentos profundant versus, nec cogitandi, nec vix surgendi tempus sibi sumant, a volubilitate linguae tantum commendantur ¹¹). Quod omne genus hominum a Latinis circulatores et circulares nominabantur, ut apud Senecam in epistolis ²) mentio cu-

¹⁰) Hesiodi opera ex ed. Loesneri p. 492: *οὐδὲ Ὄμηρος ἀποτυχὼν τῆς νίκης περιερχόμενος ἐλεγε τὰ ποιήματα.* cf. omnino de his poëtis Georg. Henric. Bode de Orpheo poëta antiquissimo p. 111. 112. not. 3. et Nitzsch. ad Platon. Ion, de rhapsidis agentem. — Schlegel Geschichte der Poesie der Gr. und Röm. T. I. pag. 43.

¹¹) Vid. quae Seume in descriptione migrationis, quam Syracusas fecit, Tom. I. pag. 115. 116. narrat.

²) Senec. ep. 29: „Hos mihi circulares, qui philosophiam honestius neglexissent, quam vendunt, in faciem ingeret.“ Sed de beneficiis VI. cap. 11: „alter apud proximum circulatorem resedit.“ loqui videtur de praestigiatore, *θαυματοποιῷ*.

jusdam philosophi circularis fit. Haec significatio causa erroris Acronis supra notati fuit.

§. IV.

De editione cycli epici ejusque ex variorum carminibus compositione.

De editione cycli epici valde dubitatur et saepius hac de re viri docti loquuti sunt post Butt-manni editionem scholiorum ad *Odysseam* conscriptorum, ubi ἡ κυκλικὴ *Odyssea* (quae cum cyclicis circumferbatur, secundum Boeckhium) commemoratur. Jam Heinsius putat l. l. cyclicos in uno corpore editos esse, sed non tam ipsa eorum carmina, quam potius excerpta. Veram cyclicorum editionem, ut alios silentio praetermittam, etiam Schwartz p. 12. videtur statuere, dicens poëmata in cyclo epico maxima cura disposita fuissē; sed nemo suae sententiae argumenta protulit. Sane, tale quid statuere aliisque probare valde difficile est, quum nullum fere carmen epicum in cyculum non relatum sit, imo duo vel tria ejusdem argumenti carmina; quum in eum viri docti etiam lyricos poëtas, ut Stesichorum ³⁾, recipiendos esse, quum quamque rem bis terque in cyclo narratam esse putent ⁴⁾: sed nihilominus omnes afferunt Photii verba, cyculum epicum ob aptum

³⁾ Heynus in bibl. ant. litt. et art. pars I. inedit. p. 39. 40.

⁴⁾ Sic locum in cyclo epico Eumeli Corinthiaca (in quibus fortasse etiam Argonautarum res narrabantur) et Argonautica et Minyada (quae fortasse ejusdem erat argumenti) habuisse contendunt; in cyclicorum numerum recipiunt Heracleam (Creophyli vel alijs) et *Oizelias ἄλωσιν* (quod argumentum Creophylus etiam in Heraclea tetigerat), in cyclo ponunt Thebaïdem cyclicam, per ipsum nomen admoniti, et Oedipodiam (etsi Oedipi res jam in Thebaïde essent expositae).

ordinem (*ἀνολονθίαν*) rerum in eo narratarum legi. Quaenam ibi esse potest *ἀνολονθία*, ubi quaeque res saepius necessario integris carminibus et singulis episodiis narratur? et quam ampli ambitus illud opus esse debuit, quum nonnulla etiam nunc ab versuum numero carmina nota sint, ut Danaīs 5500 versibus, carmen Arctini sive Aethiopis sive *Ἰλίου πέρσις* 9100 versibus constabat (vid. Heeren. in bibl. antiq. litt. et art. pars IV. p. 56 sqq.). Corpus poëtarum tanti ambitus vix illis temporibus confici potuit, consecutumque simile nostris collectis rerum Germanicarum, Allemannicarum, Italicarum scriptoribus esset. Quare adducti nonnulli prorsus de editione carminum illorum conjunctorum tacuerunt. Nihilominus ex veterum scriptorum multis testimoniis manifestum est, talem collectionem fuisse. Sic Callimachus (vid. §. 5.) cyclum epicum *τὸ ποίημα τὸ κυκλικὸν* nominat, quod nisi in unum corpus conjuncti fuissent illi, qui cyclici dicuntur, vix aptum sensum praebere. Tum Aristotel. Analyt. post. l. I, c. 9. idem probat, *ἄρα πᾶς*, dicens, *κύκλος σχῆμα*; *ἄν δὲ γράψῃ, δῆλον. τι δέ; τὰ ἔπη κύκλος*. *Φανερὸν ὅτι οὐκ ἔστιν*. Nisi jam Aristotelis tempore in unum corpus collecta erant carmina epica, dici quidem potuit *ἔπη* esse *κύκλον*, sed non *τὰ ἔπη*, neque si index eorum ab aliquo grammatico erat confessus ³⁾). Idem epi-gramma in Apollodori bibliothecam apud Photium in bibl. cod. 186. indicat:

*Μὴ κυκλῶν ξήτει πολύθρονν στίχον, τις ἐμὲ δ' ἀθρῶν
Εὔρησεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.*

ubi vox *στίχος*, *series*, carmina ordinata et quasi *μεταστοιχεὶ* posita significat. Idem denique gram-

³⁾ Vid. Heynus ad Virgil. Aen. II. exc. I. p. 268.

matici probant, qui saepe dicunt, *ἐν τοῦ ἐπικοῦ κύκλου* aliquid desumptum esse, quod iterum non ad indicem referri potest, sed ad ipsa carmina collecta. Etsi omnia haec loca sic comparata sunt, ut non clament, talem fuisse collectionem, sed indicent: tamen conjuncta nobis persuadent, ut libenter Boeckhii de editione Odysseae, quae cum cyclicis circumlata sit, sententiae accedam ⁶).

Quum igitur cyclus epicus multos variorum temporum et poëtarum in variis rebus occupatorum carmina conjuncta contineret, multa certo in eo erant, quae minime inter se convenirent, sibique invicem repugnarent, imo saepe poëtas ne apte conjungi quidem potuisse valde verisimile est. Nihilominus unum corpus faciebant, quod Proclus dicit *διὰ τὴν ἀνολογίαν* a multis legi. Ipsos poëtas carmina tali modo composuisse, ut apte cum ceteris conjungi potuerint, a nemine probetur, neque forte quadam divinitus, nempe ut septuaginta virorum versio veteris testamenti, quod nominatur, inter se consentire potuerunt; aliis aliam sequutus erat poëta narrationem. Evidem, singulorum carminum fragmentis cum Procli chrestomathia a Photio in compendium

⁶) Habeo quidem repugnantem Wüllnerum l. l., qui p. 50. recte sententiam de communi cyclicorum editione nullo testimonio (intelligit clamantia argumenta) comprobari dicens, eam ob causam tantum indices eorum carminum Grammaticorum aetate confectos esse contendit. §. VII. Sed certo ipse hic vir, si qua multarum, quae nunc sunt, res Germanicas tractantium societatum, scriptorum, qui singulas Germanicae historiae periodos describunt, indicem ederet, secundum quem illi scriptores apte legi possent, scriptoribus ab eo, quod in hoc indice continerentur, nouen non imponeret, neque, si quid ex eorum libris afferre vellet, *κύκλον Γερμανικὸν* laudaret, quod contra apte facere posset, si vera hoc nomine scriptorum illorum collectio existaret.

redacta collatis, mihi hoc invenisse videor, nonnulla carmina, non in integra, sed mutata forma in cyclum recepta fuisse; idque ab eo factum, qui cyclum componebat, ut plurimae gravissimaeque certe res narratae inter se convenirent; eoque consilio etiam singulas carminum partes ejectas esse. Qua de re probabili, si, in uno corpore epicos esse collectos, persuasum nobis habemus, infra ubi de singulorum carminum fragmentis disseritur, saepius agendum erit.

§. V.

De iis qui cyclum composuisse, de eo
scripsisse aut cum eo conjungendi
esse videntur.

Hoc caput omnium difficillimum, quum et per pauca certa nullique dubitationi obnoxia dici possint, et plurima conjecturis minimeque gravibus veterum locis nitantur. Quis vero primus multa epica carmina in eum redegerit ordinem, ut unum quasi effecerint corpus, dici vix potest; fortasse jam Pisistrati tempore, ubi Homeri carmina dispersa in duas collectiones conjungebantur, tale quid et ceteris carminibus contigit. Sed, si conjecturas missas facimus, etiam nunc auctorum veterum testimoniis certe probari potest, multos in his cyclicis carminibus ordinandis excerptendisque fuisse occupatos: laudatur enim Dionysius cyclographus, laudatur Polemon, affertur *τύπος* Homeri et Phaylli, et Aristoteles ipse cyclum scripsisse narratur tribus libris constantem. Singulos igitur consideremus, veterum testimoniis ducentibus, ita tamen, ut semper, quantum mihi notae sunt, recentiorum disquisitionibus utamur.

B

§. VI.

Homeri cyclus.

Proclus ⁷⁾, Suidas s. v. "Ομήρος et Ioann. Philoponus ⁸⁾ Homerum poëma πύκλον fecisse dicunt. Non puto, veteres credidisse, quorum ex scriptis ab his hominibus haustum est, Homerum talem epicorum carminum collectionem fecisse; in cyclo potius plurima eademque optima carmina Homeri nomine inscripta erant, ut Thebaïs, Cypria, Ilias, Ilias parva, Νόστοι, Odyssea, quae carmina in integra sua forma quasi cyclum Trojanum efficiebant. Tali modo mihi haec veterum narratio explicanda esse videtur.

§. VII.

De Phaylli cyclo.

Quo tempore hic scriptor vixerit, mihi incognitum. De ejus cyclo haec Aristoteles in Rhet. III, 41. habet: ἔτι πεπραγμένα δεῖ λέγειν, ὅσα μὴ πραττόμενα ἡ οἰκτον ἢ δείνωσιν φέρει. Παραδειγμα δὲ Ἀλκινόου ἀπόλογος, ὃ τε πρὸς τὴν Πηνελόπην ἐν ἔξηποντα ἔπεστι πεποίηται, καὶ ὁ Φάῦλος τὸν πύκλον, καὶ ὁ ἐν τῷ Οἴνει πρόλογος. Secundum exempla apposita imaginem cycli Phaylli nobis fingere possumus. Excerptserat enim omnes res gravissimas et tam contracte paucisque verbis narraverat, ut Homerus ipse omnia quae nono libro Odysseae et sequentibus de Ulysse exponit (ἀπόλογοι Ἀλκινόου nominantur), in XXIII. libro sub fin. Ulyssem Penelopae referen-

⁷⁾ Procl. in bibl. ant. litt. et art. pars I. pag. 11. inedit.: οἱ μὲν ἀρχαῖοι καὶ τὸν πύκλον ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν (Homerum).

⁸⁾ Io. Philoponus Analyt. I.: ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τι πύκλος ἴδιως ὄνομαζόμενον, ὃ ποιημά τινες μὲν εἰς ἐπέροντας, τινὲς δὲ εἰς "Ομήρον ἀναφέρουσιν.

tem facit. Alius locus, quo de Phayllo ejusque cyclo mentio facta sit, mihi non notus.

§. VIII.

Dionysius *κυκλογράφος*.

Dionysius quidam *κυκλογράφος* nominatur, qui aliquo modo cum poëtis cyclicis videtur conjunctus fuisse. Creuzer in libro de arte Graecorum historicā⁹⁾ et, qui eum sequutus est, Weichert in libro de Apollonii vita et carmine¹⁰⁾ putant, Milesium hunc Dionysium fuisse, qui secundum anonymum Olympiadum descriptionis auctorem¹¹⁾ et secundum Suidam sub v. *Ἐκαταῖος* Olymp. LXV, 1. vixit¹²⁾. Quae loca collata cum scholio ad Euripid. Orest. 988, ubi Dionysius cyclographus narrasse dicitur, Euripidem in iis, quae de Atrei ariete ibi leguntur, auctorem Alcmaeonidis sequutum esse, satis probant, Dionysium cyclographum et Milesium versos homines fuisse. Olymp. LXV. enim Dionysius Milesius non natus est, sed floruit, Euripides vero, quocum vel post cuius tempora Dionysius cyclographus secundum hoc scholion vixit, Olymp. LXXV, 1. natus est. Sic inter Dionysii Milesii florem et Euripidem natum quadraginta praeterlapsi sunt anni, quibus 24 annos addere possumus, quo fortasse aetatis anno Euripides Orestem docuerit,

⁹⁾ Pag. 128: „Hierin erkennen wir also den *κυκλογράφος*, wie die Alten den Dionysius von Miletos nannten.“ cf. p. 124.

¹⁰⁾ Pag. 175. distinguit inter cyclum historicum et mythicum et utrumque Dionysio Milesio adscribit. cf. Wüllner. pag. 8.

¹¹⁾ *Τότε καὶ Διονύσιος ἦν ὁ Μιλήσιος.*

¹²⁾ (*Ἐκαταῖος*) γέγονε κατὰ τοὺς Δαρείους χρόνοὺς τοῦ μετὰ Καμβύσην βασιλεύσαντος, ὅτε καὶ Διονύσιος ἦν ὁ Μιλήσιος ἐπὶ τῆς ξένης Ολυμπιάδος *ἱστοριογράφος*.

nam verum tempus mihi incognitum. Qua ratione 64 — 70 certe anni inter Dionysii Milesii florem et cyclographum intersunt, ut idem homo non fuerit, vixeritque cyclographus Olymp. LXXXI. tempore vel postea. Quibus accedit, quod Dionysius Samius (non Milesius) ab Athenaeo XI. p. 481. ubi de Ulyssis a Trojana expeditione reditu agitur, laudatur *ἐν ἔπει τερπεῖ τρῦ πύλων*³), ut cyclus ille mythicus, qui res inde a Theogonia usque ad Ulyssis mortem continuerit, non ad Milesium, sed ad Samium Dionysium referendus sit⁴). Cui, quum plurima quae apud scriptores de Dionysiis legantur incerta sint, non repugnat, quod Suidas s. v. *Διονύσιος* non Samio sed Milesio cyclum adscribat⁵). Ut vero demon-

³) Salmas. exercit. Plin. p. 827. col. 2. legendum censet περὶ κίνηστος, statuitque Dionysium Samium hunc de Cyclope librum scripsisse, Milesium cyclum epicum prosa oratione exposuisse.

⁴) Heynus in indice scriptorum ab Apollodoro laudatorum p. 980. nullum inter Dionysium Sam. et Mil. discrimen faciens, omnia scripta ad unum resert. Vvüllner. p. 8 sqq. omnino Sam. et Mil. Dionysium eundem fuisse contendit, Nestoreisque annis tali modo Dionysium hunc donat. Probo, quod Boeckh. ad Pindar. explicatt. Pyth. I. p. 253. assert, et in indice scriptt. in Schol. Pindaric. laudatorum, nullis argumentis additis. Etiam Panofka de rebus Samiorum p. 94. 95. vera habet, etsi ejus argumenta mihi non placent.

⁵) Suid. *Διονύσιος Μονσονίου Ρόδιος ἡ Σάμιος ἱστορικός.* ἦν δὲ καὶ ἵερεὺς τοῦ ἐκεῖσε ἵεροῦ τοῦ Ἡλίου. ἱστορίας τοπικὰς βιβλία ἔχ. οἰνομένης περιήγησιν. ἱστορίας παιδευτικῆς βιβλία i. ἐπολαμβάνω ὅτι *Διονύσιος ὁ περιηγητής Βιζάντιος* ἦν διὸ τὸν ποταμὸν Ρίζαν. Ex vita Dionysii (auctoris periegeseos) ab Eustathio conscripta addere possumus huic Dionysio Samio *Βασσαρικὰ*, nam τὰ δὲ *Βασσαρικὰ*, inquit Eustathius, διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα εἰς τὸν Σάμιον ἀνηνέχθησαν *Διονύσιος*. Haec *Βασσαρικὰ* carmen fuisse intelligimus ex Stephan. Byzant. s. v. *Ιάζας*. — De Dionysio Milesio haec narrat Suidas: *Διονύσιος Μιλήσιος ἱστορικός τὰ μετὰ Δαρεῖον ἐν βιβλίοις 6. περιηγησιν οἱ-*

strem; quomodo comparatus Dionysii Samii cyclus fuerit, consideremus duo Diodori Siculi loca lib. III, c. 45. p. 220. et 236. ed. Wesselung ⁶⁾. Priori loco

κονμένης. Περσικὰ ίάδι διαλέκτω. Τροϊκῶν βιβλία γ'. μνθικά. οὐκον ιστορικὸν ἐν βιβλίοις ζ'. His addenda Αργοναυτικὰ ejus, nam Dionysius Milesius ἐν ἀ Αργοναυτικῶν ab Schol. Apollon. Rh. III, 200. laudatur, ἐν β' Αργον. IV, 1155. cf. eundem ad IV, 119. Utrum liber Αργοναύται inscriptus ejusdem sit Dionysii Milesii, non discernam. vid. Weichertus l. l. p. 177 sqq. Etiam Dionysius Mitylenaeus librum Αργοναύται scripsit. vid. Weichertum l. l. et, si loca Diodori recte ad Samium Dion. retuli, etiam Samius. Quae si vera, tres Dionysii de Argonautarum rebus exposuerunt, tres periegeseis terrae scripserunt, ut multa sint, quae judicantes impedian. Milesio tamen detrahendus mihi videtur liber, in quo τὰ μετὰ Δαρ. exponebantur, fortasse etiam Περσικὰ, et Samio adscribenđa. Nam Darius mortuus Olymp. 73, 2. ut Dionysius auctor libri τὰ μ. Δ. post hoc tempus vivere debuerit, sique propius Olymp. LXXX, aetatem Dionysii cyclographi, vixit (cf. Voss. de historicis Gr. lib. IV, c. 5. p. 356). — Dionysii Milesii plurimos libros ad duos referunt cyclos Heynius l. l. ιστορικὸν et μνθικόν; nam τὰ μετὰ Δαρ. et Περσικὰ locum habuisse putat in historicę, Argonautica vero Troica et alia in mythico cyclo. Placet conjectura, et mihi quoque libri sic ordinandi in cyclo mythico videntur: Mythica (qui liber ad antiquissima tempora referendus et de Theogonia, Gigantemachia etc. fortasse egit), Dionysiaca, Amazonica (apud Diodorum), Argonautica (Diodor.) et Troica; sed hunc cyclum Samio Dionysio adscribo. Quae conjectura tamen nihil luminis nostrae de Dionysiis disquisitioni assert, neque probo Wüllneri studium p. 12. aliter in hac re cogitantes ridiculos faciendi.

6) Pag. 220: οὐ μὴν ἀλλ' ἡμεῖς εὐρίσκοντες πολλοὺς μὲν τῶν ἀρχαίων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν μεταγενεστέρων, μνήμην πεποιημένους αὐτῶν, ἀναγράφειν τὰς πρᾶξεις πειρασμόμεθα ἐν κεφαλαιοῖς ἀκολούθως Αἰονοῖς τῇ συντεταγμένῃ τὰ περὶ τοὺς Αργοναύτας καὶ τὸν Διόνυσον, καὶ ἔτερα πολλὰ τῶν ἐν τοῖς παλαιοτάτοις χρόνοις πραχθέντων. Et pag. 236: Λιόπερ, ίνα μηδὲν παραλείπωμεν τῶν ιστορημένων περὶ Αἰονίδον, διεξιμεν ἐν κεφαλαιοῖς τὰ παρὰ τοῖς Λίθοις λεγόμενα, καὶ τῶν Ἐλληνικῶν συγγραφέων ὅσοι τούτοις σύμφωνα γεγράφασι καὶ Αἰονοῖς τῷ ονταξαμένῳ τὰς παλαιὰς μνθοποιίας. οὗτος γὰρ τὰ περὶ τὸν Διό-

docet, Dionysium res Argonautarum et reliqua antiquissimis temporibus facta composuisse; altero loco rebus Argonautarum adjicit fabulas de Baccho, de Amazonibus, Trojano bello et multa alia, quas res, carminibus veterum poëtarum appositis ⁷⁾), narraverit. Quum igitur ejus liber non solum *κύκλος*, sed apud Athenaeum etiam *περὶ κύκλου* nominetur, puto Dionysium non solum vetera poëmata in compendium redegisse et in prosam mutasse orationem, non praetermissis auctorum nominibus, sed etiam longiora poëmatum loca, quae ad res probandas necessaria erant et seniorum poëtarum narrationes addidisse. (Vid. Alcmaeonidis fragm. 2. et infra fragmentum sexti libri.) Quae si vera sunt, hic etiam Dionysius cyclum non composuit, sed ipsas res gestas, ex veterum poëtarum testimonio, exposuit.

Creuzeru s. l. Dionysiani cycli ordinem explicare tentavit duce Diodoro Siculo, quod ego facere studebo collectis ejus fragmentis.

Lib. I.

Schol. ad Eurip. Phoen. 1126. *Διονύσιος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ κύκλου βύρσαν αὐτὸν ἡμιφέσθαι φησί, καὶ κύκλῳ τὸ σῶμα ὅλον ὠμματῶσθαι.*

Prius legebatur *ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ*, errore ex scri-

ννον καὶ τὰς Ἀμαζόνας ἔτι δὲ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ τὰ κατὰ τοὺς Ἰλιακὸν πόλεμον πραχθέντα καὶ πόλλ' ἔτερα συνέταξε παρατιθεις τὰ ποιήματα τῶν ἀρχαίων τῶν τε μυθολόγων καὶ τῶν ποιητῶν. Priorem locum ad cyclum historicum, alterum ad mythicum Weichert. p. 175 sqq., si ejus verba recte intelligo, refert.

7) Diodorus *παρατιθεις* dicit. Scio quidem *παρατιθεσθαι* apud grammaticos nihil significare, nisi *citare, laudare* (Bast. ad Gregor. Cor. p. 548), sed saepe *integra loca, ad quae respicitur, adjiciuntur*. Sic Athen. XI. p. 504. a. *παρατιθέμενος Μενάνδρου ἐκ Περιηθτας. Οὐδὲ μιαν* etc. et sic saepius.

ptura τῶι a profecto. Recte Valcken. et Matthiae ex cod. Aug. receperunt ἐν πρώτῳ. De Argo vid. fragment. Aegimii apud eundem schol. et Pherecydem ibid. aliosque quos Valcken. laudat scriptores.

2.

Schol. ad Pindar. Isth. 4, 104: Διονύσιος ἐν πρώτῳ κύπλων Θηρίμαχον καὶ Δηϊκόνωντα. Εὐριπίδης δὲ προστιθησιν αὐτοῖς καὶ Αριστόδημον.

Legendum primum κύπλου, ut in loco praecedente. Deinde, quod ad rem attinet, sunt Therimachus et Deicoon Herculis et Megarae filii, quibus Apollodor. bibl. 2, 7. 8. p. 163. Creontiadem et Deionem addit, quos quatuor etiam Dinias Aegivus nominat apud schol. Pindar. l. l. q. vid. cf. praeterea schol. ad Lycophron. 662. et Eustath. ad Iliad. l. 268. Egerat igitur in primo libro de rebus Herculis, quo adducor, ut etiam hoc fragmentum ad primum librum referendum esse censeam:

3.

Σκύλλα θυγάτηρ μὲν ἦν Φόρκυνος καὶ Εκάτης, τὸ μὲν μέγεθος θαυμαστῆ. εἶχε δὲ πόδας μὲν δώδεκα, πεφαλὰς δὲ ἕξ, ἐν ἐκάστῳ δὲ τῶν στομάτων τρεῖς στίχους ὀδόντων, ὄφθαλμοὺς δὲ πυροειδεῖς. καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα ἐκρύπτετο αὐτῆς ἐν τοις σπηλαιών κατὰ βύθου βεβλημένον, συμφυὲς οὖσα τῇ πέτρᾳ. τὰς δὲ πεφαλὰς αὐτῆς εἶχεν ἔξω περιμήκεις ὥστε δύνασθαι ἀπὸ τῆς πέτρας εἰς τὴν ναῦν φθάνειν. ταύτην λέγεται τὸν Ἡρακλέα ὅπότε τὰς Γηρυόνου βοῦς ἤγεν, ὡς εἰδεν ἀπληστευομένην, ἀνελεῖν, τὸν δὲ πατέρα διὰ πυρὸς ἀναγκάσαι πάλιν αὐτὴν ἀνατίσαι. η δὲ ιστορία παρὰ Διονύσῳ. Schol. vulg. ad Odyss. μ'. 85. Legas Διονύσῳ, de qua commutatione vid. Schaefer. ad schol. Paris. Apollonii Rh. II, 904. Habemus, si etiam Scyllae descriptio, non solum historia de Hercule

narrata ex Dionysii libro, imaginem ejus similem, quae supra Argi allata est. Dionysius igitur videtur etiam de figura et facie singulorum heroum mentionem fecisse. Quae si vera ea, quae Tzetzes in Homericis ejusdem generis habet, ex Dionysii cyclo vel ejus excerptis hausta sunt. De Scylla vid. Voss. epist. myth. I, 53.

Libri II

nullum inveni fragmentum. In schol. ad Apollonium Rhodium laudatur quidem Dionysius (patria non nominata) ἐν τῷ β', titulo libri non addito; at Weischt^l l. I. demonstravit I, 256. intelligendum esse Dionysium Mitylenaeum; sicque II, 956. ad eundem referendum. Utrumque fragmentum praeterea apta essent ad cyclum, nam pertinent (I, 256) ad res Argonautarum et (II, 956) ad Amazones. Utrum alia, quae idem scholiasta (libr. II, 904) narrat, ad Dionysii Samii cyclum referenda sint, fortasse ejus secundum vel tertium librum, an ad alium Dionysium, discerni non potest. Agitur eo fragmento de Dionysio.

Lib. V.

Ad quartum vel quintum librum Dionysii Samii, ut mihi videtur, pertinet fragmentum apud schol. Pindari ad Pyth. I, 109: φησὶ γὰρ Διονύσιος χορομοῖς Ἀπόλλωνος ἀπολονσάμενον τὸν Φιλοκτήτην ἀφυτιώσαι, τὸν δὲ Μαχάονα ἀφελόντα τοῦ ἔλκους τὰς διάσπεισις σύροντα καὶ ἐπικλύσαντα οἴνῳ τὸ τραῦμα ἐπιπέσαι βοτάνην, ἵν τοιούτοις εἰλήφει πάρα Χείρωνος, καὶ οὕτως ὑγιασθῆναι τὸν ἥρωα.

Similia narrat testemque Dionysium affert Tzetz. ad Lycophron. 911: κατὰ δὲ ἐτέρους καὶ Διονύσιον, ὥπον αὐτῷ ἐνέβαλεν Ἀπόλλων ἀπολονσάμενον, καὶ

οὗτοι τεμῶν αὐτὸν ὁ Μαγάων καὶ ἐπικλύσας οἶνῳ,
καὶ θεῖς βοτάνην οἰάσατο.

Fragm. 2.

Clement. Alexandr. cohort. p. 42. ed. Potter, :
πολλοὶ δὲ ἀν τύχα πον θαυμάσειαν, εἰ μάθοιεν τὸ
Παλλάδιον τὸ διοπτεῖς καλούμενον, ὁ Διομήδης καὶ
Οδυσσεὺς ιστοροῦνται μὲν ὑφελέσθαι ἀπὸ Πλίου, πα-
ραπαταθέσθαι δὲ Δημοφόνωντι, ἐκ τῶν Πέλοπος ὀστῶν
κατεσκενάσθαι, καθάπτερ τὸν Ολύμπιον ἐξ ἄλλων
ὅστων Ἰνδικοῦ θηρίου. καὶ δὲ τὸν ιστοροῦντα Διονύ-
σιον ἐν τῷ πέμπτῳ μέρει τοῦ κύκλου παρίστημι.

Potterus I. 1. hoc fragmentum ad Dionysii Milesii cyclum historicum refert eumque alii secuti sunt; quum mihi potius ad Dionysii Samii cyclum pertinere videatur. Narravit igitur in quinto libro (nam sic intelligo ἐν πέμπτῳ μέρει) Trojanum bellum, Trojaeque excidium, in quo Palladium primas tenet partes. De Palladio ipso cf. Dionys. Halic. Tom. I p. 172. Pausan. I, 28, 9. Strabon. lib. VI. Apollodor III, 12, 3. ibique Heyne. Tzetz. ad Lyco-
phron. 555.

Fragm. 3.

Ad hunc ipsum Dionysium et quidem ejus quintum librum refero verba infra sub cyclica Odyssea de voce δέκτης ex Eustathii commentario ponenda. Nam ποιητὴς τῶν κυκλίων (leg. τοῦ κύκλου) is est, qui fecit, scripsit cyclum, κυκλογράφος. Et Dionysius quidem aut ipse dixerat se v. δέκτης pro nomine proprio habere, aut ita rem narraverat, ut appareret, se sub nomine Δέκτου virum intellexisse ⁸⁾. Cf. fragment. sexti libri.

⁸⁾ Alia interpretatio vocis ποιητὴς τῶν κυκλίων in mentem venit, quae haud indigna, quam afferam, mihi esse videtur.

Libri VI.

Athen. XI. p. 481: *Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν*
ἔπτῳ περὶ τοῦ πύλου τὸ αὐτὸν οἴεται εἶναι κισσούβιον
καὶ κύμβιον, φησὶ γάρ, ὡς Ὁδυσσεὺς πληρώσας πύλων
ἄκρατον ὥρεξε τῷ Κύπελλῳ. Eadem ipsis Dionysii
verbis narrat Athen. XI. p. 477. d.: καὶ αὐτὸν Ὁδυσσεὺς ὄρῶν ταῦτα ποιοῦντα, πληρώσας τοῦ
οἴνον κύμβιον, δίδωσι πτεῖν.

Ex hoc loco colligere, effigiemque in animo effingere possumus, quam valde vestigia veterum carminum premens cyclum suum scripserit. Ita enim vetera carmina secutus est, ut saepe versus tantum in prosam verteret orationem verbisque sua aetate receptis. uteretur, ut hoc ipso loco ad Homericam vocem κισσούβιον (Odyss. IX, 546.) exprimendam v. κύμβιον adhibet. Quod mihi etiam causa esse videatur, cur asperitas stili Dionysii ab Eustathio (in vita Dionysii, auctoris periegeseos) notetur.

Secundum haec pauca fragmenta, quorum sedes nobis ex parte incognita, Dionysius primo libro de Inachi progenie egerat, de Niobe ejusque fatis et de Ione Iusque erroribus, quam ob causam etiam de Argio mentionem fecit (fragm. I. cf. Apollodor. II, 1, 1 — 3). In eodem libro de Herculis fatis et laboribus egit, de pugna contra Erginum Orchomenium pro Creonte, Thebarum rege, patre Megarae, quam victoriae praemium uxorem accepit, deinde de Herculis furore ejusque ex Megara filiorum interfectione (fragm. 2). Deinde, relatis ceteris laboribus, profectio Herculis ad Geryonis boves rapiendos ejusque

Supra enim in annotationibus ad §. 3. κικλία dithyrambos, paeanas, hymnos, μέλη esse demonstravi; et fortasse Stesichorus intelligendus est, cuius ad Ιλίου πέροις haec narratio referri potest.

ab hoc labore reditus narrabatur, ubi Hercules in Siciliam venit ibique cum Scylla pugnat (fragm. 3). Secundo et tertio libro sine dubio Argonautarum expeditionem et bellum contra Thebas gestum tam septem ducum, quam Epigonorum memoriae prodidit. In quarto jam libro, ut mihi verisimile est, initium Trojani belli narravit; quinto Trojae expugnationem, qua ex causa etiam commemoravit de Philoctete ex insula Lemno ad Trojam deportato ejusque curandi ratione (libr. V. fragm. 1.), de Palladio, quod Graecis ad Trojam expugnandum necessarium erat (fragm. 2.), denique de Ulyssis ad Palladium ex Troja rapiendum profectio (fragm. 3). Sexto libro reditus Graecorum a Troja eversa describebatur, Ulyssis errores et apud Cyclopem commoratio (lib. VI. fr. 1). Quod si statuimus hujus libri argumentum fuisse, satis materiae ad unum librum scribendum supererat, res post reditum Graecorum gestae, coloniae et similia; et quum verisimile sit, a Dionysio hunc librum scriptum esse, ex totidem ejus cyclus libris constabat atque a Suida laudatus, neque cum iis pugnabo, qui putent cyclus Samii Dionysii et *μύκλον ιστορικὸν*, quem Suidas Milesio Dionysio adscribit eundem esse. Certe nusquam mentionem inveni factam *μυθικοῦ κύκλου*, ut nonnulli hunc de quo agimus cyclus nominant, quem Weichertus l. l. putat a Suida *μυθικὰ* nominatum esse. Praeterea ex duabus locis colligo, Dionysium etiam scriptorum et poëtarum, quos secutus erat, ampliorem intulisse mentionem et de eorum fide egisse. Hoc eo indicatur, quod Proclus ad Hesiodum ²⁾)

²⁾ Proclus ad Hes. p. 7. Gaisf.: *Τὸν παλαιὸν δὲ "Ομηρον Διονίσιος ὁ μυλογράφος φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ἵπαρχειν τῶν Θηβαϊκῶν στρατεῶν, καὶ τῆς Ἰλίου ἀλώσεως.*

et Tzetzes ¹⁰⁾ ex Dionysii cyclographi libris narrant, Homerum tam Thebano, quam Trojano bello praesentem testem interfuisse.

§. IX.

Aristotelis cyclus.

In incerti auctoris vita Aristotelis, quae apud Meibom. in edit. Diogen. Laërt. Tom. II. p. 202. invenitur, haec in catalogo librorum ab Aristotele scriptorum leguntur: ἐγκύλιον β'. μηχανικόν. πύκλον περὶ ποιητῶν γ'. etc. pro quo Menagius legere vult πύκλον ἢ περὶ ποιητῶν. Hic liber non ad cyclum epicum, quod nonnulli voluerunt ¹⁾, pertinuit, sed Aristoteles potius de iis poëtis egit, qui praecipue, ut legerentur, digni erant regulaque quasi sui quisque generis esse poterant (vid. supr. §. 2. not. 2). Auctoritas etiam hujus incerti scriptoris minima est, quum Menagius, qui primus hanc ab Loialtaeo acceptam vitam edidit, ne sciat quidem, unde scripta sit; ut quum hic liber in catalogo a Diogene confecto non inveniatur, haud affirmem, Aristotelem hujus argumenti librum scripsisse.

§. X.

Polemon.

Ex Venetian. scholl. ad Homer. Iliad. γ'. 242. concludere licet, Polemonem quendam librum de cy-

¹⁰⁾ Tzetz. Chiliad. XII:

Τούτου μιᾶς δὲ γενεᾶς "Ομηρος ὑστέρις
Ο κατά τὸν Διονύσιον ἄνθρα τὸν κυκλογράφον
Ἐπὶ τῶν δύο οτρατεῶν λεγόμενος ἵπάρχειν
Θηβαϊκῆς Ἐλλήνων τε τῆς διὰ τὴν Ἐλένην.

¹⁾ Küster. historia crit. Homer. p. 66. Schwartz de cyclo p. 15. §. 16.

clo scripsisse, vel in cyclicis poëtis ordinandis et interpretandis ita fuisse occupatum, ut illis ab eo nomen Polemoniis inditum sit. Nam narrata historia de Idæ Lynceique morte, ibi legitur: *ἡ ἱστορία παρατοῖς Πολεμωνίοις ἦτοι κυκλικοῖς*. Qua scriptura tenta quaeret quispiam, quisnam Polemo ille sit? Suidas quatuor affert Polemones, quorum primus philosophus Atheniensis, cuius Suidae tempore omnia scripta interierant²). Alter Polemo, sophista Lao-dicenus, Trajani temporibus floruit³). Tertius Polemo junior, sophista, Commodo regnante vixit. Quartus Iliensis periegetes et historicus est. Quorum Polemonum praecipue quarto convenire videtur, ut vetusta poëmata in ordinem redigeret et interpretaretur. Nam ejus scripta saepe ab Athenaeo laudata omnia ad singularum urbium historiam descriptio-nemque pertinent⁴). Cujus in fragmentis colligen-dis etsi valde occupatus eram, nullum tamen invenire potui, quod sine ullo dubio ad librum ejus, qui de cyclo ageret, referendum sit. De Trojanis qui-dem rebus apud Clement. Alexandr. ⁵) agit, sed hoc

²) Nonnullas sententiarum ejus mihi invenisse video apud Clement. Alexandr. Stromat. II. p. 500. ed. Potter.

³) Vid. Harles. introduct. in histor. ling. Graec. II, 1. pag. 122.

⁴) Sic v. c. περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων (Athen. XIII. p. 574), περὶ τῶν ἐν Λακεδαιμονίᾳ ἀναθημάτων (ibid.), περὶ Σαρο-Θράκης (Athen. IX. p. 373), περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν (Athen. IV. p. 158), περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων (Athen. X. p. 456), περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως (Athen. XI. p. 472. cf. 486), περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων (Athen. XII. p. 541). Alios ejus libros et epistolas idem laudat.

⁵) Cohort. p. 34. ed. Potter.: *Πολέμων δὲ τοὺς ἀμφὶ τὴν Τρωάδα κατοικοῦντας ἱστορεῖ τοὺς ἐπιχωρίους μῆνας, οὓς σμίνθους καλοῦσιν, Θρησκεύειν, ὅτι τὰς νεύρας τῶν πολεμίων διέτρωγον τῶν τόξων. καὶ σμίνθιον Ἀπόλλωνα ἀπὸ τῶν μνῶν ἐκείνων ἐπεργήμισαν.* cf. prae-terea schol. ad Iliad. ἀ. 59.

fragmentum pertinet potius ad περιήγησιν Ἰλίου, quam tribus libris scripsit; et alterum apud eundem Clement. fragmentum de Minerva ab Ornyto vulnerata⁶) videtur, inspecto Pausaniae lib. VIII. c. 28. §. 5, locum habuisse in ejus libro περὶ τῶν πατέρων πόλεις ἐπιγραμμάτων. Quae quum ita sint, etiam mihi Valckenaërii et Heynii mutatio παρὰ Πολέμωνι γίγνεται πατέρων πόλεις valde probatur⁷) et narratio de Lyncei Idaeque morte vel ex libro de Lacedaemonis urbibus (apud Suidam) vel de anathematis Lacedaemoniis videtur desumpta esse.

§. XI.

Quando cyclus compositus sit.

Horum scriptorum nullus cylcum composuit, etsi valde in veteribus poëmatis Dionysius cyclographus erat occupatus. Ex hac igitur disquisitione nihil deduci potest, quo tempus certum fiat, quando cyclus sit compositus, quod omnes fere viri docti tempore Aristotelis et grammaticorum factum esse consentiunt⁸). Certe Aristotelis tempore jam notissi-

⁶) Cohort. p. 31. ed. Potter.: Πολέμων δὲ πατέρων τῆν Αθηναῖν πόλει Ορνύτου τρωθῆναι λέγεται.

⁷) Valcken. in dissertatione de scholiis pag. 119. lectionem ex duobus MSS. coaluisse putat, quorum in altero παρὰ τῶν πατέρων, in altero παρὰ Πολέμωνι, quem secutus Heynius ad Homer. Il. γ'. 242.

⁸) Groddeckius de Argonauticis Apollonii in bibl. ant. litterat. et art. part. II. pag. 63: „Alle diese Gedichte begriffen den epischen oder mythischen Cyclus, in welchen sie von den späteren Grammatikern der Zeitfolge nach geordnet, und ihrem Inhalte nach beschrieben worden.“ Heynius ad Virg. l. l. p. 268: „Neque unquam tale corpus plurium poëtarum aliter confectum, quam ut grammaticus aliquis eorum recensum, seu indicem faceret.“ cf. ad biblioth. ant. litt. et art. part. I. p. 45. Tychsen. comm. de Quinto Smyrn. pag. XXXVII: „unde ex his

mus erat, ut ex locis, ubi Aristoteles de eo commemorat, appareat (vid. supra §. 4). At quum apud nullum priorem scriptorem, ne apud Herodotum quidem, ejus mentio occurrat: non multum temporis ante Aristotelis aetatem compositus esse potest; eamque ob causam cyclum ad Olymp. LXXX—LXXXV. refero, et quae argumenta ad probandum, cyclum antiquissimis jam temporibus fuisse, exponuntur, falsa esse demonstrabo. Nam neque Dionysius *πυλόγαρφος*, quem nonnulli⁹⁾ putant in cyclo suo scribendo epicum cyclum secutum esse, LXV. Olympiade floruit, sed serius (vid. §. 8.), neque ex eo, quod cyclici poëtae antiquissimi nominentur, concludere licet, eorum collectionem esse antiquissimam. Nihi-
lominus ex fragmentis chrestomathiae grammaticae Procli duci licet et ductum est¹⁰⁾ argumentum, cyclum esse antiquissimum; nam in hac chrestomathia¹¹⁾ haec leguntur: *Γέργαρες* (*Ομηρος*) δὲ ποιήσεις δύο, *Ιλιάδα* καὶ *Οδύσσειαν*, ἣν Ζένων²⁾ καὶ Ἑλλάνιος ἀφαιροῦσιν αὐτοῦ, οἱ μέντοι ἀρχαῖοι καὶ τὸν *Κύκλον* ἀναφέρουσιν εἰς αὐτόν. Hellanicus natus Olymp. LXXI, 1. hic non bene, ut Heynus³⁾ mo-

grammatici Alexandrini cyclum epicum sive Trojanum concinarunt, descriptis secundum rerum ordinem carminibus. Ibi-
dem p. LVII: „poëtae epici, quorum quosdam cyclicorum no-
mine. appellavit grammaticorum Alexandrinorum aetas“.

⁹⁾ Wüllner. pag. 15.

¹⁰⁾ Wüllner. l. l.

¹¹⁾ In bibliotheca ant. litter. et art. part. I. p. 11. in editorum.

²⁾ Heynus ad h. l. adnotat in ms. Ven. *ηνέων* legi; at Tychsen. l. l. pag. LXI. indicat legendum *ην* *Ζένων*, quam lectionem recepi. Sturz. in Hellanici fragm. p. 173. dedit: *Οδύσσειαν* *Ζένων* etc. ut Heynus ediderat, sed magis ei lectio *Ιξιων* placet, ut Demetrius Adramyttenus, qui simplici hoc cognomine non raro appellatur, intelligendus sit.

³⁾ De tempore quo Hellanicus natus cf. Sturz. l. l. p. 6. — Heyn. ad l. l. p. 22.

nuit, cum Zenone, sine dubio Citiensi, conjungitur, at quum lectio incerta sit, non est urgenda. Quum igitur verba *οἱ μέντοι ἀρχαῖοι* sequantur, scriptores ante Hellanici tempora viventes intelligere debemus, ut, quum apud eos jam cycli mentio facta sit, certo compositus sit Olymp. LX, vel prius ⁴⁾, id est haud ita multo post Eudem, Olymp. LIII. florentis, tempus. At hic Hellanicus, quod jam ejus *cum* Zenone conjunctio probat, non historicus est, sed grammaticus, Agathoclis discipulus, Aristarchi aequalis, vixitque Olymp. CLVI. ant. Christ. 154. ⁵⁾ Quae quum ita sint, non puto argumentis cyclum multo Olympiade LXXX. antiquorem esse demonstrari posse.

⁴⁾ Vid. Wüllner. p. 13. cf. Sturz. ad Hellanici fragm. pag. 173.

⁵⁾ Heynus l. l. p. 22. Zenon (*Ζήνων*) Citiensis, quem in Iliadem, Odysseam et Margitem scripsisse satis constat vel ex Dione Chrys. et Laërtio.

PARS SECUNDA.

DE CARMINIBUS IN CYCLUM RECEPTIS EORUMQUE FRAGMENTIS.

§. I.

Multa in cyclum relata sunt carmina.

Nullum fere carmen epicum, cuius auctor sub Olympiadum initium vixit, invenitur, quod ab iis, qui de cyclo scripserint, inter cyclica non sit relatum. Praecipue vero Heynius¹⁾ et Salmasius²⁾ multis cyclum carminibus locupletarunt, quorum prior: *Ex priore genere (cyclo mythico)*, inquit, *fuere Theogoniae, Cosmogoniae, Titanomachiae, qualis fuit seu Eumeli Corinthii —, seu Arctini, Corinthii —, Gigantomachiae, Φορωνὶς, Δαναὶς, Εοεας, Naupactica, Ήρακλεία, Αργοναυτικὰ, Θηρβαῖς (χύπλικη dicta), τὰ ἐπη τὰ εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἐπιγόνων, Άλκμαιωνὶς, Μινυὰς, Αἴγιμιος, Οἰχαλίας ἄλωσις, Κήφινος γάμος, Άμαζονικὰ, Θησηῖς; ex altero (cyclo Trojano) autem Arctinus, Lesches, Stasinus Cyprius.* Quae carmina

¹⁾ Ad Virgilii Aen. lib. II. p. 268.

²⁾ Salmasius ad Solinum p. 849.

omnia etiam Groddeckius ³⁾ in cyclum refert, præterea Europiam et Oedipodiam adjiciens, ut Salmasius Theogoniam Hesiodi, alii vero etiam Stesichorum et Antimachum ⁴⁾. Quibus conjecturis quum nihil proficiatur, sed oculis potius in re per se caliginosa plus caliginis objiciatur, primum disquiramus necesse est, quaenam carmina videantur in cyclum recepta esse; quo facto singulorum carminum fragmenta adponam, adposita explicabo.

§. II.

Quae carmina in cyclo fuerint ex cycli argumento derivatur.

Adponam igitur locum, qui basis atque fundatum hujus disquisitionis est, ex Photii biblioth. cod. 259. p. 518. ed. Bekker. jam saepius ex parte laudatum. Ibi enim eclogae a Photio contractae ex Procliana chrestomathia grammatica leguntur, *nam ἀνεγνώσθησαν*, inquit, *ἐν τῆς Πρόκλου χρηστομαθίας γραμματικῆς ἐνλογαῖ. ἔστι δὲ τὸ βιβλίον εἰς δὲ διηρημένον λόγον.* Deinde pag. 519. pergit: *γεγόνασι δὲ τοῦ ἔπους ποιηταὶ κοάτιστοι μὲν Ὄμηρος, Ἡσίοδος, Πείσανδρος, Πανύασις, Ἀντίμαχος. διέρχεται δὲ τούτων, ὡς οἶόν τε, καὶ γένος καὶ πατρίδας καὶ τινας*

³⁾ Initia historiae litterar. Tom. I. p. 35.

⁴⁾ Sic multi ejusdem argumenti carmina in cyclum referabant, non cogitantes, hac multitudine nullam omnino in cyclo esse potuisse ἀκολονθίαν, cujus Photius mentionem facit. Sic Eoeas magnas in cyclo ponunt Creuzer. histor. art. Graec. p. 51. Heinrich. prolegom. ad scutum Herculis p. L. *Naupactica Muhnikius Litterat. Graec. Tom. I. p. 194. et Genealogias Asii et Cinaethonis adjicit Groddeckius T. I. p. 37. VVüllnerus vero pag. 45. Ἡρωοριαν, et quum Salmasius etiam Theogoniam addiderit, sex in cyclo carmina sunt præcipue genealogias continentia. Vide infra II. §. 3. de Theogonia notata.*

ἐπὶ μέροντος πράξεις. διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου ἐπικοῦ αὐτοῦ, ὃς ἔρχεται μὲν ἐν τῇς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς μυθολογουμένης μίξεως, ἐξ ἣς αὐτῷ καὶ τρεῖς παιδας ἐκατοντάχειρας καὶ τρεῖς γεννῶσι Κύκλωπας· διαπορεύεται δὲ τά τε ἄλλως περὶ θεῶν τοῖς Ἐλλήσι μυθολογούμενα, καὶ εἰ πού τι καὶ πρὸς ιστορίαν ἔξαληθίζεται. καὶ περιποῦται ὁ ἐπικός αὐτὸς, ἐν διαφόρων ποιητῶν συμπληρούμενος, μέχρι τῆς ἀποβάσεως Ὁδυσσέως τῆς εἰς Ἰθάκην, ἐν ᾧ καὶ ὑπὸ τοῦ παιδὸς Τηλεγόνου ἀγνοοῦντος πτελεύτη. λέγει δὲ ὡς τοῦ ἐπικοῦ αὐτοῦ τὰ ποιήματα διασώζεται καὶ σπουδάζεται τοῖς πολλοῖς οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. λέγει δὲ καὶ τὰ ὄγκοματα καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευαμένων τὸν ἐπικόν αὐτὸν. λέγει δὲ καὶ περὶ των Κυπρίων ποιημάτων, καὶ ὡς οἱ μὲν ταῦτα εἰς Στασίνον ἀναφέρουσιν Κύπρου, οἱ δὲ Ἡγησίνον τὸν Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφουσιν, οἱ δὲ Ὁμηρον δοῦναι δὲ ὑπὲρ θυγατρὸς Στασίνης, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ πατρίδα Κύπρου τὸν πόνον ἐπικληθῆναι. ἀλλ. οὐ τίθεται [ὅ συγγραφεὺς] ταύτη τῇ αἰτίᾳ. μηδὲ γὰρ Κύπρια προπαροξυτόνως ἐπιγράφεσθαι τὰ ποιήματα. Pag. 325: οἱ μὲν δύο λόγοι τῆς Πρόολου γραμματικῆς χρηστομαθίας ἐν τούτοις. Igitur duos et, ut videtur, primum quidem et secundum librum complectebantur hae eclogae.

Secundum hanc igitur contractam Procli chrestomathiam epicus cyclus totam complectebatur mythologiam, ab antiquissimis inde temporibus usque ad Graecorum a Trojana expeditione reditum, Ulyssensemque a Telegono filio intersectum.

Primum locum sine dubio *Theogonia* tenuit, in qua origo Deorum Dearumque erat narrata, eorūmque de filiis, quos cum mortalibus feminis procreavissent, agebatur. Complurium herorum ne mentio

quidem in hoc carmine facta fuerat, sed ea de causa non statuendum, Heroogoniam in cyclo fuisse. Nam quum in singulis carminibus multa de heroibus et eorum origine allata, imo plurima carmina in heroum origine fatisque exponendis occupata essent, hoc carmen⁵⁾ nullo modo necessarium est.

Hoc carmen exceptit *Titanomachia*, cuius argumentum notum est (vid. Apollodor. I. c. 2.). In eo fortasse etiam narrabatur novae, Titanibus in Taratarum dejectis, civitatis Deorum sub Jove institutio.

Proximum ab hoc carmine locum tenuisse videatur *Gigantomachia*, in qua Gigantum in Jovem pugnae exponebantur (vid. Voss. epistol. mythol. Tom. 2. p. 259.). Quod, quum certe secundum nonnullas narrationes Herculis mentio in Gigantomachiis facta sit (Apollodor. I, 6, 1.), etiam serius in cyclicorum carminum ordine positum esse potuit.

Tria haec carmina cyclica esse, ex Eusebii præparatione evangelica⁶⁾ apparet. Dici non potest, quod carmen hanc Gigantum pugnam exceperit. *Prometheis* sine dubio, si tale carmen in cyclo erat, hic posita esse debebat. Cujus carminis quum nulla inveniatur mentio, et Prometheus in *Titanomachia* et *Gigantomachia* non ultimas partes ageret, nullo peculiari carmine ejus facta exposita esse videntur. Sic etiam Iūs errores et fata atque ejus patris Inachi historia singulari carmine narrata haud dubie non fuerunt. Memorabilior quidem Ius Inachique historia, quam quae silentio praeteriri potuerit, at copio-

⁵⁾ Eam inter cyclica carmina retulit Wüllner. p. 45.

⁶⁾ I, 10. p. 59. ed. Viger.: ἐνθεοὶ Ηελάδος οἱ δὲ κυκλικοὶ περιηγημένοι Θεογονίας καὶ Γιγαντομαχίας καὶ Τιτανομαχίας ἐπλαστάν ιδίας καὶ ἐκτομάς, οἵσις συμπεριφερόμενοι ἐξενίκησαν τὴν ἀλέθειαν.

sior eorum fortasse mentio facta est in *Phoronide*⁷⁾, quo res a Phoroneo, filio Inachi, gestae, fortasse etiam historia Niobes, filiae Phoronei et Laodices (Apollodor. II, 1, 1.) vel, ut alii volunt, matris Phoronei, conjugis Inachi (Chronic. Euseb. p. 19. ed. Scalig.) continebantur.

Phoronei posteri in Peloponneso, praecipue Argi, regnabant usque ad Gelanorem, cui Danaus Aegyptius succedebat (Apollodor. II, 1, 2. Pausan. II, 19, 5.), de quo ejusque filiabus carmen antiquo tempore compositum erat *Danaïs* (Biblioth. antiqu. litterat. et art. 4. pag. 56.). Decimus quartus Argi rex, Danao ortus, Acrisius erat, frater Proeti, pater Danaës, avus Persei. Quod carmen de his egerit dicere non possum; nihilominus quum horum, tum Persei fata aliquo carmine fusius narrata fuisse videntur, ut et Bellerophontis res gestae, quas Homerus narrat in Iliad. 5, 155.

Fabulae ad Cadmum spectantes solaे in carmine memoriae proditae fuisse non videntur. Hic post adventum suum in Boeotiam Harmoniam, Martis Venerisque filiam uxorem dicit, neque dubito, quin ejus filiarum, Inonis, Semeles et Penthei nepotis historia locum in Dionysiaca habuerit. Alia pars harum historiarum in Argonauticis narrata fuit, nam Ino Phrixo et Helles noverca est. Quae Argonautica sine dubio in cyclicorum numero ponenda sunt, in hisque etiam multorum heroum, participum illius perfectionis, res gestae memoriae traditae erant, ut Herculis, Meleagri, admedium juvenis, et aliorum.

In multis carminibus verris venatio Calydonici

⁷⁾ Etiam in carmine inscripto Aeginius, quod receptum in cyclum non erat (Groddeck. Bibl. antiqu. litterat. et art. II. p. 84. Weichert. de vit. et script. Apollon. Rhod. p. 139, 140.).

proposita erat, ut in Iliad. i, 599 sqq., a qua narratione jamjam Eoearum auctor Minyadisque receperat. Pausan. X, 31.

Etsi nemo erit, qui dubitet, quin in Argonauticis Herculis mentio facta sit, tamen nemo negabit, in singularibus carminibus quoque sive omnia, sive certe praecipua ejus facta esse narrata, eorumque carminum unum in cyclum fuisse receptum.

Post Herculem praecipue memorabilis est Theseus, cuius res gestae in cyclo locum habuerunt post ipsam Heracleida, sive in singulari carmine, sive eum rebus Atticis conjunctae in Atthidum aliqua. Praeterea singula ejus facta in aliis quoque carminibus narrabantur, ut in Minyade ejus in Orcum descensus (Pausan. X, 28, 1.), cuius argumenti veteres Hesiodi carmen habuerunt (Pausan. IX, 51, 4.). In hoc de rebus a Theseo gestis scripto carmine etiam aliae res expositae fuisse videntur, verbi causa, ubi de festo nuptiali agebatur, Centaurorum mentio est facta et in singulis factis narrandis Amazonum.

Hoc carmen exceperunt, ut mihi quidem videatur, Oedipi ejusque familiae fata et bella Thebaica tam quod septem duces, quam quod Epigoni gererant. Quae res carmine Oedipodia, Thebaide, quae cyclica nominatur, et carmine Epigonis inscripto descriebantur. Alcmaeonis quoque carmen ad idem bellum spectat, quum Alcmaeon Epigonus dux fuerit, et res post Thebas captas gestas, praecipue Alcmaeonis matricidium continuuisse videtur. Quo in carmine vel in Thebaide cyclica si etiam bellum Epigonon descriebatur, Epigonis recepta non erat. Utrum statim historia belli Trojani annexa fuerit, an carmina interposita essent, facta singulorum viorum praedicantia, nemo erit, qui dicat. Quae ad res Trojanas pertinent carmina omnia per chresto-

mathiam Procli in compendium redactam nobis nota sunt, quam adponere ⁸⁾ in animo est.

Ἐπιβάλλει τούτοις¹⁾ τὰ λεγόμενα Κύπροι ἐν βιβλίοις

⁸⁾ Hujus chrestomathiam Photius quoque excerpterat, vel potius eam jam in compendium redactam contraxerat (vid. ab initio hujus paragraphi), et haec quoque graviora excerpta non totius chrestomathiae, sed parvae tantum partis sunt, quum apud Photium, ubi duorum librorum excerpta inveniuntur, multa etiam alia legantur. Praemissa his carminibus cyclicis in compendium redactis Homeri vita est, quae inscribitur: *Πρόκλου χεροτομαθίας τῶν εἰς δ' διηρημένων τὸ ἀ.* 'Ομήρου χρόνοι, βίος, χαρακτήρ, ἀναγραφὴ ποιημάτων' in cod. Venet. Aethiopidi inscriptio praeposita est: *Πρόκλου χεροτομαθίας τὸ γ' δεύτερον.* Quod Heynus (in bibliotheca ant. litterat. et art. Tom. I. p. 34. inedit.) de tertii libri eclogarum excerpto altero intellegendum esse contendit, et non possum, quin cum eo consentiam, quum Photius ex duobus prioribus chrestomathiae libris multa alia afferat, quae prima et secunda parte libri secundi pro loco, quem in ejus bibliotheca tenent, exposita esse debuerunt. Erant enim tota excerpta (quod etiam Heynus placet I. l. et Tychsenio ad Quintum Smyrnaeum pag. LXI.) in quatuor partes divisa, et si duorum tantum librorum Procli excerpta continebant, eaque excerpta, quae adponam, primae et secundae primi libri partis sunt pertinentque ad poësin epicam. In tertia et quarta parte i. e. in secundi libri prima et secunda sectione de elegia, de jambo, de melica poësi etc. egit. Magis tamen mihi lectio a Tychsenio probata placet: *χεροτομαθίας γ' τὸ δεύτερον*, ubi γ' sumendum pro γραμματικῆς, quum in autographo Siebenkeesii inveniatur. — Etsi praeterea alio ordine in MS. Venet., atque hic do, fragmenta legantur, nam primum locum Homeri vita tenet, quam Telegonia Eugammonis, Aethiopis, Ilias, Nóstos, Ἰλίου πέροι Arctini sequuntur, ut nos Siebenkeesius in bibl. antiq. litter. et art. T. I. p. 66. docet, quibuscum conf. Tychsen. ad Quint. Smyrn. pag. LXI.: tamen quum jam Heynus et Bekkerus ea secundum rerum narratarum ordinem ediderint, quum duobus locis hic rerum ordo ipsius epitomatoris verbis indicetur (vid. ab initio Aethiopidis et Telegoniae), non dubitavi, quin idem facerem.

¹⁾ Argumentum Cypiorum ex cod. Escurialensi est. *Ἐπιβάλλει* h. l. i. q. *sequi.* Vid. infra excerpta Aethiopidis ab initio.

φερόμενα ἔνδεια, ὃν περὶ τῆς γραφῆς ὑστερον ἔροῦμεν, ἵνα μὴ τὸν ἔξῆς λόγον τὸν ἐμποδίζωμεν· τὰ δὲ περιεχόμενά ἔστι ταῦτα.

Ζεὺς βουλεύεται μετὰ τῆς Θέμιδος²⁾ περὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου³⁾. παραγενομένη δὲ Ἐρις εὐώχουμένων τῶν θεῶν ἐν τοῖς Πηλέως γάμοις νεῖπος περὶ καίλλος ἐνίστησιν Ἀθηνᾶ, Ἡρα καὶ Ἀφροδίτη, αἱ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐν Ἰδῃ κατὰ Διὸς προσταγὴν ὑφενέσθαι. Εριμου πρὸς τὴν προσίν ἄγονται. καὶ προκρίνει τὴν Ἀφροδίτην ἐπαρθεῖσι τοῖς Ἐλένης γάμοις ὁ Ἀλέξανδρος⁴⁾. ἔπειτα δὲ Ἀφροδίτης ὑποθεμένης νάνπηγεται, καὶ Ἐλένης περὶ τῶν μελλόντων αὐτῷ προθεσπίζει⁵⁾, καὶ οἱ Ἀφροδίτης Δινείαν συμπλεῖν αὐτῷ πελεύει. καὶ Κασσάνδρα περὶ τῶν μελλόντων προδηλοῖ. ἐπιβὰς δὲ τῇ Απεδαιμονίᾳ Ἀλέξανδρος ἔνικεται παρὰ τοῖς Τυνδαρίδαις, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Σπάρτῃ παρὰ Μενέλᾳ. καὶ Ἐλένη παρὰ τὴν εὐώχίαν δίδωσι δῶρα ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ μετὰ ταῦτα Μενέλαος εἰς Κοίτην ἐκπλεῖ, πελεύσας τὴν Ἐλένην τοῖς ἔνοισι τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, ἕως ἂν ἀπαλλαγῶσιν· ἐν τούτῳ δὲ Ἀφροδίτη

2) Secundum Heynium MS. praebet Θέμιδος, at rectum Θέμιδος. cf. Homer. Hymn. 23. in Jovem vers. 5.

3) Vid. infra Cypriorum fragmentum I.

4) De nuptiis Pelei et inde orta dissensione vid. Coluth. rapt. Helenae ab init. Hoc nuptiale festum jam Hesiodus cecinerat. Schol. Lycophron. 175. ubi duo hujus carminis versus. cf. Iliad. 6, 18. 59, 452. De judicio Paridis Homerus agit quidem, Iliad. 6, 28. 29. sed illos versus Aristarchus spurious et a seniori compositos habet. Vid. schol. Villois. A. Eam ob causam schol. Villois. ad Iliad. 6, 52. hanc narrationem, ait, Homero incognitam esse. cf. Macrobii Saturn. lib. V.

5) Duo alia oracula ad haec prima belli Trojani tempora spectantia apud scholl. ad Iliad. 6, 64. leguntur, ubi totum hujus belli initium ex Hellanici libris aliter narratur. Menelaus enim Trojam venit eumque in Graeciam Paris comitatur. cf. Heynus ad Iliad. 1. 1.

συνάγει τὴν Ἐλένην τῷ Ἀλεξάνδρῳ⁶); καὶ μετὰ τὴν
μῆτραν τὰ πλεῖστα πτήματα ἐνθέμενοι γυντὸς ἀποπλέ-
ονται⁷). χειμῶνα δὲ αὐτοῖς ἐφίστησιν "Ηρα, καὶ προσ-
ενεγκεῖσις Σιδῶνι ὁ Ἀλέξανδρος αἰρεῖ τὴν πόλιν⁸). καὶ
ἀποπλέοντας εἰς "Ιλιον γάμους τῆς Ἐλένης ἐπετέλεσεν.

"Ἐν τούτῳ δὲ Κάστωρ μετὰ Πολυδεύκους τὰς "Ιδα-
καὶ Λυγκέως βοῦς ὑφαιρούμενοι ἐφωράθησαν. καὶ
Κάστωρ μὲν ὑπὸ τοῦ "Ιδα ἀναιρεῖται, Λυγκεὺς δὲ καὶ
"Ιδας ὑπὸ Πολυδεύκους, καὶ Ζεὺς αὐτοῖς ἐτερόμερον
νέμει τὴν ἀθανασίαν. καὶ μετὰ ταῦτα Ιδης ἀπαγγέλ-
λεται τῷ Μενελάῳ τὰ γεγονότα κατὰ τὸν οἶκον, ὁ δὲ
παραγενόμενος περὶ τῆς ἐπ' "Ιλιον στρατείας βούλευε-
ται μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ πρὸς Νέστορα παραγίνε-
ται Μενέλαος. Νέστωρ δὲ ἐν παρεκβάσει διηγεῖται
αὐτῷ, ὡς Ἐπιωπεὺς φθείρας τὴν Λύκον⁹) θυγατέρα.

⁶) Aethram praecepit Helenae Paridisque favisse amoribus, narrat Tzetz. Antehom. 150. ubi vid. Jacobsii not.

⁷) Nolentem Helenam ab Alexandro raptam esse narrant nonnulli, alii, id ipsius voluntate factum. Euripid. Helen. 250. Schol. ad Lycophron. 93: ἐντρυχῶν αὐτῇ περὶ τὸν αἰγιαλὸν θυ-
οῖσιγ νεωτὶ ταῖς Βάκχαις, καὶ τῇ Ἰνοῖ ἀρπάξας αὐτῇ, εἰς Αἰγυ-
πτον παρεγένετο, κάκει αὐτῇ συνεγένετο. Apud Homerum Alex-
ander non solum Helenam, sed etiam multas res pretiosas ra-
pit. Iliad. γ', 70. ν', 626.

⁸) Vid. infra Cypriorum fragmentum IV.

⁹) Recte Heynius mutavit lectionem cod. MS. Λυκούργου in
Αἴκον. Secundum Hygin. fab. 7. Antiope Lyci conjux est, qua-
cum dolo decepta Epopeus rem habuit. Aliter rem narrant
Pausan. II, 6. IX, 5. Apollod. III, 5, 5. Schol. ad Apollon.
Rhōd. IV, 1090. Apud Homer. Od. Χ', 260. Antiope filia est
Asopi. Quid sibi velint verba Ἐπωπεὺς — ἐξεπορθήθη nescio,
nam ἐπτερθω de urbibus quidem usurpatur, non de homini-
bus. Mihi videtur igitur, quum apud Apollod. III, 5, 5. de
eadem re hic locus inveniatur: ὁ δὲ στρατευσάμενος Σικυῶνα
χειροῦται: καὶ τὸν μὲν Ἐπωπέα πτείνει, legendum esse: Ἐπωπεὺς,
φθείρας τὴν Λύκον θυγατέρα (vel potius δάμαρτα, quum Hygi-
nus Cypria secutus esse videatur), ἀπτάνεται καὶ Σικυῶν εἰσεπορ-
θήθη.

ἔξεπορθῆθη, καὶ τὰ περὶ Ολδίπονν καὶ τὴν Ἡρακλέους μανίαν, καὶ τὰ περὶ Θησέα καὶ Ἀριάδνην. ἐπειτα τοὺς ἡγεμόνας ἀθροιζούσιν ἐπελθόντες τὴν Ἑλλάδα. καὶ μαίνεσθαι προσποιησάμενον τὸν Ὄδυσσεα ἐπὶ τῷ μή θέλειν στρατεύεσθαι ἐφωράσαν Παλαμήδους ὑποθεμένου τὸν νιὸν Τηλέμαχον ἐπὶ πόλασιν ἔξαρπάσαντες¹⁰⁾.

Καὶ μετὰ ταῦτα συνελθόντες εἰς Αὐλίδα θύουσι. καὶ τὰ περὶ τὸν δράκοντα καὶ τὸν στροφοῦντούς γενόμενα δείκνυται, καὶ Κάλχας περὶ τῶν ἀποβησομένων προλέγει αὐτοῖς. ἐπειτα ἀναχθέντες Τευθρανίᾳ προσιχούσι, καὶ ταύτην ὡς "Ιλιον ἐπόρθουν"¹¹⁾. Τήλεφος δὲ ἐκ βοηθείας Θέρσανδρόν τε τὸν Πολυνείκους πτείνει καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀχιλλέως τιτρώσκεται¹²⁾. ἀποπλέοντες δὲ αὐτοῖς ἐκ τῆς Μυσίας χειμῶν ἐπιπίπτει καὶ διασπεδάννυνται. Ἀχιλλεὺς δὲ Σκύρῳ προσχών γαμεῖ τὴν Λινομήδους θυγατέρα Δηϊδάμειαν. ἐπειτα Τήλεφον κατὰ μαντείαν παραγενόμενον εἰς "Ἄργος ἔται" Ἀχιλλεὺς ὡς ἡγεμόνα τοῦ ἐπ' Ἰλίον πλοῦ¹³⁾.

Καὶ τὸ δεύτερον ἡθροισμένου τοῦ στόλου ἐν Αὐλίδι Ἀγαμέμνων ἐπὶ θῆρας βαλὼν ἔλαφον ὑπερβάλλειν ἔφησε καὶ τὴν "Ἄρτεμιν. μηνίσασα δὲ ἡ θεὸς ἐπέσχεν αὐτοὺς τοῦ πλοῦ χειμῶνας ἐπιπέμποντα. Κάλχαντος δὲ εἰπόντος τὴν τεοῦ μῆνιν καὶ Ἰφιγένειαν πελεύσαντος θύειν τῇ Ἀρτέμιδι, ὡς ἐπὶ γάμον αὐτὴν Ἀχιλλεῖ μεταπεμψάμενοι θύειν ἐπιχειροῦσιν. "Ἄρτεμις δὲ αὐτὴν ἔξαρπάξασα εἰς Ταύρους μετακομίζει καὶ

¹⁰⁾ Recedit auctor Cypiorum ab Odyssea ὁ, 115. cf. Quint. Smyrn. V, 191. Hygin. 95. Schol. Lycophron. 818.

¹¹⁾ „Mirus error si pro Ilio habuere. Lege vis Ἰλιέων, quippe Mysi societate cum Trojanis juncti.“ Heyne. Haud recte. Vid. Pausan. IX, 5, 7.

¹²⁾ Vid. Tzetz. Antehom. 268. ibiq. Jacobs. Nonnulli putant hujus rei mentionem fieri Iliad. α, 59. ubi cf. Eustath.

¹³⁾ Eqnos apud Quintum Smyrn. IV, 174. Achilles a Telepho pro vulneris curatione accipit.

ἀθύνατον ποιεῖ, ἐλαφρὸν δὲ ἀντὶ τῆς κόρης παρίστησι τῷ βωμῷ.

"Ἐπειτα παταπλέοντιν εἰς Τέμεδον καὶ εὐώχονμένων αὐτῶν Φιλοκτήτης ὑφ' ὕδρου πληγεὶς διὰ τὴν δυσοσμίαν ἐν Λήμνῳ πατελείφθη⁴⁾, καὶ Ἀχιλλεὺς ὑπερέργον κληθεὶς διαφέρεται πρὸς Ἀγαμέμνονα⁵⁾. Ἐπειτα ἀποβαίνοντας αὐτοὺς εἰς "Πλιον εἴργουσιν οἱ Τρῶες, καὶ θυήσκει Πρωτεσίλαος ὑφ' Ἐπιοδος. Ἐπειτα Ἀχιλλεὺς αὐτοὺς τρέπεται ἀνελὸν Κύνον τὸν Ποσειδῶνος⁶⁾. καὶ τοὺς νεκροὺς ἀναιροῦνται, καὶ διαπρεσφεύονται πρὸς τοὺς Τρῶας τὴν Ἐλένην καὶ τὰ πτήματα ἀπαιτοῦντες⁷⁾. ὡς δὲ οὐχ ὑπήκουσαν ἐκεῖνοι. ἐνταῦθα δὴ ἐκεῖνοι τειχομαχοῦσιν⁸⁾. Ἐπειτα τὴν χώραν ἐπεξελθόντες πορθοῦσι καὶ τὰς περιοίκους πόλεις⁹⁾. καὶ μετὰ ταῦτα Ἀχιλλεὺς Ἐλένην ἐπιθυμεῖ θεάσασθαι, καὶ συνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸ αὐτὸν Ἀφροδίτην καὶ Θέτις¹⁰⁾. εἶτα ἀπονοστεῖν ὠρμημένους τοὺς Ἀχαιούς Ἀχιλλεὺς πατέχει. καὶ πειτα ἀπελαύνει τὰς Αι-

⁴⁾ Vid. Iliad. β', 716 sqq.

⁵⁾ Cf. parvae Iliad. fragm. IV. Cypriorum fragment. IX.

⁶⁾ De Cygno vid. Quint. Smyrn. IV, 470. Jacobs. ad Tzetz. Antehom. 257.

⁷⁾ Ad hanc narrationem pertinent sine dubio quae leguntur Iliad. γ', 204. λ', 158. Unus legatorum ipse Menelaus fuit. Herodot. II, 118. Tzetz. Anteh. 155. ibiq. Jacobs.

⁸⁾ Cf. Iliad. ζ', 435.

⁹⁾ Tzetz. Anteh. 247. 260. ibiq. Jacobs.

¹⁰⁾ Schol. ad Lycophron. 174: οἱ μὲν γάρ φασιν ὅτε κατόνταρ ὁ Ἀχιλλεὺς μιγεῖς τῇ Ἐλένῃ ἰδεῖν αὐτὴν ἐπεθύμησεν, ἔρωτικῶς ἔχων ἀπὸ τοῦ ὀνείρου, καὶ ἡξίωσεν ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ τείχει. ὁ δὲ ἴδων αὐτὴν ἐπὶ πλεῖστῳ ἔρωτι διετέθη. Οἱ δὲ οὔτως, ὅτε ἴδων αὐτὴν, πρῶτον ἐπὶ τοῦ τείχους, ἔρωτι συνεσχέθη, καὶ ἡξίωσε τὴν μητέρα αὐτοῦ συμπρᾶξαι αὐτῷ εἰς τὸ συμμιχθῆναι αἰτῇ. ή δὲ κατόνταρ ἐποίησεν, ὡς δοκεῖν αὐτὸν αὐτῇ συνέρχεσθαι, καὶ οὔτως παρει-

νείου βόας¹¹), καὶ Ανδρησὸν καὶ Πήδασον πορθεῖ καὶ συγχὺς τῶν περιοικίδων πόλεων, καὶ Τρωΐδον φονεύει, Λυκάονά τε Πάτροολος εἰς Λήμνον ἄγαγὼν ἀπειμπολῶ. καὶ ἐν τῷ λαφύρῳ Ἀχιλλεὺς μὲν τὴν Βοιωτίδα γέρως λαμβάνει, Χρυσῆδα δὲ Ἀγαμέμνων. ἐπειτα ἐστι Παλαμήδους θάνατος καὶ Διός βούλη, ὅπως ἐπικονφίσει τοὺς Τρώας Ἀχιλλέα τῆς συμμαχίας τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστήσεις, καὶ κατάλογος τῶν τοῖς Τρώοις συμμαχησάντων.

Ἐπιβάλλει¹² δὲ τοῖς εἰργμένοις ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ Ἰλιάς Ὁμήρου, μεθ' ἧν ἐστιν Διθιοπίδος βιβλία πέντε ἀρχτίουν περιέχοντα τάδε.

Αμαζῶν Πενθεοίλεια παραγίνεται Τρώοι συμμαχήσουσα, "Ἄρεως μὲν θυγάτηρ, Θρῆσσα δὲ τὸ γένος¹³), καὶ πτείνει αὐτὴν ἀριστεύονταν Ἀχιλλεύς¹⁴). οἱ δὲ Τρώες αὐτὴν θάπτουσι καὶ Ἀχιλλεὺς Θερσίτην ἀναιρεῖ, λοιδορθεὶς πρὸς αὐτὸν καὶ ὀνειδισθεὶς τὸν ἐπὶ τῇ Πενθεοίλειᾳ λεγόμενον ἔωτα¹⁵). καὶ ἐν τούτον τούτης γίνεται τοῖς Ἀχαιοῖς περὶ τοῦ Θερσίτου φόνου¹⁶). μετὰ δὲ ταῦτα Ἀχιλλεὺς εἰς Λέσβον πλεῖ, καὶ θίνας Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Λητοῖ παθαίρεται τοῦ φόνου ὑπὸ Ὁδυσσέως.

¹¹) Iliad. τ', 92 sqq.

¹²) Ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ. Heynus in bibl. antiq. litt. et art. T. I. p. 54. et Tychsen. ad Quint. Smyrn. p. LXI. ad librum eclogarum referendum esse putant. Evidem ad Cypria carmina resero. Ἐπιβάλλειν significat h. l. sequi, ut ab initio harum eclogarum.

¹³) Filia Otreres a Tzetz. Posth. 8. nominatur, ubi cf. Jacobs.

¹⁴) Cf. Quint. Smyrn. I, 141. Pausan. V, 9, 2.

¹⁵) Quint. Smyrn. I, 720 — 740. Chaerophon scripserat Ἀχιλλέα θερσιταφόνον, Jacobs. ad Tzetz. Posth. 199.

¹⁶) Tzetz. Posth. 206. cum Jacobsii nota. Haec omnia eodem modo atque ordine Quintus Smyrn. in libro I. narrat, omissis iis, quae ad lustrationem Achillis pertinent.

Μέμνων δὲ ὁ Ἡός νιὸς ἔχων ἡγαιοστότευκτον πανοπλίαν παραγίνεται τοῖς Τρωσὶ βοηθήσων. καὶ Θέτις τῷ παιδὶ τὸ κατὰ τὸν Μέμνονα προλέγει, καὶ συμβουλῆς γενομένης Ἀντίλοχος ὑπὸ Μέμνονος ἀναρρεῖται¹⁷⁾, ἐπειτα Ἀχιλλεὺς Μέμνονα πτείνει· καὶ τούτῳ μὲν Ἡός παρὰ Διὸς αἰτησαμένη ἀθανασίαν δίδωσι¹⁸⁾, τρεψάμενος δὲ Ἀχιλλεὺς τοὺς Τρωας καὶ εἰς γῆν [πόλιν]¹⁹⁾ εἰσπεσῶν ὑπὸ Πάριδος ἀναιρεῖται καὶ Ἀπόλλωνος καὶ περὶ τοῦ πτώματος γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης Αἴας ἀνελόμενος ἐπὶ τὰς ναῦς πορεῖται, Όδοσέως ἀπομάχομένου τοῖς Τρωοῖς²⁰⁾). ἐπειτα Ἀντίλοχόν τε φάγιτοντι καὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἀχιλλέως προτίθενται. καὶ Θέτις ἀφικομένη οὖν Μούσαις καὶ ταῖς ἀδελφαῖς θρηνεῖ τὸν παῖδα²¹⁾. καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῆς στηράς ἡ Θέτις ἀναρπάσσου τὸν παῖδα εἰς τὴν Λευκήν τῆσσον διακομίζει²²⁾. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ τὸν τάφον χώσαν-

17) Odyss. δ', 187. vid. Tzetz. Posthom. 262. ibiq. Jacobs.

18) Idem rerum ordo in Quinti Smyrnæi libro I, ubi nonnulla tantum aliter narrantur. Thetis enim ibi Achilli nihil de Memnone dicit, neque Aurora filio suo ab Jove immortalitatem petit.

19) Vocabulum πόλιν in cod. MS. non invenitur. Heynius adnotat: f. πόλιν. l. πύλην.

20) Ajax et Ulysses Achillem tueruntur in tabul. Iliac. fig. 85. 86. cf. Quint. Smyrn. III, 216. Achilles mortuus ad naves portatur. Quint. Smyrn. III, 587. cf. Lycophron 269. ibiq. Tzetz.

21) Achillis, Patrocli et Antilochi cineres deponuntur in poculo aureo, quod Thetis a Baccho accepit. Odyss. ω, 75. Tzetz. ad Lycophron. 273. Jacobs. ad Tzetz. Posthom. 421. Massæ lugent Achillem Homer. Od. ω, 60. Pindar. Isthm. VII, 60. Quint. Smyrn. III, 592. Tzetz. ad Lycophron. 275.

22) Ubi Medeam uxorem ducit. Tzetz. ad Lycophr. 798. 174. De Achille in Leucen insulam missa vid. Quint. Smyrn. III, 770 sqq.

τες ἄγων τιθέσαι²³⁾. καὶ περὶ τῶν Ἀχιλλέως ὄπλων Ὄδυσσει καὶ Αἴαντι στάσις ἐμπίπτει²⁴⁾.

Ἐξῆς δὲ ἐστὶν Ἰλιάδος μικρᾶς βιβλία τέσσαρα Λεσχέω Μυτιληναίου περιέχοντα τάδε.

Ἡ τῶν ὄπλων κρίσις γίνεται, καὶ Ὄδυσσεὺς μετὶ βούλησιν Ἀθηνᾶς λαμβάνει, Αἴας δὲ ἐμμανῆς γενόμενος τὴν τε λείαν τῶν Ἀχαιῶν λυμαίνεται καὶ ἔαντὸν ἀναιρεῖ²⁵⁾. μετὰ ταῦτα Ὄδυσσεὺς λογίσας Ἐλευνον λαμβάνει, καὶ χρήσαντος περὶ τῆς ἀλώσεως τούτου τοιούτου θεοῦ ἐπὶ Λήμνου Φιλοκτήτην ἀνάγει. Ιαθεὶς δὲ οὗτος ὑπὸ Μαχάονος καὶ μονομαχόσας Ἀλεξάνδρῳ, πτείνει· καὶ τὸν νεκρὸν ὑπὸ Μενελάου κατακισθέντα ἀνελόμενοι θύπτοντοι οἱ Τρῶες.

Μετὰ δὲ ταῦτα Αἰγαίοβος Ἐλένην γαμεῖ. καὶ Νεοπτόλεμον Ὄδυσσεὺς ἐπὶ Σκύρου ἀγαγὼν τὰ ὄπλα δίδωσι τὰ τοῦ πατρός. καὶ Ἀχιλλεὺς αὐτῷ φαντάζεται. Εὐρύπυλος δὲ ὁ Τηλέφον ἐπίκουρος τοῖς Τρώοις παραγίνεται, καὶ ὑριστεύοντα αὐτὸν ἀποκτείνει Νεοπτόλεμος.

Καὶ οἱ Τρῶες πολιορκοῦνται. καὶ Ἐπειὸς κατὰ Ἀθηνᾶς προσάργεσιν τὸν δούρειον ἵππον κατασκευάζει. Ὄδυσσεὺς δὲ αἰποτάμενος ἔαντὸν κατάσκοπος εἰς Ἰλιον παραγίνεται, καὶ ἀναγγωρισθεὶς ὑφ' Ἐλένης περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως συντίθεται. πτείνας τέ τινας τῶν Τρώων ἐπὶ τὰς ναῦς ἀφινεῖται²⁶⁾. καὶ μετὰ ταῦτα σὺν Αἰομήδει τὸ Παλλάδιον ἐκκομίζει ἐπὶ τῆς Ἰλίου²⁷⁾.

²³⁾ Argumentum quarti libri Quinti Smyrn.

²⁴⁾ Vid. Tzetz. Posth. 481. ibiq. Jacobs. Res eadem serie narrantur a Quinto Smyrnaeo. *Iusta* tamen Antilocho ante Achilleum vulneratum fiunt, et Achilles ab Apolline solo vulneratur.

²⁵⁾ Omnia in quinto Smyrnaei libro narrantur, ubi tamen Ulysses arma non κατὰ βούλησιν Minervae accipit.

²⁶⁾ Cf. Odyss. δ', 240.

²⁷⁾ Heynus ad Iliad. γ', 205. Pausan. I, 22, 6. Quint. Smyrn. X, 350. Jacobs. ad Tzetz. Posth. 509.

Ἐπειτα εἰς τὸν δούρειον ἵππον τοὺς ἀριστοὺς ἐμβιβάσαντες, τὰς τε σκηνὰς καταφλέξαντες οἱ λοιποὶ τῶν Ἑλλήνων εἰς Τένεδον ἀνάγονται. οἱ δὲ Τρῶες τῶν κακῶν ὑπολαβόντες ἀπαλλάχθαι τὸν τε δούρειον ἵππον εἰς τὴν πόλιν εἰσδέχονται, διελόντες μέρος τε τοῦ τείχους καὶ εὐωχοῦνται ὡς νενικηθέτες τοὺς Ἑλλήνας.

Ἐπειτα δὲ τούτοις Ἰλίου περσίδος βιβλία δύο Λοχτίνου Μιλησίου, περιέχοντα τάδε· ὡς τὰ περὶ τὸν ἵππον ὑπόπτως ἔχοντες περιστάντες βουλεύονται ὅ τι χρὴ ποιεῖν, καὶ τοῖς μὲν δοκεῖ κατακρημνίσαι αὐτὸν, τοῖς δὲ καταφλέγειν, οἱ δὲ ἵερὸν αὐτὸν ἔφασαν δεῖν τὴν Ἀθηνᾶν ἀνατεθῆναι. καὶ τέλος νικᾷ ἡ τούτων γνώμη. τραπέντες δὲ εἰς εὐφροσύνην εὐωχοῦνται ὡς ἀπηλλαγμένοι τοῦ πολέμου. ἐν αὐτῷ δὲ δύο δράκοντες ἐπιφανέντες τὸν τε Λαοκόνωντα καὶ τὸν ἔτερον τῶν παιδῶν διαφθείρονται²⁸⁾). ἐπὶ δὲ τῷ τέρατι δυσφορήσαντες οἱ περὶ τὸν Αἰγαίαν ὑπεξῆλθον εἰς τὴν Ἰδιν. καὶ Σίνων τοὺς πυροὺς ἀνίσχει τοῖς Ἀχαιοῖς, πρότερον εἰσεληλυθώς προσποίητος. οἱ δὲ ἐκ Τενέδου προσπλεύσαντες, καὶ οἱ ἐκ [τοῦ]²⁹⁾ δονρείου ἵππον ἐπιπίπτουσι τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς ἀνελόντες τὴν πόλιν κατὰ ιράτος λαμβάνουσι.

Καὶ Νεοπτόλεμος μὲν ἀπόκτείνει Πρίαμον ἐπὶ τὸν τοῦ Λιὸς τοῦ ἐρωτίου βωμὸν καταφυγόντα. Μενέλαος δὲ ἀνενρωὸν Ἐλένην ἐπὶ τὰς ναῦς κατάγει, ἀγῆφοβον φονεύσας³⁰⁾). Κασσάνδραν δὲ Λίας Όικέως πρὸς

²⁸⁾ Eudocia violar. s. v. Αἴσημος p. 31: ἀφ' ὧν (Καλυδνῶν) σήσων δύο δράκοντες, Πόρκις τε καὶ Χαρίβοια, διανηξάμενοι, τὸν παῖδα τοῦ Λαοκόντος ἀνεῖλον μέσον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι τῷ δόρατι βαλεῖν τὸν δούρειον ἵππον ἐτόλμησεν.

²⁹⁾ Articulus in MSS. et apud Heynium deest. Eum ex conjectura Bekkerus addidit.

³⁰⁾ Deiphobus Helenae conjux est; quam narrationem schol. ad Odyss. 9', 517. seriorum inventum nominat. Cf. Quint. Smyrn. X, 545. et Jacobs. ad Tzetz. Posth. 601.

βλαν ἀποσπῶν συνεφέλκεται τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἔόντον, ἐφ' ὃ παροξυνθέντες οἱ Ἑλλῆνες καταλεῦσαι βούλονται τὸν Αἴαντα. ὁ δὲ ἐπὶ τὸν τῆς Ἀθηνᾶς βωμὸν καταρεύεται καὶ διασώζεται ἐκ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου³¹). ἐπειτα ἀποπλέοντι οἱ Ἑλλῆνες, καὶ φθορὰν αὐτοῖς Ἀθηνᾶ κατὰ τὸ πέλαγος μηχανᾶται.

..... καὶ Ὁδυσσέως Ἀστυνάντα ἀνελόντος Νεοπτόλεμος Ἀνδρομάχην γέρας λαμβάνει, καὶ τὰ δοιαὶ λάρναὶ διανέμονται. Αἰμοφῶν τε καὶ Ἀκαμᾶς Αἴθον εὐρόντες ἄγονσιν μεθ' ἑαυτῶν³²). ἐπειτα ἐμπρήσουντες τὴν πόλιν Πολυξένην σφαγιάζοντιν ἐπὶ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον³³).

³¹) Ajax Cassandra ex ara Minervae trahens est argumentum a veteribus saepe tractatum. Vid. Pausan. V, 19. I, 15, 3. X, 26.

³²) Vid. de hac re Homer. Iliad. γ', 144. ibique schol. et Heynium.

³³) A veteribus valde amatum argumentum. Vid. Pausan. I, 22, 6. X, 25, 2. — Praeterea verba, a καὶ Ὁδυσσέως — ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀχιλλέως τάφῳ cum iis, quae praecedunt conjuncta non sunt, et lacunae signa ante ea ponantur. Siebenkees, in biblioth. antiqu. litt. et artis Fasc. I. pag. 59: „Tertium folium (codicis) desideratur, inquit, in quarto haec leguntur: καὶ Ὁδυσσεὺς κτλ.“ Heynus vero loco l. adnotat: „Etsi non asequor, quomodo ea, quae praecesserunt folii spatium explere potuerint, suspicor tamen hanc esse particulam alterius Excidii, Ilii, a Leschie perscripsi.“ Ejus enim *Iliou πέρσις* apud Pausaniam memoratur X, 25. 26. et ib. nonnulla ex his ipsis de quibus hic agitur. Suspicabar aliquando fuisse illam forte eandem cum ea, quae Arctino ab aliis esset tributa. Nunc probabilius videtur, diversam eam ab illa fuisse, adeoque Proclum nunc subjecisse argumentum illius. Dicerem etiam tertiam Stesichori *Iliou πέρσιδα* partem folii occupasse, si satis esse putarem apponere meras conjectiones. Sed Heynus hic variis modis errat, nam primum verisimile non est, ut jam supra demonstravi, plura carmina in una eademque re occupata in cyclum epicum fuisse recepta. Deinde hoc fragmentum nullo modo pars excerptorum ex Leschis carmine de delecta Troja scripto esse potest. Nam, etsi negari non potest,

Συνάπτεται δὲ τούτοις τὰ τῶν νόστων βιβλία πέντε Αὐγίου Τροιζηνίου περιέχοντα τύδε.

Αθηνᾶ Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον εἰς ἔοιν παθίστησι περὶ τοῦ ἐπιπλοῦ. Ἀγαμέμνον μὲν οὖν τὸν τῆς Αθηνᾶς ἐξιανόμενος χόλον ἐπιμένει, Διορήδης δὲ καὶ Νέστωρ ἀναχθέντες εἰς τὴν οἰκείαν διασώζονται μεθ' οὓς ἐκπλεύσας ὁ Μενέλαος μετὰ πέντε νεῶν εἰς Αἴγυπτον παραγίνεται, τῶν λοιπῶν διαγράφασσιν νεῶν ἐν τῷ πελάγει. οἱ δὲ περὶ Κάλχαντα καὶ Λεον-

nonnulla in his excerptis et fragmentis Leschei carminis conuenire, hoc tamen mirum non est, quum tam hoc fragmento, quam Leschis carmine de deleta Troja agatur. Sed luce clarius argumentum meae sententiae est, quod nonnulla non consentiunt. Nam secundum hoc fragmentum Astyanax ab Ulyssse interficitur, secundum fragmentum VI. et VII. parvae Iliadis (eur ad hoc carmen h. l. respiciendum esse putem, infra, ubi de parva Iliade agam, sententiam exponam) a Neoptolemo ab turri dejicitur, eoque modo interficitur. Quae quum ita sint, nemo, infra afferendis collatis, adhuc putabit, fragmentum esse partem Leschis Ilii excidii in compendium redacti. Sed dixerit quispiam, continet igitur partem Stesichori *Ιλίου περσίδος*. Quod iterum probabile non est. Nam quum Stesichorus non epicus sed *lyricus* poëta fuerit secundum Quintilian. X, 1. (*epici carminis onera Lyra sustinentem*) et alios, receptus esse non potuit in hunc *epicum* cyclum. Tunc etiam non duo vel tria ejusdem argumenti carmina in cyclo esse potuerunt. Argumentum quidem, Stesichorum in cyclo fuisse, petere possumus ex inscriptione tabulae Iliaca, ubi haec leguntur: *Ιλίου πέρσις κατὰ Στησίχορον*, quo loco Stesichorus conjunctus cum nonnullis poëtis, qui in cyclo erant, nominatur. Sed nihilominus in cyclo *epico* esse non potuit, quum *lyricus* poëta fuerit. Denique fragmentum *Ιλίου περσίδος* Arctini ipsius esse potest. Nemo erit, qui neget, excerpta illius carminis nimis brevia, multaque omissa esse gravia, quorum mentionem expectemus. Quod ipse epitomator, postquam chrestomathiam Proclianam contraxerat, sentiens, nonnullas et praecipuas quidem rerum omissarum ex ipsa chrestomathia adposuit. Quam probabilem conjecturam jam *Wüllner*, p. 91. 92. proposuit. De tertio folio codicis omissso tunc vero dubitandum, ut jam nonnulli dubitarunt.

τέα καὶ Πολυποίτην πεζῇ πορευθέντες εἰς Κολοφῶνα,
Τειρεσίαν ³⁴⁾ ἐνταῦθα τελευτήσαντα θάπτουσιν.

Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀποπλεόντων Ἀχιλ-
λέως εἰδῶλον ἐπιφανὲν πειράται διαιωλίειν, προλέγον
τὰ συμβῆσόμενα. εἰδὲ δὲ περὶ τὰς Καφηρίδας πέτρας
δηλοῦται χειμῶν καὶ η Ἀιαντος φθορὰ τοῦ Λοκροῦ.
Νεοπτόλεμος δὲ Θέτιδος ὑποθεμένης πεζῇ ποιεῖται τὴν
πορείαν ³⁵⁾), καὶ παραγενόμενος εἰς Θράκην Ὀδυσσέα
καταλαμβάνει ἐν Μαρωνείᾳ, καὶ τὸ λοιπὸν ἀνέι τῆς
οδοῦ. καὶ τελευτήσαντα Φοίνικα θάπτει, αὐτὸς δὲ εἰς
τοὺς Μολοσσοὺς ἀφικόμενος ἀναγνωρίζεται Πηλεῖ....³⁶⁾
Ἀγαμέμνονος ὑπὸ Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας ἀναι-
ρεθέντος ὑπὸ Όρέστου καὶ Πυλάδου τιμωρίᾳ, καὶ Με-
νελάου εἰς τὴν οἰκείαν ἀνακομιδή.

Μετὰ ταῦτα ἔστιν Ὄμήρου Οδυσσεία. ἔπειτα
Τηλεγονίας βιβλία δύο Εὐχάριμονος Κυρηναίου,
περιέχοντα τάδε.

Οἱ μηίστορες ὑπὸ τῶν προσηκόντων θάπτονται,
καὶ Ὄδυσσεος θύσας Νύμφαις εἰς Ἡλιν ἀποπλεῖ ἐπι-
σκεψόμενος τὰ βουνόλια, καὶ ἔνιζεται παρὰ Πολυζέ-
νῳ, δῶρόν τε λαμβάνει προτῆρα, καὶ ἐπὶ τούτου τὰ
περὶ Τροφώνιον καὶ Ἀγαμήδην καὶ Αὐγέαν. ἔπειτα
εἰς Ἰθάκην καταπλεύσας τὰς ὑπὸ Τειρεσίου ἡθείσας
τελεῖ θυσίας. καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Θεσπίδων ἀφι-

³⁴⁾ Si ad vulgarem respicitur narrationem, legendum est
Κδλχαρτα. cf. Strabo Geogr. libr. XIV. p. 178. 231. 232. ed. Tauch-
nitz. Tzetz. ad Lycophron. 427. Eustath. ad Hom. Iliad. α', 69.

³⁵⁾ Vid. de reditu Neoptolemi Boeckh. ad Pindar. explicat. Nem. VII. pag. 425. 426. Auctorem νόστων videtur Apollodorus sequutus esse, nam apud schol. Lycophron. 902. haec Apollo-
dori leguntur: Νεοπτόλεμος δὲ μετὰ ζῆμικας πεζῇ εἰς Μολοσσοὺς
ἀπῆλθε μετὰ Ελένου, καθ' οδον θάψας τὸν Φοίνικα. Cf. Heynius
fragm. p. 1038.

³⁶⁾ „Ex cod. notatum Πηλεῖ . . . τα ἀγαμ. Potuit esse
ἔπειτα τὰ Α. — καὶ τούτων ὑπὸ Όδ.“ Heyne.

πνεῖται καὶ γαμεῖ Καλλιδίκην, βασιλίδα τῶν Θεοπρωτῶν. ἔπειτα πόλεμος σύνισταται τοῖς Θεοπρωτοῖς πρὸς Βρύγους Ὄδυσσέως ἥγονυμένου. ἐνταῦθα Ἀρης τοὺς περὶ τὸν Ὄδυσσέα τρέπεται. καὶ αὐτῷ εἰς μάχην Ἀθηνᾶν παθίσταται. τούτους μὲν Ἀπόλλων διαλύει. μετὰ δὲ τὴν Καλλιδίκης τελευτὴν τὴν μὲν βασιλείαν διαδέχεται Πολυποίτης ὁ Ὄδυσσέως νιός, αὐτὸς δὲ εἰς Ἰθάκην ἀφικνεῖται. καν ταύτῳ Τηλέγονος εἰς ζῆτησιν τοῦ πατρὸς πλέων, ἀποβὰς εἰς τὴν Ἰθάκην, τέμεται τὴν νῆσον. ἐκβοηθήσας δὲ Ὄδυσσεὺς ἵπο τοῦ παιδὸς ἀναιρεῖται κατ' ἄγγοιαν. Τηλέγονος δὲ ἐπιγνοὺς τὴν ἀμαρτίαν τό τε τοῦ πατρὸς σῶμα καὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τὴν Πηγελόπην πρὸς τὴν μητέρα παθίστησιν. ή δὲ αὐτὸὺς ἀθανάτους ποιεῖ, καὶ συνοικεῖ τῇ μὲν Πηγελόπηγ Τηλέγονος, Κίρη δὲ Τηλέμαχος.

Secundum haec fragmenta carmina cyclica, quorum argumentum adponitur, historica fuerint, ut concludere liceat, cetera ejusdem fuisse generis, neque aliud carmen fuisse receptum. Quae quum ita sint, omnia Hesiodi Hesiodoque similium poëtarum carmina ex cyclo excludenda, quippe quae potius philosophica, quam historica sint. Nam ut Homerus et qui Homeri similes sunt poëtae praecursores sunt logographorum historicorumque, sic Hesiodi Theogonia Ionicis philosophis facem praetulit, ut carmine inscripto: *Opera et dies, philosophiae ex parte, quae nominatur moralis.* Quod ingenium poëtarum poëmatumque nos ducere in hac disquisitione debet, non veterum nonnulla testimonia obscurā, quae magis rem turbant, quam ea sequitos ducant³⁷⁾. Nunc

³⁷⁾ Photius enim loco supra laud. Homerum et Hesiodum cyclicis opponit, et Eusebius quoque Hesiodo opponit cyclicos. Ut ergo igitur poëta secundum h. l. inter cyclicos recepti non fuerunt. At hoc eō factum, quod ceteri poëtae partim eō tan-

argumento cycli probabili certe exposito, disquiramus, qui illi poëtae fuerint, quorum carmina in cyclo essent.

§. III.
Theogonia.

Quum Theogonia sine dubio primum tenuerit locum, statim ab initio cycli carmen, cuius auctorem nominare non possumus, invenimus. Nam etsi non nulli contendunt, Hesiodi Theogoniam in cyclum receptam fuisse; tamen hoc ob causam allatam non probabilius est, quam Theogoniam Epimenidis, magis Orpheo quam Homero similis poëtae, locum in cyclo habuisse (vid. Groddeck. in bibl. antiqu. litter. et art. fascic. 2. p. 78. 79.). Nonnullis Cinaethonis Theogoniam locum in cyclo habuisse placet. At qua auctoritate haec Theogonia nititur? Lilius Gyraldus in tertii de poëtarum historia dialogi initio p. 120: „Post Arctinum, inquit, fuit Cinaethon, poëta Lacedaemonius, qui Theogoniam carmine conscripsit, ut est auctor Pausanias in Corinthiacis. Meminit et Eusebius.“ Joannes Faësius et Paulus Colomensis³⁸⁾ tamen jam legere voluerunt in libro Gyraldi: Telegonia. Heerenius etiam apud Eusebium pro Telegonia, Theogonia³⁹⁾ contra codd. MSS. auctorita-

tum memorabiles erant, quod in cyclo locum habebant, Hesiodus et Homerus vero per se ipsos magni aestimabantur.

³⁸⁾ In adnotationibus ad Gyraldi librum I. l. haec habent: „Lege Telegoniam ex Eusebii Chronicō, a quo, sed mendose, sua Gyraldus. Opus hoc non aliud fuisse arbitror ab eo, de quo Pausanias in Corinthiacis et Messenicis.“

³⁹⁾ Heeren. in bibliotheca antiqu. litter. et artis fascicul. 4. pag. 58. Eusebii verba apud Hieronym. ad Olymp. III. sic corrigit: „Cinaethon Lacedaemonius poëta, qui Theogoniam scripsit agnoscitur.“

tem ⁴⁰⁾ legendum esse censet. Denique Scaligerus in animadverss. ad l. l. Eusebii revocat a correctura. Nihilominus Wüllnerus hanc valde dubiam Theogoniam in cyclum recepit. Heerenius praeterea sibi persuasum habet, quod Pausanias laudet opus, esse Theogoniam, quae res omnibus Pausaniae collatis locis minime placet. Nam etsi Pausanias opus, ex quo hausit, nunquam nominat, tamen ejus nomen potius fuisse γενεαλογίας vel ἐπη quam Θεογονίαν colligere possumus ⁴¹⁾. Quam ob causam statuendum, Cinaethonem opus, cui nomen Telegoniae inditum erat et aliud, cui genealogiis, scripsisse. Quae quum ita sint, *Cinaethonis* Theogonia in cyclo esse non potuit. At Theogoniam aliquam cyclicam fuisse ex Eusebii loco supra part. II. §. II. laudato intellegitur.

§. IV.

T i t a n o m a c h i a.

Titanomachiam in collectione illa carminum epicorum fuisse, Eusebius l. l. testatur, sed quum certe compluribus carminibus Titanum pugnae narrarentur, inquirendum, quis Titanomachiae auctor fuerit. Athenaeus (vid. infra fragment. I.) duos nominat auctores, Arctinum et Eumelum, alii Eumelum tantum. Qua ex re appetet, partim jam veteres scripto-

⁴⁰⁾ C. Salmasius in exemplari Eusebii, quod in Magni Ducis Vimariensium bibliotheca asservatur, haec adscripsit: „Cine-tho — Theogoniam in pr. Pal. (Palatino cod.) reliqui Pal. Te-geleniam.“

⁴¹⁾ Haec sunt testimonia apud Pausaniam, quae hoc pertinent: lib. II. 3, 7. Κιναΐθων δὲ ὁ Λακ. (ἐγενεαλόγησ οὐρανοῖς). II. 18, 5. Κιναΐθων ἔγραψεν ἐν τοῖς ἐπεστιν. IV, 2, 1. ὅποιοι Κιναΐθων καὶ Λακος ἐγενεαλόγησεν. VIII, 53, 2. Κιναΐθων δὲ ἐν τοῖς ἐπεστιν ἐποίησεν.

res nescivisse, quis hoc carmen compōsuerit, partim Eumelum Arctini similem poëtam fuisse, eumque igitur inter cyclicos referri posse. Fragmenta, quae mihi innotuerunt, haec sunt:

1.

*'Εν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἐχθύες ἔλλοι
Νήχοντες παῖςσοντι δὲ ὕδατος ἀμφοροῖο.*

Athenaeus VIII. p. 277. d. [*'Εγὼ δὲ οὐκ ἔν, inquit, ὄψοφαγίστατος —, οἴδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἰτ' Εῦμηλός έστιν ὁ Κορίνθιος, η̄ Ἀρκτῖνος, η̄ ὅστις δήποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὐτως εἴρηνεν. 'Εν δ' αὐτῇ etc. Tum pergit: "Εχαίρεις δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπιτῷ πύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιίᾳ.*]

Ad quid hoc fragmentum referendum sit, mihi incognitum. Num intelligendum ad voc. αὐτῇ: θαλάσση?

2.

Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Hic versus videtur ad idem carmen, atque primum fragmentum pertinere, nam Athenaeus, qui lib. I. p. 85. eum laudat, eodem modo, quo supra incertus est ad utrum, ad Eumelum an Arctinum eum referat; dicit enim: *Εῦμηλος δὲ η̄ Ἀρκτῖνος ὁ Κορίνθιος τὸν Δία ὁρχούμενόν που παράγει, λέγων etc.*

3.

*Εἴς τε δικαιοσύνην θυήτων γένος ἥγαγε δεῖξας
"Ορκον καὶ θυσίας Ἰαράς καὶ σχῆματ' Ολύμπου.*

Versus, quos Clemens Alexandr. Stromat. I. p. 560. ed. Potter. ⁴²⁾ laudat, cyclicae Titanomachiae esse

⁴²⁾ Ο δὲ Βηρύτιος "Ερμηππος Χείρουντα τὸν Κένταυρον σοφῶν

videntur. Praeterea versus restitui mutata voce *σχιματα* in *σχιματ*, et pauca tantum de quantitate syllabarum vocis *Ιλαρὸς* adjicienda. Verbi *Ιλάρου* et inde derivatorum prima syllaba saepissime longa est, sed etiam brevis [ut Iliad. *α'*, 100. 147. *β'*, 550. Apollon. Rhod. II, 849. IV, 480.]. In *Ιλαρος* etiam secunda syllaba nonnunquam longa [ut Iliad. *α'*, 585. Hymn. in Cerer. 204. Hesiod. *ἔργ.* 338.], sed brevis quoque reperitur [ut Iliad. *ι'*, 635. *τ'*, 178. Hymn. in Vestam (29) vs. 20.]. Heynius [ad Iliad. *α'*, 585.] omnia loca, ubi syllaba *Ιλ* brevis est inutare vult, certo haud recte. Quum igitur loco l. prima syllaba anceps sit, etiam voc. *Ιλαρὸς* prima syllaba ea quantitate usurpari potest. Secunda corripienda ut in *λιπαρὸς*, *λιαρὸς*. De Chirone vid. infra ad Gigantomachiae fragment.

4.

Στήσαντι Αἰγαίωνι, ἀλὸς μεθέοντι, Γίγαντες.

Hoc fragmentum, quod apud schol. Pindari Nem. III, 57. his verbis *στήλαι τὴν Αἴγ.* legitur, correxit et ad cyclicam Titanomachiam retulit Vossius [in libro: *Alte Weltkunde* pag. XXVI.], quae conjectura comprobatur a Weichertu [de vit. et scriptis Apollonii p. 198.]. — Sermo est de Herculis columnis, quae h. l. positae esse dicuntur Aegaeoni. Vid. Voss. l. l.

5.

Εὔμηλος δὲ ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ Γῆς καὶ Πόντου νιὸν τὸν Αἰγαίωνα εἶναι φησι, κατοικοῦντα δὲ ἐν τῇ Θαλάσσῃ συμμαχεῖν τοῖς Τιτᾶσι.

Haec schol. Apollon. Rhod. I, 1165. habet et eadem fere leguntur in Eudociae Violario p. 29. ubi

καλεῖ. ἐφ' οὐ καὶ δ τὴν Τιτανομαχίαν γείγας φησιν, ὡς πρῶτος οὗτος εἰς τὴ δικαιονύμην etc.

Εύμολος in *Εύμηλος* mutandum. Quod ad Aegaeonem, qui etiam Briareus nominatur [Iliad. a', 403.]⁴³), pertinet, erat Terra et Urani filius, et una cum duobus fratribus, Cotto et Gyge contra Titanes pugnabat [Hesiod. Theogón. 714.], iisque devictis in Tartaro custos adponebatur [vers 754.]. Secundum aliam narrationem. [ibid. vers. 817.] tres centimani ἐν τῷ Ωρευοτῷ θεμέθλοις habitant et Neptunus Briareo filiam dat nuptum. Apud Homerum contra a The tide in Olympum vocatus socius Jovis est, et Junonem, Neptunum et Minervam, qui Jovi vincula injicere volunt, terrore permotos repulit. Quacum Homeri narratione Ion in dithyrambis consentit⁴⁴). Terraes Aegaeona inter Gigantas retulerat, dixeratque cum ex Euboea in Phrygiam venisse ibique mortuum esse, quam narrationem Apollonius Rhod. fortasse sequutus est, qui ejus de sepulcro ad ostium Phyndaci jacenti mentionem facit I, 1165. Latinorum poëtarum eum Ovidius Met. II, 10. inter Deos marinos refert. Eustathius et scholl. ad Homer. l. l. eum δαιμόνα θαλάσσιον nominant, cf. praeterea Voss. alte Weltkunde p. XXVII.

Ex his paucis fragmentis nihil de totius carminis oeconomia et genere dicendi statuere licet.

§. V.

G i g a n t o m a c h i a.

In fragmento tabulae marmoreae Telesidis Methymnae et alius cuiusdam scriptoris Gigantomachia

⁴³) Schol. Apollonii Rhod. I, 1165. et Eudocia Violar. p. 29. eum Gygem nominantes errant.

⁴⁴) Apud schol. Apollon. l. l. ubi ab Ione θαλάσσης filius nominatur.

vel Titanomachia laudatur, qui Telesis inognitus poëta alteriusque ne nomen quidem notum est, ut quum in his rebus conjecturis nihil efficiatur, unumque tantum hujus carminis fragmentum invenerim, quod dubitat Weichertus [de Apollonii vita et scriptis p. 199.] num ad Gigantomachiam, an potius ad Titanomachiam pertineat; hanc rem omnem omittam. Nihilominus certum est, hoc carmen antiquissimis temporibus esse compositum, quum ut cetera eaque magis cognita sine auctoris nomine laudetur; et persuasum mihi est, auctorem I — XXX Olympiad. vixisse.

Fragmentum legitur in schol. ad Apollon. Rhod. I, 554. Ό δὲ τὴν Γιγαντομαχίαν ποιήσας φησὶν, ὅτι ὁ Κρόνος μεταμορφωθεὶς εἰς ἵππον συνεγένετο Φιλύρα τῇ Ὡκεανῷ, καὶ διὰ τοῦτο γέγονεν ὁ Χείρων ἵππος γέντας. Τούτου γυνὴ Χαρικλώ. Εἰκότας δὲ παρεισῆγε Χείρωνος εἰκόνα, καὶ ὡς φιλαλήθη (Schol. Henric. Stephan. φιλάνθρωπον), καὶ ὡς δικαιότατον τῶν Κενταύρων, καὶ ὡς ἔχοντα οἰκειότητα πρὸς Ἰάσονα. Τὴν γὰρ ἴατρικὴν ἔμαθε παρ’ αὐτοῦ.

Plerique in eo consentiunt, Cronum et Philyram Chironis parentes fuisse⁴⁵⁾; Suidas in Thessalicis vero⁴⁶⁾ eum, ut ceteros Centauros, Ixionis filium, Pirithi fratrem esse narraverat; Pherecydes⁴⁷⁾ Cronum in equum mutatum rem cum Philyra, filia Oceani habuisse, eamque ob causam Chironem biformem esse. Coniux ejus a Pindaro quoque [Pyth. IV, 148.] Χαρικλὼ nominatur. Quod ad ejus mores,

⁴⁵⁾ Pindar. Pyth. IV, 205. Κρονίδας Χείρων. Apollodor. I, 2. p. 6.

⁴⁶⁾ Schol. Apollon. Rhod. I, 554. II, 1231.

⁴⁷⁾ Vid. schol. Apollon. I, 1.

qui hoc loco describuntur, attinet, jamjam Homerus [Iliad. λ', 851.] eum δικαιότατον Κενταύρων nominat, reisque medicae peritum, quem omnes seriores sequuti, ut Staphylus⁴⁸⁾, qui de ejus peritia astrologiae mentionem fecerat. Vid. supra ad Titanomachiae fragm. 3.

§. VI.

Phoroni s.

Etiam carmen inter cyclica esse debuit, quo Inachi, Iüs, Phoronei, cetera hujus familiae facta narrabantur. Pars harum rerum certe in Phoronide memoriae prodita erat, et quum nullum aptius ad hunc defectum supplendum carmen notum sit, eam in cyclicis pono; habuitque, quum Phoronis primus mortalis nominetur, primum ab iis carminibus locum, quae praecipue in Deorum historia describenda occupata erant. Carminis ipsius oeconomiam perspectam non habeo, nam quomodo Idaei Dactyli et Curetes memorati esse potuerint, non intelligo, nisi forte Bacchi quoque mentio in hoc carmine facta, cui Curetes et Idaei Dactyli, qui cum mystico Deorum cultu conjuncti erant, socii addebantur. Auctor carminis, nomine non addito, laudatur ὁ τῆς Φορωνίδα πεποιηώς et similiter. Fragmenta, quae inveni, haec sunt:

1.

Clement. Alexandr. Stromat. I. p. 380. ed. Potter.: Ἀκουσίλαος γὰρ Φορωνέα πρῶτον ἀνθρώπων γενέσθαι λέγει, ὅθεν καὶ ὁ τῆς Φορωνίδος ποιητὴς εἶναι αὐτὸν ἔφη πατέρα θυητῶν ἀνθρώπων.

⁴⁸⁾ Staphylus in quarto libro de Thessalia. Vid. schol. Apollon. IV, 816.

Qua de causa Phoroneus primus homo vel pater hominum dicatur, ex Pausaniae lib. II, c. 14. §. 5. colligere possumus, ubi primus dissipatos homines congregasse urbemque *αὐτοῦ Φορωνικὸν* condidisse prohibetur. [Cf. Clement. Alexandr. cohort. ad gentes p. 38. ed. Potter.]

2.

Ejusd. Stromat. I. p. 418.: *γράφει γοῦν ὁ τὴν Φορωνίδα ποιήσας.*

*Καλλιθόη πλειδοῦχος Ὄλυμπιάδος βασιλεῖης,
Ἡρης Ἀργείης, ἡ στέμμασι καὶ θυσάνοισι
Πρώτη ἐπόσμησεν περὶ κίονα μακρὸν ἀνάσσης.*

De Callithoë sive Callithyia, prima sacerdote Junonis Argivae, vid. Heynius ad Apollodor. II, 1, 2. p. 246.

3.

Strabon. lib. X, c. 5. p. 564. ed. Tauchn.: *Ο δὲ τὴν Φορωνίδα γράψας αὐλητὰς καὶ Φρύγας τοὺς Κούρητας λέγει.*

De Curetibus agere non hujus loci est. Facili mutatione, quae jam aliis in mentem venit⁴⁹⁾, scripsi pro στέψας codicum γράψας. Attamen στέψας intellegere possumus vel de operis magnitudine, vel de ejus ornatu. [vid. Tzschuckii notam.]

4.

Schol. ad Apollon. Rh. Argonaut. I, 1151.: *Ο δὲ τὴν Φορωνίδα συνθεὶς γράφει οὕτως.*

*Ἐνθα γόητες
Ἰδαῖοι Φρύγες ἄνδρες ὄρεστεροι οἰκιί ἔναιον,
Κέλμις, Δαμναμενεύς τε μέγας καὶ ὑπέρβιος Ἀχμων,*

⁴⁹⁾ Sturz. Hellanici fragmenta p. 107.

Εὐπάλαιμος θεράποντες ὁρεῖς Ἀδρηστεῖς,
Οἱ πρῶτοι τέχνη πολυμήτιος Ἡφαίστοι
Εὔρον ἐν οὐρεῖσιν νάπαις ἴσεντα σιδηρον,
Ἐς πῦρ τὸν ἡμεγκαν, καὶ ἀριστερὲς ἔργον ἔδειξαν.

Sic scripti hi versus in schol. Florent. inveniuntur, in Parisin. vero multis in verbis corrupti sunt. De hac ferri inventione cf. Clement. Alexandr. Stromat. I. p. 420.

5.

Etymolog. Magn. p. 559.: Ο τὴν Φορωνίδα γράφων φησίν.

Ἐρμεῖαν δὲ πατήσεο Εριούνιον ἀνόμαστον αὐτὸν.
Πάντας γὰρ μάκαράς τε θεοὺς θυητούς τὸν ἀνθρώπους
Κέρδεσιν πλεπτοσύνησιν ἔκαινυτο τεχνηέσσαις.

Pro γράφων sine dubio γράψας legendum. In primo versu v. αὐτὸν fortasse in αὐτὸς mutari debet. In tertio versu Barnesii conjecturam jam ab Heynio [ad Iliad. v', 72.] comprobatam recepi πλεπτοσύνησιν ἔκαινυτο pro πλεπτοσύναις ἔκαινυτο.

§. VII.

Venio ad Acrisii, Danaës, Persei et Bellerophontis fata, quae, quantum scimus, nullis singularibus carminibus narrabantur; potuerunt tamen, ut et Cadmi ejusque familiae historia aliis carminibus, ut Thebaïde, Dionysiade, Argonauticis exposita vel certe commemorata esse.

A r g o n a u t i c a.

De Argonautarum rebus compluribus libris agebatur. Nam Herodori Heracleotae sive Pontici Argonautica commemorata invenimus, quae quum pedestri oratione scripta essent⁵⁰ in cyclo locum non

⁵⁰ Vid. Weichert. de vita et script. Apollonii Rhodii pag. 166.

habuere. Etiam Epimenidis Argonautica ex eadem qua ejus Gigantomachia causa cyclica non fuere⁵¹⁾, et omnino nullum carmen epicum mihi notum, quo res Argonautarum ita narrentur, ut inter cyclica locum habere potuerit. Quae quum ita sint, ad hunc defectum supplendum Corinthiaca Eumeli recepta fuisse putavi, a qua opinione, perfecto Weichertii libro de Apollonii vita et scriptis, revocatus sum, quum eo carmine non res Argonautarum sed Corinthi historia versibus describeretur. Nihilominus Argonautica, quum illa expeditio gravior sit, quam quae silentio praeteriri potuerit, in cyclo epico, ut in cyclo Dionysii cyclographi, narrabantur. Quum igitur mihi de hac re cogitanti nullum carmen aptum occurrat, hoc potius dicam, quam ut allatis carminibus, quibus nullus inter cyclica locus esse potuerit, legentem fallam.

§. VIII.

H e r a c l e i ñ s.

Heracleïdas plures veteres scripserunt⁵²⁾, quarum ad paucas nunc respiciendum est, ad Cinaethonis Heracleïdem et ad carmen, quod *Oīγαλίας ἄλωσιν* continuit, quod praecipue eam ob causam ante oculos habere nunc debemus, quod a veteribus non nunquam Homero vel Creophylo adscribatur, omniaque Homeri carmina, quantum scimus, cyclica fuerunt. Unum hujus generis carmen omnia Herculis facta continuisse vix probabile est. Nam quomodo

⁵¹⁾ Vid. bibliothec. antiqu. litteratur. et artis fasc. 2. pag. 79.

⁵²⁾ Non solum Cinaethon, Pisander Camirensis, Panyasis, Nymphis Heracleota sive Ponticus Heracleïdas scripserunt, sed etiam Herodorus Heracleota in ampliore opere historico omnia ejus facta narraverat.

ea facta, quae natura erant diversissima, ita conjungi potuerunt, ut bonum carmen efficerint? Secundum temporis decessum singula facta ordinata fuisse, vix probabile, quum hac ratione diversissima facta essent conjungenda. Sed carmen ita comparatum esse potuit, ut nonnullae valde memorabiles res narrarentur, eaque occasione singula prius perpetrata exponerentur, nonnullaeque ad Herculem res pertinentes ne locum quidem in carmine haberent. Etsi verisimile est, Cinaethonis Heracleam, in cyclo fuisse, tamen iis non repugnabo, qui carmen, quod Oechaliae expugnationem continuit, cycleum fuisse putent. Nam quum haec expugnatio in seriora Herculis tempora incidat, facili negotio aliae res prius gestae ei conjungi potuerunt, ut omnia fere Herculis facta continuerit, idque revera factum ex verbis Pausaniae colligere possumus, quibus Creophyli hoc carmen *Ηρακλεία* nominatur ⁵³⁾. Gerard. Vossius quidem

⁵³⁾ Pausan. IV, 2, 2.: τὸ Εὐρωτίου - πόλις τὸ ἀρχαῖον ἦν, καὶ ἐπαλεῖτο Οἰζαλλία. τῷ δὲ Εὐβοίων λόγῳ Κρεώψιος ἐν Ἡρακλείᾳ πεποίηκεν ὄμολογοῦντα. Scio Menagium in not. ad Diogen. Laerti. VIII. s. 2. et post eum Facium ad Pausaniam ipsum legere voluisse ἐν Οἰζαλλῇ. At quum omnes MSS. ἐν Ἡρακλείᾳ praebent, quum nomen Heraclea valde notum sit, ut malatio vix fieri potuerit, mihi carmini duo nomina *Ηρακλεία* et *Οἰζαλλας* ἄλως fuisse videntur. Omnino vero aliquid in illis Pausaniae verbis deest, ut jam Palmer. exercit. pag. 386. adnotavit: nam Θεοσαλοὶ δὲ οὐ Εὐβοῖς λέγονται, Pausanias inquit, οἱ μὲν, οἱ τὸ Εὐρωτίου πόλις τὸ ἄρχει etc. quibus verbis nullum οἱ δὲ respondet, sed adjicit τῷ δὲ Εὐβοίων λόγῳ, quae Euboensium narratio omissa est. Quod Facius suspicatus est, Euboensium narrationem iis, quae ex Hecataei scriptis Pausanias refert contineri, quum verba τῷ δὲ Εἰβ. λόγῳ. huic ipsi narrationi Hecataei praecedant, verum esse nullo modo potest. Euboensium igitur narratio sine dubio inter verba οὐτι εἰναιτερο Οἰζαλλα et τῷ δὲ Εἰβ. λόγῳ erat allata. Quae quoni ita sint, nihil audeo contra Bentleji in epistol. ad Millium pag. 504. conjecturam monere: legendum esse: Κρεώψιος Ἡρακλεία, ut sen-

Heracleam et *Oīχαλίας ἄλωσιν* diversa fuisse carmina statuit, quod quum nullis argumentis probetur, in mea loci interpretatione acquiescendum esse puto.

Cinaethonis Heraclea.

Hujus carminis in schol. Apollonii Rhod. I. 155. tantum, si recte memini, mentio fit, ubi haec leguntur:

“Οτι δὲ Κιαροὶ ὄμηρα ἔδοσαν Ἡρακλεῖ, καὶ ὀμοσαν μη λήξειν ἔγραψαν “Τλαν, καὶ φροντίδα ἔχοντος Τραχινίων διὰ τὸ ἐκεῖσε πατομασθῆναι ὑφ' Ἡρακλεῖ τοὺς ὄμηρεύσαντας, Κιναίθων ἰστορεῖ ἐν Ἡρακλείᾳ.

Oīχαλίας ἄλωσις

Creophylo Samio adscribitur, Clemensque Alexandr. [Stromat. lib. VI. p. 751. ed. Potter.] pro docta sua imprudentia eam a Panyaside in quam Heracleam translatam esse narrat. Fragmenta admodum rara inveniuntur, unumque tantum mihi innotuit, quod apud schoł. Euripid. Medeae v. 276. p. 557. ed. Matthiae legitur:

Δίδυμος δὲ ἐναντιοῦται τούτῳ καὶ παρατίθεται τὰ Κρεωφύλου ἔχοντα οὐτως· τὴν γὰρ Μήδειαν λέγει διατορίθουσαν ἐν Κορίνθῳ τὸν ἀρχοντα τότε τῆς πόλεως Κρέοντα ἀποκτεῖναι φαρμάκους. δείσασαν δὲ τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ φυγεῖν εἰς Αθήνας, τοὺς δὲ νίοὺς, ἐπεὶ νεωτεροι οὗτες οὐκ ἡδύναντο ἀπολογεῖντειν, καθιεῖν ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Αιραίας Ἡρας, νομίσασαν τὸν πατέρα αὐτῶν φροντιεῖν τῆς σωτηρίας αὐτῶν. τοὺς δὲ Κρέοντος οἰκείους ἀπόκτείναντας αὐτοὺς, διαδοῦναι λόγους, διτὶ η Μήδεια οὐ μόνον τὸν Κρέοντα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔαντης παῖδας ἀπέκτεινε.

tentia horum verborum sit: „Euboeensium sententiae Creophylius Herculem induxit convenienter loquentem.“ Nam sic quaque verba desunt, quae Hercules apud Creophylum loquutus est.

Igitur jam antiquioribus atque Parmenisci temporibus narrabatur, Medeam liberos suos non interfecisse, nec fabula originem ab hoc cepit, ut non nulli putant. [Cf. Barnes, ad vit. Euripidis §. 17. Pausan. II, 5, 6. Aelian. Var. Hist. V, 21.] Hanc narrationem eam ob causam ad Oechaliae expugnationem Creophyli referto, quia alius apud veteres scriptores carminis ejus nulla mentio invenitur.

§. IX.

Theseiis.

Jam ad Thesei facta venio, quae in cyclo statim post Herculis res gestas locum habuerunt. Theseides tres notae sunt. Prima, quam Plutarchus in vit. Thes. cap. 28. sine auctoris nomine affert, quae fortasse eadem est, atque ea, quam Aristotel. poet. cap. 8. laudat. Aliam Diphilus, cuius aetas incognita est, scripsit, non, ut nonnullis placet, jambis, sed, quum epos esset, versibus heroicis⁵⁴⁾. Tertiae au-

⁵⁴⁾ Haec Diphili Theseiis videtur gloriae aliquid adepta esse, certe hoc concludamus licet ex schol. Pindari Olymp. XI, 83. ubi haec leguntur: Σῆμον δὲ τινα νῦν νενικημένα ἄρματι, ὡς φησι Δίφιλος, ο τὴν Θησηΐδα ποιήσας ἐν τινι ιαμβειώ οὐτως.

Τρέψας δὲ πώλους, ὡς ὁ Μαντινεὺς Σῆμος,
“Ος πρῶτος ἄρματ’ ἤκαστεν παρ’ Ἀλφειῶ.

certe magis ejus Theseiis celebrata erat, quam carmina jambica (ιαμβεῖα), quum scholiasta, ubi haec ejus carmina landat, sibi adjiciendum esse putet, cum Diphilum esse, qui Theseida scripserit. Nonnulli in errorem, ut putarent, Theseida carmen fuisse jambicum altero scholio sunt inducti, quod sic se habet: Παρατιθεται δὲ καὶ τὸν γράφοντα (leg. γράψαντα) τὴν Θησηΐδα μαρτυροῦντα τῷ ήρωι τοῦ ἄρματος ἡνιοχευτικὴν ὀρετήν. Τρέψας δὲ πώλους etc. Igitur animadvertisendum in Wüllnerum de cyclo p. 55. qui Hermannum ad Aristotelis poet. p. 119. recta videntem corrigere vult. Ad hanc Diphili Theseida referto narrationem apud schol. Pindar. Olymp. III, 52. Θήλειαν

ctor Pythostratus sive Nicostratus, frater Xenophontis cuiusdam, qui Pythostratus post Epaminondae Pelopidaeque, quorum vitas scripsit, tempora vixit. [Vid. Diogen. Laërt. II, 59. Heynium ad Apollodor. not. p. 894 = 548.]

Harum Theseidum mihi ea in cyclo epico fuisse videtur, quam sine auctoris nomine laudant, quum Pythostratus serius vixerit, quam ut ejus carmina in cyclo locum habere potuerint; idemque de Diphilo statuendum est. Si igitur a Plutarcho laudata Theseis eadem est cum ea, quam Aristoteles afferit, omnia Thesei facta complectebatur, neque multa arte composita fuit, quum singulae narrationes, Aristotele l. l. referente, ad unum carmen conjunctae essent particulis ποτέ et ἄλλοτε. Unum tantum hujus carminis fragmentum apud Plutarch. Thes. cap. 28. inveni:

Ην γὰρ ὁ τῆς Θησεῖδος ποιητὴς Ἀμαζόνων ἐπανάστασιν γέγραψε, Θησεῖ γαμοῦντι Φαίδρου τῆς Ἀντιόκης ἐπιθεμένης, καὶ τῶν μετ' αὐτῆς Ἀμαζόνων ἀμυνομένων, καὶ πτείνοντος αὐτὰς Ἡρακλέους, περιφερῶς ἔοικε μύθῳ καὶ πλάσματι.

§. X.

De Amazonide.

De Amazonibus quod ageret carmen dixerim in cyclum receptum non fuisse, quarum jam in Theseide et fortasse etiam Heracleide mentio facta esset, nisi una praecipue res me, ut hoc statuerem, induceret. Carmen enim Homeri quoddam memoratur Amazonis apud Suid. s. v. *Ομηρος*, cuius ἐπη fere

δὲ εἶπε καὶ χρυσόκερων ἀπὸ Ἰστρίας, ὁ γὰρ Θησεῖδα γράψας τοι-
αύτην αὐτὴν λέγει καὶ Πεισανδρος ὁ Καμειφενὸς καὶ Φερεκίδης. De
cerva Cerynitide vid. Heynium ad Apollodor. II, 5, 3. pag. 348.

omnia cyclica fuerunt, eamque ob causam etiam hoc ad cyclum referam. Quum ejus nulla inveniantur fragmenta, neque alia apud scriptores mentio, mature interiit.

§. XI.
D i o n y s i a c a

in cyclo fuisse valde probabile, locumque habuisse post res a Theseo gestas. Quum eorum auctor, ut multi poëtae cyclici, notus non sit, non ita multo post Homeri aetatem vixit, certeque hoc in carmine Bacchi res multo simplicius erant narratae, quam a senioribus scriptoribus, magisque Homero quam Nonno consentanea erat narratio. Hujus carminis, quod non multum lectum fuisse verisimile est, quia seniorum de Bacchi rebus narrationes longe ab antiqua et integra historia recedebant, unum tantum fragmentum inveni apud Eustath. ad Homer. p. 700. lin. 59. ed. R. Agit ibi de formis *καρχατι* et *κάρχητι* dicitque inveniri τὸ *κάρχητι* παρὰ τῷ *ποιήσαντι τὰ Διονυσιακά*, olov.

Ἐν τιδὼς πόνον ἄλλον ἐπὶ στονίσεντι κάρχητι.

Agit poëta de Baccho a Jove nato, dicitque Jovem memorem fuisse aliis laboris dolores afferentis, quem in Minerva nascenda habuit. Sic Eustathius certe versum explicat.

§. XII.
T h e b a i s.

Primum a Gigantomachia carmen, quod certe dici potest cyclicum fuisse, Thebaïs est, quae cyclica nominatur, cujus auctor iterum ignotus. Nam Antimachum auctorem non fuisse⁵⁵⁾, duobus praincipue

⁵⁵⁾ Hunc Aeron videtur auctorem facere in schol. ad Horat. art. poëtic. 136. ubi „aut nōmen proprium,“ inquit, „est cyclicus, et significat Antimachum poëtam.“

argumentis mihi probare posse videor⁶⁶). Primum enim Athenaeus XI. p. 465. cyclicā Thebaīda non adjecto auctoris nomine laudat, aliam vero nunquam non addito Antimachi poëtae nomine. Quodsi cyclica et Antimachi Thebaīs eadem erat, probabile est, Athenaeum multo magis mutato carminis nomine (quum unam simpliciter Thebaīda, alteram cyclicam Thebaīda nominet) nomen auctoris addidisse. Secundum, quod afferre possum argumentum, hoc est. Omnes poëtae, quorum carmina certe dici possunt cyclica fuisse, inde a prima Olympiade usque ad quinquagesimam vixerunt, dum Antimachus Olymp. 82 — 93. vixit⁶⁷), quare probabile, eum cum illis antiquis poëtis non fuisse conjunctum. Tum si verba Pausaniae IX, 9, 5.⁶⁸) revera ad Thebaīda cyclicā pertinent⁶⁹), hoc cārmen a Calaeno⁶⁰) Homero adscriptum est, eamque jam ob causam non ad Antimachum, sed ad antiquiorem referendum est poëtam. Etiam Dionysius cyclographus, nisi audacior mea ex Procli comment. ad Hesiod. verbis⁶¹) conjectura est, Homero hoc cārmen adscripserat,

⁶⁶) Vide alia apud Salmas. ad Solin. pag. 852. col. I. D.

⁶⁷) Schellenberg. Antimachi fragmenta p. 8.9.

⁶⁸) Verba Pausaniae haec sunt: ἐποήθη δὲ ἐς τὸν πόλεμον τούτον καὶ ἐπη Θηβαῖοις. τὰ δὲ ἐπη ταῖτα Καλαίνος ἀφικομένος αὐτῶν ἐς μνήμην ἔφησεν "Ουρρον τὸν ποιήσαντα είναι. Καλαίνω δὲ πολλοὶ τε καὶ ἄξιοι λόγου κατὰ ταντὰ ἔγνωσαν. ἐγὼ δὲ τὴν ποίησιν ταῦτην μετά γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἐπη τὰ εἰς Ὀδυσσεα ἐπαινῶ μάλιστα.

⁶⁹) Hoc verum censens Hemsterhus. pro Θηβαῖοι legit Θηβαῖς.

⁶⁰) Sylburg. Kuhn. Salmas. exercit. Plin. pag. 852. et Burmann. ad Valesii emendat. pag. 116. legunt Καλλίνος; Ruhnken. vero ad Callimachi fragm. pag. 439. Καλλίμαχος.

⁶¹) Procl. ad Hesiod. p. 7. lin. 30. ed. Gaisf.: τὸν παλαιὸν δὲ "Ουρρον Αισίσιος ὁ κυκλογράφος φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ἵπάρχειν τῶν Θηβαϊκῶν, καὶ τῆς Ἰλιον ἀλώσεως.

quippe qui mihi narrasse videatur, Homerum ut bello Trojano sic etiam Thebano interfuisse, eoque modo utrumque cecinisse bellum. Denique auctor certaminis Homeri et Hesiodi p. 492. ed. Loesneri Homerum dicit Thebaïda, sine dubio cyclicam, fecisse, eamque constitisse e septem libris. Si igitur Pausaniae locus ad cyclicam pertinet Thebaïda, duo praecipue ex eo clara sunt, primum eam ad antiquissimum quendam poëtam referendam esse, fortasse ad ipsum Homerum; tum illam Thebaïda non primum solum bellum Thebanum continuisse, sed etiam, quum Pausanias in antecedentibus de secundo bello loquatur ⁶²), secundum i. e. Epigonorum bellum. Sed utrum pars hujus carminis, fortasse rhapsodia aliqua, nomen Ἐπιγόνων habuerit ⁶³), an carmen peculiare Ἐπιγόνοι fuerint, difficile est disre- tu, certe Herodoto carmen Ἐπιγόνοι notum ⁶⁴), et auctor certaminis Homeri et Hesiodi apud Loesner. p. 492. inter utrumque carmen discrimen facit. Ab antiquioribus igitur videtur Thebaïs cyclica ad Homerum relata esse.

Praeter hanc cyclicam et Antimachi Thebaïda duae mihi innotuerunt, quarum alterius auctor Menelaus, alterius Antagoras Rhodius, aequalis Arati Solensis, amicus Antigoni Gonatae. Qui duo poëtae, quum prioris mentio apud Suidam tantum s. v., posterioris in vita Arati inveniatur, non multum gloriae adepti esse videntur. Puto igitur nullum

⁶²) Vide infra fragm. 6. ubi etiam res, quae ad bellum Epigonon pertinet.

⁶³) Sic pars parvae Iliadis Ἰλίου πέροι nominabatur, de qua re vid. infra.

⁶⁴) Herodot. IV, 52.: ἀλλ' Ἡσιόδω μὲν ἔστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμηρος ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ οὐτι γε Ὁμηρος ταῦτα τὰ ἐπη ἐποίησε.

eorum locorum, ubi Thebaïs sine auctoris nomine laudatur, ad hos poëtas pertinere. Etiam alii scriptores res Thebanas scripserant, ut Aristodemus Θηβαϊκά⁶⁵). Timagorae Thebaïca laudat schol. Euripid. Phoeniss. 152. Fragmenta Thebaïdis haec sunt:

1.

Ἄργος αειδε, θεὰ, πολυδίψιον, ἐνθεν ἄνακτες.

Hunc versum servat auctor certaminis Homeri et Hesiodi, qui id initium Thebaïdis cyclicae fuisse dicit, quam Homerus post certamen cum Hesiodo initium cecinerit. Vid. Hesiodi quae exstant ed. Loesner. p. 492.

2.

Αὐτὰρ ὁ διογενῆς ἡρως ἔανθος Πολυνείκης
Πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
Ἄργυρένην, Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἐπειτα
Χρύσεον ἐμπλησσεν καλὸν δέστας ἡδέος οἴνου.
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
Τιμήντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἐμπεσε θυμῷ,
Αἷψα δὲ παισὶ ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς
Ἄργαλέας ἡράτο, θεὸν δ' οὐ λάνθαν' Ἐρινῦν,
Ως οὐχ οἱ πατρῶαι ἐνὶ τιλότητι δάσαιντο,
Αμφοτέροισιν αὖτε εἰεν πόλεμοι τε μάχαι τε.

Hos versus servat Athen. [XI. pag. 465. ubi Ὁ δὲ Οἰδίποις, inquit, δὶ ἐκπάματι τοῖς νιοῖς κατηράσσατο; ὡς ὁ τὴν υντικῆν Θηβαϊδα πεποιηώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκεν ἐκπωμα, ὁ ἀπηγορεύει, λέγων οὕτως. Αὐτὰρ ὁ etc.] De diris Oedipi vid. praecipue Valcken. ad Euripid. Phoen. 67. Heynius ad

⁶⁵) Photii lexic. pag. 428. ed. Hermann. s. v. Τευμησία. Ejusdem Aristodemi liber primus Thebanorum epigrammatum laudatur a schol. Apollon. Rhod. Argon. II, 904. ἐν πρώτῳ Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων.

Apollodor. *biblioth.* III, 5, 9. Tom. II. p. 604. Schellenberg. ad fragment. Antimachi *Colophonii* pag. 79. Hoc fragmentum, quod ab Athenaeo claris verbis ad *Thebaida* cyclicam refertur, a Valckenaerio ad Antimachi *Thebaida*, haud dubie aliquo errore, qui, unde natus sit, dici non potest, relatum est⁶⁶). Quod ad varietatem scripturae attinet, in versu quinto codex unus praebet: ὡς ἐγράθη. Apud epicos quidem veteres in vv. Ἀφροδίτη et φράζειν correptio Attica concessa est⁶⁷), sed forma ἐγράθη apud eos inaudita; eamque ob causam Schweighaeuserus recte ex suo codice recepit φράσθη. Versu septimo Schweighaeuseri cod. praebet ἐπ' ἀράς, ut sit ἐπηράτῳ ἀράς. Eadem varietas in *Iliad.* I, 456. invenitur, ubi vulgaris textus ἐπαράς, MS. Venet. ἐπ' ἀράς⁶⁸). Mihi utroque loco magis ἐπαράς arridet. Vers. 9. 10. sic prius editi erant:

ὡς οὖ οἱ πατρῷσαν εἴη φιλότητε δάσαιντο,
ἀμφοτέροισι δ' αἱ τε πόλεμοι τε μάχαι τε.

Lectio οὐ οἱ satis proba, οὐ enim non correptum ob digamma vocis οἱ. Schweighaeus. scripsit οὐχὶ τὰ πατρῷα, quod ad πατρῷα (patria bona) articulus ne-

⁶⁶) Valckenaer. ad *Europid. Phoeniss.* pag. 194.: „Servavit antiquioris *Thebaidis* cyclicae fragmentum,“ inquit, „schol. Sophoc. in b. locum (Oed. Colon. 1371.), in quo vocet Oedipus, χερσὶν ὑπ' ἀλλήλων παταρήμεναι αἴθος εἴσοι. Seneca *Phoen.* v. 354.: non satis est adhuc civile bellum: frater in fratrem ruat. Diras Oedipidis ex Antimachi *Thebaide* dabit Athen. XI. pag. 466. A. *Αἴθα — μάχαι.*“

⁶⁷) Vid. Spitznerus de versu heroico p. 95. 96.

⁶⁸) Jam veteres scholiastae dubitarunt, quid in illo versu recipiendum esset, ut ex scholiis intelligimus. Etiam *Iliad.* I, 147. Apollodorus scripserat ἐπὶ μετία δίσω, Aristarchus ἐπιμείλια, ut ἐπιφέρωντα. *Iliad.* X, 634. δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, ubi alii apud Eustath. ὑποκυθμένες. Vide Wolf. praef. p. 20. Eustath. ad *Iliad.* I, 147.

cessarius esset, qua in re, quum hic versum antiquissimi epici habeamus, cum eo consentire non possum. Postremum versum sic Valcken. l. l. supplevit: ἀμφοτέροισι δ' αὐτὸν πόλεμοί τε μάχαι τε Jacobsius: εἰσεν δ' ἀμφοτέροισι αὐτὸν πόλεμοί etc.

Utraque conjectura bona, sed probabilius Valckenærii, quum εἰσεν ex decimo versu in noni eadem sede positum esse videatur. *I* quod Casaubon. et Valcken. l. l. inter vv. πατρῶα et ἐνὶ posuerunt necessarium non est⁶⁹). Hos omnes versus etiam Hermannus ad Sophocl. Oed. Colon. v. 1577. emendavit, q. v.

3.

Ισχίων ὡς ἐνόησε, χαμαὶ βάλεν εἶπε δὲ μῆθον.

Ωι μοι ἔγω, παῖδες μὲν ὄντειδεοντες ἔπεμψαν.

Ἐντο Λιῦ βασιλεῖ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,

Χερσὶν ὑπ' ἀλλήλων καταβήμεναι "Λίδος εἴσω.

Hi versus apud schol. ad Sophocl. Oed. Colon. 1570. leguntur, qui ἡ μικρᾶς Θηβαΐδος eos sumtos esse dicit. Haud scio, num ad cyclicam Thebaïdem referendi sint, cui, si a rebus ab Oedipo gestis incepit et ad expugnationem Thebarum ab Epigonis producta sit resque post Thebas cäptas comprehendérit, haud recte μικρᾶς Θηβαΐδη nomen impositum est. Nihilominus a Valckenærio et aliis hoc fragmentum ad cyclicam Thebaïda relatum est, et fortasse alia atque rerum gestarum ambitus hujus nominis causa fuit⁷⁰). Fragmentum scholio ipso explicatur: οἱ περὶ Ετεοκλέα καὶ Πολυνείκην δὶ ξθούς

⁶⁹) Vid. Cypiorum carm. fragm. 2. v. 5. et Ilii persidos fragm. i.

⁷⁰) Sic etiam carmen μικρᾶς Ιλιάς, quod res ab Achillis interitu usque ad captam Trojam comprehendit, nomen non ab eo, quod argumentum non late patuerit, accepit.

έχοντες τῷ πατρῷ Οἰδίποδι πέμπειν ἐξ ἐκάστου ιερείου μοιραν τὸν ὄμον, ἐκλανθανόμενοι ποτε εἴτε κατὰ ὁμοστώνην, εἴτε ἐξ ὄχονοῦν, ἰσχίον αὐτῷ ἐπεμψαν. ὁ δὲ μικροψύχως καὶ τελέως ἀγεννῶς ὅμως γοῦν ἀράς ἐθετο κανταύνην, δόξας κατολιγωρεῖσθαι. ταῦτα ὁ τὴν μικρὰν Θηβαΐδα ποιήσας ἰστορεῖ οὕτως. Ἰσχίον etc. Versu tertio facili negotio cum Brunckio corrigere possumus hiatum καὶ ἄλλοις legentes βασιλῆς καὶ ἄλλοις, sed quae tertio pedi inest vis manum correctricem retinet. Vide Hermann. ad Orpheum p. 700. de productionibus ob caesuram, et p. 728. ubi plura hujus hiatus exempla ⁷¹⁾). Horum versuum etiam parodia nota erat, referente schol. Sophoclis, quam ob causam carmen valde notum fuisse, neque hoc fragmentum pertinere ad Menelai vel Antagorae Thebaides videtur.

4.

Εἶματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρίονι κναροχαλτη.

Hunc versum, qui apud Pausaniam VIII, 25, 5. legitur, nonnulli Pausaniae interpretes, ut Facius, ex Antimachi Thebaide sumtum esse putant; sed qui illud caput inspexerit, intelliget, eum ad cyclicam pertinere, ex alia certe, quam Antimachi Thebaide sumtum esse, cui haec Thebaïs opponatur. Etiam Wolfius in editione Odysseae T. II. pag. 430. eum inter fragmenta cyclicae Thebaïdos retulit. Rem ipsam secundum Cyclicos etiam schol. Villoison. A. et

⁷¹⁾ Sic in thesi tertii pedis haud raro πελν producitur Iliad. ζ, 81. ι', 403. ν', 172. π', 322. 840. ρ', 156. Od. ζ, 668. et eodem modo hiatus saepe hac eadem versus sede invenitur: Od. ο', 315. ψμεναι ἐν μεγάρῳ ἡ εἰρίσι etc. Od. τ', 174. ἀπειρέσισι, καὶ ἐννήκοντα πόλησ. Od. τ', 192. ἡ ἐνδεκάτη. Hesiod. Theog. 148. μηγάλοις καὶ ὄβριμοι. et 250. καὶ Πανόπη, καὶ εὐεδίς Γαλάτεια. Cf. Od. α', 162. β', 317. δ', 283. ρ', 574. λ', 415. 459. ξ, 380.

B. ad Iliad. ψ', 346. narrat: *Ποσειδῶν ἐρασθεὶς Ἔριν-
νος, καὶ μεταβαλὼν τὴν αὐτοῦ φύσιν εἰς ἵππον,
ἐμίγη κατὰ Βοιωτίαν παρὰ τὴν Τιλφούσαν ιορήνῃ· οὗ δὲ
ἔγκυος γενομένη ἵππον ἐγέννησεν, ὃς διὰ τὸ ιρατι-
στεύειν Ἀρείων ἐκλήθη. Κοπισεὺς δὲ Ἀλιάρτου βασι-
λεύων, πόλεως Βοιωτίας, ἐλαβε δῶρον αὐτὸν παρὰ
Ποσειδῶνος. οὗτος δὲ αὐτὸν Ἡρακλεῖ ἐχαρίσατο γενο-
μένῳ πρὸς αὐτὸν· τούτῳ δὲ διαγωνισάμενος Ἡρακλῆς
πρὸς Κύκνον, τὸν Ἀρεώς νιὸν, καθ' ἵπποδρομίαν ἐνί-
κησεν· ἐν τῷ τοῦ Παγασαίου Ἀπόλλωνος ιερῷ, ὃ ἐστι
πρὸς Τροιεῦντα. εἰθ' ὑστερον οὗτος ὁ Ἡρακλῆς Ἀδρά-
στῳ τὸν πῶλον παρέσχεν, ὥρ' οὐ μόνος ὁ Ἀδραστος
ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου διεσάθη τῶν ἄλλων ἀπολο-
μένων. Ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς οὐκλικοῖς. Vide de Ario-
nis origine Pausan. VIII, 25, 5 sqq. Apollod. III, 6, 8.*

5.

Pindar. Olymp. VI, 20 sqq. narrat Adrastum, Amphiaraos ejusque equis terra haustis, dixisse apud Thebanos hoc verbum: *ποθέω στρατιᾶς ὄφθαλμὸν
ξυῖς, ἀμφότερον μάντιν τὸ ἀγαθὸν καὶ δουρὶ μάργα-
σθαι. Ubi schol. Vrat. A. adnotat: Οἱ Ἀσκληπιάδες
φησὶ ταῦτα εἰληφέναι ἐκ τῆς οὐκλικῆς Θηβαϊδος.*

Secundum Boeckhii ad hunc Pindari locum con-
jecturam eadem in Thebaide Adrastus, fingeatur
eloquentia, qua Nestor apud Homerum.

6.

Apollodor. I, 8, 4.: *Ἀλθαίας δὲ ἀποθανούσῃς
ἔγημεν Οἰνέας Περιβουαν τὴν Ἰππονόουν. ταῦτην δὲ
οἱ μὲν γράφας τὴν Θηβαϊδα πολεμηθείσης Οἰνέου λέ-
γει λαβεῖν Οἰνέα γέρας.*

Haec Oleni expugnatio eo bello videtur facta
esse, quod inter Thespiades, Oenea Meleagrumque
de capite Calydonei apri incidit, cuius non solum

apud Strabonem lib. X, 5. pag. 354. ed. Tauchn. sed etiam apud Homerum ipsum in Iliad. i, 525 — 600. mentio fit. Periboeae et Oenei filius Tydeus.

7.

Pausan. IX, 18, 4.: πρὸς δὲ τῇ (Οἰδιποδίᾳ) πηγῇ τύφος ἐστὶν Ἀσφοδίου· καὶ ὁ Ἀσφόδιος οὗτος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ἀργείους Παρθενοπαῖον τὸν Ταλάον, καθά τοι Θηβαῖοι λέγουσιν. ἐπει τά γε ἐν Θηβαΐδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαῖον τελευτὴν Περικλύμενον τὸν ἀνελόντα φασὶν εἶναι.

Hanc narrationem Heynius ad Apollodor. pag. 629. ex Antimachi Thebaide excerptam putat, quod mihi non rectum esse videtur; nam quum Antimachus auctor Thebajidis valde notus esset, certe nomen auctoris addidisset, ut ejus et cyclicam Thebaïdem discerneret. Hanc Thebaïdis narrationem Apollodorus sequi videtur lib. I, 9, 13. a quo Parthenopaeus Talai et Lysimaches filius nominatur⁷²⁾.

8.

Nῦν ἀνθ' ὀπλοτέρων ἀρχόμεθα Μοῦσαι.

Hic versus aut, quod Wolfius fecit, post v. ὀπλοτέρων adposita voc. ἀνθρῶν, aut in fine addito v. ἀειδειν restituendus est. Quum probabile sit, etiam Epigonorum res in Thebaide fuisse expositas, non dubito hunc versum ad cyclicam Thebaïdem referre, quem auctor certaminis Homeri et Hesiodi pag. 492. ed. Loesner. carminis de Epigonorum bello initium fuisse dicit.

⁷²⁾ Parthenopaeus Milanionis filius (Pausan. III, 12, 7. Apollodor. III, 6, 3.) stabat ad portas Electras, et ab Amphidico, vel a Periclymeno, filio Neptuni, interficitur (vid. Apollodor III, 6, 8. cf. Euripid. Phoen. 1157.). Parthenopaei mentio etiam in Aeschyli sept. e. Theb. cf. Euripid. Supplic. 890.

9.

Schol. e cod. Paris. ad Apollon. Rh. I, 308.:
Οἱ δὲ τὴν Θηβαϊδα συγγράψαντές φασιν, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀκροθίνιον ἀνετέθη Μαντὼ, ἡ Τειρεσίου θυγάτηρ, εἰς Δελφοὺς πεμφθεῖσα. Κατὰ δὲ χοησμὸν Ἀπόλλωνος ἐξελθοῦσα περιέτυχε Ράκιω, νινθ Λέβητος, Μυκηναίω τὸ γένος· καὶ τούτῳ γαμιεθεῖσα, τοῦτο ἀνείλε τὸ λόγιον γαμεῖσθαι φῶν συναντώῃ. συναπῆλθεν ἐκείνῳ εἰς Κολοφῶνα. Κἀκεῖ δὲ μυσθυμήσασα ἐδάκρυσε τὴν πόρθησιν τῆς πατρίδος, καὶ ἀπὸ τῶν δακρύων ὄνομάσθη Κλάρος κατὰ μεταβολὴν τοῦ φόρου εἰς τὸ λάρνακον, ως καὶ ἐν τῷ ὑδρηρῷ, ὑδρηλός. Καὶ πηγὴν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ἐπ τῶν δακρύων τῆς Μαντοῦς ἀναβλύσαι φασίν. Καὶ μαντεῖον ἐκεῖ Ἀπόλλωνος καταστήσαι. Ράκιος δὲ ἐκαλεῖτο ὁ ἀνὴρ διὰ πενιχρούτητα καὶ πακοειμονίαν.

Totum locum adscripti nesciens, utrum haec omnia ad Thebaïdem referenda sint. A narratione multum ceteri scriptores recedunt. Apud Apollodor. III, 7, 4. Manto cum parte praedae Delphos mittitur; apud Pausan. VII, 5, 1. IX, 53, 1. Manto Delphos et inde in Asiam missa Rhacio nupsisse dicuntur, nonnulla tamen aliter atque h. l. narrantur.

Verba *οἱ τὴν Θηβαΐδα τιγγράψαντες* putavi ad varios auctores, quibus una cyclica 'Thebaïs' adscriberetur esse referenda, neque locum sic esse interpretandum, ut de variis 'Thebaïdum auctoribus ageretur⁷³). Nunc intelligo melius haec verba ad varios Thebaïdum auctores referri, etsi singularis *Θηβαΐδα* positus sit, quum eodem modo etiam aliorum librorum auctores laudentur. Sic Strabo lib. V. c. 2. pag. 558. ed. Tauchnitz. dicit: *οἱ τὴν Ατθίδα συγ-*

⁷⁵⁾ Salmas. ad Solin. pag. 852. col. I. D. Schellenberg. ad Antimachi Col. fragm. pag. 23.

γράψαντες ιστοροῦσι, ubi eodem modo ad varios Atticidum auctores respicitur ⁷⁴⁾.

10.

Photii lexic. p. 428.: *Τευμησία*· περὶ τῆς Τευμησίας ἀλώπεκος οἱ τὰ Θηραϊκὰ γεγραφηκότες ἵνανῶς ιστορήκασι, καθάπερ Ἀριστόδημος. ἐπιπεμφθῆναι μὲν γὰρ ὑπὸ θεῶν τὸ θηρίον τοῦτο τοῖς Καδμείοις, διὸ τῆς βασιλείας ἔξειλειον τὸν ἀπὸ Κάδμου γεγονότας. Κέφαλον δέ φασι τὸν Δητόνος Ἀθηναῖον ὅντα καὶ κύνα κεκτημένον, ὃν οὐδὲν διέφευγεν τῶν θηρίων. ὡς ἀπέκτεινεν ἄκων τὴν ἑαυτοῦ γυναικαν. Πρόκοιν καθηράντων αὐτὸν τῶν Καδμείων διάκειν τὴν ἀλώπεκα μετὰ τοῦ κυνός. καταλαμβανομένους δὲ περὶ τὸν Τευμησίον λίθους γενέσθαι τὸν τε κύνα καὶ τὴν ἀλώπεκα. εἰλήφασι δὲ οὗτοι τὸν μῆθον ἐκ τοῦ ἐνικοῦ κύκλου. Sic omnes codd. apud Hermannum, at legendum estipicōν κύκλου.

Haec vulpes a Dionysio vel Themide irascente Thebanis missa est; canem Diana Procridi dederat, vel Apollodoro ⁷⁵⁾ referente, a Minoë, Cretae rege, acceptum Procris in Graeciam egerat. Narratio ex Thebaide hausta esse videtur.

§. XIII.

Alcmaeonis.

Jamjam supra (Part. II. §. II.) probabile esse dixi Alcmaeonida, cuius auctor incognitus est, fuisse receptam, quae, quum Alcmaeonis, ducis Epigonum,

⁷⁴⁾ Tales sunt Hellanicus, Androton (uterque apud Photium in Lexic.), Hégesinou (Pausan. IX, 29, 1.), cuius Ἀρθίς versibus erat scripta etc.

⁷⁵⁾ II, 4, 6. 7. ubi vid. Heynium, et cf. Pausan. IX, 19, 1. Ovid. Metam. IX, 759.

historiam contineret ⁷⁶), locum post Thebaïdem habuisse videtur. Multa in eo carmine ad Aetoliam spectabant et ad Tantali progeniem. Secundum nonnullos ⁷⁷) hoc opus non poëma erat, sed soluta oratione scriptum, quod alii ⁷⁸) refutarunt. Fragmenta hujus carminis haec sunt:

1.

*Νέκυς δὲ χαμαιστρώτους ἐπὶ θινὸς
Εὐρείης στιβάδος προέθηκε· αὐτοῖσι θαλεῖαν
Δαιτα, ποτήριά τε στεφάνους τὸν κρασὶν ἔθηκεν.*

Sic ex Fiorilli (observatt. in Athen. p. 1.) emendationē versus legendi sunt, quum prius in editiōnibus Athenaei inveniretur ἐπὶ τινος, προέθηκεν, θαλλίαν, δὲ τὰ pro δαιτα et similia. Versibus ipsis ad mortuorum adpositionē respicitur ⁷⁹).

2.

Schol. Gu. ad Euripid. Orest. vs. 988. p. 452. ed. Matthiae: *Ακολουθεῖν δοκεῖ τῷ τὴν Ἀλκμαιωνίδα πεποιηότι εἰς τὰ περὶ τὴν ἄρνα, ὡς καὶ Διονύσιος ὁ πυκλογράφος φησί. Φερεκύδης δὲ οὐ πατέρης Ερμοῦ μῆνιν φησι τὴν ἄρνα υποβληθῆναι· ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γράψας τὸν ποιμένα προσαγαγόντα τὸ στοίματον τῷ Ατρεῖ ἀνταποκαλεῖ.*

Historia, ad quam h. l. respicitur, haec est. Atreus et Thyestes de regno Mycenes et Argi certaverunt, neque hoc certamen ullo modo finire po-

⁷⁶) Vide de eo Apollodor. III, 7, 5. quae Heynus ad Apollodor. I. l. ex ipsa Alcmaeonide hausta esse suspicatur.

⁷⁷) Casaubon. ad Athēn. lib. X. p. 4. 60. b.

⁷⁸) Heynus ad Apollodor. I. l. Fiorillo ad Herodem Atticum p. 90.

⁷⁹) De hoc more vid. Causaubon. ad Athēn. X. p. 460, C. Reiff. ad Artemidor. Ὀνειροcr. I, c. 13. Tom. II. p. 252.

tuerunt. Mercurius igitur ad poenam filii sui a Pe-
lo^e interficti ab ejus filiis sumendam in gregem
Atrei arietem mittit, qui aureum vellus habebat,
qua re Atreus probare volebat, se regem esse de-
bere. Thyestes, stuprata Aërope, Atrei conjugae, ea
auxiliante arietem rapit, Atreusque regno a Graecis
ejicitur. Inde ortum est sanguinolentum illud inter
Atreum et Thyestem certamen valde tragicorum
studiis celebratum⁸⁰). Scholion in fine corruptum
esse, et in ἀνταπό nomen proprium latere videtur.
Fortasse legendum Ἀντωνια καλεῖ; certe non intelli-
go, quid hic sibi ἀνταποκαλεῖν velit. Etiam Bentle-
jus verbum ἀνταποκαλεῖν improbavit, et legere vult
Ἀνταῖον, Ἀντανδρον vel Ἀντιφον καλεῖ⁸¹).

3.

Apollodorus. I, 8, 5.: Τυδεὺς δὲ ἀνήρ γενόμενος
γενναῖος ἐφυγαδεύθη πτείνας. ὡς δὲ ὁ τὴν Ἀλκμαιω-
νίδα γεγραφὼς, τοὺς Μέλανος παῖδας ἐπιβούλευοντας
Οἰνεῖ, Φηνέα, Εὐρύναλον, Στρέλαον, Αντιόχην, Εὐ-
μήδην, Στέρνοπτα, Ξάνθιππον, Σθένελον.

Haec a variis scriptoribus vario modo narrantur.
Eustathius enim ad Iliad. §, 114. a Tydeo patruelis
Lycopem et Alcahoum et patruum Melanem inter-
fectos esse dicit, quia Oeneo insidias fecissent⁸²).
Scriptura Ἀλκμαιονίς, quae in omnibus Apollodori
MSS. invenitur, librariorum error est, qui, quum

⁸⁰) Vide hanc narrationem apud schol. ad Euripid. Orest. vs. 989. et cf. Tzetz. Chiliad. 18. Eudocia Violar. p. 77.

⁸¹) Epistola ad Millium pag. 469. ed. Lips.

⁸²) Qua in re cum eo schol. ad Aesch. sept. contr. Th. 557. consentit. Schol. Villois. aliter rem ex Pherecydis libris narrat, quae scholia emendata vide in Sturzii editione fragmentorum Pherecydis p. 156. 157. et cf. VVesseling. ad Diodor. IV, 65. Munker. ad Hygin. Fab. 69.

saepius inveniatur, a viris doctis defenditur. Recte Bentlej.⁸³⁾ emendabat, quum omnes casus obliqui nominis Ἀλκμαιῶν ὡ̄ retineant⁸⁴⁾.

4.

Strab. lib. X, c. 2, p. 532. ed. Tauchn.: Ο δὲ τὴν Ἀλκμαιῶνίδα γούγας, Ἰαρίου, τοῦ Πηγελόπης πατρὸς, νήσις γενέσθαι δύο, Ἀλυσία καὶ Λευκάδιον, δυναστεῦσαι δὲ ἐν τῇ Αιαρανίᾳ τούτους μετὰ τοῦ πατρὸς τούτων οὖν ἐπωνύμους τὰς πόλεις Ἐφορος λέγεσθαι δοκεῖ.

Scholiast. Palatin. ad Od. δ', 797, qui omnes affert Penelopes fratres, hos duos non habet⁸⁵⁾; num alibi Alyzei et Leucadii mentio fiat, nescio. De urbibus Alyzia et Leucade vid. Strabo. X, 2. pag, 329. ed. Tauchn.

Haec omnia Alcmaeonidis fragmenta sunt.

§. XIV.

Cypria carmina.

Hoc carmen variis a veteribus scriptoribus non minibus laudatur; nominatur enim τὰ Κυπριανὰ⁸⁶⁾, τὰ Κυπριανὰ ποιήματα⁸⁷⁾, saepissime τὰ Κύπρια,

⁸³⁾ Epistol. ad Millium p. 468.

⁸⁴⁾ Heynius, qui ad Apollodor. pag. 315. formas Ἐλεκτρύνων et — τρύνον defendit, ex Vesselingii nota ad Diodor. Sic. IV, 9. et 58. etiam Ἀλκμαιῶνις retinet, quem quod ad formas Ἀλεκτρύνων, — τρύνον, Ἀμφιτρύνων et — νόνος etiam Heinrichius ad Hesiod. scut. vers. 6. secutus est.

⁸⁵⁾ Ἰαρίου, inquit, καὶ Ἀστεροδίας — γίνονται παῖδες Ἀιαρίσιος, Φαληρεὺς, Θώαν, Μερεμελίας, Περίλαος, Θυγατέρες δὲ Πηγελόπη καὶ Μήδη (leg. Μέδη secundum versum Asii apud Barnes. ad h. l.) ἡ Τυριπύλη, ἡ Λασσοδάμεια.

⁸⁶⁾ Aristotel. poētic. cap. 23. Tzetzes ad Lycophron. 570.

⁸⁷⁾ Clement. Alexandr. cohort. ad gentes sect. 19. p. 26. ed. Potter.

sive *Kύπρια ποιήματα*, ἐπη, συγγραμματα⁸⁸); secundum Proclum in Photii bibliothec. cod. 239. etiam *Κύπρια*, non solum *Κύπρια*. Quam ob causam hoc modo accentus sit ponendus, quum semper pluralis (qui, sive a v. *Κύπρις*, sive a *Κύπρος* derivandum est adjectivum *Κύπρος*, proparoxytonos est scribendus) apud scriptores inveniatur, non intelligo. Nonnulli⁸⁹ censent, hoc carmen etiam *Κυπρίαν Πλάδα*⁹⁰) nominatum esse; quod nomen nullo loco invenitur. Nam ex eo, quod Naevius suam hujus carminis versionem Iliadem Cypriam nominaverat, non sequitur, ipsum carmen hoc nomen apud Graecos inditum habuisse⁹¹). Proclus apud Photium in Chrestom. I. 1. servat hujus nominis *Κύπρια* a veteribus allatam causam⁹²), quam etsi non probat, tamen etiam a

⁸⁸) Utramque adjectivi gentilis formam et *Κύπριανος* et *Κύπριος* Stephan. Byz. s. v. *Κύπρος* agnoscit: τὸ ἐθνικὸν *Κύπρος* — καὶ *Κύπριανος* etc.

⁸⁹) Salmas. ad Solin. exercit. Plin. pag. 852.

⁹⁰) Nonnulla poēmata laudantur, quae nomen Iliadis habuerunt. Sic apud Athen. IX. pag. 393. Aegyptia Ilias, cuius Hipparchus auctor, ejusque carminis duo versus ibi inveniuntur:

*Oὐ μοι Αἴγυπτιων βίος ἥρεσεν, οἷον ἔχουσιν,
Χίννα τίλλοντες καλατιάδει σαλλονται.*

⁹¹) Hujus versionis nonnulla inveniuntur fragmenta; apud Charisium I. pag. 118. laudatur liber primus Naevii Cypriae Iliadis, ex ēoque hic versus:

*Collum marmoreum torques gemmata coronat.
et apud Priscian. X. pag. 881. Naevius in Iliadis secundo:*

Foecundo penetrat penitus thalamoque potitur.

Secundum Hermannum in Element. doctrinæ metricæ p. 533. non Naevii sed Laevii est haec Cypria Ilias, quod jam viderit Vossius de analog. III, 35.

⁹²) Photius cod. 239.: Άλγει δὲ καὶ περὶ τινῶν *Κυπρίων ποιημάτων*, καὶ οὐδὲ οἱ μὲν ταῦτα εἰς Στασίων ἀναφέουσι *Κίπριον*, οἱ δὲ εἰς *Πηγοίαν τὸν Σαλαμῖνιον* αὐτοῖς ἐπιγράφουσιν, οἱ δὲ *Ομηρον δοῦται* δὲ ὑπὲρ τῆς Θυγατρὸς *Στασίων*, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ πατρίδα *Κύπρια* τὸν πόνον ἐπικληθῆναι. ἀλλ' οὐ τιθεται ὁ συγγραφεὺς

Suida s. v. *Ομηρος* affertur. Dicunt enim haec carmina ab insula Cypro, patria Stasini, qui verus eorum auctor fuit, vel certe auctor nominatur, nomen habere. Alii contra, non contenti hac explicatione, nomen derivandum esse putant a *Κυπρίδι*⁹³), sive quod in hoc poëmate bellum Trojanum a gemino ovo et Ledaee partu descriptum esset, quod Venerè praecipue auxiliante et Leda a Jove compressa, et Helena nata, eademque a Paride rapta sit, quae bellum Trojani causa fuerit; sive quod hoc poëmate actio, quae ad Venerem praecipue attineret, describeretur, Paridis judicium de tribus Deabus in monte Ida habitum. Quarum causarum nullam probo, quum Veneris mentio perraro in hoc carmine a Proclo in compendium redacto occurrat, in Dearum certamine, raptu Helenae, Achillis conventu Helenaeque, a quibus paucis Veneris rebus gestis totum carmen nomen habere vix potuerit. Ponamus eam in nonnullis aliis integri carminis locis a poëta esse introductam, tamen non tot loca erant, unde carmini nomen inditum esse posset. Puto igitur, etsi Proclus repugnat, quo modo Naupacticis nomen inditum est à Naupacto, patria Carcini auctoris⁹⁴), eodem modo

τῇ περιφερείᾳ. Haec ex parte etiam apud Aelian. Var. Histor. IX, 15.: Λέγεται δὲ κάτινο πρὸς τούτοις, δτι ἡρα ἀπορῶν ἐκδύναται τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν αὐτῇ προτίκα ἔχειν τὰ ἐπη Κύπρια, καὶ ὅμοι λογεῖ τοῦτο Πίνδαρος. Et Tzetz. Chiliad. 13. vers. 637.

Σερίφων καὶ Θεόλαος γιοι δὲ τοῦ Ομήρου
Θιγάτηρ Ἀρσιφόνη δὲ, ἦν ἔγημε Σταοῖνος,
Σταοῖνος δὲ τὰ Κύπρια συγγείματα ποιήσας,
Ἄπερ οἱ πλείους λέγοντοι Ομήρου πεφυκέται,
Ἐς προτίκα δὲ σὸν χρήματοι δοθῆναι τῷ Σταοίνῳ.

⁹³) Vid. Ryck. de primis Italiae incolis pag. 448. et Salmas. exercitatt. Plin. p. 853.

⁹⁴) Pausan. X, 38, 6.: τὰ δὲ ἐπη τὰ Ναυπάκτια ὄνομαζόμενα ἐπὸ Ελλήνων ἀνδρὶ ἐποιοῦσσιν οἱ πολλοὶ Μιλησίων. Χάρων δὲ ὁ

his carminibus nomen impositum Cypriis a Cypro esse, patria Stasini. Aliam hujus nominis causam Dacier. ad Aristotelis poëtic. excogitavit, quae nunc, ubi totius carminis argumentum est notum, vix digna est, quae refellatur; dicit enim, eo carmine contineri quovis extraordinarios amoris casus, unde Cypriaca, quasi casus Cypriaci carmen nominatum sit. Sed persuasum mihi habeo, si tempore Alexandrinorum tale carmen, ut Antimachi *Αύδη*⁹⁵), infelices amatorum casus complectens, sub Homeri nomine circumlatum fuisse, id sine ulla cunctatione Alexandrinos alii adscripsisse poëtae; quum blandi questus, infelicium amatorum casus, omnesque omnino Wertheriades lacrimas elicentes multum ab antiquorum temporum, praecipue epicis carminis natura remoti sint.

Superest, ut de horum carminum auctore agam. A nonnullis scriptoribus Homero⁹⁶), ab aliis Stasino, Homeri aequali, adscribuntur⁹⁷). Tertius, qui

Πύθεύ ἢ ησίν αὐτὰ ποιῆσαι Νάυπάλιον Καρκίνον. ἐπόμεθα δὲ καὶ ημεῖς τῇ τοῦ Λαμψαχηνοῦ δόξῃ. τίνα γὰρ καὶ λόγον ἔχοι ἀν ἐποιει
ἀνδρὸς Μιλησίου πεποιημένοις εἰς γυναικας τεθῆναι σφισιν ὄγρα
Ναυπάλια;

⁹⁵) Vid. Plutarch. consolat. ad Apoll. pag. 106. B.

⁹⁶) Aelian. l. l. Proclus apud Photium et Tzetz. Chiliad. l. l.

⁹⁷) Photius l. l. Tzetz. Chiliad. et ad Lycophron. v. 512.

Etiam Athenaeus VIII. p. 534. c. nominat dubitanter Stasinum auctorem, quem Cyprium habere non videtur, quum ejus haec verba sint: καὶ ᾧ ὁ τὰ Κύπρου ποιήσας ἐπη (εἰτε Κύπρος τις ζετεῖν, η Στασίος, η οὕτις δήποτε γαῖας οὐρανομάζομενος). Fortasse tamen h. l. Κύπρος nomen proprium est. Idem Athenaeus alio loco XV. p. 682. e. Cypriorum carminum mentionem facit: ο μὲν τὰ Κύπρια ἐπη πεποιηκέτε, Ηγροίς η Στασίος. Αηιοδάμας γάρ ο Αλικαρνασσεύς. η Μελίσσος ἐν τῷ περι Αλικαρνασσοῦ Κύπρια, Αλικαρνασσοῖς δ αὐτὰ εἶναι φησι ποιήματα. Corruptus est locus, nam quid, quum nulla argumenta sequantur, sibi vult v. γάρ? Schweighaeus. eam ob causam post Στασίος.—

horum carminum auctor nominatur, **Hegesias est Salaminius**⁹⁸), cuius aetas mihi incognita. Nam non Hegesiam rhapsodum fuisse, qui Alexandriæ Herodoti historias decantabat (vid. Athen. XIV. p. 620. d.) id probat, quod Herodoto **Cypria** carmina vetustiora sunt. Videntur igitur a plurimis haec carmina Stasino adscribi.

Duo adhuc loca consideranda sunt apud Valcken. dissertation. de scholiis in Homerum ineditis p. 110. ubi: „*Scholio edito*, inquit, *ad Iliad. π'*, *vs. 140. praefiguntur literae σō + ιστορία. Προκατεσκευασε* etc. — *in fine MS. praeferit* — — *ηριστησε, καὶ τ. Α. η ιστορία παρὰ τῶν τὰ Κύπρια πεποιηκότων.*“ Et apud Heynium in supplendis ad Iliad. XVI. vs. 57: „*πόλιν εὔτείχεα. τὴν Πηδασον οἱ τῶν Κυπρίων ποιηται* (ergo plures auctores carminis?)“. Quae scholiorum verba certo non sic intelligenda sunt, ac si scholiaстae putassent, plures fecisse carmina Cypria. Quim videant ea nunc Homero, nunc Stasino, nunc Hegesiac adscribi, plura si usi sunt, quum eum significare vellet, quicunque poëta Cypriorum carminum est. Concedo quidem, hanc explicationem aliquid habere, quod mihi non placet, sed certe melior, quam Heynii interpretatio, secundum quam plures auctores. Ea, quam supra ad Thebaïdis fragm. 9. proposui explicationem, h. l. valere non potest.

Horum carminum, quae undecim libris constabant, fragmenta haec sunt:

ἢ τις ἄλλος aut simile quid interponere vult, aut γὰρ in δὲ mutare. Conjecturæ variorum de voce Κίπρια nihil ad rem faciunt.

⁹⁸) Photius biblioth. cod. 259. Athen. XV. p. 682.

1.

Ἡν ὅτε μυρια φῦλα κατὰ χθόνα πλαξόμεν· ἀ(νδρῶν)
(Οἱ μὲν ἐφυβρίζοντο) βαρυστέρον πλάτος αἵης.
Ζεὺς δὲ ἵδων ἐλέησε, καὶ ἐν πυκναῖς πραπίδεσσι
Σύνθετο κονφίσαι ἀνθρώπων παρβάτορα γαῖαν,
Ριπίσας πολέμου μεγάλην ἔρεν Ἰλιακοῖ,
Οφρα κενώσειεν Θανάτῳ βάρος· οἱ δὲ ἐν Τροίῃ
Ηρωες κτείνοντο· Λιός δὲ ἐτελείητο βουλή.

Hoc fragmentum, quod, quum causam belli Trojani contineat, haud longe ab ipso carminis initio remotum fuisse videtur, valde corruptum in schol. Villois. ad Iliad. a', 5. pag. 4. legitur ²⁹). A Wassenbergio quidem schol. in Homer. pag. 184. correctum est, quem librum quum inspicere non possim, ipse ejus emendandi periculum feci. Primi versus apud schol. finis est vox πλαξόμενα. Wolfius ²) emendavit: πλαξόμεν· ἀνδρῶν. Versus secundi prior pars deest, in scholio haec tantum leguntur: βαρυστέρον πλάτος αἵης. Verba οἱ μὲν ἐφυβρίζοντο ex conjectura dedi ²). Pro βαρυστέρον Wolfius dedit βαθυστέρ-

²⁹) "Ἄλλοι δὲ ἀπὸ ἴστοριας τωδεῖς, ille schol. inquit, εἰπορεύονται τὸν "Ομηρον. Φασὶ γάρ, τὴν γῆν βαρυνομένην ὑπὸ ἀνθρώπων πολυπληθείας, μηδεμιᾶς ἀγρυπώπων οὔσης εὐστεβείας, αἰτησούσι τὸν Δία κονφισθῆνας τοῦ ἄχθους τὸν δὲ Δία πρῶτον μὲν εὐθὺς ποιῆσαι Θηβαῖκὸν πόλεμον, δι' οὐ πολλοὺς πάντις ἀπώλεσεν. ὑστερον δὲ πάλιν συμβούλῳ τῷ Μώμῳ χρησάμενος (ἢν Διός βουλῇ "Ομηρός φησι) ἐπειδὴ οἵος τε ἡνὶ κεραυνοῖς ἡ κατακλυσμοῖς πάντα διαφεύγειν, ὅπερ τοῦ Μώμου κωλύσαντος, ὑποθεμένον δὲ αὐτῷ τὴν Θετίδος Θηγοραμίαν καὶ Θυγατέρα καλὴν γεννᾶν, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων πόλεμος "Ελλησι τε καὶ βαρβάροις ἐγένετο, ἀφ' οὗ συνετῇ κονφισθῆναι τὴν γῆν, πολλῶν ἀναιρεθέντων. ἡ δὲ ἴστορες παρὰ Στασίῳ τῷ τὰ Κύπρια πεποιηκότι, εἰπόντι οὕτως etc.

¹) In fragmentis cum Odyssea editis Tom. II. pag. 431.

²) Nititur conjectura in Euripid. Orest. vs. 1634:

ἐπει θεοί

"Ἐλληνας εἰς ἐν καὶ Φρέγας ξυνῆγαγον,
Θανάτους δὲ ξύμην, ὃς ἀταντλοῦν χθονὸς
νέφειομα θητᾶν, ἀφθόνου πληρώματος.

νον. Sed ob v. *κονφίσαι* in vers. 4. et *βάρος* in versu 6. retinui codicis lectionem. Quartum versum Wolfius sic legit: *σύνθετο κονφίσσαι ἀνδρῶν οὐτοί,* cuius correcturae causa mihi ignota. — Rem, quae his versibus continetur, etiam Eustath. pag. 20. Euripid. *Orest.* 1656. cum schol. narrant.

2.

Τοῖς δὲ μετὰ τριτάτην Ἐλένην τέκε, θαῦμα βροτοῖσι.
Τὴν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα
Ζηνὶ, θεῶν βασιλῆῃ τέκεν κρατερῆς ὑπὸ ἀνάγκης.
Φεῦγε γὰρ οὐδὲν ἔθελεν μιχθῆμεναι ἐν φιλότητι
Πατρὶ Διὶ Κρονίωνι. ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ.
Καὶ Νέμεσις κατὰ γῆν τε καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ
Φεῦγεν, Ζεὺς δὲ ἐδίωκε· λαβεῖν δὲ ἐλιλαίετο θυμῷ.
Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοιοσβοιο θαλάσσης,
Ἴχθυς εἰδομένην, πόντον πολὺν ἔξορόθυνεν.
Ἄλλοτε δὲν Σκεανὸν ποταμὸν καὶ περιστα γαλῆς,
Ἄλλοτε δὲν ἥπειρον πολυβάλακα· γίνετο δὲ αἰεὶ
Θηρία, ὅσσος ἥπειρος ἀνατρέψει, ὅφρα φύγοι τιν.

Hos versus, quos Athenaeo VIII. p. 334. c. debemus ³⁾, dedi ex Schweighaeuseri recensione, qui eos etiam, ut Adr. Junius ⁴⁾, interpretatus est. Nonnulla tantum mihi adjicienda: vs. 5. *Κρονίωνι.* ἐτείρετο. Hiatus dativo excusatur et caesura post *Κρονίωνι* ⁵⁾. Vs. 9. Ἴχθυς εἰδομένη hiatus iterum partim tertiae declinationis dativo, partim v. εἰδόμε-

³⁾ Καὶ ὅτι, Athenaeus dicit, ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη -- τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διὸς, καὶ εἰς ἵχθυν μεταμορφουμένην διὰ τούτων etc.

⁴⁾ in animadvv. Vid. Gruteri Thes. critic. Tom. IV. pag. 337 sqq.

⁵⁾ De hiatu post dativum tertiae declinationis vid. Hermann. ad Orph. pag. 730. Exempla hiatus ob similem caesuram haec sunt. Iliad. 8', 211. 275. 315. Iliad. 5', 38. Od. 9', 14. Od. 9', 249.

1.

*"Ην ὅτε μυρια φῦλα κατὰ χθόνα πλαζόμεν· ἀ(νδρῶν)
(Οἱ μὲν ἐφυβρίζοντο) βαρυστέρονυ πλάτος αἰης.
Ζεὺς δὲ ἵδων ἐλέησε, καὶ ἐν πυκναῖς πρωπίδεσσι
Σύνθετο κονφίσαι ἀνθρώπων παμβώτορα γαῖαν,
Ριπίσας πολέμου μεγάλην ἔριν Ἰλιακοῖο,
Οφρα κενώσειεν θανάτῳ βάρος· οἱ δὲ ἐνὶ Τροίῃ
Ηρωες κτενοντο· Λιὸς δὲ ἐτελέσθη βουλή.*

Hoc fragmentum, quod, quum causam belli Trojani contineat, haud longe ab ipso carminis initio remotum fuisse videtur, valde corruptum in schol. Villois. ad *Iliad.* a', 5. pag. 4. legitur ⁹⁹). A Wassenbergio quidem schol. in *Homer.* pag. 184. correctum est, quem librum quum inspicere non possim, ipse ejus emendandi periculum feci. Primi versus apud schol. finis est vox *πλαζόμενα*. Wolsius ¹⁾ emendavit: *πλαζόμεν· ἀνδρῶν*. Versus secundi prior pars deest, in scholio haec tantum leguntur: *βαρυστέρονυ πλάτος αἰης*. Verba οἱ μὲν ἐφυβρίζοντο ex conjectura dedi ²⁾. Pro βαρυστέρον Wolsius dedit βαθυστέρ-

⁹⁹) "Ἄλλοι δὲ ἀπὸ ἴστοριας τωδεῖς, ille schol. inquit, εἰπον εἰρηνικαὶ τὸν "Ομηρον. Φανι γὰρ, τὴν γῆν βαρυνομένην ὑπ' ἀνθρώπων πολυπληθείας, μηδεμιᾶς ἀγθρώπων οὐσης εὐσεβείας, αἰτίους τὸν Λια κονφισθῆναι τοῦ ἄχθονος. τὸν δὲ Λια πρῶτον μὲν εἰδὺς ποιῆσαι Θηβαῖκὸν πόλεμον, δι' οὐ πολλοὺς πάνι ἀπώλεσεν, ὑστερον δὲ πάλιν ουμβούλω τῷ Μώμῳ χρησάμενος (ἢν Λιὸς βούλην "Ομηρὸς φησι) ἐπειδὴ οόσι τε ἡν κεραυνοῖς ἡ κατάκλυσμοῖς πάντα διαφθείρειν, ὅπερ τοῦ Μώμου καλύβαντος, ὑποθεμένον δὲ αὐτῷ τὴν Θετίδος θυητογαμίαν καὶ θυγατέρα καλήν γεννᾶν, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων πόλεμος "Ελληνος τε καὶ βαρβάροις ἐγένετο, ἀφ' οὗ οὐντέη κονφισθῆναι τὴν γῆν, πολλῶν ἀναιρεθέντων. η δὲ ἴστορια παρὰ Στυσίνε τῷ τὰ Κίπρια πεποιηκότι, εἰπόντι οὔτες etc.

¹⁾ In fragmentis cum *Odyssaea* editis Tom. II. pag. 431.

²⁾ Nititur conjectura in *Euripid. Orest.* vs. 1634:

ἐπεὶ θεοὶ

*"Ἐλληνας εἰς ἐν καὶ Φεγύας ἔννήγαγον,
Θανάτους δὲ ἔθηκαν, ὡς ἀπαντλοῦν χθονοῖς
ὑβρισμα θητῶν, ἀφθόνου πληρώματος.*

rov. Sed ob v. *κονφίσας* in vers. 4. et *βάρος* in versu 6. retinui codicis lectionem. Quartum versum Wolfsius sic legit: *σύνθετο κονφίσσαι ἀνδρῶν κτλ.*, cuius correcturae causa mihi ignota. — Rem, quae his versibus continetur, etiam Eustath. pag. 20. Euripid. Orest. 1636. cum schol. narrant.

2.

*Taῖς δὲ μετὰ τριτάτην Ἐλένην τέκε, θαῦμα βροτοῖσι.
Τὴν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητε μιγεῖσα
Ζηνὶ, θεῶν βασιλῆῃ τέκεν κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης.
Φεῦγε γάρ οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητε
Πατρὶ Διὶ Κρονίωνι. ἐτείρετο γάρ φρένας αἰδοῖ.
Καὶ Νέμεσις κατὰ γῆν τε καὶ ἀτρύγετον μέλαν υδωρ
Φεῦγεν, Ζεὺς δ' ἔδιωκε· λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ.
"Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
"Ιχθύς εἰδομένη, πόντον πολὺν ἔξορθυνεν.
"Άλλοτ' ἀν' Ὡκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης,
"Άλλοτ' ἀν' ἥπειρον πολυβάλακα· γίνετο δ' αἰεὶ
Θηρία, ὅσσες ἥπειρος ἀνατρέψει, δρα φύγοι νιν.*

Hos versus, quos Athenaeo VIII. p. 334. c. debemus ³⁾), dedi ex Schweighaeuseri receptione, qui eos etiam, ut Adr. Junius ⁴⁾), interpretatus est. Nonnulla tantum mihi adjicienda: vs. 5. *Κρονίωνι*. ἐτείρετο. Hiatus dativo excusatur et caesura post *Κρονίωνι* ⁵⁾). Vs. 9. *ἰχθύς εἰδόμενη* hiatus iterum partim tertiae declinationis dativo, partim v. *εἰδόμε-*

³⁾ Καὶ ὅτι, Athenaeus dicit, ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἐπι -- τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διὸς, καὶ εἰς ἵχθὺν μεταμορφουμένην διὰ τούτων etc.

⁴⁾ in animadvv. Vid. Gruteri Thes. critic. Tom. IV. pag. 337 sqq.

⁵⁾ De hiatu post dativum tertiae declinationis vid. Hermann. ad Orph. pag. 730. Exempla hiatus ob similem caesuram haec sunt. Iliad. β, 211. 275. 315. Iliad. γ, 38. Od. ν', 14. Od. σ', 249.

νος excusat, quod apud Homerum saepissime hiatus admittit ⁶). Vs. 12. **θηρία ὄσσα** ηπ. Nonnunquam **α** neutrius generis vocabulorum hiatus facit, praecipue si vox dactylus vel pyrrhichius est ⁷). Schweighaeuser. recipere vult lectionem, quam veteres libri indicare videntur: **θηρίον** οστός ηπειρος αίρετος etc. Retinui lectionem per se bonam.

De parentibus Helenae minime veteres scriptores consentiunt. Apud Homer. Od. λ', 298. Helena filia Ledae et Tyndarei, soror Castoris et Pollucis ⁸); secundum Hesiodum Oceani et Tethyos filia ⁹). In hymnis Homericis 17. et 55. Castor et Pollux Tyndaridae nominantur, sed filii Jovis et Ledae sunt; videtur igitur ab horum hymnorum auctore Helena quoque filia Jovis et Ledae habita esse. Apud Pindarum quoque (Nem. X, vers. 150.), referente scholiasta, Pollux et Helena filii Jovis et Ledae, Castor Tyndari. Utrum etiam secundum hanc Cypriorum carminum narrationem Nemesis in anserem se mutaverit, et Jupiter assumta cygni forma rem cum ea habuerit ¹⁰), dici vix potest. His versibus valde similes inveniuntur apud Quint. Smyrn. III, 619—623. de Thetide, quae fugit mortalis viri concubitum.

⁶) Odyss. β', 269. 401. γ', 372. ς', 206. ω', 503. 548. Iliad. ν', 69.

⁷) Iliad. β, 90. αἱ δὲ τε Ἰνθα. β', 668. τριχθὰ δὲ ὄκηθεν. Iliad. β, 115. Ι, 22. δυσαλέα Αργος. Ι, 520. κλέα ἀνδρῶν. Od. λ', 221. οὐτε λίνε. τ', 62. καὶ δέπα, ἵνθεν. Hesiod. Theog. 43. δώματα διθανατ. 182. ἐτώσια ἔκφυε.

⁸) Etiam in Iliad. γ', 236. nominat Helena Castorem et Pollucem αὐτοκασιγνήτους.

⁹) Schol. ad Pindar. Ném. X, 150. ὁ μέντοι Ήσιόδος, inquit, οὐτε Αἴδας, οὐτε Νεμέσεως δίδωσι τὴν Ἐλέιην, ἀλλὰ θυγατέρα Ωκεανοῦ καὶ Τηθύος. Apud Pausan. I, 53, 5. 7. Nemesis filia Oceani est; Helena vero filia Nemesis et Jovis.

¹⁰) Vid. Euripid. Iphigen. in Aul. 1056 sqq. Quint. Smyrn. V, 53. V, 74. Coluth. rapt. Helen. 17. Catull.

3.

Schol. Villois. ad Iliad. π', 140.: *Κατὰ γὰρ τὸν Πηλεῖον καὶ Θετίδος γάμον, θεοὶ συναχθέντες εἰς τὸ Πήλειον ἐπ' εὐωγίᾳ ἐκόμιζον Πηλεῖ δῶρα. Χείρων δὲ μελίαν εὐθαλῆ τεμών εἰς δόρν παρέσχεν. φασὶ μὲν Ἀθηνῶν ξέσαι αὐτὸν, Ἡφαιστον δὲ κατασκευάσαι. τούτῳ δὲ τῷ δόρντι καὶ Πηλεὺς ἐν ταῖς μάχαις ἡρίστευσεν, καὶ μετὰ ταῦτα Ἀχιλλεύς. η ἱστορία παρὰ τῷ τὰ Κύπρια ποιήσαντι.*

Etsi multi scriptores de Pelei et Thetidos nuptiis narrant ¹¹⁾ , apud nullum tamen hanc inveni narrationem. Hastam etiam apud Homer. Iliad. 4', 390. Quint. Smyrn. I, 595. et Apollodor. III, 13, 5. a Chironē accipit Peleus.

4.

Herodot. II, cap. 117.: *Κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἐπεα, καὶ τόδε τὸ χωρίον οὐκ ἡμίστα, ἀλλὰ μάλιστα, δῆλοι ὅτι οὐκ Ὄμηρον τὰ Κύπρια ἐπεά ἔστι, ἀλλ' ἄλλους τινός. ἐν μὲν γὰρ τοῖσι Κυπρίοισι εἰρηται, οὐδὲ τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὸν Πλιον ἄγων τὴν Ἐλένην, εὐαές τε πνεύματι χρησάμενος καὶ δαλάσσῃ λείη.*

Haec res alio modo in Iliad. 5', 290 sqq. narratur, nam ibi Paris a Lacedaemone etiam Sidonem in itinere venisse, mulieresque inde rapuisse perhibetur. Si Herodoti narrationem et compendium hujus carminis a Proculo factum: *χειρῶνα δὲ αὐτοῖς*

¹¹⁾ cf. Jacobs. ad Tzetz. Anteh. 153. Etiam Coluth. in Helenes raptu videtur Cypria carmina secutus esse vers. 387: loco mutilato, nam ibi Paris ad Cicones, populum Thraciae, venit et Hellespontum, Trojamque Helenam ducit. Eustathius p. 663. A. - 642, 33. Rom. rem, ut Herodotus, *ex Cypriis narrat carminibus.*

ἐφίστησιν Ἡρα, καὶ προσενεγκθεὶς Σιδῶνι ὁ Ἀλέξανδρος αἰρεῖ τὴν πόλιν etc., comparamus, magnis, quum uterque locus ejusdem carminis sibi repugnet, vide-
mur implicari difficultatibus, eamque ob causam non-
nulli Herodoti, alii Procli verba spuria habuerunt¹²⁾.
Res mihi sic se habere videtur. In Cypriis carminibus Paris narrabatur secundo vento et tranquillo
mari tertio die itineris Trojam venisse. Quum haec
narratio aliis in cyclum receptis carminibus repugna-
ret, ab eo, qui multa carmina epica in unum con-
jungebat corpus, mutata, aliaque substituta est, quae
magis cum ceteris carminibus consentiret. Aliae qui-
dem etiam res in Iliade et Cypriis carminibus non
consentient¹³⁾, quae in cyclico poëmatum corpore
videntur non mutatae esse, quum non tanti sint mo-
menti. Apud Herodotum tam verba poëtica, quam
ipsi versus non animadverti non possunt. Legen-
dum enim:

εὐαῖν τε
πνεύματι χρησάμενος λείη τε Θαλάσση¹⁴⁾.

5.

Pausan. III, cap. 16, 1.: Πλησίον δὲ Πλασίρας
καὶ Φοίβης ἐστὶν Ιερόν· ὁ ποιήσας τὰ ἔπη Κύπρια
θυγατέρας αὐτὰς Ἀπόλλωνός φησιν εἶναι. Κόραι δὲ
Ιερῶνται σφισιν παρθένοι, καλούμεναι κατὰ ταυτὰ
ταῖς θεαῖς καὶ αὗται Λευκιππίδες.

¹²⁾ Heynijus Herodoti locum spurium habet, Wüllner. I. L. p. 73. Procli verba.

¹³⁾ cf. Iliad. γ', 442 sqq. cum verbis excerptorum: μετὰ τὴν μῆξιν etc.

¹⁴⁾ Friedemann. Comment. in Strabon. T. I. pag. 536. tres
versus ex Herodoti verbis facere conatus est, ut ex Wüllneri
libro p. 73. video, sed Strabonis editionem nunc inspicere mihi
non licet.

Hilaira et Phoebe, Leucippides, sunt uxores Castoris et Pollucis ¹⁵⁾).

6.

Αἴψα δὲ Λυγκεὺς

*Τηγυετον προσέβαντε ποσὶν ταχέεσσι πεποιθώς,
Ακρότατον δ' ἀναβάς διεδέρκετο νῆσον ἄπασαν
Τανταλίδου Πέλοπος, τάχα δ' εἴχειτε κύδιμος ἥρως
Δεινοῖς ὄφθαλμοῖσιν ἐσω κολῆς δρυδὸς ἄμφω,
Κάστορά δ' ἐππόδαμον καὶ ἀεθλοφόρον Πολυδεύκεα.*

Hoc fragmentum Cypriorum carminum legitur apud Tzetz. ad Lycophron. 511. ¹⁶⁾ et schol. ad Pindar. Nem. X, 114 ¹⁷⁾). De pugna Dioscurorum Lynceique et Idae vid. praecipue interpretes ad Pindar. Nem. X. Theocrit. Idyll. XXII. vs. 135. Schol. ad Iliad. γ', 243. Od. λ', 299. Apollodor. III, 11, 2. — In versu secundo apud schol. Pindar. *Ταῦγετον* legitur; Jonicam formam *Τηῦγη*. recepi, quae etiam apud Homer. Od. ζ, 103. invenitur. In vers. 5. Tzetz. *Δεινοῖς ὄφθ.* schol. Pindar. *εἰν ὄφθαλμ.* et Boeckh. putat, vitium in v. *εἰν* inesse, eamque ob causam lacunae signa posuit ¹⁸⁾). In fine versus apud schol. Pindar. et Lycophr. legitur: *ἐσω δρυδὸς ἄμφω*

¹⁵⁾ Vide Theocrit. XXII, 137. Apollodor. III, 11, 2. Schol. ad Lycophr. 511. Leucippidarum matrem Philodicen nominat.

¹⁶⁾ *Τὴν δὲ ιστορίαν*, Tzetzes inquit, *τῶν Διοσκούρων καὶ Στασίων*, δι τὰ Κύπρια πεποιηώς, γράφει. *Αἴψα* etc.

¹⁷⁾ Apud hunc schol. in fine versuum legitur: *νίξε δ' ἄρε* ἀγχιστωρ ἔλοχα, quod ἀγχιστωρ Heynus ad Apollodor. p. 733. in ἄγχη στάσις mutavit.

¹⁸⁾ VVüllner. in libello de cyclicis poëtis pag. 75. *οἰς σὺν ὄφθαλ.* corrigens vehementer errat, quum cuique epicæ linguae gnaro notum esse debeat, *εἰν* nunquam in thesi apud epicos inveniri. Vid. Hermann. ad Orph. p. 734. Gerhard. lecit. Apollon. pag. 112. et infra ad Arctini *Ιλίου πέρσιν* fragm. 1.

κοιλῆς, quod viri docti vario modo emendarunt¹⁹). Qua de causa has conjecturas improbeam, siveque scribendum esse putem, ut ego fecerim, ex excursu primo de versibus spondiacis apparebit.

7.

*Κάστωρ μὲν Θηνητὸς, Θανάτου δέ οἱ αἰσα πέπρωτας,
Αὐτὰρ ὁ γέ ἀθάνατος Πολυδεύκης, ὃς "Αρηός.*

Hi versus apud Clement. Alexandrin. cohort. ad gent. sect. 16. pag. 26. ed. Potter. leguntur²⁰). Retinui praeterea codd. scripturam, quum Sylburg. mutaverat *Θάνατον*²¹). Castorem mortalem esse etiam Apollodor. III. c. 11. s. fin. dicit.

8.

*Οἰνόν τοι Μενέλαος θεοὶ ποιησαν ἄριστον
Θηνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας.*

Apud Athenaeum II. p. 134. et Suid. s. v. *οἶνος* inveniuntur, quos Suidas narrat a Nestore dictos esse, quum Menelaus apud eum commoraretur. Videtur igitur Nestor Menelaum adhortatus esse, ut vino curas rerum familiarium repelleret.

¹⁹) Boeckh. in adnotatt. ad Pindar. schol. scribit: „Possit etiam (legere) ὄφθαλμοῖσιν ἔσω δρῦς ἡμένω ἄμφω κοιλῆς.“ Qua de causa hujus viri docti emendationem rejecerim, magisque probem Heyniū conjecturam: ὄφθαλμοῖσιν ἔσω κοιλῆς δρῦς ἡμένω ἄμφω, exponam in excursu de versibus spondiacis epicōrum.

²⁰) προσίτω δὲ καὶ ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήματα γράψας Κάστωρ etc.

²¹) Mutavit opinans αἰσα non portionem, partem, sed factum esse. Sed rectam h. v. interpretationem jam Apollodorus Sophist. p. 59. ed. Toll. habet: δι' ὁ καὶ τι μερὶς αἰσα λέγεται. „Ιλιον ἐκπίρσαντα, λαζίντα το ἀγίδος αἰσαν. cf. Iliad. ο', 428. η50. Odyss. π', 101. ε', 84.

9.

Pausan. X, c. 26, 1.: *Τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδὶ Ομῆρος μὲν Νεοπτόλεμον ὄνορα ἐν ἀπάσῃ οἱ τίθεται τῇ ποιήσει. τὰ δὲ Κύπροια ἐπὶ φῆσιν ὑπὸ Λυκομήδους μὲν Πύρρον, Νεοπτόλεμον δὲ ὄνομα ὑπὸ Φοίνικος αὐτῷ τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἡλικίᾳ ἔτι νέος πολεμεῖν ἔρξατο.*

Secundum vulgarem narrationem, quam auctor Cypriorum carminum secutus est, Neoptolemus filius Deidamiae, cuius pater Lycomedes. Aliter rem Duris tradiderat, qui eum Iphigeniae in insula Scyro expositae filium fecerat²²⁾). Quum praeoterea qui ipse juvenis proelia, non cuius pater init, Neoptolemus dicendus sit, Ἀχιλλεὺς apud Pausaniam glossema esse videtur²³⁾), quamquam vulgaris lectio alio exemplo defenditur; apud Homer. Iliad. ζ, 405. enim Hectoris filius a Trojanis Αστυνάντας nominatur, quia ejus pater urbem servat. Omnino veteres poëtae saepius ad compositionem et significationem nominum priorum respiciunt, quam nos exspectamus²⁴⁾). Fragmentum ad redditum Graecorum a Teuthrancia deleta pertinere videtur.

10.

Αἱ μὲν οὖν κόραι ἐπὶ τοὺς ταλάρους ὥρμησαν, καὶ τὰ λοιπά. (οἱ δὲ) ἀνελόμενος τὰ ὅπλα κατάφωρος ἐγένετο, καὶ συνεστρατεύσατο. Πρότερον δὲ ἡ Ιστορία παρὰ τοῖς Κυκλικοῖς.

²²⁾ Eustath. ad Iliad. τ', 526.

²³⁾ Eustath. l. l. *Νεοπτόλεμος δὲ ἐπεκλήθη ὁ τοῦ Ἀχιλλέως οὗτος νέος, διότι νέος ὢν ἐπολέμησε.* Servius ad Virgil. Aen. II, 15. Pyrrhus admodum puer evocatus ad bellum est, unde dictus est Neoptolemus.

²⁴⁾ cf. Boeckh. explicati ad Pindar. Olymp. VI, 56. p. 158. Cf. Od. τ', 409.

Si haec, quae liber Leidensis²⁵) ad Iliad. v', 332. habet de Achille inter filias Lycomedis detecto, in cyclo erant²⁶), lecta esse videntur in iis, quae de secunda Graecorum in Troada navigatione in Cypriis carminibus narrabantur. Nam ad primam Graecorum expeditionem, ut ex Procli verbis clarum est, referri non possunt.

11.

Tzetz. ad Lycophr. 570.: *Φερεκύδης δέ φησιν ὅτι Ἀνιος ἔπεισε τοὺς Ἑλληνας παραγενομένους πρὸς αὐτὸν αὐτοῦ μηνεῖν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδόσθαι δὲ αὐτοῖς παρὰ τῶν θεῶν τῷ δεκάτῳ ἔτει ναυστολῆσαι ἐπὶ τὴν Ἰλιον, καὶ πορθῆσαι αὐτήν. Χρησμὸς γὰρ τοῖς Ἑλλησιν ἐδόθη, Τροίας κρατῆσαι τῷ δεκάτῳ χρόνῳ. ὑπέσχετο δὲ αὐτοῖς καὶ ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τρέφεσθαι. μέμνηται τούτων καὶ ὁ τὰ Κυπριακὰ συγγραψάμενος.*

Videntur igitur Graeci prima vel secunda navigatione Delum, cuius rex Anius erat, venisse²⁷). De Anii filiabus, i. e. de Oenotropis vide Tzetz. l. l.

12.

Pausan. IV, 2, 5.: *Ἀνγκέως μὲν δὴ παῖδα οὐκ ἴσμεν γενόμενον, Ἰδα δὲ Κλεοπάτραν θυγατέρα ἐκ Μαρπήσσης, η Μελεάγρῳ συνόκησεν. ὁ δὲ τὰ ἔπη ποιήσας τὰ Κύπρια Πρωτειλάου φησὶν, δις ὅτε κατὰ Τρωάδα ἔσχον Ἑλληνες ἀποβῆναι πρῶτος ἐτόλμησε,*

²⁵) Valcken. dissert. de schol. p. 124.: „In schol. ad Iliad. v', 332. priora ferme cum editis congruunt; deinde ridiculē ἴστορικοῖς pro ἴστορημοῖς (—). tum sic pergit liber Leidens.: αἱ μὲν οὖν“ etc.

²⁶) Locum enim integriorem mihi parare non potui, quam ut eum Valckenaer. habet.

²⁷) Eandem rem ex Pherecydis libris narrat Phavorin. s. v. Ποιώ. Vid. Sturz. Pherecyd. fragm. pag. 209.

Πρωτεσιλάον τούτον τὴν γυναῖκα Πολυδώραν μὲν τὸ ὄνομα, θυγατέρα δὲ Μελεάγρου φησὶν εἶναι τοῦ Οἰνέως.

Protesilaus, primus e navibus Graecis in Trojānam terram egressus, ab Hectore interficitur. Utrum ubi de ejus morte agebatur etiam de ejus uxore mentio facta sit, an alio loco, dici non potest. Uxor ejus h. l. Polydora nominatur, filia Meleagri, sed ab Eustathio ad Iliad. β', 700. Laodamia, filia Acasti. Scriptores etiam de auctore ejus mortis dissentunt. Apud Homerum enim l. l. a Dardano viro, nomine non adjecto, interficitur; in carminum Cypriorum excerptis et Quint. Smyrn. I, 818. ab Hectore. Sed schol. Villois. ad l. l. praeterea Aeneam, Euphorbum, Achatem afferunt²⁸⁾.

13.

Schol. apud Heyn. in supplend. et emend. ad Homer. Iliad. π', 57.: πόλιν εὐτείχεα τὴν Πήδασον οἱ τῶν Κυπρίων ποιηταί. αὐτὸς δὲ Λύρησον.

Briseis filia Brisei, Lyrnessi regis²⁹⁾, ab Achille, quum Lyrnessum expugnaret, capta est, quam Homerus in Iliad. π', 57. πόλιν εὐτείχεα nominat. Secundum hoc scholium vero auctor Cypiorum carminum Briseida captam esse, Pedaso expugnata, dixit, qua in re eum Dictys secutus est³⁰⁾.

²⁸⁾ Cf. Jacobs. ad Tzetz. Antehom. 222.

²⁹⁾ Iliad. β', 692. ibiq. schol.

³⁰⁾ de bello Trojan. lib. II. Propere inde Pedasum expugnare coepit, Lelegonum urbem. Sed eorum rex Briseis, ubi animadvertis in obsidione saevire nostros — — laqueo interiit. Neque multo post capta civitas, atque interficti multi mortales, et abducta filia regis Hippodamia (i. e. Briseis Tzetz. Antehom. 350. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς Ἰπποδάμειαν ἔλε Βρισῆος).

14.

Pausan. X, 31, 1.: Παλαμήδην δὲ αὐτοπνυγῆναι προελθόντα ἐπὶ Ιχθύων Θίραν, Διομήδην δὲ τὸν αποκτείναντα εἶναι καὶ Ὄδυσσεα ἐπιλεξάμενος ἐν ἔπεοιν οὐδα τοῖς Κυπρίοις.

In Homeri carminibus nulla, ut constat, Palamedis mentio, quae frequentius apud seriores fit, occupatos in exponenda adorandaque Palamedis historia³¹⁾). De morte ejus nunc tantum agam. Sino apud Virgil. Aen. II, 84. eum sub falsa proditione Graecis insando indicio, quia bella vetaret, interfectum esse dicit. Tzetzes eum, ut proditorem, a Graecis lapidibus obrutum et interfectum esse narrat³²⁾). Secundum hos igitur scriptores publico Graecorum judicio morte multatus est, dum alii narrant, eum astutia Ulyssis aut in puteum descendisse ad thesaurum reperiendum, et dein ab Ulyssse et Diomede lapidibus obrutum³³⁾), aut dum pisces caperet ab iisdem esse interfectum³⁴⁾).

15.

Ἐπιματα μὲν χρολας τότε αἱ Χάριτες τε καὶ Ὄρφος
Ποιησαν, καὶ ἔβαιψαν ἐν ἄνθεσιν εἰαριναῖσιν,
Οἴα φέροντο ὥραι, ἐν τε κρόκῳ, ἐν δὲ ὑακίνθῳ,
Ἐίνι τ' ἵψ Θαλέθοντι, φόδου τ' ἐνὶ ἄνθεῖ καλῷ,
Ἡδὲι, νεκταρέω, ἐν τ' ἀμβροσίαις καλύκεσσιν,
Ἄνθεσι ναρκίσσου καλλιδρόσου· οἱ δὲ Ἀφροδίτη
Σεραῖς παντολαῖς τεθυνμένα εἴματα ἔστο.

³¹⁾ Heynus exc. IV. ad Virgil. Aen. II. Jacobs. ad Tzetz. Antehom.

³²⁾ Tzetz. ad Lyeophron. 382. Vid. etiam schol. Euripid. Orest. 422. pag. 556. ed. Matthiae. et eandem narrationem apud Tzetz. Antehom. 364 — 385.

³³⁾ Dictys de b. Tr. lib. II.

³⁴⁾ Cf. Quint. Smyrn. V, 198.

Hoc fragmentum, quod Athenaeus ³⁵⁾ laudat, videtur ad Venerem se ornantem pertinere, et ad eam fortasse carminis partem, ubi Achilles et Helena, Venere Thetideque auctoribus, in unum sunt conducti ³⁶⁾. Pro v. *ἱμάτια* codd. ³⁷⁾ εἴματα restitui, metro postulante. Sic etiam in vs. 4. metro poscente pro ἐν τῷ ἵψ scripsi εἰνὶ τῷ ἵψ ³⁸⁾. Vs. 6. in MSS. sic legitur: ἀνθεσι ναρκίσσου καλιόρροον. δοῖα Ἀρ. In iis, quae praecedunt praepositio ἐν semper, ubi aliis floris nomen assertur, additur. Si igitur etiam h. l. a nominatis floribus diversus intelligendus esset, praepositio ἐν adjicienda esset, quae omissa indicat v. ἀνθεσι ad vv. ἐν δὲ ἀμφορίαις καλύκεσσιν referendum esse; quod si v. ἀνθεσι retinemus, explicatio verborum ἐν τῷ ἀμφορίαις καλύκεσσιν est, idque epicorum more defenditur ³⁹⁾. Alia difficul-

³⁵⁾ Athen. lib. XV. p. 682. e. f. Ἀνθῶν δὲ στεφανωτικῶν μέμνηται ὁ μὲν τὰ Κύπρια ἐπή πεποιηκός, Ἡγοοῖς η Σταῦρος. Δηκοδάμας γάρ ὁ Αλικαρνασσοῦς η Μαλίοις ἐν τῷ περὶ Αλικαρνασσοῦ Κύπρια, Αλικαρνασσών δὲ αὐτὰ εἴναι φροντίδα. λέγει δὲ οὖν ὅτις ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὰ ἐν τῷ τά οὐτωι. Εἴματα etc.

³⁶⁾ Heynus ad Virgil. Aen. I. exc. 2. apud Athenaeum corrigit ἐν τῷ α, versusque pertinere putat ad judicium Paridis, conjectura per se probabili. Vüllnerus his versibus ornamenta et vénustatem Briseidis describi conjicit.

³⁷⁾ Pro v. εἴματα MSS. Schweighaeuseri et schol. ad Lucian. de saltatione. §. 5. *ἱμάτια* praebeunt, pro quo Canterus *ἱμάτα* ediderat, quae vox apud Hesychium quoque invenitur. Tom. II. p. 49. *ἱμάτα* *ἱμάτια*, sed ex mendoso codice Schweighaeusero ducta esse videtur. Quum hujus rei plura apud Hesych. exempla inveniantur (vid. Valcken. ad Ammon. pag. 82. 102. animadvv. ed. séc.), libenter cum Schweigh. consentio, recipique id quod metrum postulat εἴματα.

³⁸⁾ ἐν τῷ ἵψ etiam apud schol. ad Lucian. l. l. Sed quum prima syllaba voc. ἵψ corripiatur, ut in ἵσειδης, ἵσεις, ἵσθεις, dum in ἴος = βέλος producitur, locūs emendandus. Vüllnerus legit ἐν τῷ ἵψ.

³⁹⁾ Apud Homerum quidem saepissime et fortasse semper

tas verbis καλιόδοσον δοῖα inest, quod καλ., quum pulcre fluens significet, haud aptum narcissi epitheton est. In hac voce aut καλλιπνόου, aut καλλιδρόσου⁴⁰), aut καλλιχόου⁴¹) latet, quarum conjecturam mihi maxime καλλιδρόσου et καλλιπνόου placet. Pro δοῖα vel διοῖα codd. recepi Cauteri et Casauboni lectionem oīα.

16.

Ἔτι δὲ σύν ἀμφίπολοισι φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη
Πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας ἄνθεα γαίης,
Ἄν κεφαλαιῖσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκυήδεμνος
Νύμφαι καὶ Χάριτες, ἄμα δὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη,
Καλὸν ἀείδουσαι κατ' ὄρος πολυπιδάκον "Ιδης.

Eidem Athenaeo⁴²) hoc fragmentum, quod nulla interpretatione eget, debemus. In vs. 5. codd. ἀείδοντη praebent, quod sine ullo dubio in ἀείδουσαι mutandum.

17.

Ζῆνα δὲ τὸν ἀρέσαντα, καὶ δις τάδε πάντες ἐφύτευσεν
Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν· ἦν γὰρ δέος ἐνθα καὶ αἰδώς.

Apud Stobaeum Florileg. c. 41, περὶ αἰδοῦς et apud Platonem Euthyphron. p. 12. a.⁴³) haec legun-

vox latioris ambitus praecedit, v. c. τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
τὸν δὲ φρένας ἵκετο πένθος et simil. Sed nihil minus apud Hesiódum simile exemplum legitur in Theogon. 667. δύκεν δὲ ἄρα
τείσθε θνυδὸν Ζῆν' ἴψιβρεμέτην, ubi pars, θυμός, praecedit,
totum, Jupiter ipse, postponitur. Wüllnerus Schweighaeuseri
ἄνθος recepit. Κάλνξ praecipue de rosis, vid. J. H. Voss. not.
in Theocrit. pag. 20.

⁴⁰) Suavem vaporem, odorem exhalantis. — Schweighaeuseri conjectura.

⁴¹) Eleganti colore, formoso. — Dalecampio placuit.

⁴²) Athen. l. l.: οὐτος ὁ ποιητὴς καὶ τὴν τῶν στεφάνων χοῖσσιν
εἰδὼς φαινεται, δι' ὃν λέγει. Ἔτι δὲ σ.

⁴³) Plato hoc fragmentum sine auctoris nomine habet, et
pro τὸν δὲ φ. legitur τὸν δὲ ἀρέσαντα.

tur, Nescio ad quem locum Cypriorum carminum
hoc et sequentia fragmenta referam.

(**) **18.** Si vero ista est Alcibiades' Cypriorum

Pausan. X, c. 26, l. 1: *Δέσχεως δὲ καὶ ὁ ποιός,*
ἔπη τὰ Κύπρια διδόσοιν Εὐρυδίκην γυναικαίς Αἰγαίας.

Si recte memini nullus alias scriptor Aeneae
uxori nomen Eurydicae imposuit, nam ab omnibus
Creusa nominatur. Vid. Pausan. l. l.

19.

Schol. ad Sophoc. Electr. 155: *Ωμήσανο-*
λουθεῖς εἰρήνητα τετίσ τας θυγατρόστονων ἀμορθύνο-
νος. η ὥστε οταῦ Κύπρια τένταράς φέρουσα. ο γάτα.

— Homer. Iliad. v. 144. *Altres Agamemnonis filias*
nominat, Chrysothemis, Laodiceam, Iphianassam, ⁴⁴⁾ *præterea nulla apud eum neque Iphigeliae, in quaesi reliquarum filiarum mentio sit, quae je si Proclo sideri habenda, facta est in Cypriis carminibus, quæ dicitur καὶ Πριγένειαν καλενσαντος θύειν. Diceret igitur proso-*
sumus, Iphigeniam a Cypriorum auctore citibus habi-
Homero laudatis Agamemnonis filiabus additam esse, ⁴⁵⁾ *et Iphigeniae nomen Pindar. Pyth. XI, 35, quoque habi-*
het. Quae illæ quatuor abs auctorei Cypriorum non
minatae filiae fuerint, incertum ⁴⁶⁾.

(**) **44.** Ibi schol. dicit Laodicea eandem esse, atque Electræ ⁴⁴⁾ tragœdiorum, Iphianassam vero Euripidis Iphigeniam.

(**) **45.** Scholiis enim saepe minima auctoritas concedenda.

(**) **46.** Cf. Heynus ad Iliad. v. 144. Müllner. l. l. pag. 76. dicit, scholiast. non cogitasse, Iphigeniam eo tempore, quo Homerus Agamemnonem loquentem inducat, jam immolatam fuisse. Sed Homero fabula de Iphigeniae sacrificio incognita fuit, quum nusquam ejus mentionem faciat, etsi saepissime ei occasio data erat.

Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνων παῖδας καταλείπει.

Si hoc fragmentum, quod Clementi Alexandr.⁴⁷⁾ debemus, ad Stasini Cypria est referendum, nescio ad quam narrationem pertineat. Qua de causa mihi pro v. Στασίνον videtur Αρκτίνον legendum, fragmentumque ad Arctini deletam Trojam, et ad interfectionem Astyanactis quidem, referendum esse.

21.

Αμπελον, ἦν Κρονίδης ἐπορευ οὐ παιδὸς ἀπονα
-οις Χρονίην ἀγανοῖσιν φύλλοισιν κομόρθαντι. Ιούλιος
-ον Βότρυνι, τοὺς Ημιριγτος ἐπασκήσας πατρὶ δῶκεν,
Αὐτὰρ ὁ Λαομέδοντο πέρεν Γανυμήδεος ἀπτεύει

Ex conjectura hoc fragmentum ad Cypriam re-
tulit, nam ab schol. Enipid. ⁴⁸⁾ ex cyclo sine aucto-
ris nomine laudatur. Mutavi etiam codicis scriptu-
ram in verbis transpositis, πανοισιν φύλοισιν pro φύλ-
οισιν ἀγανοῖσιν, i. quam lectionem si retinemus, pose-
cunda syllaba videt πάνος, producenda contra Homerum.
Hesiodi aliorumque epicorum morem, Tzetzes
ta fitum primis syllabis producit. ⁴⁹⁾ In vers. 41
Matthiae crete prologi cod. dedit ἀντί. — In ipsa
fabula magna varietas. Ganymedes apud Homerum. ⁵⁰⁾

47) Stromat. VI. p. 747. πάλιν Σταύρου ποιήσαντος. Νῆστος σταύρου, οντος τοιχίου τοιχίου σταύρου. Τόπος ΙΙ. 566. Matth. 27: 32.

48) Schol. ad Orest. 1570. Tom. IV. p. 506. Math. 1. τίνεις
οὐκ ἵππος, ἀλλὰ χονσῆν ἀμπελὸν φασι δεδόσθαι ὑπέρ Γανυμήδους,
καθάπέρ εἰν κικηλ λέγεται. Ἀμπελον εἰτ. Quis est, qui hoc in cy-
clō dicit? nam nemo ad quem referri possint ea verba neque
praecedit neque sequitur. Mihi autem legendum esse videtur λέγει
τινεις aut λέγεται. οὐ μη τις αὐτοις επιτίθεται.

alii propter pulchritudinem rapitur, ut Jovi a pollicis sit; Jupiterque pro rapto puero Troi, ejus patri, equos dat⁵²). In hymno Homericō in Venerem Jupiter ipse eum per venti vim rapit, ut Diis vinum infundat, et patri Troi, ut in Iliade, dat equos. Dibus igitur iubus auctor horum quatuor versum, partim quae ad patrem, partim quae ad dona attinent⁵³), a vulgari narratione recedit. **§. XV.** ipsi etiam si misit aequumque hominum iubus, auctor illius non videtur ex esse. ut iubus etiam si misit aequumque hominum ipsam Iliadem cyclicum fuisse poēmā, quod priores partim concēdebant, partim dubitabant, nunc fragmentis chrestomathiae Proclianae plarum est; certarī vero veterum locis, quin præsertim Homerus cyclicis haud raro opponatur⁵⁴), nihil demonstratur, ne verbis Etymologici M. quidem⁵⁵): "Ομηρος εἴσθε λέγειν νεαδες τὰς τῶν νεκρῶν τάξεις, παρὰ τῶν νεκρῶν νεκράδες τινας οὐσας. οἱ δὲ νεάρεροι καὶ τὰς τῶν ὀπλιτῶν τάξεις οὕτω καλοῦσιν παρὰ τὸ φενέας, αἱ εἰς πόλεμον ἄγομαισινέαται, η ἀχάριστοι, τὸ γαρ οὐ πτερητικόν εστι, καὶ καδεῖν τὸ χωρῆσαι. Ιλιάδος οὐδεναῶν πεκαδησόμεθα. παρὰ μὲν τοῖς πυκλεοῖς αἱ ψυχαὶ νεαδες λέγονται. — οὐτέ καὶ δηρόνται τοις νεαδεσσιν. Αἵτοι πήματι ἔπαυχον εν αἰρῆσι νεκρίδεσσιν. Ιλιάδος ε. Haec sunt verba Etymologi. Homerus uno loco Iliad. οὐδεν', 886. hæc voce utitur, libique series mortuorum (τάξεις τῶν νεκρῶν) significat, ad quem-

—152— Iliad. 8, 265.

⁵² De seriorum narrationibus vide Jacobs. ad Tzetz. An-
tehom. 95.

⁵³) Vid. infra de *Odyssea cyclica*.

⁴⁴ Pag. 543. 4. ed. Lips. s. v. *νεκάδες*. Etymolog. Gudianum p. 404. ed. Sturz. s. v. *cadem* ex parte correctius præbet.

locum. Etymolog. ab initio hujus glossae respicit. Nihilominus hunc ipsum locum etiam, ut probetur apud Cyclicos, vocem *anemos* significare, adhibitum videmus. Quum haec vis ad Homerum nihil attinet, verba $\eta\tau\epsilon$ — *νενάδεσσιν* aut cyclici cuiusdam versus, qui apud Homerum quidem etiam legitur, sed ita ut v. *νενάδεσ* aliam habeat significationem; itaque vv. *Ιλιάδος* ε' delenda essent⁵⁵); aut alia aliquo adjecta sunt, cui in mentem venerat v. *νενάδεσ* etiam in Iliade legi, eamque ob causam de significatione nihil attendens versum Homeri adposuit. Quod si statuimus, et probabile videtur, vv. $\eta\tau\epsilon$ *νενάδεσ* *δηρόν* — *Ιλιάδος* ε' delenda sunt. Ex hoc sicutur loco nemo Homeri carmina in cyclum fuisse recepta demonstrabit, neque perverse⁵⁶). Casyabon ad Athen. p. 479. et Salmasius ad Solin. pl. 602 = 857. col. 2. qui huic scholiis fidem detrahere student, faciunt, quum haec glossa nullam omnino auctoritatem habeat⁵⁷). Neque plus auctoritatis loco Aristotelis est, qui *οὐτε Ομήρου ποίησις*, inquit⁵⁸), *σχῆμα διὰ τὸν κύκλον*, *ἐν τῷ συλλογισμῷ*. Vocem *κύκλος* non ad epicum cyclum refero, sed significat *amplexum*, *circulum*, *circulum*, sicque interpretor⁵⁹, Homerus ita singit, carminaque sua componit, ut totius populi omnes prius gestas res, quae ad eam rem pertineant, complectahtur, et quasi rerum gestarum circulum sive cyclum efficiant. Quum vero cyclus figura sit, eam ob causam et Homeri poësis figura.⁶⁰ Qua interpre-

⁵⁵) Etymol. Gud. haec verba non habet.

⁵⁶) Verba Wüllneri p. 17. sunt, qui omnino, nimis prodigia verbis perverse, incepta et similibus est.

⁵⁷) Nonnulli eam his corruptis verbis praebent, ut Dods- well. de cyclis pag. 800. Cf. Casyab. ad Athen. lib. VII. c. 5. pag. 277. d. e.

⁵⁸) Elench. lib. I. 9. p. 181.

tatione convenienter sensui, verbis Aristotelis et ipsi Homeri poësi, omnibus conjecturis interpretationibusque veterum falsis supersedere possumus, ut Philoponi, qui ad l. l. fol. 34, 6. Ald.: *τοι δε καὶ ἄλλοι τοῦ πύλος* inquit, *ἴδιος ὄνομαζόμενος, οὐ ποιητὴ τις πλέοντος τις τρέποντος* (τις *Ορπηός* ἀναφέσσοντος⁵⁹). Sed in quaeret quispam: quaenam tibi causa Aristotelis verba aliter, quam vulgari modo a tot viris isdemque doctissimis probato, interpretandi? Primum, quod si dicere voluisset poëniata Homeri in cyclo esse, certe dixisset ποιηταρια, vel τὰ ποιηταρια οὐχια; tum quod illa interpretatio minime cum sis, quae de cyclo epico nota sunt, convenit. Sed iam satis. Homeri Iliadem et Odysseam intercyclica carmina recepta fuisse ex Procli chrestomathia clarum est.⁶⁰

§. XVI.

Aethiopis.

Proximum ab Iliade locum Aethiopida, ex quinque libris constantem, habuisse, cuius auctor Arctinus, a Proclo perhibetur. Unum tantum hujus perlongi carminis⁶¹) fragmentum apud schol. ad Pindar, Isthm. IV. v. 58. edit. Boeckh. inveni:

οὐ γέρο τὴν Αἰθιοπίδα γράπων [leg. γράψας] περὶ τὸν ὄρθρον φησι τὸν Σιάρρα τεύτοι ἀνελεῖν.

Quae parva narratio, quam etiam Quintus Smyrnaeus secutus esse videtur⁶²), mihi satis gravis est, quum per eam etiam meam de cyclo composi-

⁵⁹) Etiam Wüllnerum p. 5, qui si in eis hujus Aristotelis loci interpretationem sequitur, habeo mecum consentientem, hanc explicationem Philoponi falsam esse.

⁶⁰) Secundum Heerenit conjecturam in Biblioth. ant. literat. et artis fasc. 4. p. 61, hoc carmen 9100 versibus constabat.

⁶¹) Vid. lib. V, 395. 482.

tionē conjecturam aliis probare posse videar. Novissima enim Procli ex Aethiopide excerptorum verba haec sunt: *καὶ περὶ τῶν Ἀγιλέως ὄπλων Οδυσσεῖ καὶ Αἴαντος στάσις εμπίστηται*. Secundum haec verba ne judicium armorum quidem in hoc carmine erat narratum, neclum mors Ajacis esset exposita; sed secundum schol. Pindar. non solum judicium de Achillis armis, sed etiam, quae post judicium facta sunt, imperfectio Ajacis et similes res narrabantur. Is, igitur qui cyclum variorum poēmata in unum corpus conjungendo componebat, ultima Aethiopidis de armorum judicio et morte Ajacis agentia rejicit, ut Aethiopida et parvam Iliadē aptius posset conjungere. Quia autem re permotus ultima Aethiopidis potius, quam Iliadis parvae initium rejecerit, dicere non possum.

§. XVII.

Ilias parva.

Etsi hujus carminis antiquiores scriptores, ut Aristoteles⁶²), Pausanias, imo Aristophanis scholiasta⁶³), saepe commemorant, nunquam tamen auctoris nomen addunt⁶⁴). A senioribus scriptoribus, ut ab Eusebio, Hieronymo, Proclo in chrestomathia, Tzetza⁶⁵) et ab eo, qui singendo in tabula expressit res ad Trojam gestas, Lesches auctor nominatur, qui Lesches⁶⁶), filius Aeschyleni⁶⁷), patria Lesbo ortus

⁶²) Poētica cap. 22.

⁶³) Ad equites vs. 1053.

⁶⁴) Falsum igitur quod Salmas. ad Solin. pag. 852. contendit, parvae Iliadis auctorem Leschem semper et ab omnibus existimatum esse.

⁶⁵) Ad Lycephron. vs. 1263.

⁶⁶) A plurimis Λεσχης nominatur, a Pausania, excepto uno loco, ubi duo codd. Λεσχης praebent, semper Λεσχως.

⁶⁷) Pausan. X, 25, 2. sive secundum cod. Vindob. Aeschyl.

est⁶⁸), sed ex qua hujus insulae urbe fuerit, quin nonnulli eum Pyrrhaeum⁶⁹, Proclus in chrestomathia Mitylenaem nominet⁷⁰, incertum est. Floruit circa Olymp. 50, nam ab Eusebio ad Olymp. 30, 5. et ad Olymp. 33 resertur⁷¹; ab Hieronymo ad Olymp. 50. De ejus vita nihil constat, nisi quod Clemens Alexandrinus⁷² Phaniam secutus narrat, eum ante Terpandrum vixisse, eum Arctino certamen iniisse eumque viciisse, sed neque quo tempore, neque quo carmine vicerit notum est.

Non autem Leschi soli hoc carmen, sed ab auctore vitae Homeri, quae a nonnullis Herodoto attribuitur, Homero adscribitur, qui hoc carmen, quum apud Thestoridem esset, fecerit, et Thestorides hoc suo ipsius nomine edidisse dicitur⁷³. Quisquis autem

⁶⁸) Euseb. ad Olymp. 30, 4, et 53. Hieronym. ad Olymp. 30. Clement. Alexandr. Stromat. I. p. 598. ed. Potter.

⁶⁹) Pausanias I. l. auctor tabulae Iliaceae.

⁷⁰) Eadem igitur inter scriptores discrepantia est, quae de Antimachi epici patria, quem nonnulli Clarium, nonnulli Cophonium nominant. Sed ut probabile est, Antimachum fuisse Clarium, et a majore eademque haud procul a Claro remota urbe nomen accepisse, in cuius fortasse editione Clarus esset, sic etiam mihi Lesches Pyrrha ortus et a majore urbe nomen accepisse videtur.

⁷¹) Euseb. Chronic. canon. ad Olymp. 1, 3.: Λεόχης Λεόβιος ὁ τὴν μηρὰν Ἰλιάδα ποιήσας καὶ ἀλημάνη μαζεύ. Idem Chronic. log. I. p. 40.: Κόψελλος Κορινθίου ἐπράννησεν ἡτη μή. Λεόχης Λεόβιος ὁ τὴν μηρὰν Ἰλιάδα ποιήσας καὶ ἀλημάνη μαζεύ.

⁷²) Stromat. I. p. 598.: Φάνειας δὲ πρὸς Τερπανδροντιθεὶς Λεόχην τὸν Λεόβιον Λεοχίλοχον γεώτερον φέρει τὸν Τερπανδρονδημιλλῆσθαι δὲ τὸν Λεόχην Λοκτίνῳ, καὶ νενικηφένται.

⁷³) Διατριβῶν δὲ παρὰ τῷ Θεοφορῷ ποιεῖ Ἰλιάδα τὴν ἐλασσων. Hic de parva Iliade sermonem esse, ἐλασσωνque et μικρὰν Ἰλιάδα eandem esse nomen ipsum indicat. Nihilominus Salmas. exercit. Plin. p. 852, 2. A. B. contendit, haec diversa carmina et ἐλασσων Ἰλιάδα idem carmen cum Cypriis fuisse. Qua in re cum eo consentire non possum, quum nomen minoris Iliadis non

etor phujus carminis est, mirabile certo, ab antiquioribus aniquam — praecipue apud Pausaniam, ubi nonnullis verbis interjectis et Leschis et parvae Iliadis clementio (sit⁷⁴) — ad Leschem referri, quod a recentioribus semper factum est. Etiam hoc mirationem movet, quod omnia, quae a Pausania sub Leschis a nomine narrantur, non ad id parvae Iliadis compendium, quod nobis Proclus servavit, referri possunt. Quibus de rebus mihi hoc persuasum habeo. Antiquis temporibus, ubi parum critica arte intentes carminibus, quae ex prioribus temporibus circumserbantur, nomina auctorum praeponebant, nonnulli fuerunt, qui hoc carmen Homero, nonnulli qui Thesroridi, vel Leschi adscriberent; sed quum tempore Aristotelis et Alexandrinorum intelligentes plus critics talibus in rebus adhiberent, non amplius Homero tribuerunt, sed plurimi putarunt, Leschem esse auctorem, nonnulli nesciverunt omnino.

iam ad Cypria carmina, quam parvam Iliadem pertineat; deinde versus, quem dicit testapibus grammaticis initium Cypiorum carminum fuisse:

Ἴλιον οὐδεὶς κατὰ Διοδορίην ἐρατεύειν

corruptus et suppositius est, quum nemo nisi Scaliger. In notis ad Catull. p. 112. et nonnulli alii recentiores eum laudent ut cum Ryckio in libro de primis Italiae incolis pag. 446. quod subjectus est ejus Holstenii castigationum et emendationum in Stephanum Byzant. editioni, non consentire non possim, qui Scaligerum, nimium memoriae fretum, versum mutasse dicit. Deinde ad versum in Horatii arte poetica:

Fortunam Priamī cantabo et nobile bellum,
ipse hunc Dōricum versum p. 855. c. singit:

Ἄτεος Προμοιο τίχαν πόλεμον τε πλευνόν:

et nobis pro primo parvae Iliadis versu vendit, qua in re eum Fabricius in bibl. Graec. T. I. p. 376. ed. Harles. secutus est.

74) Pausanias X, 26.

no, cui hoc carmen adsignarent. Sic factum est, ut partim non nominato auctore carmen citetur, partim Leschi attribuatur. *Nou* totum carmen in cyclum receptum fuisse, si fragmenta et ab Aristotele hujus carminis argumentum traditum cum Procli excerptis contulerimus, luce clarius apparebit. Aristoteles enim⁷⁵⁾ Iliadem et Odysseam, ait, vix ad unam vel duas, Cypria contra carmina et parvam Iliadem ad plures tragoeidas componendas materiem suppeditare, harumque tragoeidarum nomina adduntur: ὄπλων νοίσις, Φιλοκτήτης, Νεοπτόλεμος, Εὐρύτινος, πτωχεία, Αδάναιναι, Ἰλίου πέροις καὶ ἀπόπλους καὶ Σινων καὶ Τρῳάδες. In Iliade parva a Proclo in compendium redacta nihil eorum, quae ad Trojae excidium spectant, narratur, sed parva Ilias tempus inde ab armorum iudicio usque ad equum ligneum in urbem Trojam receptum continet. Videtur igitur Leschis carmen, quod de Trojae excidio agebat, a nonnullis parvae Iliadi coniunctum fuisse (ut ab Aristotele), a nonnullis pro singulari carmine inscripto Ἰλίου πέροις esse habitum⁷⁶⁾. Cur vero Ἰλίου πέροις Leschis in cyclum epicum non fuerit relata etiam nunc, collatis ejus fragmentis, intelligere possumus. Namque Lesches illo carmine non vulgares narrationes secu-

hen⁷⁵⁾). Aristotel. de poët. cap. 23.: οἱ δὲ ἄλλοι περὶ ἑτα ποιοῦσι, καὶ περὶ ἑτα χρόνον, καὶ μέτα πρᾶξιν πολυμερῆ. οἷον οἱ τὰ Κεπτηναὶ ποιῆσαι καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. Τοιγαροῦν ἐκ μὲν Ἰλιάδος καὶ Ὁδυσσεας μία τραγῳδία ποιεῖται ἑκατόρας, η δύο μόνα, ἐκ δὲ Κυπρίων πολλαὶ, καὶ ἐκ μικρᾶς Ἰλιάδος (πλέον) ὅκτω.

76) Eadem sententia Plehnii est in libro *Lesbiaea inscripto*, qui p. 34. jam ut meam proferam sententiam, inquit, id quidem satis apparere credo e veterum scriptorum locis, parvae Iliidis partem seu continuationem fuisse Ἰλίου πέροις, quae ab aliis (v. c. Aristotele et Tzetza) cum illa coniuncta, ab aliis (e. g. Pausania) ab ea secreta est.

tus erat, sed eas, quae non omnibus notae erant ⁷⁷), nonnullas fortasse etiam ipse finxerat, ut, qui ex clum epicum componebant, ea de causa hoc carmen rejicerent. Praeterea apud Aristotelem verborum ordo notandus; priorum enim verborum ordo usque ad *Εὐρύπιλον* cum ordine factorum convenit, a quo iis, quae hoc nomen sequuntur, receditur; quem si Aristoteles secutus esset, Sinon et *ἀπόλλον* (qui non de vera ex Trojano agro navigatione, sed de simulata in insulam Tenedon fuga intelligendus) ante excidium Troiae nominandi erant, verbaque hoc ordine scribenda: *ἀπόλλον*, *Σίνων*, *Ιλίου πέρσις*. Cujus mutatae positionis Tychsen. ⁷⁸), sibi haec videtur causam invenisse, quod Aristoteles *Ιλίου πέρσις*, generalioris nominis tragoeiani, praemisit, in qua etiam Sinonis facinus commemorari debuerit. Eandem ob causam v. *ἀπόλλον* postposuit. Sub finem igitur hujus carminis in describendo Trojae excidio et praeda dividenda poëta erat occupatus ⁷⁹). Fragmenta, quae inveni, haec sunt:

Vide infra fragm. 6. —

Praefat. ad Quint. Smyrn. pag. LXV.

Ryckius in libro de primis Italiae incolis conscripto p. 446, cupide contra nonnullos Scaligeri et Salmasii errores disputans denique statuit, Leschem Ilii excidium scripsisse, incognitum scriptorem parvam Iliadem, et omnes seriores scriptores, qui Leschi parvam Iliadem adscriberent, errasse. Quod certo cuique nimia cum audacia dictum esse videbitur, praecipue quum haud indocti scriptores sint, et quae Pausanias apud Leschis nomine de Astyanactis interfectione afferat. — vid. infra fragm. 7. — ad verbum fere in sexto fragmento legantur, dum plurimi scriptores de hac re alia narrant. Viam igitur ingressus sum, quae mihi verior esse videtur, et statui Ilii excidium non semper parva Iliade conjunctum fuisse, et gaudeo, etiam Tychsenio (praef. ad Quint. Smyrn. p. LXVII.) idem placuisse. In ceteris omnibus, quae contra Scaligerum disputat, Ryckio assentior. Scaligerus enim (animadv. ad Chronic. Euseb. Hier. ad

“*Ιλιον* ἀείδω καὶ *Δαρδανίην* εὔπωλον, τούτον id idū
“*Ης* πέρι πολλὰ πάντοι *Δαναοί*. Θεράποντες” *Ἀρονος*:

Hos versus auctor vitae Homeri⁸⁰⁾ habet, qui eos initium parvae Iliadis esse dicit. *Αείδω*, si recte memini, neque in Iliade, neque in Odyssea producta prima syllaba invenitur, sed saepius in Hymnis Homericis et apud seriores⁸¹⁾. ξυπνωλον

ann. MCCCLX.] „Non videtur eadem fuisse,” inquit, „*Ιλιάς* μικρὰ καὶ *Ιλιον* πέροις. *Ιλιάδα* μικρὰν scripsit Stasinus; *Ιλον* πέροις Λεσχης, qui et Λεσχεως, Lesbius, ex urbe Pyrrha. *Ιλιον* πέροις meminit Aristoteles in poetica, qui tantum abest, ut eandem faciat cum minuscula Iliade, ut ex ea τὴν *Ιλιον* πέροις propagatam esse dicat. Nos vero alibi demonstravimus *Albæum* Pyrrhaeum auctorem τοῦ *Ιλιον* πέροις fuisse. Itaque non video, quomodo Eusebium et scholiasten Nemeorum cum Aristotele conciliare possim.“ Praecipue in eo Scaliger, errat, quod narrat, Aristotelem dicere Hii excidium ex parva Iliade propagatum. Aristoteles enim nihil dicit, nisi in parva Iliade argumenta certe octo tragediarum continet, quorum assert excidium Troiae. Non igitur dicit, Hii excidium, epos, propagatum esse ex parva Iliade, sed tragediam secundum argumentum parvae Iliadis hac inscriptione factam esse, vel fieri posse. Hunc errorem jamjam Salmas. exercit. Plin. p. 854. finet. p. 855. correxit, sed ipse in alium p. 854. incurrit: „Lesches μηδὲν *Ιλιάδα* composuit, quae non solum ab Eusebio et scholiasta Pindari citatur, sed etiam a Clemente, Tzelze et aliis; solus, quod sciam, Pausanias testimonium ex ea producit sub nomine *Ιλιον* πέροις. Et sāncte *Ιλιάς* μικρὰ decantabat Hii excidium, ut revera potuerit etiam hoc titulo inscribi.“ Sed Pausanias non testimonium ex parva Iliade producit, et ei nomen *Ιλιον* πέροις dāt; sed potius ei *Ιλιον* πέροις et μικρὰ *Ιλιάς* diversa sunt carmina, quorum parvam Iliadem incerto auctori, Hii excidium Leschi adscribit.

⁸⁰⁾ Cap. 16. οὐιατρίβων δὲ παρὰ τῷ Θεοτορίδῃ ποιεῖ *Ιλιάδα* τὴν ἐλάσσων, ἵς η ἀρχή. *Ιλιον* etc.

⁸¹⁾ Hymn. XII, 1. in Junonem: “*Ηρην* ἀείδω. Hymn. XVIII, 1. in Mercur. *Ερμῆν* ἀείδω. Hymn. XXVI, 1. *Ἄρτες* καὶ ἀείδω, Hymn. XXXII, 1. *Μήνην* ἀείδων. Quint. Smyrn. III, 646. καὶ μένος ἀείσασιν.

I. l. legitur, sed Hermannus, epigramm. Homer. V, ubi hi versus leguntur, scribit εύπωλον, haud recte, ut mihi videtur⁸²⁾. Ἡς πέρι. Quum tempore belli Trojani Dardania et Ilium unam urbem efficerent⁸³⁾, recte singularis positus.

2.

Αἴας μὲν γάρ ἄειρε καὶ ἔκφερε δημοτήτος

Ηρω Πηλείδην, οὐδέ ήθελε δῖος Οδυσσεύς.

Ηώς ἐπιφωνήσω; πῶς οὐ κατὰ κόσμον ἔπειτε;

Ψεῦδος;

Καὶ καὶ γυνὴ φέροις ἀγθος, ἐπει τεν ἀνθος ἀναθεῖν.

Quorum versuum ultimus apud Aristophan. equit. 1065, reliqui apud ejus scholiastam servati⁸⁴⁾ quum ad judicium de Achillis armis spectent, haud longe ab initio carminis remoti esse potuerunt. Nam quum Graeci incerti essent, cui Achillis arma attribuerent, miserunt sub Trojae moenia nonnullos viros, ut audirent, quem Trojani principem fortitudine Graecorum haberent. Legatos ibi duas virgines audivisse narrant, quae de Ulyssis Ajacisque fortitudine non consentirent. Alio modo eadem res ex cyclo narratur in schol. Harlejanis ad Odyss. Χ', 547.: Πατέρες Τρώων δίνασσαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη] φυλαττόμενος ὁ Αγαμέμνων τὰ δόξαι θατέοντος χαρίζεσθαι τῶν περὶ τῶν Αχιλλέως ὄπλων ἀμφισβητούντων, αἰγμαλώτους τῶν Τρώων ἀγαγὼν ἡρώτησεν, ὑπὸ ὅποτέοντος τῶν

82) Vide infra excurs. de versibus spondiacis.

83) Vid. Tzetz. ad Lycophron. 29 et 72. cf. Iliad. β', 820; 824.

84) Quum incertum esset, cui arma essent danda, Nestor Graecis suasit: πέμψας τινὰς ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Τρώων, ὑπακονοτησαίτας περὶ τῆς ἀρδειας τῶν προσιθημένων ἱρῶν, τοὺς δέ πεμφθέντας ἀκόντιας παρθένων διαπεριστενῶν ἀράς ἀλλήλας, ὃν τὴν μὲν λέγων, ὁ Αἴας πολὺ κρείττων ἐστι τοῦ Οδυσσεύς.

Ἄγειν⁸⁵⁾ μᾶλλον ἐλυπήθησαν. εἰπόντων δὲ οτὸν
Οδυσσέα τῶν αἰχμαλώτων, ὅτιαδὴ ἐνείνον εἰναὶ τὸν
ἀριστὸν, τὸν τίκτοντα λυπήσαντα τοὺς ἐκθρούς, ἔδωλ
καν⁸⁶⁾ εὐθὺς τῷ Όδυσσεῖ τὰ ὄπλα. Αθετεῖ Ἀρισταρ-
χος⁸⁷⁾. Ή δὲ ιστορία ἐν τῷ Κυκλικῷ⁸⁸⁾. Ex pri-
mo et secundo horum parvae Iliadis versuum Achil-
les in pugna cecidit, quod jam in Iliade indicatum
est⁸⁹⁾. Tertius et pars quarti versus est sermo al-
tēnius de fortitudine herorum dissentientium virgi-
num, quae, impellente Minerva, hoc loquutae sunt.
Ad ejusdem sermonem etiam referendus est quintus
versus⁹⁰⁾.

Ἄμφι δὲ πόρκης
Χρύσεος ἀστραπτεῖ καὶ ἐπ' αὐτῷ δίκροος δίν.

Hoc modo hi parvae Iliadis versus, quibus de-
scriptio Achillis hastae continetur, in codd. MSS.
leguntur⁹¹⁾, Heyniusque⁹²⁾ corrigit ἐπ' αὐτῷ δίκροος
αἰχμὴ, ut αἰχμὴ sit cuspis sive mucro hastae. Quae-

⁸⁵⁾ Bentlej. ἡρώων.

⁸⁶⁾ Buffmannus recte, legere vult ἔδωκεν, intellecto Aga-
memnone.

⁸⁷⁾ Intelligendus est versus 547. Odysseae, quem VVolfius
eam ob causam uncis inclusit.

⁸⁸⁾ De judicio armorum cf. Quint. Smyrn. V, 157. Tzetz.
Posth. 485.

⁸⁹⁾ Secundum Iliad. 2, 359. ad portam Scaeam casurus est,
secundum φ', 278. sub muro Trojanorum, etiam Odysse'ω',
35—45. in pugna cadit, et apud Sophocl. Philoct. 334. Apol-
linis sagittis. Alii narrant eum in templo Thymbraei Apollis-
nis fraude Alexandri occisum esse. Cf. Liban. Soph. narr. 8.
Hygin. fab. 107. Tzetz. ad Lycophr. 269. Quint. Smyrn. III, 61.

⁹⁰⁾ Alter scholiast. ad Aristophan. 1, 1. hunc versum ait esse
ex parva Iliade, alter ex cyclo epico.

⁹¹⁾ In schol. ad Pindar. Nem. VI, 85.

⁹²⁾ Excurs. I. ad Virgil. Aen. II.

lectio per se bona nimis ab ipsorum codicium litteris
recedit, quam ob causam mihi potius $\delta\acute{\iota}\kappa\delta\acute{\iota}\sigma\sigma$ $\delta\acute{\iota}\kappa\delta\acute{\iota}\sigma\sigma$
legendum esse videtur ²³), eadem significatione, nam
syllaba $\acute{\iota}\kappa\delta\acute{\iota}$ per compendium scripta, quo hanc habe-
bat notam ²⁴), facili negotio cum ultima vocis $\delta\acute{\iota}\kappa\delta\acute{\iota}\sigma\sigma$ littera coalestere, indeque omitti potuit. Si-
miles descriptiones etiam apud Homerum Iliad. 5,
319. 395. πάροιθε δὲ λάμπετο δονος αἰχμὴ χα-
νεῖη, περὶ δὲ χαύσεος θέτε πόρης. De v. πόρης vid.
Eustath. ad l. 1. 17. multa est illa qui
antiqui deo subiugari multa inveniuntur.

*Πηλείδην δ' Ἀχιλῆα φέρε Σκῦρονδε Θύελλα,
Ἐνθ' ὅγ' ἐς ἀργαλέον λιμέν' ἵκετο νυκτὸς ἐκείνης.*

Eustathius⁹⁵), qui hoc fragmentum servavit, narrat Achillem ex Mysia in insulam Scyrum venisse; igitur non initio belli Trojani a patre Peleo, ne cum ceteris Graecis contra Trojanos bellum gereret, in insulam illam missus est. Etiam apud Homerum

93) *Etymolog.* Gud. p. 73. et p. 74. ἡ τὰ ἐκ χειρὸς ὄπλα, καὶ ἄρδεις πληθυντικὸν τὰς γαρέτρας. *Apud Gregor. Cor.* pag. 507. ἄρδεις inter voces Jonicas legitur, ubi etiam ἄρδεις τὰς γαρέτρας. Sed nusquam hac significatione invenitur. Nam apud Aeschyl. *Prometh.* 880. οἰόργον δὲ ἄρδεις χρέει μὲν ἀπνεος ἀπετελον ση-
gnificat „furoris telum.“ *Apud Herodot.* I, 215. et IV, 81. est
cuspis sagittae. cf. *Callimach.* fragm. 130. apud *Elyniol.* Gud.
p. 73. ἀλλ' ἀπὸ τοξουντος ἀρδεις ο τοξευτης ἄρδειν ἔχων ἐτέρον. *Ly-
cophron.* *Cassandr.* 63. γιγαντοραπτοτος ἄρδειοι τετρωμένον. (24)

8. ^{9.} Eustath. ad Iliad. 1°; vs. 326. : ὁ δὲ τὴν μυραινὴν Ἰκιάδα γράμμας φησιν τὸν Ἀχιλλέα ἐπὶ Τήλεφον τοῦ Μυσοῦ ἀραιευγίντα προσορμισθῆναι ἐπειδή γράμματα οὐτών εἰσιν. Schol. Villois. ad Iliad. 1°, 326. Φασιν Ἀχιλλέα ἀπὸ τῆς πρὸς Τήλεφον ἀναζευγρέντα μάχης προσορμισθῆναι ἐπειδή Ηῆλειδην δὲ Ἀχιλλέα φέρει Σκύρονδε Θυέλλα. Vide praeterea ibi plura huic pertinentia. bc. I.

ipsum Achilles ex domo patris in bellum Trojanum proficiscitur⁹⁶). Heynius⁹⁷) in hoc fragmento verba ἐνθ' ὅγ' εἰς ἀργαλέον λιμ. mutavit in ἐνθ' ὅγ' Ἀγιλλεῖον λιμέν. ἵνετο, qua mutatione supersedere possumus. Habebat quidem Scyrus portum, cui ab Achille nomine Achilleo datum erat⁹⁸), et excusari potest prolepsis similibus veterum locis⁹⁹), sed mihi concessum esse non videtur talem prolepsin, nulla re cogente, veteribus scriptoribus obtrudere. — Haec quatuor fragmenta ejus parvae Iliadis partis sunt, quae in cyclum epicum recepta fuit; etiam partis de Troja capta agentis nonnulla fragmenta inveniuntur, quae etsi ad cyclum non pertineant, tamen hic afferam.

5.

Pausan. III, 26, 7.: Μαχάονα δὲ ὑπὸ Εὐρυπίδου τοῦ Τηλέφου τελευτῆσαι φησι οὐ τὰ ἐπη ποιήσας τὴν μυρανὴν Ιλιάδα.

Quum hoc fragmentum non ad ipsum Trojae excidium pertineat, sed ad priora tempora, etiam a Pausania ex parva Iliade laudatur. Fortasse etiam in hoc carmine Machaon intersectus est, quum mortem Nirei ulcisci vellet¹).

6.

Νῦξ μὲν ἔην μέσση, λαμπρῷ δὲ ἐπέτελλε σελήνη.

Sic Jonice hoc fragmentum duobus locis apud

⁹⁶) Iliad. I, 252. λ', 764—784. Cf. Procli excerpta Cypriorum carminum.

⁹⁷) Ad Iliad. τ', 526.

⁹⁸) Vid. Eustath. p. 1187. cf. Schol. Villois: ad Iliad. τ', 526.

⁹⁹) Apud Livium, lib. I, Tarquinius priscus in aliqua oratione nominatur, ubi Tarquinius superbus nondum regnaverat.

¹) Cf. Quint. Smyrn. VI, 390.

Tzetzem legitur ²⁾), sed Dorice scriptum invenitum apud Clement. Alexandr. ³⁾ et in veteri scholiast. ad Euripid. Hecubam ⁴⁾:

Νῦς μὲν ἦν μεσατα, λαυποῖς δὲ ἐπέειλλε σελαγα.

Vix hæbo, quod de hoc Dorico versu dicam, certe cum Tychsenio ⁵⁾ consentire non possum, qui „ita (versus) legitur, inquit, Aeolice, male opinato scilicet scholij auctore Leschen, ex Aeolide oriundam, Aeolice scripsisse, unde in hanc dialectum verba transtulit.“ Quæ mutationis causa longius repetita esse videtur, quum si auctor scholij scivisset, auctorem libri Aeolensem fuisse, certe ei etiam notum fuisse, epicos Graecos Jonica usos esse dialecto, neque credibile sit, duos scriptores, scholiam illum et Clementem Alexandr. falsa aliqua argumentatione aductos versum mutasse ⁶⁾. Praeterea,

²⁾ Tzetz. ad Lycophron. 344.: τότε καὶ ἀποθέντων δόλοις τοῦ Σίνωνος, καὶ ἐλκυομέντων τούτον περὶ τὴν πόλιν, καὶ μιθῇ καὶ χαρᾷ καὶ ὑπνῷ οὐοχεθέντων, αἵτος ὁ Σίνων, ὡς ἦν, αὐτῷ συντεθείμενον φρυκτὸν ὑποδεῖξας τοῖς Ἑλλησιν, ὡς ὁ Λεονῆς φρονινήν τοῦ μὲν ἔην etc. Idem versus legitur in Tzetz. Posthom. 720. et 775, mutatis tantum prioribus verbis in τοῦ δὲ ὅρῳ ἔην. Quo posteriori loco omnino plurimis rebus Tzetzes secutus esse parvae Iliadis auctorem videtur.

³⁾ Stromat. I. pag. 381. ed. Potter.

⁴⁾ Laudat hunc scholiastam Scaliger. dicit etiend. Tempor. lib. V. p. 328. ed. Genev. 1629. ex schedis Fulvii Ursini: Καλλισθένης ἐν δευτέρῳ τῶν Ἑλληνικῶν ὥντω γράφει: Βάλω δὲ Τροία Θαυμηλώνος μηνὸς ὡς μὲν τινες ιστορικῶν ὄγδοη ισταμένον, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκὼς ὄγδοη φθίνοντος. Λιορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἀλοισιν, φάσκων σύμβηναι τοῖς τὴν πατάλην φύειν τοῦς μὲν ἔην etc. μεσονύκτιος δὲ μόνον τῇ ὄγδοῃ φθίνοντος ἀνατέλλει. — Media nocte Trojam esse captam, omnes veteres scriptores dicunt. Vids. Blomfield. ad. Aeschyl. Agam. v. 26.

⁵⁾ Praefatio ad Quint. Smyrn. pag. LXIV.

⁶⁾ Cf. quos Schaefer laudat ad Apollon. Rhod. Tom. II. p. 286. et Müller. ad Tzetz. Lycophr. l. l.

hoc fragmentum in schol. Euripid., apud Tzetzam et Eudociam⁷⁾ aperte v. Ἡνίκα incipit, ut versus fortasse scribendus sit:

Ἡνίκα νὺς μὲν ἔην μέσση, λαμπρὴ δὲ ἐπέτελλε
Σελήνη⁸⁾.

In singulis verbis Lesches ab usu Graecorum, reliquorum recedit, qui de ortu solis et lunae verbum ἀνατέλλειν, de sideribus ἐπιτέλλειν usurpant⁹⁾.

De tempore, quo Troja capta sit, vid. Tzetz. Posthom. V. fin. Scaliger. de emend. temp. lib. V. — Dionys. Petavius I. de D. T. c. 22. et lib. IX, c. 29. dicit, Trojam esse captam Junii die duodecimo, feria quinta, anno Julian. periodi 3530; Clemens vero Alexandrinus¹⁰⁾ duodecimo Thargelione, duodecimo regni Agamemnonis anno.

7.

Αὐτὰρ Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαιδριμος νὺς
Ἐκτορένη ἄλοχον κατάγει κοίλας ἐπὶ νῆας,
Παῖδα δὲ ἐλὼν ἐκ κόλπου ἐϋπλοκάμοιο τιθήνης
Πίψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ πύργου, τὸν δὲ πεσόντα
Ἐλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιῆ.
Ἐκ δὲ ἐλετὸς Ἀνδρομάχην, ηὗζωνον παράκοιτιν
Ἐκτορος, ην τε οἱ αὐτῷ ἀριστῆς Παναχαιῶν
Δῶκαν ἔχειν, ἐπίηρον ἀμειβόμενοι γέρας ἀνδρὶ.
Αὐτὸν τὸν Ἀγχίσαο κλυτὸν γόνον ἐπποδάμοιο

⁷⁾ In Violario s. v. Αἰσήμον p. 31.

⁸⁾ Producta prima v. Σελήνη syllaba arseos vi et littera liquida excusanda, ut in voce οὐεχεῖ apud Homerum et reliquos epicos. Iliad. μ', 26. Hesiod. Theog. 636. Apollón. Rhod. I, 738.

⁹⁾ Vid. Phrynic. p. 124. 125. Sic ἐπιτέλλειν de sideribus Hesiod. ἔργ. 381. et 585. cf. Aeschyl. Agam. vers. 7.

¹⁰⁾ Stromat. I. p. 581. ed. Potter.: καὶ δὲ τὸ ὄκτωκαιδέκατον ἔτος τῆς Ἀγαμέμνονος βασιλείας Ἰλιον ἐλώ, Αημοφῶντος τοῦ Θησέως βασιλεύοντος Ἀθήνησι τῷ πρώτῳ ἔτει, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρῳ ἐπὶ δέκα, ὡς φησι Αἰονίσιος ὁ Ἀργεῖος.

*Αἰνεῖαν ἐν τησὶν ἐβήσατο ποντοπόροισιν,
Ἐκ πάντων Δαναῶν ἄγεμεν γέρας ἔσοχον ἄλλων.*

Debemus hos undecim versus Tzetzae ¹¹). Quum vulgaris de Aeneae in Italiam adventū narratio nemini non nota sit, secundum hoc vero fragmentum non videatur in Italiam venisse ¹²), necessarium est ea in memoriam revocare, quae Tzetzes ad Lycophron. vs. 1232. habet, quibus ad hunc ipsum parvæ Iliadis locum respicitur. Aeneam captivum a Neoptolemo ex Troja in Thessaliam ductum post Orestis mortem liberatum in regione montis Macedonici Crissi habitasse, ex qua regione profectum in Italiam venisse. Hoc de re ipsa satis sit. Versus dedi ex Potteri recensione, mutato tantum in v. 6. v. εὐζωνον, quod utrumque Potteri MS. praebeat, in ηὐζωνον, jam a Wolfio Odyss. Tom. II. p. 435. receptum. Omnino in hoc sexto versu non bene narratio procedit; nam secundo jam versu mentio fit Andromachae ad naves deductae, nunc vero de ejus ex captivis electione. Vs. 2. Εὐτορέην ἄλοχον, ut apud Homer. Iliad. ασπίδα Νεστορέην. Iliad. ε', 741. Γοργείη νεφαλή. Sic etiam Homerus κατάγειν semper cum ἐπὶ conjungit ¹³). Quartus versus Homericis simillimus ¹⁴). Eandem rem, quam hic ver-

¹¹) Tzetz. ad Lycophr. Cass. 1263.: Λέσχης δὲ ὁ τὴν μωρὰν Πιάδα πεποιηκὼς Ἀνδρομάχην καὶ Αἰνεῖαν αἰγματώνος φησὶ δοθῆναι τῷ Ἀχιλλέως νιῷ Νεοπτολέμῳ, καὶ ἀπαχθῆναι σὺν αὐτῷ εἰς Φαρσαλίαν, τῷν Ἀχιλλέως πατρίδα εἰτ.

¹²) Ryckius l. l. p. 446. dicit Leschem ex invidia hoc scripsisse, quum in Polygnoti tabula, quae praecipue ad Leschis carmen expressa esset, Aeneas non compareret. Sed Leschem de Aenea mentionem fecisse jam ex fragmento nono intelligimus.

¹³) Iliad. ε', 25. φ', 32. δῶκεν ἐταιροῖσιν κατάγειν κολλας ἐπὶ νῆσος.

¹⁴) Iliad. α', 591. ἐπει ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεοπεοῖσιο.

sus continet, narrat Pausanias ¹⁵). In versu 11. infinitivus ἄγεμεν eadem significacione, quia apud Heinsiodum ἔργ. 375. voc. φέρθεμεν: πάις σώζοι πατρώιον οἴκον φέρθεμεν ¹⁶).

8.

Pausan. X, 25, 2.: Πλησίον δὲ τοῦ Ἐλένου Μέγης ἐστί· τέτρωται δὲ τὸν βραχίονα ὁ Μέγης, καθάδι δὴ καὶ ὁ Λέσχεως ὁ Αἰσχυλήνου Πυρόφαλος ἐν Ἰλίον περοίδι ἐποίησε. τρωθῆναι δὲ ὑπὸ τὴν μάχρη τούτον, ἦν ἐν τῇ νυκτὶ ἐμαχέσαντο οἱ Τρῶες, ὑπὸ Αδριήτου φροὶ τοῦ Αργείου. γίγραπται δὲ καὶ Λυκομίδης παρὰ τὸν Μέγητα ὁ Κρίοντος, ἔχων τραῦμα ἐπὶ τῷ κάρπῳ. Λέσχεως δὲ οὕτω φησίγ αὐτὸν ὑπὸ Αγήροος τρωθῆναι. δῆλα οὖν, ὡς ἄλλως γε οὐκ ἀν. ὁ Πολύγνωτος ἔγραψεν οὕτω τὰ ἔλιη σφίσιν, εἰ μὴ ἐπελέξατο τὴν ποίησιν τοῦ Λέσχεως. προσεπέθηκε μέν τοι καὶ σφυροῦ τῷ Λυκομίδει, καὶ τρίτον τραῦμα ἐν τῇ κεφαλῇ. τέτρωται δὲ καὶ Εὐρύναλος ὁ Μηνιστέως κεφαλήν τε καὶ ἐπὶ τῇ χειρὶ τὸν καρπόν. οὗτοι μὲν δὴ ἀνωτέρω τῆς Ἐλένης εἰσιν ἐν τῇ γραφῇ. ἐφεξῆς δὲ τῇ Ἐλένῃ μήτηρ τε ἡ Θησέως ἐν χρῷ κεναιομένη, καὶ παίδων τῶν Θησέως Αημοφῶν ἐστι φροντίζων, ὅσα γε ἀπὸ τοῦ σχῆματος, εἰ ἀνασώσασθαι οἱ τῆν Αἴθραν ἐνέσται, Αργεῖοι δὲ καὶ ἐν τῆς Σύνιδος θυγατρὸς γενέσθαι Θησεῖ Μελάνιππον λέγοντι, καὶ ὡς ἀνέλαιοτο ὁ Μελάνιππος δρόμου νίκην, ὅτε οἱ Ἐπίγονοι παλουμένοι Νέμεα δεύτεροι οὗτοι ἐθεσαν μετὰ Αδραστον. Λέσχεως δὲ ἐς τὴν Αἴθραν ἐποίησεν, ἦνίκα ἥλισκετο Ἰλιον, ὑπεξέλκουσαν ἐς τὸ οὐρατόπεδον αὐτὴν ἀφικέ-

¹⁵ X, 25. Vid. fragment. 8.

¹⁶ Non igitur necessarium est versus transponere, quod Heinsio duce nonnulli fecerunt, neque necessaria mutatio voc. σώζοι in εἶη, quam scripturam nonnulli codd. praebent et receperit Gaisford.

σθαι τὸ Ἑλλήνων, καὶ ὑπὸ τῶν παίδων γνωρισθῆναι τῶν Θησέως, καὶ ὡς παρ' Ἀγαμέμνονος αἰτῆσαι Δημοφῶν αὐτήν. ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἐθέλειν χαρίζεοδαι, ποιήσειν δὲ οὐ πρότερον ἐφῆ, ποὺν Ἐλένην πεῖσαι· ἀποστείλαντι δὲ αὐτῷ κήρυκα ἔδωκεν Ἐλένη τὴν χάριν. ἔσκεν οὖν ὁ Εὐρυβάτης ὁ ἐν τῇ γραφῇ ἀγιχθαὶ τε ὡς τὴν Ἐλένην τῆς Αἴθρας εἴνεται, καὶ τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαγγέλλειν. γυναικες δὲ αἱ Τρωάδες αἰγμαλώτοις τε ἦδη καὶ ὀδυρομέναις ἐοίκασται· γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχῃ, καὶ ὁ παῖς οἱ προσέστηκεν ἐλόμενος τοῦ μαστοῦ. τούτῳ Λέσχεως ὁρθέντι ἀπὸ τοῦ πύργου συμβῆναι λέγει τὴν τελευτὴν, οὐ μὴν ὑπὸ δόγματος γε Ἑλλήνων, ἀλλ' ίδιᾳ Νεοπόλεμον αὐτόχειρα ἐθελῆσαι γενέσθαι.

Pauca tantum adjicere volo, quae partim ad ipsa verba, partim ad narrationes pertinent: Primo notatu dignus est dativus περσίδι, qui contra analogiam omnium a futuro formatorum substantivorum flexus est, quippe quae genitivum in — σεως, dativum in — σει habeant. Qua de causa plurimi viri docti ¹⁷⁾ πέρσει legendum esse censem; sed multitudo locorum, in quibus hic genitivus et dativus invenitur, revocat nos a periculo, corrigendi ¹⁸⁾). Non solum

¹⁷⁾ Salmas. exercitt. Plinian. pag. 854. col. I. D. E. Scaliger. ad Eusebii Chronic. pag. 72. sub ann. MCCL. Sylburg. et Kuhn. ad Pausan. X, 26. Vide et Ottomari Friderici Kleinii collectionem fragmentorum Stesichori pag. 79. nota 2. ubi alii, qui hanc genitivi formam restituere volunt, affruntur.

¹⁸⁾ Pausan. X, c. 26. et c. 27. Στησίχορος ἐν Ἰλίου περσίδι. Athen. XIII. p. 610. c. ἐκ τῆς Ἀκάτου Ἀργείου Ἰλίου περσίδος, vel ut alii legunt Ἰλιοπερσίδος. Harpocration T. I. p. 97. s. v. καθελών· ἐχρήσαντο δὲ οὕτω τῷ ὀνόματι (καθελών pro ἀνελών) καὶ ἄλλοι, ὡς καὶ Στησίχορος ἐν Ἰλίου περσίδι. Sic in MS. etiam nuper collato Vratislav. legitur; quod editiones Harpocrationis praebent, etiam novissima Lipsiensis, quae Hartmanni sumtibus exiit, ἐν Ἰλίου πέρσει, correctura Maussaci est, vid. edit. Lips.

apud Pausaniam, sed etiam apud ceteros scriptores haec hujus vocis flectendi ratio corrigitur, et certum est voc. *πέρσης*, ubi *excidium* significet, semper in genitivo *πέρσεως* habere, ut *πόρθησις*, *πτίσις* et simil. Quum hoc loco *carmen* de deleta Troja intelligendum sit, videntur scriptores flectendi genus mutasse, eamque declinationem recepisse, quae in carminum Graecorum nominibus in — *ls* exeuntibus usitata est. Ut igitur *Ἀλκμαῖον*, *ἴδος*, *Δαρᾶς*, *ἴδος*, *Αἴθιον*, *ἴδος*, sic etiam Graeci scriptores, hac ipsa analogia commoti, flectebant *πέρσίδος*¹⁹⁾. De fabulis haec sufficient: Meges, Phylei filius, inter procos Helenae erat²⁰⁾, et quadraginta naves ad Trojam duxit²¹⁾, ibique secundum hunc parvae Iliadis locum vulneratus et fortasse etiam occisus est²²⁾. Lycomedes quidam, filius Creontis, inter custodes castrorum ab Homero²³⁾ nominatur, et haud dubie idem est, qui Apisaonem interfecit²⁴⁾. Euryalus jamjam socius Colchicae Argonautarum expeditionis fuerat²⁵⁾, et

T. II. p. 195. Schweighaeus. ad Athen. XIII. p. 610. T. VII. animadvv. p. 312.

¹⁹⁾ Gaudeo, quod Lobeckius, vir clariss., in animadverss. ad Phrynic: p. 607. nihil emendandum esse dicit, sed causae, quam affert, assentire non possum, quod *Ιλίον πέρσιδε* sub uno accentu proferri debeat; etiam non puto, plerisque morem esse hanc vocem, ubi de carmine sermo sit in — *εως*, — *η* — *ιν* flectere, quum in omnibus, quae mihi nota sunt, locis rem alter se habentem cognoverim.

²⁰⁾ Apollodor. lib. III, 10, 8.

²¹⁾ Iliad. β', 630.

²²⁾ Cf. Heynius ad Iliad. β', 627.

²³⁾ Iliad. i, 84.

²⁴⁾ Iliad. φ', 348.

²⁵⁾ Apollodor. I, c. 9, 16. Quum neque Orpheus, neque Apollonius, neque inter Latinos Valer. Flaccus et Hyginus commemorent, hunc Colchicae interfuisse expeditioni, videtur mihi errore Apollodori in numerum Argonautarum relatus esse.

expeditionis Epigonum contra Thebas²⁶). Idem et in bello Troiano fuit, ut ex h. l. et Homer. Iliad. β', 564. appareret, et senioribus temporibus adhuc vixit²⁷). Res Aethrae satis notae sunt, ejusque cum Helena conjunctio²⁸).

9.

Pausan. X, 26, 1.: Ἐπὶ δὲ τῇ Κρεούσῃ λέγουσιν, ὡς ἡ θεῶν μήτηρ καὶ Ἀφροδίτη δουλείας ὑπὸ Ἑλλήνων αὐτὴν ἐδόνταντο, εἶναι γὰρ δὴ καὶ Αἰνείου τὴν Κρέονσαν γυναικα. Λέσχεως δὲ καὶ ὁ ποιήσας ἐπη τὰ Κύπρια διδόσας Εὐρυδίκην γυναικα Αἰνείᾳ. γεγραμμέναι δὲ ἐπὶ οὐλίνης ὑπὲρ ταύτας Δηϊνόμη τε καὶ Μητιόχη καὶ Πεισίς ἐστι καὶ Κλεοδίκη. τούτων ἐν Ἰλιάδι καλουμένη μικρῷ μόνης ἐστὶ τὸ ὄνομα τῆς Δηϊνόμης.

Creusa, ut constat, filia Priami et Hecubae²⁹). De ceteris nihil habeo, quod moneam.

10.

Pausan. X, 27.: Ἀφίκετο μὲν δὴ ἐπὶ τὸν Κασσάνδρας ὁ Κόροιβος γάμον, ἀπέθανε δὲ, ὡς μὲν ὁ πλείων λόγος, ὑπὸ Νεοπτολέμου. Λέσχεως δὲ ὑπὸ Διομήδους ἐποίησεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἐπάνω τοῦ Κοροίβου Πρίαμος καὶ Ἀξίων τε καὶ Ἀγήνωρ. Πρίαμον δὲ οὐκ ἀποθανεῖν ἔφη Λέσχεως ἐπὶ τῇ ἐσχάρᾳ τοῦ Ἐρηνίου, ἀλλὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ πάρεργον τῷ Νεοπτολέμῳ πρὸς ταῖς τῆς οἰκίας γενέσθαι θύραις. Et paucis post verbis: Ἀξίωνα δὲ παιδα εἶναι Πρία-

²⁶) Apollod. III, c. 7, 2.

²⁷) Cf. Pausan. II, 18 et 30.

²⁸) Heynus ad Apollodor. III, 10, 7. pag. 723. Schol. ad Iliad. γ', 144. cf. Herodot. IX, 73.

²⁹) Cf. Pausan. X, 26. Heynii excurs. 14. ad Virgil. Aen. II. Apollodor. III, 12, 5. pag. 249.

μον Λέσχεως, καὶ ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπὸ Εὐρυπίδου
τοῦ Εὐαίμονός φησι.

Recedit in Priami et Axionis morte describenda ab Lesche Quintus Smyrnaeus lib. XIII, 222. ubi Priamus a Neoptolemo ad aram (Ἐρείου ποτὶ βωμὸν) interficitur. Idem etiam dicit vs. 205. Neoptolemum omnes Priami filios interfecisse.

11.

Hesych. Tom. I. pag. 99.: Διομήδειος ἀνάγκη.
παροιμία. Κλέαρχος μέν φησι Διομήδους θυγατέρας
γενέσθαι πάνυ μοχθηράς, αἷς ἀναγκάζειν πλησιάζειν
τινὰς, καὶ εὐθὺς αὐτὸν φονεύειν. Οὐ δὲ τὴν μικρὰν
Ἰλιάδα [γράψας] φησὶ ἐπὶ τῆς τοῦ Παλλαδίου υλοπῆς
γενέσθαι.

Vide plura apud Suid. s. v. et cf. schol. Aristophan. Eccles. 1074. Desiderii Erasmi adagiorum chiliades. Basil. 1556. pag. 298. Proverbia Graecorum edita ab Andrea Schotto pag. 404. et 56.

§. XVIII.

I l i o v π ε ρ σ ι ε.

Proximum a parva Iliade locum, teste Proclo, *Ιλίου πέρσις* Arctini tenebat, quam Heynus³⁰⁾ aliquando suspicatus est eandem fortasse atque eam fuisse, quae Leschi attribuatur; sed nunc probabilius, inquit, diversam eam ab illa fuisse. Non solum probabilius, sed certissimum est, diversa Arctini et Leschis de deleta Troja carmina fuisse, quum diversae ex utroque ejusdem rei narrationes serventur. Secundum Leschem enim Priamus non in al-

³⁰⁾ Bibliotheca antiquae litterat. et artis fasc. I. p. 39.

tari Jovis Hercii interiit³¹), at, Proclo narrante, apud Arctinum ab Neoptolemo interfectus est, quum in Jovis altare fugisset³²). His paucis praemissis ea, quae de Arctino nota habeo, componam.

Arctinus Milesius³³), filius Teletis, nepos Nau-tae, a Dionysio Halicarn.³⁴) antiquissimus notorum poëtarum nominatur; omnino a plerisque primae Olympiadis tempore vixisse traditur³⁵). Tzetzes

³¹) Vide supra parvae Iliadis fragm. 10.

³²) Procli excerpta: *Νεοπτόλεμος μὲν ἀποκτίνει Πρίαμον ἐπὶ τὸν τοῦ Σιδὸς τοῦ Ἐρμείου βωμὸν καταφυγόντα.* Jam Hermann. ad Aristot. poët. pag. 172. et Plehn. Lesbiac. p. 153. inde concludunt, diversa Arctini et Leschis *ΙΙλίου περοίδας* carmina fuisse.

³³) Omnibus locis nominatur Milesius, qua de causa mirum est, eum ab Athenaeo lib. I. p. 22, C. Corintho ortum dici: *Εὔμηλος δὲ ἦ 'Αρκτῖνος ὁ Κορίνθιος τὸν Δια θρονύμενόν που παράργει.* Quum neque hic ab ullo alio scriptore Corinthius nominetur, neque alius Arctinus notus sit, quum denique in simili loco apud Athen. VII. p. 277. d. (έγώ δὲ — οὐδα ὅτι ὁ τιν^ν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἰτ' Εὔμηλος ἐστιν ὁ Κορίνθιος, η 'Αρκτῖνος) Eumelus Corinthius et Arctinus conjungantur, Schweighaeuserus in commentar. T. I. p. 179. recte legit: *Εὔμηλος δὲ ὁ Κορίνθιος η 'Αρκτῖνος*, qua in re eum plerique viri docti secuti sunt. Vide Heeren. in bibl. antiqu. litt. et art. IV. p. 53. qui legit *Αρκτ. δὲ η Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος.*

³⁴) Antiquit. lib. I. c. 68. p. 172. ed. Reiskij *παλαιότατος δὲ ὁν ἡμεῖς ἴσμεν ποιητής.* In omnibus codd. ibi *'Αρκτῖνος* legitur et omnino scriptura hujus nominis valde fluctuat. Vide notam sequentem.

³⁵) Eusebius in Chronicon libro I. *'Αρκτῖνος Μιλήσιος περὶ πολὺ ἡκμαζεν· ἐν Ἰταλίᾳ Πανδόσια καὶ Μεταπόντιον πόλεις ἐντοθησαν.* Si etiam Dionysius eum vixisse credidit, quo tempore Metapontum condebatur, recte ab eo antiquissimus poëta nominatus est, nam hoc oppidum ab Epeo, fabricatore equi lignei Trojani, conditum est. Euseb. canon. Ol. I, 1. *'Αρκτῖνος Μιλήσιος ἐπὶ πολὺ ἡκμαζεν.* Euseb. Hieron. Chronic. lib. poster. ad Olymp. I, 2. *Arctinus Milesius versificator florentissimus* habetur; quem ad locum Salmasius in exemplari, quod in bibliotheca Magni Ducis Wimariensium adservatur, adscripsit: *Arctinus in pr. Pal. in sec. Arctinus. Tertius Arctinus.* Etiam

in Chiliad. eum discipulum Homeri fuisse narrat³⁶), qua in re cum eo Suidas consentit, qui perhibet, hoc memoriae esse traditum ab Artemone Clazomenio in libro, quem de Homero scripserit. Non ad tam remotum tempus referendus esse videtur secundum ea, quae supra ex Clementis Alexandrini Stromatis, de ejus cum Lesche inito certamine, in quo *victus esse* dicitur, attuli³⁷).

Praeter Arctinum de vastatione Troiae carmina scripsisse dicuntur *Lesches*, de quo iam supra egi. *Pisander* ejusdem argumenti carmen composuit; nam Macrobius Saturnal. lib. V. dicit, Virgilii Aeneidos librum secundum paene ad verbum translatum esse, e Pisandri Graeco. Porro ab Athenaeo lib. XIII. pag. 610. c. narratur Sacadam Argivum ejusdem argumenti carmen scripsisse, et praecipue enumerasse omnes, qui in ligneo equo erant inclusi. De Stesichori *Ιλίου περσίδι* mentionem facit Athenaeus 1. 1. et conferri de ea potest Suchfort. in Stesichori fragmentis pag. 25 — 56, et Ottomari Frider. Kleinii fragmenta Stesichori pag. 75 sqq.

Fragmenta haec inveni:

1.

*Αὐτὸς γάρ σφιν ἔδωκε πατήρ
Ἐρνοσίγαιος πεσεῖν*

Cyrillus adversus Julianum lib. I. eum prima Olympiade vixisse narrat. Euseb. Hieron. Chronic. I. I. ad Olymp. III, 2.: *Eumelus poëta, qui Bugoniam et Europam et Arctinus, qui Aethiopidem composuit et Ilii persin agnoscuntur; ubi Salmasius: it. [Pal.] Archianus qui Aethiopicam composuit et Iliacam vastationem, in reliquis p. Et ibi persis, agnoscuntur. Suidas eum Olympiade IX. vixisse dicit.*

³⁶) *Ἀρχιτένος ὁ Μιλήσιος ἦν μαθητής Ὁμήρου.*

³⁷) Cf. praeterea de tempore quo vixerit Ryckii librum de primis Italiae colonis et Aeneae adventu pag. 440.

ἀμφοτέροις· ἔτερον δ' ἔτερον κυδίον· ἔθηκε.
τοῦ μὲν κονφοτέρας χεῖρας πόρεν, ἐκ τε βέλεμνα
σαρκὸς ἐλεῖν, τμῆσαί τε καὶ πάντ' ἀκέσασθαι.
τῷ δ' ἄρδικριβέα πάντα ἐνιστήσεσιν ἔθηκε
ἄσκοπά τε γνῶναι καὶ καναλθέα ἰάσασθαι.
ὅς δια καὶ Αἴαντος πρῶτος μάθε χωριμένοιο
ὅμματά τ' ἀστράπτοντα βαρυγόμενόν τε νόημα.

Sic scriptum Heynius³⁸⁾ e scholiis Victorinis³⁹⁾ hoc fragmentum edidit, cuius valde corrupti nunc emendandi periculum faciam.

In prima linea, ut rhythmum restituamus, adjective *κλυτός* vel simile quid ad vocem *πατήρ* addendum, ut jam Heynius recte monuit. Voc. *πεσεῖν*⁴⁰⁾ rejiciendum. In quinta linea legendum *καὶ* *ἔλκεα πάντ'*⁴¹⁾. In linea sexta pro *πάντα ἐνιστήσεσιν* legendum *πάντα ἐνὶ στήθεσιν*⁴²⁾, quum hiatus

³⁸⁾ In supplendis et emendandis ad Iliad. Ι', 515.

³⁹⁾ Ad l. l. Iliadis, *Τοῦτο ἔστι*, scholiasta ille inquit, *καὶ Αἴαντος ἐν Ἰλίου πορθήσει νομίζειν ἐν οἷς φέρειν*. Idem versus a vv. *ἔτερον* — *ἰάσασθαι* leguntur etiam apud Eustath. ad eund. loc. p. 859. sine auctoris nomine; dicit enim τὰ ἴστρονύμια ἐπη τὰ ἐπὶ τῇ Τρωικῇ πορθήσει ἐν οἷς φέρεται περὶ Ποδαλειρίου καὶ Μαχάονος, ὡς ἄμφω μὲν Ποσειδῶνος ἡσαν· *ἔτερον* δ' *ἔτερον* etc.

⁴⁰⁾ Heynius h. v. in *παῖσιν* mutavit.

⁴¹⁾ Sic etiam apud Eustathium haec verba leguntur.

⁴²⁾ Apud Eustath. legitur: *πάντ' εἰνὶ στήθεσιν*, quod si recipimus evitamus quidem hiatus, sed aliquid committimus, quod magis etiam ab epicorum dictione recedit. Vocis *εἰνὶ* enim prior syllaba et *εἰν* apud epicos semper in arsi ponitur. cf. Iliad. θ', 199. Od. ι', 417. κ', 310. μ', 256. Batrachom. 260. Antimachi fragm. p. 73. *Χρυσέως εἰνὶ δεπάστρω*. Orpheus apud Clement. Alexandr. Stromat. V. p. 725. ed. Potter. *Χρυσέως εἰνὶ θρόνων*, γαῖη δ' ὑπὸ ποσσού βέβηκεν. Orpheus Arg. *εἰνὶ νιφαργέσιν*. Sic etiam *εἰν*. Iliad. ε', 215. ψ', 103. Hesiod. Theog. 290. 983. operr. 362. 405. Vid. ad Cypria carm. fragm. 6.

excusari possit trochaica caesura⁴³⁾). Linea septima Jonica forma ἵσσασθαι restituenda. Versus igitur secundum has emendationes sic legendi sunt:

Αὐτὸς γάρ σφιν ἔδωκε πατὴρ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος
Ἀμφοτέροις· ἔτερον δὲ ἔτερον κυδίον· ἔθηκε.
Τῷ μὲν κονφοτέρας χεῖρας πόρεν, ἐκ τε βέλεμνα
Σαρκὸς ἐλεῖν τριηῖσαί τε καὶ Ἐλκεα πάντ' ἀκέσσασθαι.
Τῷ δὲ ἄρδ' ἀκριβέα πάντα ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκεν
Ἄσκοπά τε γρῶνας καὶ ἀναλθέα ἵσσασθαι,
Οὓς φα καὶ Αἰαντος πρῶτος μάθε χωριμένοιο
Ομματύ τ' ἀστράπτοντα, βαρυνόμενόν τε νόημα.

Omnibus, quae mihi innotuerunt, locis⁴⁴⁾ Machaon et Podalirius filii non Neptuni, sed Aesculapii nominantur; praecipue a scholiast. ad Aristophan. Plut. 701. narratur, Machaonem, Podalirium, Jasonem, Panaceam et Aeglen filios Aesculapii et Lampetiae esse; contra a scholiast. Pindar. Pyth. III, 14. Podalirius et Machaon Aesculapii et Epiones filii nominantur. Arctinum igitur nullus seriorum scriptorum videtur secutus esse. In versu quarto eadem medicinae, seu potius chirurgiae, quae apud Homericum⁴⁵⁾, partes: tela ex vulneribus excidere et vulneribus mederi. In sequentibus vero versibus medicinae pars, quae Homero incognita: ἀσκοπα γνῶναι, μαθεῖν βαρυνόμενον νόημα.

⁴³⁾ Sic Iliad. α', 4. δὲ ἐλύρια. 19. ἔρενας ἔπος. 565. κάθησο
ξμῶ. 569. καθῆστο ἐπιγν. β', 211. 216. 275. 315. etc. Thebaid.
fragm. 2. vers. 9. Vid. J. H. Voss. ad Homeri hymn. in Demet.
vers. 286: qui etiam de hiatu ἀναλθέα ἵσσο. conferri potest ad
vers. 54. Iliad. ε', 899. ἀνώγει ἵσσασθαι.

⁴⁴⁾ Iliad. β', 702. δ', 194. ibiq. Eustath. λ', 519. Sophocl.
Philoct. 309. Quint. Smyrn. ζ', 60.

⁴⁵⁾ Iliad. λ', 515. ιόν τ' ἐκτάμνειν, ἐπι τ' ἥπια φάρμακα
πάσσειν. Cf. praecipue Eustath. ad Iliad. λ', 514.

2.

Dionysii Halicarn. Antiqu. Rom. I, 69. pag. 174. :
Ἄρκτινος δέ φησιν ὑπὸ Διὸς δοθῆναι Διοδύνῳ Παλλάδιον ἐν, καὶ εἶναι τοῦτο ἐν Ἰλίῳ, ἥστις η πόλις ἡλισκετο, κενορυμμένον ἐν ἀβάτῳ. εἰκόνα δὲ ἐκείνου κατεσκευασμένη μηδὲ ἐν τοῦ ἀρχετύπου διάφορον, ἀπάτης τῶν ἐπιβουλευόντων ἐνεκα, ἐν φανερῷ τεθῆναι, καὶ αὐτὴν Ἀχαιοὺς ἐπιβουλεύσαντες λαβεῖν.

Hæc narratio Arctini ad Trojae expugnationem pertinet, in qua Palladium primas egit partes. Omnino de Palladio multi scriptores loquuntur ⁴⁶⁾, ut nihil adjiciendum sit.

Duo alia restant loca, quae ex cyclo, carminis nomine non addito, laudantur, et quae ex Arctini de Troja deleta carmine esse videntur.

• 3. •

In Odysseae δ', 274 sqq. Helenam ex Troja ad ligneum equum venisse narratur, ibi nomina principum Graecorum vocasse, vocesque seminarum Graecarum imitata esse, qua imitatione multi Graecorum vehementer commoti fuerint. Tum vs. 286 pergit:

Ἄντικλος δὲ σέγ' οἶος ἀμειψασθαι ἐπέεσσιν
ῆθελεν. ἀλλ' Ὁδυσεὺς ἐπὶ μάστακας χερσὶ πίεζεν
γωλεμέως κρατερῆσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς.

Ad vers. 285. in cod. Harlej. haec adnotantur: ὁ Ἀντικλος ἐκ τοῦ κύκλου. Videntur præcipue ea in cyclo fuisse, quae inde a vers. 285. usque ad vs. 289. leguntur. Notatu dignum est, Aristarchum,

46) Dionys. Halicarn. antiqu. R. I. p. 172. Pausan. I, 28, 9. Strabo lib. VI. Clement. Alexandr. cohort. p. 24. Tzetz. ad Lycophr. 555. Rabener. amoenitates historico - philologicae. Lips. 1695. p. 234—242. Heynius ad Apollodor. p. 744.

quem supra vidimus versum alium Homeri rejicien-
tem, in quo nonnulla ex cyclo inerant, etiam hic
Odysseae versus delevisse. Anticulum in equo ligneo
fuisse, etiam Quintus Smyrn. XII, 517. narrat.

4.

Schol. Villois. ad Illiad. τ', 486.: *Πληγάδας*] αὗται
δέ εἰσιν Ἀτλαντος καὶ Πληγόντης θυγατέρες, ὡν τὰ
ὄνοματα Μαῖα, Ταῦγέτη, Κελαίνη, Μερόπη, Ἡλέντρα,
Στερόπη, Ἀλκυόνη. Ἀτλας δὲ εἰς τῶν Γιγάντων, μι-
γέτες Πληγόνη, τῇ Όκεανοῦ, ἐσχε θυγατέρας ξ', αἱ τὴν
παρθενίαν ἀγαπήσασαι συνεκνήγονν τῇ Ἀρτεμίδῃ.
Θεασάμενος δὲ Θρίων, ἡράσθη, καὶ ἐδίωκε μιγῆνας
βουλόμενος. αἱ δὲ περικατάληπτοι (in MS. παρακατ—)
γενόμεναι, θεοῖς ἡῦξαντο καταβαλεῖν τὴν φύσιν. Ζεὺς
δὲ ἐλεήσας αὗτὰς καὶ διὰ τῶν ἀρωτῶν κατηστέρισεν,
ώνομάσθησαν δὲ Πληγάδες ἀπὸ Πληγόντης τῆς μητρὸς
αὐτῶν. φασὶ δὲ Ἡλέντραν οὐ (haec vox in MS. deest)
βουλομένην τὴν Ἰλίου πόρθησιν θεύσασθαι, κτίσμα
ὸν (hae duae voces in MS. desunt) τῶν ἀπογόνων,
καταλιπεῖν τὸν τόπον, οὐ κατηστέρισεν, διόπερ οὐσας
πρότερον ἐπτὰ, γενέσθαι ξ. ή ιστορία παρὰ τοῖς
Κυκλικοῖς⁴⁷⁾.

Haec non omnia in cyclo, sed ultima tantum in
Arctini Trojae vastatione fuisse videntur. Quintus
Smyrnaeus Electram caligine et nubibus figuram
suam circumdedisse narrat⁴⁸⁾.

⁴⁷⁾ Haec narratio etiam in schol. Leidens. (vid. Valcken. de schol. in Homer. ined. p. 117.) et aliis legitur.

⁴⁸⁾ XIII, 551.:

ἥς εἴγεκά φασι καὶ αὐτὴν
Ἡλέντρην βαθύπεπλον ιὸν δέμας ἀμφικαλύψατ
Ἀχλίη καὶ νεφέσιν.

§. XIX.

Nόστος.

Arctini de Troja delecta carmen; secundum Proclum sequebantur libri Augiae Troezenensis de redditu Graecorum, quo in argumento multi alii veterum occupati fuerunt scriptorum; laudantur enim *Clidemi νόστοι*⁴⁹); laudatur ejusdem argumenti *Anticlididis* Atheniensis liber, qui maximi fuisse videtur ambitus⁵⁰); scripsit νόστος *Lysimachus* Alexandrinus⁵¹); et carmina *Stesichori* et *Eumolpi* a veteri-

⁴⁹) Apud Athenaeum lib. XIII. p. 609. c. ubi ex octavo libro fragmentum de redditu Pisistrati prosa oratione scriptum afferatur.

⁵⁰) Vide de Anticlide Clement. Alexandrin. cohort. ad gent. p. 36. ed. Potter. Voss. de historicis Graecis lib. III. p. 322 sqq; Fabricii bibliotheca Gr. Tom. II. p. 209. Schol. Venet. ad Iliad. η, 44. Suid. s. v. Ab Athenaeo lib. IV. p. 157. f. nonnulla ex ejus secundo libro narrantur de Hercule; in ejusdem libro XI. p. 466. c. fragmentum in prosa oratione scriptum ex ejus libro decimo et septimo de expeditione in Lesbum et Enali fatis legitur; imo in libro IX. p. 384. d. septuagesimus octavus liber laudatur, de qua librorum multitudine Casaubonus miratus est, et Schweighaeuserus putat, non singulos libros illis numeris significari, sed numerum νόστων, i. e. redditum virorum notabilium.

⁵¹) Ejus νόστων liber primus laudatur a schol. Pindar. Pyth. V. 108. (de Antenoridarum in Libyam adventu), liber secundus a schol. Apollon. Rhod. I. 558. (de origine Achillis); liber tertius ab Athen. IV. p. 157. c. ubi ab Lysimacho nonnulla e Mnesiae Europiacis de Phace, Ulyssis sorore, afferuntur. Ejusdem mentio etiam fit in schol. Pindar. Isthm. III (IV), 104. (de filiis Herculis et Megarae.) Ad eundem Lysimachum referendum, quod Eustath. ad Odyss. pag. 1796. habet: κατὰ δὲ Αὐοίμαχον νιὸς αὐτῷ ἐξ Εὐππῆς Θεοπρωτίδος Λεοντόφρων. Apud Plutarch. de flumin. (Tom. II. p. 1160. a.): καλεῖται δὲ Ἀδραστεία καθὼς ιστορεῖ Πληρίμαχος ἐν Νόστοις, legendum cum Vossio de histor. Graec. lib. III. p. 319. et Schweighaeusero comment. ad Athenaeum IV. pag. 157. Αὐοίμαχος.

bus scriptoribus laudantur, quibus hoc idem nomen inditum erat⁵²), quibus addendum carmen Augiae Troezenensis⁵³), praeterea incogniti poëtae, quod in cyclum receptum erat. Pars tantum hujus carminis probabile est in cyclo epico locum habuisse, quum per pauca, quae mihi innotuerunt fragmenta, et quae nihilominus ad hoc carmen referenda esse videntur, cum iis, quae Proclus narrat, consentiant. Fragmenta haec sunt:

1.

*Αὐτίκα δὲ Αἰσονα θῆκε φίλον κόρον ἡβώντα,
Ἔγρας ἀποξύσασ' εἰδυλήσι πρωπίδεσκη
Φάρμακα πόλλ' ἔψουσ' ἐπὶ χρυσείοισι λέβησι.*

Salmas. ad Solinum p. 859. hoc fragmentum⁵⁴) ad Eumeli Corinthiaca, Weichert. de Apollon. Rhod. pag. 200. ad Eumolpum, vel Eumelum refert. In versu tertio Wolfius mutavit lectionem et dedit ἐνὶ χρ. — ἐπὶ tamen magis mihi placet, et eodem modo, quo hic legitur ἐπὶ χρυσείοισι, ubi fortasse ἐνὶ expectas, dicitur ἐπὶ φρεσὶ Iliad. 9', 218. etc.

⁵²) Stesichori νόστων mentio in epistola Pseudophalaridos; Eumolpi in schol. Pindar. Olymp. XIII, vs. 31. ποῦ δὲ ἀλλαχοῦ ἡ μονοικὴ αὐθεῖ καὶ τὰ πολευτικά; τοῦτο δὲ διὰ τὸν Εὐμολπὸν ὄντα Κορινθίου καὶ γράψαντα νόστον τὸν Ἐλλήνων. Cujus libri quum nullo alio loco mentio fiat, Gyraldus de poëtar. histor. dialog. 3. et Salmas. ad Solin. p. 859. Eumelus legere volunt. Sed neque Eumeli liber νόστοι ab ullo veterum scriptorum laudatur. Haud igitur scio, quid de hoc Eumolpo ejusque libro statuendum sit. Boeckh. vulgarem lectionem retinuit.

⁵³) Ab Eustathio ad Odys. p. 1796. auctor νόστων, non addito ejus nomine, Colophonius nominatur.

⁵⁴) Debemus hos versus schol. Eurip. in argumento Medeae, ubi haec leguntur: Φερεκύδης δὲ καὶ Σιμωνίδης φασιν, ὡς ἡ Μήδεια ἐψήσασα τὸν Ιάσονα νέον ποιήσειε. περὶ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αἰσονος ὁ τοὺς Νόστους ποιήσας φησὶν οὐτως etc. Schol. Aristophan. Equit. vs. 1532. eosdem affert sub nomine τοῦ τοὺς νόστους ποιήσαντος.

2.

Pausan. X, 29, 2.: *Παρὸς δὲ τὴν Θυίαν Πρόκρις τε ἔστηκεν, η Ἐρεχθίως, καὶ μετ' αὐτὴν Κλυμένη· ἐπιστρέψει δὲ αὐτῇ τὰ ρῶτα η Κλυμένη. ἐστὶ δὲ σεπονημένα ἐν Νόστοις, Μινύου μὲν τὴν Κλυμένην Θυγατέρα εἶναι, γῆμασθαι δὲ αὐτὴν Κεφάλῳ, τῷ Δηϊονος, καὶ γενέσθαι σφίσιν "Ιφικλον παῖδα.*

In his auctor *Nóstow* ab iis, quae de Iphicli patre ceteri scriptores narrant, recedit. Nam secundum Hesiodum⁵⁵⁾ Minyas filiam habuit Clymenen, quae a conjuge Phylaco filium Iphiculum⁵⁶⁾ partu edidit. In omnibus omnino locis, quibus de Iphicli origine agitur, nunquam Cephalo mentio sit; Clymene vero nostri fragmenti Periclymene vel Eteoclymene a Stesichoro nominatur⁵⁷⁾. Quocunque modo se res habet, hoc fragmentum una cum antecedenti ad res Argonauticas referendum est⁵⁸⁾; in Procli vero excerptis nulla de Argonautis mentio sit. Puto igitur, etiam hunc *Nóstow* librum non integra sua forma in cyclum receptum fuisse. Is enim, qui varia carmina epica ita conjunxit, ut unum quasi corpus effecerint, rejicit h. l., quia cum rebus Trojanis conjungi non potuit, hujus carminis partem, quae ad res Argonautarum pertinuit.

3.

Pausan. X, 28, 4.: *"Εστι δὲ ἀνωτέρω τῶν κατελεγμένων Εὐρύνομος. δαιμονα εἶναι τῶν ἐν "Αιδον φασὶν οἱ Δελφῶν ἐξηγγηταὶ τὸν Εὐρύνομον, καὶ ὡς*

⁵⁵⁾ Hesiod. apud schol. ad Odyss. λ', 326. pag. 579. Buttmann.

⁵⁶⁾ Aliud stemma vid. in schol. Apollon. Rhod. I, 230.

⁵⁷⁾ Schol. Apollon. Rhod. I, 230.

⁵⁸⁾ Neque ab Hesiodo, neque a Pherecyde Iphiclus inter Argonautas relatus fuit. Schol. Apollon. Rhod. I, 45.

τὰς σάρκας πέριεσθει τῶν νεκρῶν, μόνα σφίσιν ἀπολεῖπον τὰ δόστα. ή δὲ Ὄμηρον ποίησις ἐς Ὀδυσσέα, ναὶ ή Μιννάς τε καλονυμένη, ναὶ οἱ Νόστοι (μηδὲν γὰρ δῆ ἐν ταύταις ναὶ "Αἰδου καὶ τῶν ἐκεῖ δειμάτων ζοτὸν) ἵσσοιν οὐδένα Εὐρύνομον δαίμονα.

Mirabile certe est, in excerptis Procli ex carmine de Graecorum reditu vix uno verbo de Ulyssis reditu commemorari, quum ejus a capta Troja errores omnium celebratissimi sint. Concedo quidem, multa omittenda fuisse, ubi quinque librorum argumentum vix unius paginae spatiū impletat; sed omnino errores Ulyssis omitti sunt, et in reditu Neoptolemi eorum tantum mentio injicitur. Omissa vero, quae ad Ulyssem pertinent, videntur in ea hujus carminis parte, quae in cyclo erat, quod peculiare de Ulyssis reditu carmen, *Odyssea*, receptum erat, in quo sine ullo dubio melius res expositae sunt, quam in hoc Augiae carmine. Ad hanc omissam partem etiam videntur referenda esse, quae h. l. de Tartari terroribus narrantur, nām pertinent, ut equidem puto, ad Ulyssis ad inferos descensum, quem, serius factum, in Thracia Neoptolemo nondum narrare potuit. Quippe ab Ilio Ulysses ad Cicones eorumque urbem Isinarum venit, inde autem profectus, multa mala perpessus, in Orcum descendit. Quorum omnium ne uno verbo quidem mentio in Procli excerptis sit; qua re commotus id, quod dixi, statuendum esse puto. Praeterea Eurynomus daemon certe cuique in memoriam revocat fabulas Vampyrorum.⁵⁹⁾

4.

Pausan, X, 50, 2.: *Τὰς τούτους Μαιρά ζοτὶν*

⁵⁹⁾ Vid. adnotationes ad versionem Germanicam narrationis Byronii inscriptae: der Vampyr.

ἐπι πέρος παθεῖσμένη. περὶ δὲ αὐτῆς πεποιημένα
ἔστιν ἐν Νόστοις, ἀπελθεῖν μὲν παρθένον ἔτι ἐς
ἀνθρώπων, θυγατέρα δὲ αὐτὴν εἶναι Προτόν, τοῦ
Θερσάνδρου, τὸν δὲ εἶναι Σισύφου.

Nóstowν auctor cum Pherecyde ⁶⁰⁾ non consentit; nam secundum eum eosdem quidem parentes Maera habet, sed ab Jove filium Locrum, qui cum Amphione et Zetho Thebas condidit, partu edit.

5.

Apollodor. II, 1, pag. 87. ed. Heyn.: *Πόλις*
δὲ τελευτῆσαι, ἔργησεν (Ναύπλιος), ὡς μὲν οἱ Τραγι-
νοὶ λέγονται, Κλυμένην, τὴν Κατσέως ὡς δὲ ὁ τοῦς
Νόστοντος γούφας, Φιλύραν ὡς δὲ Κέρκωψ Ησιόντη-
ναι ἐγέννησε Παλαμήδην, Οἰσα, Ναυσιμέδοντα.

Nauplius cuius h. I. mentio fit diversus a Nauplio est, filio Neptuni et Amymones, a quo ortus est Nauplius Argonauta ⁶¹⁾. Nauplius, de quo Apollodorus loquitur, videtur ab utroque diversus fuisse. Cujus filium Palamelem quum Graeci duces ad Trojam interfecissent, poenam variis modis sumsis; nam partim uxores ducum, nuntiis de eorum persidia, ad adulterium adducere studuit ⁶²⁾, partim ad alias res ⁶³⁾. Ad redditum Graecorum alia spectat narratio apud Hygin. 116. Quum Graeci a diruta Troja redirent, tempestateque multae naves essent deletae, nocte Nauplius in promontorio Euboeae ignem incendit, quo illi decepti ibi portum esse putabant, et

⁶⁰⁾ Apud schol. ad Odyss. X, 326.

⁶¹⁾ Haud recte hic in schol. Flor. ad Apollon. I, 134. Archaei filius nominatur. Αρχαῖον enim in ἀρχαῖον mutandum et legendum ἀπόγονος τοῦ ἀρχαῖον scil. Ναυπλίον. Cf. schol. Paris. ad eund. loc.

⁶²⁾ Schol. Lycophron. 386.

⁶³⁾ Eustath. ad Odyss. I, 528. XI, 84.

scopulis illisi in litusque ejecti ab Nauplio et ejus filii interficiuntur ⁶⁴⁾).

6.

Schol. ad Odyss. δ', 12. ed. Buttmann.: *Αὐτῇ, ὡς μὲν Ἀλεξίων Τῆροι, ὡς δὲ ἔνιοι θυγάτηρ τινὸς Ζευξίππου, ὡς δὲ ὁ τῶν Νόστων ποιητὴς, τὸ τῆς δούλης οὐροιν ὄνομα. φασὶ δὲ μηδέποτε λέγειν τὸν ποιητὴν δούλην θεράπαιναν.*

Hoc Ambrosiani cod. scholion corruptum partim ex scholio ejusdem codicis, quod praecedit, emendari potest, partim ex Apollodoro ⁶⁵⁾, apud quem *Πιερίς* servae nomen proprium, cui nomen *Τηριδάη* ex Acusilai libro opponitur. In litteris scholii *Τῆροι* mihi nomen *Τηριδάη* inesse videtur ⁶⁶⁾, quae secundum nonnullos ⁶⁷⁾ filia Zeuxippi fuit. Secundum auctorem *Νόστων* vero δούλη non, ut apud Homerum, nomen appellativum erat: *serva*, sed nomen proprium, et videntur apud Homerum quoque nonnulli hoc vocabulum sic interpretati esse, quum δούλη nusquam apud Homerum servam significet.

7.

Eustathius ad Odyss. p. 1796.: *Ο δὲ τὸν Νόστους ποιήσας Κολοφώνιος Τηλέμαχον μέν φασι τὴν Κίονην ὑστερον γῆμαι, Τηλέγονον δὲ τὸν ἐν Κίονης ἀντιγῆμαι Πηγελόπην.*

⁶⁴⁾ Schol. Euripid. Orest. 422. Dictys lib. VI, init. Fabric. bibl. Gr. T. II, 17, 3.

⁶⁵⁾ Apollodor. III, 11, 1. *Μενέλαος μὲν οὖν ἐξ Ἐλένης Ἐρμύνην ἐγέννησε, καὶ κατά τινας Νικόστρατον. ἐν δούλῃς Πιερίδος, γῆρος Αἰώλιδος, ἡ καθάπερ Ἀκονοίλας φησι Τηριδάης Μεγαπένθη.*

⁶⁶⁾ Sic est enim saepius circumflexus compendii nota, ut *Δῆμο* pro *Δημοσθένης* vid. Bast comment. palaeogr. p. 805.

⁶⁷⁾ Verba ὡς δὲ ἔνιοι θυγάτηρ etc. sic explicanda esse puto.

Secundum hoc fragmentum in *Nóστοις* mentio non solum de Ulyssis erroribus, sed de ipsa ejus morte rebusque serius gestis injecta esse videtur. Si haec narratio revera ex redditibus desumpta est, ultimum in iis, ultimum totius cycli, secundum argumentum ejus supra ex Photii bibliotheca adpositum, habebat locum, quem quum Telegonia teneret, videatur hoc fragmentum in cyclo epico non fuisse. Aliud, quod valde probabile est, non possum praeterire. Proclus in excerptis Telegoniae narrat, Telegonum uxorem Penelopen duxisse, Circen vero Telemachum, quae cum narratione ex redditibus ab Eustathio allata prorsus convenient. Fortasse igitur Eustathius errans hanc narrationem auctori *Nóστων* adscripsit. Pro φασὶ legas φησὶ⁶⁸⁾.

Sunt igitur multa *Nóστων* loca, quae meam de cycli compositione conjecturam probant, vel certe mihi probare videntur. Nam ponamus nonnulla fragmenta, quae secundum Procli excerpta locum in hoc carmine habere non possunt, excursibus et episodiis adscribenda esse, vel ex aliorum libris de redditibus desumpta esse, tamen ex fragmentis primum, secundum, tertium et septimum non possum cum *Nóστοις* conjungere.

§. XX.

O d y s s e a c y c l i c a .

Semper viri docti, utrum Homeri carmina in cyclum fuerint recepta necne, varia eaque haud improbabilia afferentes argumenta, inter se dissenserunt. Salmasius quidem in cyclum non recepta fuisse con-

⁶⁸⁾ Qua commutatione nihil frequentius. Vide Schaefer. ad Apollon. Rhod. T. II. p. 237.

lendit, eamque ob causam locum Aristotel. Sophist. Elench. I. cap. 9, de quo supra §. XV. egi, emendat voc. *Ομήρου* in *Εύμηλον* mutans, et saepius, gaudio emendationis elatus, ad eam correcturam revertitur⁶⁹). Cui minime assentiens Heinsius Homerum et Hesiodum ait in cyclum receptos fuisse, et, ut Salmasius, sententiam veterum scriptorum testimoniis fulcit; qua de causa Schwartzius de cyclis §. 9. hanc rem ratione, qua certe nemini satisficit, explicare aggressus est, sed, ut omnes viri docti, qui ante reperta chrestomathiae Proclianae fragmenta de cyclo epico scribebant, excusandus, et nunc quoque nonnullis locis, ut apud Photium⁷⁰), Homerum cum Hesiodo cyclicis plane opponi, mirabile videri potest. Quae res explicatu facillima est. Proclus enim postquam de Homero, Hesiodo, ceteris egerat, ad cyclicos transgressus est, ubi tantum dixerat, quem inter eos Homeri carmina locum tenuerint, idque Photius suis verbis vult. Sin aliis etiam in locis Homerus cyclicis opponitur, eo factum est, quod nemini non Homerus notus esset, dum plurimi ceterorum cyclicorum poetarum non ab sua praestantia atque virtute alicujus pretii essent, sed quoni ab rebus narratis, tum quod in illam collectionem, quae cyclos nominabatur, eorum carmina essent recepta. Homeri vero Odysseam in cyclo locum habuisse duabus praecipue clarum est rebus. Nam primo in excerptis Procli legitur μετὰ ταῦτα ἔστιν *Ομήρου Οδυσσεία*, quo claris verbis ad cyclum refertur. Tum in duobus scholiorum Harlejanorum locis η̄ κυκλικὴ *Οδυσσείας* ἔκδοσις laudatur, et in

⁶⁹) Sic pag. 850. p. 854. col. I. A. pag. 857. fin. pag. 859. col. II. B.

⁷⁰) Vid. supra Pars II. §. 2.

schol. quidem ad Odyss. π', 191. ἡ κυκλικὴ, Θέλ-γεις et ad ρ', 25. ὑπηροίη] ἡ κυκλικὴ, ἐπηροίη, quam Odysseae editionem Boeckhius eandem esse putat, quae cum cyclicis poëtis circumferebatur. Heinrichius quidem ⁷¹⁾ v. κυκλικὴ „de textu tralaticio, vulgari lectione“ intelligit, et idem valere putat, quod ἡ κοινή. Sed ponamus, quod Heynus dicit ⁷²⁾, et quod Heinrichius probat, ut probandum est, verum esse „nunquam tale corpus poetarum aliter confe-ctum esse, quam ut grammaticus aliquis eorum re-censum seu indicem fecerit;“ tamen inde non effici-tur, ut Boeckhii conjectura falsa sit. Nam si cau-sam, qua Heinrichius locum ex Heynii excursu af-fert, recte intelligo, haec est, potius nomine ejus grammatici, qui Odysseam illam recensuerit, lectio-nes Odysseae in cyclum receptae laudari debuisse, quam adposito nomine: ἡ κυκλικὴ. Quod si vult, errat, nam etiam Μασσαλιωτικὴ, Ἀργολικὴ, Αἰολὶς ἔνδοσις laudatur, quae etiam potius nomine illius, qui eas describendas curaverit, laudandae essent; imo invenitur κυκλικὴ Θηραῖς, de qua supra jam egi.

Ut igitur in his cum Heinrichio consentire non possum, sic etiam in alias eorumdem scholiorum ad eandem rem pertinentis loci interpretatione. Ad Odysseae enim librum δ', vers. 248. haec adnotan-tur: Δέκτη] Οὐ κυκλικῶς τὸ δέκτη, ὄνομαστικῶς δ' ἀπούει, παρ' οὐ φησι τὸν Ὀδυσσέα τὰ ἁγκη λαβόντα μετημφιᾶσθαι. ὃς οὐκ ἦν ταῖς ναυσὶ τοιαῦτος, οἷος ὁ Ὀδυσσεὺς ἀχρεῖος. Ἀρίσταρχος δὲ δέκτη μὲν ἐπάρτη, τὸ δὲ οὐδὲν τοῖος ἦν, τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον, ὃς οὐκ ἦν τοιοῦτος ὁ Ὀδυσσεὺς, ἀλλ' ἐνδοξότατος καὶ με-γαλοπρεπέστατος, ἵκελος δὲ τῷ ἐπάρτη. Heinrichius

⁷¹⁾ In editione Buttmanni illorum scholiorum pag. 574.

⁷²⁾ In excurs. ad Virgil. Aen. II, 297.

hic v. *οὐ κυκλικῶς* de re, quae fiat, vel de verbo, quod usurpetur, more non tralatio dictum esse putat. Mihi haec significatio, quum δέκτης rarum vocabulum sit, quod more vulgari usurpatum esse dici non possit, quum omnino vulgaris usus non sit, inesse non videtur. Locus potius emendandus est ex Eustathii ad eundem locum commentario pag. 1494. ed. Rom., ubi haec leguntur: *Δέκτην δὲ Ἀρισταρχος μὲν τὸν ἐπαίτην λέγει, παρὰ τὸ δέχεσθαι. ὃ δὲ κυκλικὸς φασιν, οὐρονν ὃ τῶν κυκλίων ποιητής, ὄνοματικὸς ἀκούει τὴν λέξιν. Δέκτην τινὰ κατὰ κυριολεξίαν εἰπὼν, παρὸν οὐ τὸν Ὄδυσσεα λαβόντα τὰ φάκη ἀμφιβαλέσθαι.* Quo in loco quum clarius et pluribus verbis dictum sit, quod in illo tantum indicatur, puto illum locum ex hoc bene emendari posse. Pro vv. *οὐ κυκλικῶς* itaque lego, ὃ κυκλικὸς, et Dionysium cyclographum intelligo, deleto δὲ ante ἀκούει locum ita vertens: Cyclicus vocem δέκτης pro nomine proprio habet, sive interpretatur, a quo viro Ulyssem pannos accepisse et induisse dicit. *Ἄρούρα* h. l. significat: interpretor⁷³⁾; ὄνοματικῶς, vel potius ὄνοματικῶς⁷⁴⁾ me recte intellexisse aliis veterum grammaticorum testimonii probatur, ubi eodem modo ὄνοματικῶς de nomine proprio usurpatum est⁷⁵⁾. In quarto vero loco interpretando cum Heinrichio consentio. Scholiasta enim ad Odyss. η', 115. *οὐ κυκλικῶς*, inquit, *τὰ ἐπίθετα προσέρρειται, ἀλλ' ἐκάστου δένδρου τὸ ἴδιωμα διὰ τοῦ ἐπιθέτου προστετήρεται.*

⁷³⁾ Vid. Stephan. Thes. I. p. 285. f.

⁷⁴⁾ Vid. de hac commutatione Schaefer. ad Gregor. Corinth. pag. 592. 698.

⁷⁵⁾ Apollon. Sophist. Lexic. Hom. pag. 25. ed. Toll. ποτὲ δὲ ομαινεῖ καὶ ἔθνος (*Ἀγανὸς*) ὄνοματικῶς οὐται λεγόμενον. Secundum haec κυριολεξία non est propria significatio vocabuli, sed κατὰ κυριολ. est: ita ut nomen proprium sit.

Hic inest sensus: Non, ut saepius fiat, h. l. epitheta esse posita, sed id, quod cuique fructui proprium sit, epithetis significari.

§. XXI.

T e l e g o n i a.

Telegonia, quae ultimum in cyclo locum tenebat, haud saepe lecta fuisse videtur, quum ejus unum tantum mihi notum sit fragmentum. Ab omnibus fere antiquitatis scriptoribus Eugamoni, vel ut alii scribunt, Eugammoni Cyrenaeo attribuitur Olymp. LIII. viventi⁷⁶), qui etiam, narrante Clemente Alexandrino⁷⁷), auctor vel potius fur Musaei libri de Thesprotis fuit, quem ab Musaeo scriptum suo nomine edidit. Hieronymus in chronic⁷⁸), sive hanc eandem, sive aliam, Cinaethoni adscribit Telegoniām⁷⁹).

Unum tantum hujus libri fragmentum inveni apud Eustath. ad Odyss. pag. 1796. Ο δὲ τὴν Τηλεγονείαν γράψας Κυρηναῖος ἐκ μὲν Καλνψοῦς Τηλέ-

⁷⁶) Euseb. in chronic. can. ad Olymp. ΝΓ, 3. Εὐγάμων ὁ Κυρηναῖος ὁ τὴν Τηλεγονείαν ποιήσας ἐγνωρίζετο. Eiusdem Chronic. lib. I. sub Macedonum regibus Philippo, Aëropa et Alceta pag. 43. Εὐγάμων, ὁ Κυρηναῖος ὁ τὴν Τηλεγονείαν ποιήσας ἐγνωρίζετο. Cf. Hieron. ad Olymp. LIII. et Syncellus pag. 259. ubi eadem fere leguntur.

⁷⁷) Stromat. VI. p. 751. ed. Potter.: καθάπερ Εὐγάμων ὁ Κυρηναῖος ἐκ Μανσαίου τὸ περὶ Θεοπρότων βιβλίον ὀλόκληρον, καὶ Πίσανδρος Καμιρεὺς Πιστον τοῦ Αἰτδίου τὴν Ἰρακλεῖαν. Cf. tamen de hoc furto Eugamonis Passow. ad Musaeum pag. 56. Eusebius præparat. evangel. X. cap. 1. qui eadem habet, atque Clemens, scribit Εὐγράμων ὁ Κυρηναῖος.

⁷⁸) Hieron. chronic. lib. poster. ad Olymp. V, 3.: „Cinaethon Lacedaemonius, qui Telegoniam scripsit, agnoscitur.“

⁷⁹) De ceteris Cinaethonis operibus vide Heeren. biblioth. ant. litter. et art. fascic. IV. p. 57.

τονον νιὸν Ὄδυσσει ἀναγοάφει ἡ Τηλέμανον, ἐν δὲ Πηνελόπης Τηλέμαχον καὶ Ἀριεσίλαον.

§. XXII.

Fragmenta, quorum sedes incerta est.

Nonnulla fragmenta, quae sine auctoris et carminis, ad quod pertineant, nomine non nisi ex cyclo laudantur, praeterire non possum.

1.

Schol. Villois. ad Iliad. γ', 242.: Ἐλένη ἀρπα-
σθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, ἀγνοοῦσα τὸ συμβεβηκός μετ-
ταξὺ τοῖς ἀδελφοῖς καὶ οὐ, ὑπολαμβάνει δι' αἰσχύνης
αὐτῆς μηδ πεπορεύεσθαι τούτους εἰς Ἰλιον, ἐπειδὴ
πρότερον ὑπὸ Θησέως ἀρπάσθη, καθὼς προείρηται
διὰ γὰρ τὴν τότε γενομένην ἀρπαγὴν Ἀφύδνα (leg.
Ἀφίδνα) πόλις Ἀττικῆς πορθεῖται, καὶ τιτρώσκεται
Κάστωρ ὑπὸ τοῦ Ἀφίδνου, τοῦ τότε βασιλέως κατὰ
τὸν δεξιὸν μηρόν. οἱ δὲ Λιόσκουροι, Θησέως μηδ τυχόν-
τες, λαψυραγωγοῦσι τὰς Ἀφίδνας. ἡ ιστορία παρὰ τοῖς
Πολεμωνίοις ἡ τοῖς Κυνηγοῖς, καὶ ἀπὸ μέρους παρὰ
Ἀλκιμανὶ τῷ λιριῳ.

Plura luc pertinentia Plutarchus in vita Thesei
habet (cap. 32.), ubi etiam ab hac narratione, quae
in cyclo epico locum habuit, recessentia leguntur⁸⁰);
omnino Stesichorus multa in Helenae historia mu-
tasse videtur, aliaque quam vulgari ratione nar-
rasse⁸¹). Haec fortasse ex Cypriis carminibus, vel
ex carmine de Trojae excidio desumpta sunt.

2.

Schol. Villois. ad Iliad. ψ', 660.: Φόρβας ἀν-
δρειότατος τῶν καθ' αὐτὸν γενόμενος, ὑπερηφανος δὲ,

⁸⁰) Cap. 54. cf. Pausan. Corinth. c. 22, 7.

⁸¹) Vid. Pausan. l. l.

πυγμὴν ἡσκησεν, καὶ τοὺς μὲν παριόντας ἀναγκάζων
ἀγωνίζεσθαι, ἀνήρει. ὑπὸ δὲ τῆς πολλῆς ὑπερηφανίας
ἡβούλετο καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς τὸ ἵσον φρόνημα ἔχειν.
διὸ Ἀπόλλων παραγενόμενος, καὶ συστὰς αὐτῷ, ἀπέ-
πτεινεν αὐτόν. ὅθεν ἐξ ἐκείνου καὶ τῆς πυκτικῆς ἔφο-
ρος ἐνομίσθη ὁ θεός. η ἴστορία παρὰ τοῖς Κυκλικοῖς.

Dicere non possum, quem haec narratio in cyclo locum habuerit.

3.

Schol. Ambrosian. ad Odyss. β', 120.: *Ἡ Τυρῶν*]
Σαλμωνέως θυγάτηρ ἔσχε δὲ παῖδας ἐκ Ποσειδῶνος
Νηλέα καὶ Πηλίαν. Ἀλκμήνη Ἡλεκτρωνῶνος. Μυκήνη
Ινάγου θυγάτηρ καὶ Μελίας τῆς Μεκεανοῦ, ἡς καὶ
ἀριστερὸς (Buttmann: „scr. Ἀριστορος“) Ἀργος, ὡς
ἐν τῷ Κίνλῳ φέρεται.

Tyro, filia Salmonei, a Neptuno mater Peliae et Nelei⁸²⁾). Melia, filia Oceanī, uxor Inachi, quorum filii Aegialeus et Phoroneus Apollodoro referente lib. II, 1, 1. Mycenes ibi nulla mentio. Pausanias tamen lib. II, 16, 3. perhibet, in magnis Εοεις narratum fuisse, Mycenen filiam Inachi, uxorem Arrestoris esse. Secundum Apollodorum l. l. Acusilaus Argum et Inachum filios esse Jovis et Niobes dixerat. Videmus etiam hic, ut jam supra, magnas Εοεας valde cum narrationibus ex cyclo allatis consentire.

⁸²⁾ Odyss. λ', 235.

EXCURSUS PRIMUS.

DE VERSIBUS SPONDIACIS.

In parvae Iliadis fragmento sexto versum sic se habentem: *δεινοῖς ὄφθαλμοῖσιν ἔσω δρυὸς ἄμφω νοί-λης* correxi, cuius correctionis rationes et argumenta nunc exponenda sunt.

Omnis epici, tam antiquissimi quam recentioris aevi, ut acritas versuum heroicorum frangatur, dactylis spondeos omnibus in sedibus haud raro ad miscuerunt, idque minime raro etiam in quinto pede fecerunt, ita tamen ut certas in spondeorum usu regulas sequerentur. Nam quum quisque concedet non bonis esse versum adnumerandum, cuius pedes singuli et vocabula saepius una finiuntur (ut Iliad. 8', 455. *Τῶν δέ τε τηλόσες δοῦπον ἐν οὐρεσιν ἐκλνε ποι-μήν.*), tum nemo erit, qui repugnet, praecipue eum versum esse malum, cuius in fine duo vocabula bisyllaba, quae ex spondeis constant, reperiuntur, eamque ob causam veteres duabus spondiacis vocibus bisyllabis versum finire evitarunt. Sed aliae etiam regulae sunt, quas nunquam non sequuntur, quas ut proponere possim, omnes epici Graeci in tres, vel potius quatuor dividendi sunt classes, quarum prima poetas antiquissimos, Homerum, Hesiodum et Homeridas, itaque etiam Cyclicos amplectitur. Secunda classis doctos Alexandrinos poetas continet, et inter

hos, quum omnium didacticorum versus magis ex dactylis, quam spondeis constant, praecipue ad Callimachum, Apollonium Rhodium, Quintum Smyrnaeum respiciendum. In tertia classi Nonnius ejusque sectatores Proclus, Musaeus, Tryphiodorus, Cœlthus, Paullus Silentarius, Joannes Gazaeus ponendi sunt. Ab omnibus his poëtis mirum quantum Tzetzes recedit, eamque ob causam de eo separatim agendum erit.

Prima classis.

Apud omnes hujus classis poëtas saepissime versus spondiaci (imo integri versus ex spondeis compositi, cf. Hermann. elem. doctr. metr. p. 549.) inveniuntur, quorum de natura agere si volumus, iterum versus in varias dividendi sunt classes. Exeunt igitur versus

1) in vocem quatuor vel plurium syllabarum, et nonnunquam etiam tertius et quartus pes spondeus est. Od. φ', 115. ἔγω τοῦ τόξου πειρησίμην. 149. στῆ δ' ἄρδεπτον ιών, καὶ τόξου πειρητίζων. Saepius tamen utroque loco, vel uno tantum dactylus ponitur. Od. β', 525. ἢ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμίν μερηρίζει. 180. ταῦτα δ' ἔγω σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι. Od. α', 102. βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀτέξασα. Hymn. 2, 546. πιθήσας οἰωνοῖσιν. cf. Od. γ', 106. π', 215. saepissime tamen quartus pes dactylus est. Iliad. α', 584. Od. γ', 91. 518. δ', 445. Hymn. 4, 25. 162. 238.

His versibus in quatuor vel plurium syllabarum vocem exeuntibus adnumerandi sunt, qui enclitica, quam trium vel plurium syllabarum vox praecedens, finiuntur; nam quum enclitica eodem, quo praecedens vox accentu pronuntiatur, unam cum ea quasi

vocem facit. Ad hanc igitur classem versus referendi sunt, quorum in fine voces leguntur *φώνηστε* τε (Iliad. α', 530. Od. δ', 570. η', 508 et cet.), *τάρθησέν* τε (Iliad. β', 268.), *ἀφνειοί* τε (Hesiod. op. 506.), *Ἡλέντρη* τε (Hesiod. Theog. 348.), *Εὐρώπη* τε (Hesiod. Theog. 357.), *ἔσθητός* τε (Odyss. α', 165.) et similes.

Haec de versibus in quatuor syllabarum vocem exeuntibus cumque his conjungendis dicere sufficient, et ad versum secundum ordinem nunc transibo, ad versus

2) in vocem trium syllabarum exeuntes, quibus adjungendi sunt in ultimo loco encliticam habentes, quam vox bisyllaba praecedit, ut *Τρώες* τε (Iliad. β', 123. ε', 862. η', 65.), *δεινόν* τε (Od. γ', 522.), *χρυσόν* τε (Od. γ', 274.), *ξείνων* τε (Od. ι', 270.), *Φθίην* τε (Od. λ', 496.), *πρῆναι* τε (Od. ε', 170.). In hoc ordine omnino praecipue ad vocem respiciendum, quae vocabulum, in quod versus cadit, praecedit, quae est:

a) vox monosyllaba, aut potius bisyllaba, cuius posterior syllaba semper apostropho decurtata est. Hae duae voces, quum monosyllabae ultima littera arcte cum sequenti conjungenda sit, unam quasi duobus accentibus notatam vocem faciunt. Ex copia exemplorum haec praecipua afferam: *φῦλ' ἀνθρώπων* (Od. γ', 282. ο', 209. Hymn. 1, 161. 555. 557. Hesiod. op. 90. 550. 556. scut. 162. etc.), *ἔστ' ἀνθρώπων* (Od. δ', 552.), *πῆμ' ἀνθρώπων* (Hes. Theog. 529.), *οὐτ' ετούτ' ἀνθρώπων* (Iliad. α', 548. σ', 180.), *πόλλ' ἀνθρώπων* (Iliad. σ', 551.), *περὶ τ' εἰμί ἀνθρώπων* (Iliad. δ', 27.), *ἔογ' ἀνθρώπων* (Od. ξ', 259.), *ἔογ' εἰδνία* (Od. ο', 418. ν', 289. ο', 278. Hes. Th. 264.), *κέδν' εἰδνία* (Od. τ', 546. ν', 57. α', 428. Hom. hym. 1, 515. 5, 44. 153. 4, 195.), *κάλ' εἰκνία* (Iliad. η', 66.).

ἀλλ' εἰκνία (Hom. hymn. 3, 156.), οὐδ' ἡβαῖον (Iliad. β', 580. 586. 593. Od. γ', 14. φ', 288.), ἡδ' οἰωνούς (Iliad. β', 393.), ὥστε οἰωνοί (Hymn. 4, 89.), ὅφει
ἰθύνοι (Od. ε', 255.), ταῦτα ἀγησιν (Hesiod. op. 550.),
καλέσαι τοὺς οἰωνούς (Iliad. ε', 92.).

Secundum ea, quae supra de encliticis monui, versus Iliad. ε', 595. εἰσίν αὐτοῖς Ἐλλάδα τε Φθίην τε in trium syllabarum vocem exit, praecedente voce quatuor syllabarum (Ἐλλάδα τε); et versus Hesiod. op. 408. ἐν τῷ ἔννυγγιν, habet ante vocem trium syllabarum bisyllabam apostropho decurtatam.

b) Versus in trium syllabarum vocem cadit, praecedente bisyllaba voce, quae semper spondeus est. Sic: Θητῶν ἀνθρώπων (Od. α', 219, et saepius Hesiod. op. 122. 291. Theog. 304. 387. Hom. hymn. 2, 144. 3, 55. 150. 4, 22.), ἀμφὶ στήθεσσιν (Iliad. β', 588. 544.), ἐν Κρήτῃ εὐρεῖη (Od. ν', 256. 260.), Τροίη εὐρεῖη (Od. λ', 499.), φειτα ζώοντες (Od. δ', 805.), ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγγίσης (Iliad. ε', 268.).

c) De versibus, in quibus ante vocem trium syllabarum versum claudentem trium vel plurium syllabarum vocabulum ponitur, hoc tantum adnotandum, in quarta sede fere semper dactylum poni; voces certe trium syllabarum semper anapaesti, nunquam (uno exemplo Iliad. λ', 592. excepto: σάκε
ῶμοισιν κλίναντες) molossi. Sic Iliad. β', 622. κρατε-
ρὸς Διώρης. β', 575. Ἐλίσην εὐρεῖαν. β', 535. Ιερῆς
Εὐβοίης. — Iliad. α', 250. γ', 401. Hymn. 1, 42. 4,
310. μερόπων ἀνθρώπων. Hymn. 2, 33. ὅρεσι ζώοντα.
Hymn. 1, 10. δέπαι χρυσείη.

3) Hi igitur allati versus in quatuor syllabarum vocem exeunt, vel si in vocem ex tribus syllabis constantem cadunt, certe bisyllaba, vel monosyllaba praecedit sic comparata, ut arctissimis cum sequenti

vinclis conjungatur. Praeterea versus aliter exequentes inveniuntur, de quibus nunc agendum erit.

a) Habent voc. *πάις*, *εῦ* vel contractam aliam vocem in quinti pedis thesi. His omnibus versibus medendum est syllaba contracta resoluta, quod in versibus, qui *πάις* in quinta thesi habent, omnibus facere possumus. Nam haec vox non solum semper (paucissimis locis exceptis, vid. Hermann. ad Orph. p. XIV. sqq.) in duas syllabas solvi potest, sed jam nunc saepe soluta invenitur (vid. Hesiod. scut. 26. *ἔντονες πάις Αλκαιοῖο*. Iliad. *β'*, 715. *φίλος πάις ἔνδεκα*. 819. *ἔντονες πάις*). Etiam seriores poëtae, ut Nonnus Nonnique sectatores semper formam *πάις*, nunquam *πάις*, usurpant, et ubi *πάις* nunc apud eos inveniatur, indicia, *πάις* scribendum esse, in oculos incur- runt *). Soluta igitur syllaba corrigendi sunt versus hi: *καὶ πάις εἴης* (Iliad. *λ'*, 75.), *η πάις ἄγρων* (Iliad. *λ'*, 589.) etc. — Eadem medela versibus adhibenda, quorum quintam thesin v. *εῦ* facit, adverbium adjectivi *ἔντονες*, quod nunquam contrahitur, eamque ob causam mihi in quinta thesi semper *ἔντονες* scribendum esse videtur. Versus, quorum eo modo rhythmo subvenire possumus, creberrimi sunt; qua de causa praecipuos tantum apponam: *εῦ εἰδώς* et *εῦ εἰδὼ* (Od. *α'*, 302. 174. *γ'*, 200. *δ'*, 645. *η'*, 517. *ν'*, 232. *ξ'*, 186. Iliad. *α'*, 158. 515. *φ'*, 487.), *εῦ πᾶσαι* (Iliad. *ο'*, 52.), *εῦ εἴπω* (Iliad. *ξ'*, 127. Od. *α'*, 302.). Sic etiam versibus mederi possumus in trium syllabarum vocem cadentibus, quorum prima syllaba *εῦ* est. Sic: *οὐδ' εὐλείμων* (Od. *δ'*, 607, leg. *οὐδ' εὐλείμων*), *μετόπιασθ' εὐεργέων* (Od. *δ'*, 695. *χ'*, 519.), *θαλάμων*

*) In paraphrasi Joannis cap. IX. pag. 95. ed. Spalding. *ὑμείων πάις οὐτος* etc. legendum *πάις*, quum Nonnus duos spon- deos in hexametro nunquam conjungat.

ἀλλ' εἰκνία (Hom. hymn. 3, 156.), οὐδ' ἡβαῖον (Iliad. β', 380. 386. 595. Cd. γ', 14. φ', 288.), ἡδ' οἰωνούς (Iliad. β', 393.), ὥστ' οἰωνοί (Hymn. 4, 89.), ὅφρ' ιθύνοι (Od. ε', 255.), ισ' ἄτησιν (Hesiod. op. 550.), κάλ' αἰζηῶν (Iliad. ε', 92.).

Secundum ea, quae supra de encliticis monui, versus Iliad. ε', 395. εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε in trium syllabarum vocem exit, praecedente voce quatuor syllabarum (Ἑλλάδα τε); et versus Hesiod. op. 408. ἐν τ' ἔννηγμιν, habet ante vocem trium syllabarum bisyllabam apostropho decurtatam.

b) Versus in trium syllabarum vocem cadit, praecedente bisyllaba voce, quae semper spondeus est. Sic: θνητῶν ἀνθρώπων (Od. α', 219, et saepius Hesiod. op. 122. 291. Theog. 304. 387. Hom. hymn. 2, 144. 3, 35. 150. 4, 22.), ἀμφὶ στῆθεσσιν (Iliad. β', 588. 544.), ἐν Κρήτῃ εὐρεῖη (Od. ν', 256. 260.), Τροίη εὐρεῖη (Od. λ', 499.), φεια ζώοντες (Od. δ', 805.), ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγγίσης (Iliad. ε', 268.).

c) De versibus, in quibus ante vocem trium syllabarum versum claudentem trium vel plurium syllabarum vocabulum ponitur, hoc tantum adnotandum, in quarta sede fere semper dactylum poni; voces certe trium syllabarum semper anapaesti, nunquam (uno exemplo Iliad. λ', 592. excepto: σάκε' ὄμοισιν κλίναντες) molossi. Sic Iliad. β', 622. κρατερὸς Διώρης. β', 575. Ἐλίσην εὐρεῖαν. β', 535. ιερῆς Εὐβοίης. — Iliad. α', 250. γ', 401. Hymn. 1, 42. 4, 310. μερόπων ἀνθρώπων. Hymn. 2, 33. ὄρεσι ζώοντα. Hymn. 1, 10. δέπαι χρυσείᾳ.

3) Hi igitur allati versus in quatuor syllabarum vocem exeunt, vel si in vocem ex tribus syllabis constantem cadunt, certe bisyllaba, vel monosyllaba praecedit sic comparata, ut arctissimis cum sequenti

vinculis conjugatur. Praeterea versus aliter exeuntes inveniuntur, de quibus nunc agendum erit.

a) Habent voc. *πάις*, εῦ vel contractam aliam vocem in quinti pedis thesi. His omnibus versibus medendum est syllaba contracta resoluta, quod in versibus, qui *πάις* in quinta thesi habent, omnibus facere possumus. Nam haec vox non solum semper (paucissimis locis exceptis, vid. Hermann. ad Orph. p. XIV. sqq.) in duas syllabas solvi potest, sed jam nunc saepe soluta invenitur (vid. Hesiod. scut. 26. οὐς πάις Ἀλαιοτο. Iliad. β', 713. φίλος πάις ἐνδεκα. 819. οὐς πάις.). Etiam seriores poëtae, ut Nonnus Nonnique sectatores semper formam *πάις*, nunquam *πάις*, usurpant, et ubi *πάις* nunc apud eos inveniatur, indicia, *πάις* scribendum esse, in oculos incurruunt *). Soluta igitur syllaba corrigendi sunt versus hi: *ναι πάις εἴης* (Iliad. λ', 75.), η πάις ἄφρων (Iliad. λ', 589.) etc. — Eadem medela versibus adhibenda, quorum quintam thesin v. εῦ facit, adverbium adjectivi οὐς, quod nunquam contrahitur, eamque ob causam mihi in quinta thesi semper οὐς scribendum esse videtur. Versus, quorum eo modo rhythmo subvenire possumus, creberrimi sunt; qua de causa praecipuos tantum apponam: εῦ εἰδώς et εῦ εἰδω (Od. α', 302. 174. γ', 200. δ', 645. η', 517. ν', 232. ξ', 186. Iliad. α', 158. 515. φ', 487.), εῦ πᾶσαι (Iliad. σ', 52.), εῦ εἰπω (Iliad. ξ', 127. Od. α', 302.). Sic etiam versibus mederi possumus in trium syllabarum vocem cadentibus, quorum prima syllaba εῦ est. Sic: οὐδ' εὐλείμων (Od. δ', 607, leg. οὐδ' εὐλείμων), μετόπισθ' εὐεργέων (Od. δ', 695. χ', 519.), θαλάμων

*) In paraphrasi Joannis cap. IX. pag. 95. ed. Spalding. οὐεῖων πάις οὐτος etc. legendum πάις, quum Nonnus duos spondeos in hexametro nunquam conjugat.

εὐπήκτων (Od. ψ', 41.), *νῆσος εὐεργῆς* (Od. λ', 166.), *Ἀχαιῶν εὐπέπλων* (Od. δ', 160.), *ἡδὲ εὐπηγῆς* (Od. φ', 334.), *εἰς Εὐβοιαν* (Od. γ', 174. leg. *Εὐβοιαν* et cf. Od. η', 321.), *ἄλλ' Εὐπειθεὶ* (Odyss. ω', 465. leg. *Εὐπειθεὶ* et cf. vs. 469.). Horum versuum pars praeterea iis, quae supra No. 2, a. monui, defenduntur. Alius magnus versuum spondiacorum numerus contractam syllabam in quinta thesi habent, qua resoluta, quod semper fieri potest semperque faciendum, in eadem sede pyrrhichius ponitur. Sic: *καὶ αἱ νηλιτεῖς εἰσιν* (Od. π', 317. τ', 498.), leg. *νηλιτεῖς εἰσιν*, ut Od. ω', 171. *ἐπιδενίες ἥμεν*, non *ἐπιδενεῖς* legitur. — *Ἡώ διαν* (Iliad. ι', 240. Od. ι', 151. 306. π', 368. τ', 542.), *Ἡώ μίμνειν* (Iliad. θ', 560. Od. σ', 518.), *Ἡώ δ' αὖτε* (Od. ψ', 243.), legendum *Ἡώ διαν* etc. Sic etiam versus in voce. *ἡώθῃ πρό* (Iliad. λ', 50. Od. ε', 469. ζ', 26.) corrigendi. Porro: *αἰδοῖ εἰκων* (Iliad. ς', 258.) leg. *αἰδοῖς*; *ἰδοῶ πολλού* (Iliad. ς', 574.) etsi accus. *ἰδοός* apud alios scriptores non invenitur; *ἐπὶ δ' αἴγειον κυῆ τυρόν* (Iliad. λ', 658.) leg. *κυάς τυρόν*. Fortasse etiam Iliad. β', 844. pro *Πείρως ἥρως* legendum *Πείροος ἥρως*.

b) Nonnulli versus inveniuntur, qui ante trium syllabarum vocem monosyllabam habent, et nihilominus corrigendi non sunt. Sic Iliad. δ', 149. ε', 870. λ', 266. Od. ς', 164. ω', 189. *ξ ὠτειλῆς*. Quum *ξ* proclitica sit, arcte cum voce *ωτειλῆς* conjungitur, unamque cum ea vocem efficit, ut illi versus in quatuor syllabarum vocem exeat. Odyss. ξ, 135. *ταχέες τ' οἰωνοί* vocem trium syllabarum ante finientem habet, quae duae praeterea interjecta et apostropho decurtata enclitica arcte conjunguntur, unamque quasi efficiunt. Sic etiam defendendum Od. π', 216. *ἀδινότερον η τ' οἰωνοί*. Iliad. ς', 299. iterum duae voces apostropho conjunguntur: *εἴασ' Ευτορ*.

c) Nonnulli versus verbis transpositis corrigendi sunt. Od. ρ', 388. χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστήρων leg. χαλεπὸς εἰς μνηστήρων περὶ πάντων. — Od. ξ', 239. χαλεπὴ δ' ἔχε δῆμου φῆμις corrigendum aut omissa particula δὲ, aut tertio loco posita (ut Hom. hymn. in Apollin. 333. Hesiod. op. 112. 46. Theog. 735.): δῆμου δ' ἔχε φῆμις, aut δῆμου ἔχε φῆμις. — Od. φ', 90. ἐτεθήπεις θυμῷ legendum aut transpositis verbis θυμῷ ἐτεθήπεις, aut potius recepta scriptura a Porsono e cod. Harlejano enotata: θηῆσαο θυμῷ. Hesiod. fragment. 50, 3. (ed. Gaisford.): ἐννέα τοὺς κόρακας. δέκα δ' ἡμεῖς τοὺς φοίνικας, legendum: ἐννέα μὲν κόρακας φοίνικας δὲ δέκα ἡμεῖς. Ad hunc numerum etiam versus sexti parvae Iliadis fragmenti referendus: δεινοῖς ὄφθαλμοῖσιν ἔσω δρυὸς ἄμφω κοιλῆς, emendandum, ut jam monui, κοιλῆς δρυὸς ἄμφω.

d) In quartam refereo classem versus, quorum mihi medela non praesens est, quos ea de causa indicatos tantum esse volo. Homer. Od. ε', 264. καὶ λούσασα. Od. δ', 604. εὐρυφυὲς κοὶ λευκόν. Od. μ', 64. λὶς πέτρη. Od. ν', 152. καθήρατε δὲ κρατήρας. Od. τ', 175. ἐν δ' ἄνθρωποι. — Od. ρ', 208. ὑδατοτρεφέων ἡν ἄλσος corrigi quidem toto versu transposito potest: ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλσος ἡν ὑδατοτρεφέων αἰγείρων, sed haec nimis audax mutatio manum correctricem retinet. Duo praeterea exempla adjicienda, quorum prius (Iliad. ψ', 743. εὐ ησηται) ex libro est numeris multum ab aliis Homeri libris recedenti (cf. Hermann. ad Orphic. p. 687.) *). Secundum (Iliad. ω', 438. εὐ ησηται) ex libro fortasse non Homericō. Vid. schol. ad primum illius libri ver-

*) In hoc libro vers. 743. v. Σίδονες primam syllabam corruptam habet, in omnibus ceteris libris productam. cf. Iliad. ξ', 290. 291. Od. ν', 285. 424. δ', 84. 618. ρ', 118.

sum. Nihilominus uterque liber in hoc, de quo agimus, aevum referendus, eamque ob causam auctor eas, quas ceteri Homeridae regulas, sequitur, et utroque loco sine dubio corrigendum.

4) Quartam classem adjiciam necesse est versuum, qui exeunt in monosyllabam vocem praecedente vocabulo trium syllabarum. Etsi nihil de his adnotandum est, quum in eorum quoque duobus ultimis pedibus vox et pes non simul finiantur; tamen id in memoriam revocatum volo, versus, qui in encliticam cadunt ob ea, quae jam supra monui, non in hanc classem esse referendos. Exempla haec sufficiant: *εὐρεῖα χθῶν* (Iliad. 3', 150. Hymn. 2, 570. 4, 428. 472.); *νωμῆσαι βῶν* (Iliad. 3', 238.); *ὅρνιθες ὥσ* (Iliad. 3', 765. γ', 2. etc.); *οἰωνῶν ὥσ* (Od. 3', 605.); *αἴγειρος ὥσ* et similia.

Nunc transeam ad

Secundam classem,

ad Alexandinos, qui in usu versum spondiacorum certas regulas sequuntur. Versus enim exeunt

1) in quatuor vel plurium syllabarum vocem, et quartus pes fere semper dactylus est, raro tantum spondeus, ut apud Apollon. Rhod. I, 185. *ἀγανοὶ Μιλήτοιο.* 1297. *πνεός ὥσ ἵνδάλλονται.* Orph. Arg. 154. *ἔρυμνῆς Μιλήτοιο.* Callimachus, Quintus Smyrnaeus, et Dionysius Periegetes in quarto pede semper, quantum equidem scio, dactylum ponunt.

2) Versus raro quidem, sed interdum tamen in vocem trium syllabarum cadunt, ante quam ponitur:

a) monosyllaba vox, vel potius bisyllaba, cuius syllaba posterior semper apostropho decurtata est. (Vid. supra prim. class. 2, a.). Hujusmodi versus

neque apud Apollonium Rhodium, neque apud Callimachum inveniuntur; Orpheus vero et Quintus Smyrnaeus eo tantum exitu versuum, qui apud Homerum receptus est, utuntur, v. c. Quintus Smyrn.: *φῦλ' ἀνθρώπων, ἥδ' οἰωνῶν* (lib. I, 644.); Orpheus 1117. *ἔργ' ἀνθρώπων*, quod unicum apud hunc poëtam exemplum.

b) Si vox bisyllaba integra ante trium syllabarum vocem in fine versus ponitur, semper spondeus, nunquam jambus est. Sic apud Quintum Smyrn. XIII, 402. *θυητῶν ἀνθρώπων*. Orph. Argon. 1007. *πάντων τ' ἀνθρώπων*. Igitur is exitus, qui jam apud Homerum minime rarus est.

c) Sin autem vox trium vel plurium syllabarum praecedit, quartus pes semper dactylus. Apollon. I, 24. 540. Quint. Smyrn. I, 750. II, 390. Callimach. hymn. I, 41.

In omnibus hujus periodi epicis carminibus unus tantum versus a regulis praepositis recedens inveniatur et apud Apollonium Rh. quidem in Arg. I, 516.:

οὐδ' ἐπὶ δῆν μετέπειτα κερασσάμενοι δὴ λοιβάς.

qui cum sex sequentibus versibus in prima hujus carminis editione non legebatur, sed eorum loco quatuor alii (vid. Schol.).

Tertia classis.

Nonnus Nonnique sectatores.

Nonnus ipse nunquam versus spondiacos usurpat, quem sequuti sunt Paulus Silentarius (apud quem neque in descriptione magnae ecclesiae, neque in ambonis ecphrasi me ullum versum spondiacum invenire memini,) et Joannes Gazaeus (qui in tota tabulae mundi descriptione nullum spondiacum versum admisit). Reliqui poëtae, qui versibus spondia-

cis utuntur, in eorum quarto pede dactylum ponunt, et versus eadit in quatuor syllabarum vocem.

Proclus hymn. I, 29. *κακὰ πορτύνοντο*. II, 17. *κύμασι πεπτωκύαν*. V, 12. *πελάσσετε κεκηγῶτα*.

Tryphiodorus 21. *Ἐκτορος ἐλκυθμοῖσι*, 50. *τέλος γρούναντο*, 85. *δούμον ὀπλίζεσθαι*, cf. vers. 104. 125. 133. 178. 556. 341. 548. 581.

Coluthus 27. *ἄλσεα κενταύροιο*, 32. *Λητωϊάς Ἀπόλλωνος*, 65. *ἥθελε ληίζεσθαι*, 69. *προσέννεπε Ερμάωνα*. Cf. vers. 72. 120. 154. 179. 194. 220.

Nunc tandem ad

Quartam classem

ad Tzetzam, qui suis Antehomericis, Homericis et Posthomericis ita a ceteris epicis recedit, ut eum ab omnibus se jungere necessarium sit. Saepe versus spondiacos usurpat, qui exeunt:

1) in vocem bisyllabam. Antehom. 8. *Σπάρτηθεν Τροίην*, 37. *τοῖς τε δένα καὶ ὄπτῳ*, 205. *Παγελληνες τὴν πονορήν*, Hom. 451. *δὲ καὶ ταῦτα*, Posth. 226. *ἀπέβαινον ὥκα*.

2) in vocem trium syllabarum, in quibus versibus non, ut apud Homerum, spondeus praecedit, sed fere semper jambus. Homer. 115. *εἰλε πάις Τυδῆος*, Anteh. 55. *πολύμοχθος Ἄρης ἐκπέρσει*, 248. *γόβον χρησμοῖο*.

3) De versibus, qui in vocem plurium syllabarum exeunt, nihil adjiciendum, quum ex his jam sati appareat, eum sibi omnia concessa putasse.

4) Nonnulla tantum addere volo de versibus, qui in dactylum cadunt, ad quos deductus est duobus Homeri versibus Odyss. 6, 266. *ἐν δὲ καὶ ἥτα* et Iliad. 6, 187. *τέκετο Πέα*, in quorum utroque ultima vox legendu contra henda *ἡτα* et *Πέα*. His igitur versibus deductus in sexto pede dactylum ponit, ut versus sit hexameter acatalecticus, quorum eos tantum afferre volo, de quibus nemo dubitat, quum in duas vocales exeuntibus contractione succurrere possimus. Tales sunt: Antehom. 78. *ἀγίνεον ἐς Τροίην Πάριν*. Homer. 119. *Ἄτρειδης δ' Ἐλατον πέφνε*.

EXCURSUS SECUNDUS.

DE TABULA ILIACA.

(Vid. tabulam lapidi inscriptam.)

Non solum poëtae Graeci tam tragici quam lyrici epicos veteres sequuti sunt, vel ex eorum carminibus, ut ex fontibus uberrimis, hauserunt, cuius rei nonnulla attuli exempla; sed idem artifices fecerunt, qui toties illorum poëtarum, Homeri et cyclorum, vestigia presserunt, ut illi ex his, hi ex illis explicari possint. Luculentum exemplum ex Pausaniae Graeciae descriptione notum est. Polygnotus enim picturis Delphorum leschen exornaverat, quam Pausanias describens cum veterum carminibus epicorum Polygnoti picturas confert lib. X, c. 25. sqq. Non aliter seriores Graecorum et Romanorum artifices versati sunt, qui saepissime ad Homerum refugerunt et hujus oculatissimi poëtae, quem nemo nisi caecus caecum habere potest, imagines ad naturam expressas pingendo vel sculpendo effinxerunt. Praecipue tempore imperatorum Romanorum multi id negotii sibi sumebant, ut argumenta singularium Homeri rhapsodiarum in operibus suis exprimerent. Quum non multa horum operum ex marmore, plurima ex arenato, sive tectoria mixtura essent, quam

Vitruvius describit ¹⁾, pauca, vel potius nullum, integra ad nos pervenerunt, attamen multorum fragmenta. Sic parva pars alicujus tabulae ex marmore asservatur in Museo Borgiano Velitris, quam Heerenius in bibliotheca antiquae litt. et art. Gotting. Fascic. 4. p. 43 sqq. describit. Alteram tabulam Veronensem, in qua duae imaginum series restant ad Iliadem et Aethiopidem spectantes, Montefalconius (Antiquit. expliq. Suppl. T. IV. Tab. LXXXIV.) delineatam dedit et Tychsenius ²⁾ descripsit. Tertiam Maffei delineandam curavit et explicuit in Museo Veronensi p. 468. 469, et Barthelemyus ³⁾ quintam dedit. Praeterea fragmenta inveniuntur apud Montefalconium ⁴⁾. Maxima omnium harum tabularum est, quam primus Raphaëlis Fabretti edidit et uberrime explicuit cum Syntagmate suo de columna Trajani, tum Visconti in Museo Pioclementino ⁵⁾, denique Millin ⁶⁾. Huic tabulae, quae non tam ab arte, quam ab argumento et inscriptionibus aestimanda est, inter parietinas templi apud Bovillas siti, quod Fabrettio videtur Neronem conditorem habere, circa annum MDCLXXX. inventae Archangelus Spagna Romanus locum in Museo suo dedit, ex quo in Museum Capitolinum translata est. In media tabula urbs Troja, muris circumdata, ut in omnibus similibus tabulis, conspicitur; marginem te-

¹⁾ 7, c. 3. Graecorum vero tectores, mortario collocato, calce et arena ibi confusa, decuria hominum inducta, ligneis vectibus pinsant materiam, et ita ad certamen subacta, tunc utuntur.

²⁾ Quint. Smyrnaeus praefat. p. LXXV.

³⁾ Mémoires de l'Academie T. XXIV.

⁴⁾ Antiquit. expl. suppl. T. IV.

⁵⁾ T. IV. Tab. 68.

⁶⁾ Galerie mythologique tab. CL.

nent figurae ad Homerum aliosque poëtas expressae, quarum una pars, ea continens, quae Homerus inde a secundo usque ad XII librum Iliadis narrat, interiit. Infra imaginem urbis Trojae inscriptio poëtarum, quorum sculptor carmina sequens tabulam finxit, his verbis indicat: *Ιλίου πέρσις κατὰ Στησίχορον, Τρωϊκὸς, Ιλιάς κατὰ Ὄμηρον, Αἰθιοπὶς κατὰ Ἀριτίνον Μιλήσιον, Ιλιάς μικρὰ λεγομένη κατὰ Λέσχην Πνηράιον*. Fabretti primam hujus inscriptiois partem Latine sic interpretatus est: *Illi excidium secundum Stesichorum de bello Troico.* At quum nullum hujus nominis carmen Stesichori notum sit, sed tantum *Ιλίου πέρσις*, quum v. *Τρωϊκὸς* majoribus litteris quam cetera verba scripta sit, puto ad hanc vocem intelligendum esse substantivum vel *πίναξ*, vel *πόλεμος*, vel *κύκλος*, vel simile quid. Alia inscriptio columnae est, quam primum eo modo dare volo, quo eam Fabretti legit, tum ut mihi ex mea emendatione legenda esse videtur:

ΟΙ ΑΧΑΙΟΙ ΤΙΧΟΣ ΤΕ ΚΑΙ
ΤΑΦΡΟΝ ΠΟΙΟΙΝΤΑΙ ΠΕ
ΡΙ ΤΑΣ ΝΑΤΣ ΑΜΦΟΤΕΡ
ΩΝ Ι ΑΥΤΩΝ ΕΞΟΙΛΑΙΣ
5 ΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΧΗΝ ΕΝ ΤΩ
ΠΕΛΙΩ ΣΥΝΑΨΑΝΤΩΝ ΟΙ
ΤΡΩΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΙΧΟΣ ΤΟΥΣ
ΑΧΑΙΟΤΣ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΤΣΙΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΝΤΚΤ ΕΚΕΙΝΗΝ ΕΠΙ
10 ΤΑΙΣ ΝΑΤΣΙΝ ΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΑΤΑΙΝ ΤΟΙΣ ΛΕ ΤΩΝ ΑΧΑΙ
ΩΝ ΑΡΙΣΤΕΤΕΣΙΝ ΔΟΚΕΙ . . .
. . . ΣΑΜΕΝΟΙΣ . . ΑΠΟΣ
ΤΕΙΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΧΙΛΛΕΑΙ
15 ΓΑΜΕΜΝΩΝ ΛΕ ΔΩΡΕΑΣ ΤΕ
ΠΟΛΛΑΣ ΔΙΑΩΣΙ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΒΡΙΣΕΙΛΑ ΟΙ ΛΕ ΠΕΜΦΘΕΝ
ΤΕΣ ΠΡΟΣ ΑΤΤΟΝ ΟΛΤΣΣ
ΕΤΣ ΤΕ ΚΑΙ ΦΟΙΝΙΣ ΠΡΟΣ
20 ΛΕ ΤΟΤΤΟΙΣ ΛΙΑΣ ΑΠΑΓΓΕΙ
ΛΛΟΤΣΙΝ ΑΧΙΛΛΕΙ ΤΟΤΣ ΛΟ
ΓΟΤΣ* ΤΟΤΣ ΛΟΓΟΤΣ ΠΑΡ ΑΓ
ΑΜΕΜΝΟΝΟΣ ΟΔ ΟΥΤΕ ΠΡΟ
ΣΛΕΧΕΤΑΙ ΤΑΣ ΔΩΡΕΑΣ ΟΥ
ΤΕ ΣΥΝΔΩΡΕΙ ΔΙΑΛΥΣΑΜ
25 ΕΝΟΣ ΛΥΤΟΙΣ ΒΟΗΘΕΙΝ
ΟΙ Ι ΑΡΙΣΤΕΙΣ ΤΑΥΤ ΑΚΟΥ
ΣΑΝΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΤΣ
ΠΕΜΠΟΤΣΙΝ ΟΛΥΣΣΕΑ ΚΑΙ
30 ΔΙΟΜΗΔΗΝ ΟΥΤΟΙ ΛΕ ΔΟΛΩ
ΝΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΑΝΤΕΣ ΤΦ ΕΚ
ΤΟΡΟΣ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΩ ΚΑΤΑ
ΣΚΟΠΩ ΠΤΟΟΜΕΝΟΙ ΠΑΡ ΑΤ
ΤΟΤ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΤΟ ΣΤΡΑΤ
35 ΟΠΕΛΟΝ ΦΤΛΑΣΣΟΝΤΩΝ ΑΤ
ΤΟΝ ΤΕ ΛΙΑΦΘΕΙΡΟΤΣΙΝ ΚΑΙ
ΡΗΣΟΝ ΤΟΝ ΘΡΑΚΩΝ ΜΕΤ Ι

*Oi δ' Ἀχαιοὶ τῆχός τε καὶ
τάφρον ποιοῦνται πε-
ρὶ τὰς ναῦς ἀμφοτέρ-
ων δ' αὐτῶν ἔξοπλισ-
θέντων καὶ μάχην ἐν τῷ
πεδίῳ συναψάντων, οἱ
Τρῶες εἰς τὸ τέχος τοὺς
Ἀχαιοὺς καταδιώκουσιν,
καὶ τὴν νύκταν ἐκείνην ἐπὶ⁵
ταῖς ναυοῖς ποιοῦνται τὴν
ἐπανλιγνίαν δὲ τῶν Ἀχαι-
ῶν ἀριστεύοντιν δοκεῖ [συμ-
βουλευ]σαμένοις [πρέσβεις] ἀποσ-
τεῖλαι πρὸς Ἀχιλλέα. Ἀ-
γαμέμνων δὲ δωρεάς τα-
πολλὰς δίδωσι καὶ τὴν
Βρισηγίδα· οἱ δὲ πεμφθέν-
τες πρὸς αὐτὸν Ὁδυσσ-
εύς τε καὶ Φοῖνιξ πρὸς
δὲ τούτοις Λίας ἀπαγγέ-¹⁰
λλουσιν Ἀχιλλέα τοὺς λό-
γους, τοὺς λόγους παρ' Ἀγ-
αμέμνονος. ὅδ' οὐτε προ-
σδίχεται τὰς δωρεάς, οὐ-
τε συνδωρεῖ διαλυσάμ-¹⁵
ενος αὐτοῖς βοηθεῖν.
οἱ δ' ἀριστεῖς ταῦτα ἀκού-
σαντες κατασκόπους
πέμπονται Ὁδυσσέα καὶ
Διομήδην· οὗτοι δὲ λόκω-²⁰
νι συναντήσαντες ὑφ' Ἔκ-
τορος ἀπεσταλμένων κατα-
σκόπῳ, πυθόμενοι παρ' αὐ-
τοῦ τὴν τάξιν τῶν τὸ στρατ-
όπεδον φυλασσόντων, αὐ-
τὸν δὲ διαφθείρονται καὶ²⁵
Ῥῆσον, τὸν Θρακῶν μετ' ἀ-*

ΤΤΟΥ ΔΕ ΚΑΙ ΆΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΛΛΒΟΝ
ΤΕΣ ΤΑΣ ΙΠΠΟΤΣ ΕΠΙ ΤΑΣ ΝΑ

40 ΤΣ ΕΛΑΤΝΟΤΣΙΝ ΗΜΕΡΑΣ ΔΕ
ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ ΜΑΧΗΝ ΣΤΝΑ
ΠΠΤΟΤΣΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΕ
ΩΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΑΓΑΛΜΕΜ
ΝΩΝ ΔΙΟΜΗΗΣ ΟΛΤΣΣΕΤΣ Μ

45 ΑΧΑΩΝ ΕΤΡΥΠΤΛΟΣ ΕΠΙ ΤΑ
Σ ΝΑΤΣ ΑΝΑΛΛΟΤΟΤΣ ΠΑΤΡΟ
ΚΛΟΣ ΔΕ ΠΕΜΦΟΕΙΣ ΠΑΡ ΑΧ
ΙΛΛΕΩΣ ΠΤΝΘΑΝΕΤΑΙ ΝΕΣ
ΤΟΡΟΣ .. ΤΗΝ ..

50 ΕΚΤΩΡ ΔΕ . ΗΣΑΣ ΤΑΣ ..
ΤΟΝ ΠΤΛΑΣ
ΠΠΤΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ
ΜΑΧΗΝ ΣΤΝΑΙΤΕΙ ΠΡΟ ΤΩΝ
ΝΑΩΝ ΤΗΣ ΔΕ ΜΑΧΗΣ ΓΕΝΟ

55 ΜΕΝΗΣ ΑΧΙΛΛΕΤΣ ΠΑΡΑ ΤΟΤ
ΠΑΤΡΟΚΛΟΤ ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ Μ
ΛΧΗΝ ΛΚΟΤΣΑΣ ΚΑΙ ΛΕΟ
ΜΕΝΟΣ ΒΟΗΘΕΙΝ ΑΤΤΟΝ
. . . ΠΕΜΨΑΙ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΝ

60 ΣΙΝ ΙΑΩΝ ΤΗΝ ΤΟΤ ΠΡΩΤΕ
ΣΙΛΛΑΟΤ ΝΑΤΝ ΚΑΙΟΜΕΝΗΝ ΠΕΜ
ΠΕΙ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΜΤΡΜ* ΥΛΟΝΩΝ
ΤΟΝ ΠΑΤΡΟΚΛΟΝ ΤΟΤΣ ΙΠΠ
ΟΤΣ ΑΤΤΩ ΔΟΤΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ Ο

65 ΠΛΟΙΣ ΤΟΙΣ ΑΤΤΟΤ ΚΑΘΟΠΛ
ΙΣΑΣ ΙΑΟΝΤΕΣ ΟΙ ΤΡΩΕΣ ΑΥΤ
ΟΤΣ ΑΠΑΝΤΕΣ ΦΕΤΓΟΤΣΙΝ
ΕΝ ΔΕ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΑΥΤΗ ΠΑΤ
ΡΟΚΛΟΣ ΆΛΛΟΤΣ ΤΕ ΠΟΛΛΟ

70 ΤΣ ΑΠΟΚΤΕΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΑΡΠΗΔΟ
ΝΑ ΤΟΝ ΜΟΣ ΤΟΤΣ ΔΕ ΛΟΠΠΟΤ
Σ ΕΣ ΤΟ ΤΙΧΟΣ ΚΑΤΑΛΙΩΚΕΙ
ΕΚΤΩΡ Λ ΑΤΤΟΝ ΠΛΑΣΑΣ Λ
ΠΟΚΤΕΙΝΕΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΕΓ

υτοῦ δὲ καὶ ἄλλον, καὶ λαβόν-
τες τὰς ἵππους ἐπὶ τὰς να-
ῦς ἐλαύνονται. ημέρας δὲ 40
γενομένης μάχην συνά-
πτουσι καὶ τῶν ἀριστέ-
ων τὰ ὄνόματα Ἀγαμέμ-
νων, Διομῆδης, Ὀδυσσεὺς, Μ-
αχάν, Ἐρόπολος ἐπὶ τά-
ς ναῦς ἀναλότους. Πάτρο-
κλος δὲ πεμφθεὶς παρὰ Ἀχ-
ιλλέως πυνθάνεται Νεσ-
τορος [Ἀχαιῶν] τὴν [φυγὴν].
"Εκτῷρ δὲ [διαιρῇ] ἡσας τὰς [τάξεις βα-] 50
λῶν πνίλας [ἀνοίξας τὰς ναῦς προς-]
πίπτει τῶν Ἐλλήνων καὶ
μάχην συνάπτει πρὸ τῶν
ναῶν. τῆς δὲ μάχης γενο-
μένης Ἀχιλλεὺς παρὰ τοῦ 55
Πατρόκλου τὰ περὶ τὴν μ-
άχην ἀκούσας καὶ δεό-
μενος βοηθεῖν αὐτὸν
[ἀπὸ] πέμψαι τοῖς Ἐλλη-
σιν ἴδων τὴν τοῦ Πρωτε-
οιλάσον ναῦν καιωμένην πέμ-
πει μετὰ τῶν Μερμυδόνων
τὸν Πάτροκλον τοὺς ἵππ-
ους αὐτῷ δοὺς καὶ τοῖς δ-
πλοῖς τοῖς αὐτοῦ καθοπλ-
ίσας ἴδόντες οἱ Τρῶες αὐτ-
οὺς, ἀπαντεῖς φεύγονται· 65
ἐν δὲ ἐπιτροπῇ ταύτῃ Πάτ-
ροκλος ἄλλους τε πολλο-
ὺς ἀποκτείνει καὶ Σαρπίδο-
να τὸν Διός τοὺς δὲ λοιποὺς
εἰς τὸ τῖχος καταδιώκει.
"Εκτῷρ δ' αὐτὸν πατάξας ἀ-
ποκτείνει, καὶ τῶν ὅπλων ἔγ-

75 *ΚΡΑΤΗΣ ΓΕΙΝΕΤΑΙ ΜΑΧΗΣ Λ
Ε ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΓΕΝΟΜΕ
ΝΗΣ Α . . . ΕΣΑΠ . .
ΛΙ ΑΧΙΛ . . . Φ .
ΕΩΣ Η ΘΕΤΙΣ . . ΕΡΧΕΤΑΙ ΠΡ*

80 *ΟΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ ΛΙΤΗΣΟΤΣΑ
ΠΑΝΟΠΛΙΑΝ ΟΙ ΑΥΤΗΝ ΕΥ
ΘΥΜΩΣ ΠΟΙΕΙ ΟΙ Α ΑΧΑΙΟΙ ΤΟ
ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΕΠΙ ΤΑ
Σ ΝΑΥΣ ΔΙΑΚΟΜΙΖΟΤΣΙΝ ΤΩΝ*

85 *Α ΟΙΛΩΝ ΤΗΟ ΤΗ ΘΕΤΙΑ
ΟΣ ΕΝΕΧΘΕΝΤΩΝ ΤΗΝ ΒΡΙ
ΣΗΙΑΑ ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΑΧΙΛΛΕΙ
ΔΙΔΩΣΙΝ ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΔΕ . .
ΤΟΝ ΣΚΑΛΑΝΑΡΟΝ ΚΑΤΑΛΙΩ*

90 *ΞΑΣ . . ΟΙΛΑΙΟΝ ΛΙΠΟ
ΚΤΕΙΝΕΙ ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΔΕ ΤΟΝ ΕΝ
ΤΩ ΠΟΤΑΜΩ ΔΙΑΦΤΟΝ
ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΕΚΤΟΡΑ ΜΟΝΟΜ
ΑΧΟΝ ΑΠΟΚΤΕΙΝΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΟΙΛΑ*

95 *ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΝΕΚΡ
ΟΝ ΕΚΛΗΚΑΜΕΝΟΣ ΕΚ ΤΟΥ ΛΙ
ΦΡΟΤ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΛΙΟΥ ΕΛΚΕΙ
ΕΠΙ ΤΑΣ ΝΑΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΑΤ
ΡΟΚΛΟΝ ΘΑΥΡΑΣ . . .*

100 ΤΩΝ ΑΓΙΣ
ΤΕΙΩΝ Ο ΔΕ ΠΡΙΑΜΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΝΑΩΣ ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΕΚ
ΤΟΡΑ ΛΥΤΡΟΥΤΑΙ ΠΑΡ ΑΧΙΛ
ΛΕΩΣ ΕΙΛΑΝΕΛΘΟΝΤΟΣ ΔΕ

105 *ΤΟΥ ΠΡΙΑΜΟΥ ΠΛΑΙΝ ΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΘΑΠΤΟΥΣΙΝ
ΟΙ ΤΡΩΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΑΦΟ
Ν ΑΥΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΤΑΖΟΤΣΙ*

ηρατής γείνεται· μάχης δ- 75
έ περι τοῦ νεκροῦ γενομέ-
νης α[ντοῦ Τρῶ]ες ἀπ[είργονται]
δι' Ἀχιλ[λέως καὶ] φ[εύγοντιν]
ἔως ἡ Θέτις [ἀπ]έρχεται πρ-
ος "Ηφαιστον αἰτήσουσα 80
πανοπλίαν· ὁ δ' αὐτὴν εύ-
θύμως ποιεῖ· οἱ δ' Ἀχαιοὶ τὸ
σῶμα τοῦ Πατρόκλου ἐπὶ τὰ
ε ναῦς διακομίζονται· τῶν
δ' ὅπλων ὑπὸ τῆς Θέτιδ-
ος ἐνεχθέντων, τὴν Βει-
σηῆδα Ἀγαμέμνων Ἀχιλλεῖ
δίδωσιν. Ἀχιλλεὺς δὲ ε[ἰ] 85
τὸν Σκάμανδρον καταδιώ-
ξας [Τρῶας Ἀστερο]παῖον ἀπο-
μείνει. Ἀχιλλεὺς δὲ τὸν ἐν
τῷ ποταμῷ διαφυγόν-
των αὐτὸν "Εκτορα μονομ-
άχον ἀποκτείνει, καὶ τὰ ὅπλα
λαμβάνει, καὶ τὸν νεκρ- 95
ὸν ἐκδησάμενος ἐκ τοῦ δι-
φρου διὰ τοῦ πεδίου ἔλκει
ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὸν Πάτ-
ροκλον Θάγας [ἀγῶνας προ-
τίθεται ἔνεκα] τῶν ἀγισ-
τείων. ὁ δὲ Πριάμος ἐπὶ τῆς 100
ναῶς παραγενόμενος "Εκ-
τορα λυτροῦται παρ' Ἀχι-
λλέως· ἐπανελθόντος δὲ
τοῦ Πριάμου πάλιν εἰς
τὴν πόλιν Θάπτουσιν
οἱ Τρῶες καὶ τὸν τάφο-
ν αὐτοῦ κατασκευάζονται.

Necessarium esse videtur, nonnulla huic inscriptioni adjicere, quae ad scribendi genus meaque supplementa attinent; et in prima quidem linea invenimus formam *τῆχος*, quae infra lin. 7 et 72. recurrit. Non solum pro *τ* longo seriores Graeci saepe *ει* ponunt, neque solum *τ* et *η* ab iis confunduntur *), sed etiam vice versa pro *ει* scribunt *τ*, ut infra lin. 52. *πίπτι* pro *πίπτει*, *Ποσίδων* pro *Ποσειδῶν* (vid. no. 60.), *αι*, *ει* et *η* confunduntur, quorum exempla in hac tabula inveniuntur *ώρης* pro *ώραῖς*, *Αἰνῆς* pro *Αἰνείας* (lin. 11 et 12). Litteras quas Fabretti dedit *δοκεῖ . . . σαμένοις*, . . . *ἀποστεῖλαι*, putavi sic esse exemplendas: *δοκεῖ συμβουλευσαμένοις πρέσβεις ἀποστεῖλαι*.

Lin. 21 et 22. Errore ejus, qui inscriptionem fecit; dupliciter posita sunt verba *τοὺς λόγους*.

41—46. In his quinque lineis sententia turbata est, et fortasse nonnulla verba alio modo sunt legenda. *τῶν ἀριστέων τὰ ὄνόματα* sunt nomina eorum, qui pugnando excelluerunt. *Ἐπὶ τὰς ναῦς ἀναλώτος* veniunt ad naves invictas. Fortasse in v. *ἀναλώτος* aliud quid inest.

49—51. Explevi quidem lacunas, quae inscriptioni insunt, libenter tamen fateor, me, quum linea 50 et 51 longiores sint, mihi ipsi non satisfecisse. Praeterea in versu 51. *τὸν*, quod Fabretti habet, in *λων* mutavi.

In linea 62. voc. *Μυρμυδόνων* secunda littera *ν* in *τ* mutanda, scribendumque est nomen *Μυρμιδόνων*.

75. *γείνεται* legendum *γίνεται*.

77. In hoc versu supplendo mihi minus satisfeci, quam in 78 et 79 versu. Nimis multae enim in versu 77 ponendae erant litterae, quam ut recte

*) Brunck. ad Apoll. Rhod. I. 53. 76. IV, 1527. et saepius.

versatus esse mihi videar. Melius res processit in versibus 88 et 90, 99 et 100 supplendis.

Nunc ad ipsas imagines, quae in hac tabula inveniuntur, explicandas transeam.

No. 1 et 2. *Ιερὸν Ἀπόλλωνος σμινθέως, Χρύσης.* Hac imagine non ad verum sacrificium artifex respicit, de quo in Iliade sermo fit, sed quum Chryses (Iliad. a', 40) dicat:

ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πλοντοῦ μηδὲ ἔκηα
ταύρων ἡδὸν αἰγῶν,

putavit tabulae fictor uno sacrificio nobis in memoriam varia, quae Chryses Apollini obtulit, esse revocanda.

Pestis (no. 3. *λοιμός*) adumbratur duobus hominum cadaveribus, quorum unum cane dilaceratur ¹).

No. 4—8. *Κάλχας, Ἀγαμέμνων, Νέστωρ, Αχιλλεὺς, Αθηνᾶ.* Calchas in regum consessu, Achille impellente, causam aperit, qua Apollo commotus pestem in Graecorum castra miserit. Agamemnon ira accensus Achilli se donum, quod a Graecis accipit, rapturum esse minatur; et Achilles, qui verbis Agamemnonis iracundia elatus jam in eo est, ut gladio e vagina educto impetum faciat (4), Minerva (7) interveniente a conatu revocatur. Nestor (8) Agamemnonem et Achillem conciliare studet ²).

No. 9—13. Agamemnon ad Apollinis iram placandam, duce Ulysse (9), deo hecatomben (no. 10.), et Chryseida ipsam (11) ejus patri (12) in templum mittit. Subjecta, est inscriptio *Ὀδυσσεὺς τὴν ἔκατομβην τῷ Θεῷ ἀγων. Χρυσῆς.*

No. 14. *Θέτις.* Thetis ab Iove petit, ut in-

¹) Iliad. a', 50—52.

²) Iliad. a', 54 sqq.

juriae Achilli illatae vindictam ab Agamemnione sumat¹).

Hae imagines ad primum Iliadis librum referenda sunt. Quum vero tabula parte careat, omnes absunt figurae, quae argumentum Homeri Iliadis inde ab secundo ad duodecimum librum oculis subjiciebant. Accedamus igitur ad decimi tertii libri argumentum, quod in dextri tabulae lateris infima linea, littera N signata, inest.

Prima hujus seriei imago (No. 15. *Μηριόνης· Α-
καπως*) non ad XIII. librum pertinet, in quo Meriones cum Deiphobo tantum pugnat²), quem clypeo firmo defensum interficere non potest. At in libro XVI³) pedum celeritate Acamantem, qui currum concendere vult, assequitur eumque in dextrum humerum vulnerat; quam ad narrationem sine dubio hic artifex respexit, sed errans imagini falsum in serie rerum locum dabat. Ad decimum tertium librum referenda est imago (no. 16.), quae subjecta habet nomina *Ιδομενεύς, Οθρυονεύς*. Idomeneus enim Othryoneum, sponsum Cassandrae, interficit, intersectumque et pede apprehensum in Graecorum ordines dicit. Cui vindex Asius (no. 17. *Αστος*) adveniens Idomenei hasta vulneratus cadit (cf. Iliad. ν', 361—380.).

No. 18. *Αινήας (Αινείας), Αφαρεύς*. Aeneas in pugna Apharea Caletoriden hasta vulnerat, ut moriatur⁴).

Praeterea adnotandum, omnes has infimae dextrae partis imagines, si statum singularum figurarum

¹) Iliad. α', 492 sqq.

²) Iliad. ν', 159—169.

³) 342—344.

⁴) Iliad. ν', 541 sqq.

respicimus, minime cum Homeri descriptionibus convenire. Praecipue no. 17. Asius eo statu est, qui ex Homeri carminibus explicari non possit. Etiam post Othryonea figura conspicitur, quae in Homeri descriptione locum non habet. Fortasse huic figurae erat adscribendum Asii nomen, et eum, cui hoc nomen ab artifice est datum, aliquem ex Aeneae sociis habeam. Nec melius artifex versatus est in delineando libri XIV. Iliadis argumento. Nam tres sunt viri delineati (no. 12.), quorum primus nudus genibus nititur et supplicis modo manus tollit. Hic est Panthenor, qui a Trojano Polydamante Panthoide vulneratus est ¹). Cui defensor advenit Ajax Telamonius (non Locrus, ut in tabula est: *Αἴας Λοκρός*), qui Polydamanta, ictum hastae evitantem, interficere non potest, sed Antenoris filium, Archelochum (*Αρχέλοχος*) gravi afficit vulnere.

Recedit auctor tabulae imagine sequenti (no. 20.) ab ordine, qui in Iliadis libro XIV. est; nam ante Archelochum interfectum jam Neptunus Graecos adhortatus erat, ut fortiter in Trojanos pugnarent ²), qua adhortatione commoti etiam vulnerati in Trojanos impetum faciunt, praecipue Diomedes, Ulysses, Agamemnon ³). Ajax vero primus cum Hectore congregitur eumque magno lapide petitum prosternit. Ea de causa in tabula Neptunus (*Ποσιδῶν*, leg. *Ποσειδῶν*) praecipue Ajacem dicit (*Αἴας*).

Imagine vicesima prima quoque is, qui tabulam fecit, ab ordine Iliadis recedit; nam dubitari non potest, quin nunc respiciat ad partem quandam libri

¹) Haud recte Fabretti pag. 522. dicit, eum Polydamantem esse Panthoidem. cf. Iliad. ξ' , 449. 450.

²) Iliad. ξ' , 364 sqq.

³) Vers. 38a.

XV, ubi (vers. 220—280.) Apollo (*Απόλλων*), Jove jubente, ad Trojanos it, Hectoremque (*Εκτωρ*), jactu Ajacis fractum, excitat eique cupidinem injicit cum Graecis manus conserendi. Transit nunc sculptor linea, quae inscriptam litteram o habet, ad pugnam apud naves commissam, ad quam primus quasi impetus fit ab iis, quibus numeri 22. 23. 24. additi sunt, Aenea, Paride, Heleno, quorum nomina etiam adposita leguntur. Aeneas hoc libro Medontem et Jasum interfecisse (vers. 350.), Paris vero Deiochō hasta interiore humeri partem transegisse narratur. Heleni nullum factum commemoratur ¹⁾.

Ad pugnam apud naves (*ἐπὶ ναῦσι μάχη*) ipsam referendae imagines 25 usque ad 29. Conspicimus remis instructam navem, in quam Hector (no. 26. *Εκτωρ*) impetum facit. Navis ipsa tribus viris defenditur, quorum unus (no. 27.) sine dubio Telamonius Ajax. Alter defensor navis Ajacis scuto tectus arcumque tendens Teucer est, qui hunc pugnandi morem habuit ²⁾. Ante navem torrem manu tenentem (no. 28.) Caletem (Καλήτωρ), Clytii filium, conspicimus, qui, quum navi jam ignem injecturus erat, ab Ajace vulneratus cecidit. Remotius a navibus jacet Glitus (no. 29. *Κλῖτος* vel potius scribendum erat nomen *Κλέιτος*), Pisenoris filius, qui sagitta ab Teucro missa diem obiit supremum ³⁾. Quem tertia, quae in nave stat, longurium vel hastam manu habente figura sculptor significare voluerit, dicere non possum.

¹⁾ Ea de causa Fabretti pag. 324. recte suspicatus est, errore sculptoris nomen Heleni hoc loco positum esse, pro Politis ejus germani fratris nomine, qui inter primos pugnatores Echium vita privat. Iliad. o', 339.

²⁾ Iliad. o', 267.

³⁾ Iliad. o', 445.

Quum artifex in linea figurarum, quae litteram **P** praefixam habet, ab Homeri narratione in nonnullis recessisse videatur, difficilior nonnullarum rerum explicatio est. Prima figura (no. 30.), cui nomen Patrocli subscriptum est, Patroclus ex Eurypyli vulnerati tentorio regrediens indicatur. Una cum reliquis Achillem (fig. 31.) precibus fatigat, ut Graecis aut ipse succurrat, aut Patroclo sua ipsius arma et Myrmidones det in pugnam ducendos. In tabula Phoenix et Diomedes secundum inscriptionem interrogantes sunt, de quibus apud Homerum nihil invenitur.

Figurae 52 usque ad 35 omnes ad Patrocli historiam pertinent, cuius nomen subjectum est. Patroclus in pugna multos Trojanorum jam interfecit, quorum unus *is esse* videtur, cui adscriptus numerus trigesimus secundus. Fortasse Sarpedon est, qui inter omnes fere Trojanos excellens a Patroclo interficitur¹), vel Cebriones, qui per eundem vita privatur²). Patroclus, multis occisis, ab Apolline armis privatus, ab Euphorbo vulneratus³) se inter amicos recepit, et quum Hector (num. 34.) in eum impetum faciat⁴), equis immortalibus Xantho et Batio, quos Automedon dicit, consenso* curru, salutem quaerit.

Omnis in linea, cui littera **P** inscripta est, imagines ad Patroclum interfectum pugnamque de ejus

¹) Iliad. π', 480 sqq.

²) Iliad. π', 738. Fabretti p. 526. putat etiam hunc jacentem esse Patroclum, hasta Euphorbi domitum. A cuius sententia recedo, et Cebrionem, Sarpedonem vel alium a Patroclo interfectum hunc jacentem habeo, ut monumentum quasi fortitudinis Patrocleae in tabula sit.

³) Iliad. π', 791. 812.

⁴) Iliad. π', 818.

cadavere attinent. Figurae 36—38 explicandae sunt sine dubio ex Iliade σ' , 129—139. Hector enim, qui pedes pugnaverat, adveniente Ajace, currum conscendit, eoque modo invadit Graecos ad Patroclum iis eripiendum (36.), Ajax vero (37.) Patroclum scuto defendit et aggredientes hostes rejicit, dum Menelaus (38.) dolore imperfecti Patrocli conficitur. In secunda hujus seriei parte Patrocli cadaver a Menelao et Merione (num. 39. cf. Iliad. 716 sqq.) ex pugna effertur, vel potius in Achillis curru ponitur. Duo qui equos retinent Automedon et Alcimedon esse videntur (Iliad. σ' , 474 sqq.). Receditur, si revera, ut figurae indicare videntur, cadaver currui imponitur, ab Homeri poesi, in qua ab Menelao et Merione in castra nautica defertur.

Seriei littera Σ notatae prima pars luctum de Patrocli caede continet. Circa corpus imperfecti in lecto positum (*Πάτροκλος* no. 40.) nonnullae figurae conspiciuntur; quae pone lectum est, Achilles (*Ἀχιλλεύς*) esse videtur desiderio Patrocli confectus. Ad dextram Achillis senex, sine dubio Phoenix, in lecto sedet; mulieres lamentantes ad sinistram, servae Achillis et Patrocli sunt. — In altera lineae parte armorum Achillis fabricatio delineata est. Thetis apud Homerum *) in Olympum ad Vulcanum proficiscitur arma ab eo petitura, quae Vulcanus ipse et solus ei facit. In nostra vero tabula conspiciuntur Thetis (*Θέτις* no. 41.) et Vulcanus (*Ἥφαιστος* no. 42.), sed praeterea tres ejus socii. Artifex igitur seriores (cf. Virgil. Aen. VIII, 425. 444 sqq.), non Homerum sequatus est.

In linea *T* duae mulieres stant (no. 45.) cum inscriptione *Θέτις*. Igitur una Thetis esse videtur,

*) Iliad. σ' , 369.

quae filio a Vulcano fabricata arma attulit, ante ejus pedes jacentia, et scutum (no. 46. *άσπις*), excellens inter ea opus, a viro quodam tenetur. Utrum ad hunc inscriptio *Φοῖνιξ* pertineat, an ad alium manu galeam gestantem, decerni non potest; attamen scutum tenens mihi Phoenix esse videtur, quum senis habitu sit, qua re permotus eum Fabretti pro femina habuit. Achilles denique (no. 47. *Ἀχιλλεύς*) ocreas cruribus adaptat et arma induit, quod discessu matris et concione Graecorum habita fecit. Deinde equos, quorum habenas Automedon (no. 50.) tenet, armatus condescendit (no. 49.), et notum illud mortis suae imminentis vaticinium ab equo Xantho accipit. Ante equos aliquis (no. 48.) stat, qui, quis sit, dicere difficilius est. Quum omnino non vestimenta herois habeat, sed potius, si figuram no. 1. notatam conferimus, sacerdotis vatisque, fortasse artifex hac figura voluit vaticinium ab equo datum significare ¹).

Ad librum XX. Iliadis imagines pertinent, quae in linea littera *X* notata conspiciuntur, omnes ad Achillis pugnas referendae. Et no. 51. quidem Neptunus (in basi ejus nomen additum *ποσιδῶν*) Aeneam, qui cum Achille congressus erat, periculis eripit ²). Interfecto Polydoro, Priami filio, Achilles impetum Hectoris excipit, quem, frustra telo in Achillem jacto, Apollo nebula involutum servat. Hoc mihi significari videtur figuris, quibus adpositi numeri 52, 53, 54. Achillis (no. 52.) impetum non-

¹) Fabretti dicit no. 48. esse Minervam, quae Achilli ante proelium nectar et ambrosiam instillaverit. Sed huic interpretationi obstat partim totius figurae habitus, partim ipse locus, quem in figurarum serie habet.

²) Iliad. v', 325—330.

cadavere attinent. Figurae 36—38 explicandae sunt sine dubio ex Iliade σ' , 129—139. Hector enim, qui pedes pugnaverat, adveniente Ajace, currum conscendit, eoque modo invadit Graecos ad Patroclum iis eripiendum (36.), Ajax vero (37.) Patroclum scuto defendit et aggredientes hostes rejicit, dum Menelaus (38.) dolore imperfecti Patrocli conficitur. In secunda hujus seriei parte Patrocli cadaver a Menelao et Merione (num. 39. cf. Iliad. 716 sqq.) ex pugna effertur, vel potius in Achillis curru ponitur. Duo qui equos retinent Automedon et Alcimedon esse videntur (Iliad. σ' , 474 sqq.). Receditur, si revera, ut figurae indicare videntur, cadaver currui imponitur, ab Homeri poesi, in qua ab Menelao et Merione in castra nautica defertur.

Seriei littera Σ notatae prima pars luctum de Patrocli caede continet. Circa corpus imperfecti in lecto positum (*Πάτροκλος* no. 40.) nonnullae figurae conspiciuntur; quae pone lectum est, Achilles (*Αχιλλεύς*) esse videtur desiderio Patrocli confectus. Ad dextram Achillis senex, sine dubio Phoenix, in lecto sedet; mulieres lamentantes ad sinistram, servae Achillis et Patrocli sunt. — In altera lineae parte armorum Achillis fabricatio delineata est. Thetis apud Homerum *) in Olympum ad Vulcanum proficiscitur arma ab eo petitura, quae Vulcanus ipse et solus ei facit. In nostra vero tabula conspiciuntur Thetis (*Θέτις* no. 41.) et Vulcanus (*Ἥφαιστος* no. 42.), sed praeterea tres ejus socii. Artifex igitur seriores (cf. Virgil. Aen. VIII, 425. 444 sqq.), non Homerum sequatus est.

In linea *T* duae mulieres stant (no. 45.) cum inscriptione *Θέτις*. Igitur una Thetis esse videtur,

*) Iliad. σ' , 369.

quae filio a Vulcano fabricata arma attulit, ante ejus pedes jacentia, et scutum (no. 46. *άσπις*), excellens inter ea opus, a viro quodam tenetur. Utrum ad hunc inscriptio *Φοῖνιξ* pertineat, an ad alium manu galeam gestantem, decerni non potest; attamen scutum tenens mihi Phoenix esse videtur, quum senis habitu sit, qua re permotus eum Fabretti pro femina habuit. Achilles denique (no. 47. *Ἀχιλλεύς*) ocreas cruribus adaptat et arma induit, quod discessu matris et concione Graecorum habita fecit. Deinde equos, quorum habenas Automedon (no. 50.) tenet, armatus concendit (no. 49.), et notum illud mortis suae imminentis vaticinium ab equo Xantho accipit. Ante equos aliquis (no. 48.) stat, qui, quis sit, dicere difficilius est. Quum omnino non vestimenta herois habeat, sed potius, si figuram no. 1. notatam conferimus, sacerdotis vatisque, fortasse artifex hac figura voluit vaticinium ab equo datum significare ¹).

Ad librum XX. Iliadis imagines pertinent, quae in linea littera *Γ* notata conspiciuntur, omnes ad Achillis pugnas referendae. Et no. 51. quidem Neptunus (in basi ejus nomen additum *ποσιδῶν*) Aeneam, qui cum Achille congressus erat, periculis eripit ²). Interfecto Polydoro, Priami filio, Achilles impetum Hectoris excipit, quem, frustra telo in Achillem jacto, Apollo nebula involutum servat. Hoc mihi significari videtur figuris, quibus adpositi numeri 52, 53, 54. Achillis (no. 52.) impetum non-

¹) Fabretti dicit no. 48. esse Minervam, quae Achilli ante proelium nectar et ambrosiam instillaverit. Sed huic interpretationi obstat partim totius figurae habitus, partim ipse locus, quem in figurarum serie habet.

²) Iliad. v', 325—330.

nisi scuto Apollo excipit (no. 53.), dum Hector fuga salutem quaerit (no. 54.) ¹⁾. Deinde Achilles petit alium pugnatorem (no. 55.), qui vel Dryops est ²⁾, vel Demuchus ³⁾. Denique (no. 56.) duo conspiciuntur se invicem amplectentes. Difficilior est eorum explicatio, at fortasse Achilles est et Tros Alastorides, qui Achillem, ut sibi parcat vitamque donet ⁴⁾, precatur.

In linea sequenti figurae explicandae sunt, ut inscriptio Φ indicat, ex libro Iliadis XXI. Primum Scamander (no. 58. $\Sigma\mu\alpha\mu\delta\varrho\sigma$) interfectum pede tenet; qua imagine significatur, Scamandrum ab Achille in ipsius undis interfectos ex alveo ejicere ⁵⁾. Tunc Scamander, ira in Achillem accensus, fluctibus eum aggreditur, eumque paene extinxerit, nisi Neptunus et Minerva manu eum comprehendenterint, et servarint ⁶⁾ (no. 59. 60. $\mathcal{A}\chi\iota\lambda\lambda\epsilon\upsilon\mathfrak{s}$, $\mathcal{P}\mathcal{O}\iota\delta\alpha\mathfrak{n}$). Denique Achilles, Scamandro in ripas retruso, persecuitur Troes ($\Phi\varrho\gamma\epsilon\mathfrak{s}$) in urbem fugientes.

Achilles in linea X, quae sequitur, vario modo in optimo Trojanorum viro interficiendo occupatus est. No. 61. Hector videtur cum Achille (no. 62. $\mathcal{A}\chi\iota\lambda\lambda\epsilon\upsilon\mathfrak{s}$), qui ad urbem accelerat, congregandi consilium inire. Certe eo situ conspicitur, quo ab Homero ⁷⁾ describitur, scutum in eminentem muri par-

¹⁾ Fabretti putat, figuram 53. esse sive Iphitionem, sive Demoleontem, quos Achilles percussit, et no. 54. Hippodamatem, quem Achilles etiam interfecit.

²⁾ Iliad. 455.

³⁾ Iliad. 457.

⁴⁾ Iliad. 462 — 468.

⁵⁾ Iliad. φ', 235 — 238.

⁶⁾ Iliad. φ', 268.

⁷⁾ Iliad. χ', 96 sqq.

tem fulciers. Tum jam morientem et genibus nimum Hectorem (63. *"Εκτωρ*) Achilles (no. 64. *Ἀχιλλεύς*) armis privat; denique ejus cadaver (no. 65. *"Εκτωρ*) ad currum adnexum equis incitatis ad castra Graecorum dicit. Quis ille sit (no. 67.), qui hastam praecisam gestat, dicere non possum. Fabretti p. 352. quidem eum Automedontem esse putat.

In penultima linea, cuius argumentum ex Homeri libri Iliad. XXIII. desumtum est, crematio Patrocli et bigarum in imperfecti honorem, decursio est delineata. Primum Achilles (no. 68. *Ἀχιλλεύς*) fortasse crines suos Patroclu in pyra extenso dedicat ¹⁾. Apud rogum praeterea stat mulier, fortasse una ex captivis, quarum apud Homerum in descriptione cremationis nulla fit mentio. Sécunda lineae pars omnis dicata est certaminibus ab Achille in honorem sui imperfecti amici habitis (*ἐπιτάγματα ἀγώνων*); sed currum tantum certamen ab artifice in tabula poni potuit. Conspicitur (no. 69.) ultimus currus, qui Antilochi, filii Nestoris, est; qui praecedit, est currus Menelai. Tertium locum habuit secundum Homerum ²⁾ Diomedes, primum Eumelus, qui in nostra tabula jam in terra jacet, quum Minerva, amore Diomedis commota, jugum equorum fregerit. Menionis currus hic videtur ea de causa omissus esse, quod ejus equi erant tardi, ipseque minime rei vehicularis gnarus. Is, qui in tabula locum inter currus et rogum habet, aut Phoenix speculator certaminis est ³⁾, aut potius, quum hic in fine stadii, non ab ejus initio sedem haberet, Idomeneus dux Cre-

¹⁾ Iliad. ψ', 152.

²⁾ Iliad. ψ', 577.

³⁾ Iliad. ψ', 359. 360.

tensum, qui extra concionem in campum prospiciens sedebat ¹⁾.

Ultima series figurarum, notata littera Λ, redemptionem cadaveris Hectoris continet. Priamus, (*Πρίαμος* no. 75.) ducente Mercurio (no. 72. Έρμης) in tentorium Achillis (no. 74. Αχιλλεύς) multa jam nocte venit, eique, Automedonte tantum et Alcimo ²⁾ praesentibus, pro Hectore supplicat. In tabula inter Achillem Priamumque unus horum Achillis sociorum delineatus est. Reliqua hujus seriei para ad exornandum cadaver Hectoris attinet. Nam (no. 75.) duo conspiciuntur, qui vasa tenent, ut Hectorem lavent, reliqui tres (no. 76.) occupati sunt, ut cadaver Hectoris in balneum vel in currum Priami deportent.

Haec omnia sculptor ad Iliadem delineavit, etsi nonnunquam figurae singulae eo sint situ, ut vix cum Iliidis arguento conciliari possint, nonnunquam etiam ab ordine Iliidis sculptor recedat, imo Virgilium sequatur. Infimam vero partem hujus tabulae occupant duae aliae imaginum series, quae, ut inscriptiones (no. 77. 78.) indicant, ex Aethiopide Arctini, Leschis Iliade parva et carmine de Troja delata ab Stesichoro composito haustae sunt. Conspicitur primum Penthesilea, quae ab Achille vulnerata in terram procidit (no. 80. Πενθεσίλεια, Αχιλλεύς) ³⁾. Quum in inscriptione litterae ης legantur, nonnullae vel certe una figura praecessisse videtur. Fabretti pag. 350. putat has figurae continuuisse fatum Podarcis, a Penthesilea interfecti ⁴⁾. Achilles pulcri-

¹⁾ Iliad. ν', 451. 452.

²⁾ Iliad. ω', 476.

³⁾ cf. supra pag. 44. cum adnot. 14.

⁴⁾ Quint. Smyrn. I, 238 sqq.

tudine Penthesileae interflectae capit. Quo facto a Thersite* loquace valde vituperatur et ira accensus eum interficit (no. 81. *Ἀχιλλεύς, Θερσίτης* ¹). Penthesilea occisa Memnon cum auxiliis in agrum Trojanum advenit et, pugna commissa, Antilochum Nestoris obtruncat (*Ἀντίλοχος* no. 82.) ²), cuius morti ulti Achilles ab Nestore arcessitus post acrem pugnam Memnona vita privat (no. 83. *Ἀχιλλεύς, Μέμνων* ³). Figurae 84, 85, 86, 87. ad Achillem interfectum, pugnamque de interficti corpore pertinent. Primum Achilles Trojanos ira de imperfecto Antilocho concitatus usque ad portam prosequitur et ab Apolline et Paride vulneratur; Ajax (no. 85. *Αἴας*) vulneratum (no. 84. *Ἀχιλλεύς*) scuto tegit, et Ulysses (no. 86. *Οδυσσεύς*) quoque in Trojanos pugnat ⁴). Videtur tandem post vehementem pugnam cadaver Achillis, quod (no. 87. *πτῶμα Ἀχιλλέως*) cum scuto capiti supposito conspicimus, Trojanis opera Ajacis et Ulyssis erectum ad navesque reportatum fuisse. Adveniunt in castra Graecorum Thetis cum sororibus et Musis (no. 80. *Μοῦσα, Θέτις*), quae Achillis vicem dolent (Quint. Smyrn. III, 582. 654. cf. supra pag. 45.). Denique Achillis cadavere cremato, ossa sepeliunt (no. 89. *Ἀχιλλεῖον*, vid. p. 46. nota 52.). Extremum hujus seriei locum Ajax tenet, mente, ob injuriam, qua affectus est a Graecis, turbatus (p. 46. not. 24. 25. p. 101. not. 61.). Fabretti ea, quae post Ajacis figuram in hac serie conspicuntur (no. 91.) putat esse tumulum sive sepulcrum Ajacis, prope Rhoeteum promontorium ei erectum, at potius muri Trojani sunt cum porta Scaea (no. 99.) conjuncti.

¹) vid. supra pag. 44. not. 15.

²) vid. supra p. 45. nota 17. Quint. Smyrn. II, 256 sqq.

³) vid. pag. 45. Quint. Smyrn. II, 540 sqq.

⁴) vid. p. 45. nota 20. p. 109. nota 89. 90.

Ultima figurarum series ad Leschis Hiada parvam pertinet. Primo loco (no. 92.) prostratus arcum manu tenens conspicitur, qui sine dubio Paris, origo causaque belli Trojani, est a Philoctete occisus¹). Eum mortuum ab Menelao laesum Trojani recipiunt et tumulo condunt (no. 93.)²). Post has duas figuras vir stat, cuius pileolo Phrygico indicatur, eum esse Trojanum. Puto esse Helenum vatem Trojanorum, qui ab Ulyssse captus in Graecorumque castra deducitus fatum Graecorum et Trojanorum cecinit³). Hoc tempore novissima Trojanis auxilia, Eurypylo ducente, adveniunt; pugna repetitur, et Eurypylus a Neoptolemo ex Scyro ab Ulyssse adducto interficitur (no. 94. *Εὐρύπυλος, Νεοπτόλεμος*). Jam ad ultima fata Priami Trojanorumque sculptor progredivit, quae rapto ab Ulyssse et Diomede Palladio inducuntur (no. 95. *Οδυσσεύς, Διομήδης, Παλλάς* scr. *Παλλάς*)⁴). Tum (no. 96. *δούρογος* leg. *δούρειος ἵππος*) ligneum equum ab Epeo Minervae auxilio aedificatum Trojanum (no. 97. *Τρωάδες καὶ Φούγες ἀνάγοντι τὸν ἵππον*) in urbem trahunt. Quatuor figurae, quae inter Trojanos et Priamum positae sunt, videntur ad factum Laocoontis pertinere⁵). Priamus ipse (*Πρίαμος*) jubet Sinonem (no. 98. *Σίνων*) in urbem duci. Trojanos Cassandra (*Κασσάνδρα*) ad portam Scaeanam (99. *Σκαία πύλη*) retinet.

Quae ad Trojam expugnatam attinent, medium tabulam in tres vel potius quatuor partes divisam

¹) Fabretti p. 362, 363. hunc Nireum esse dicit, ab Eurypylo obtruncatum, qui non tam gravis fuit, cuius intersectio- nis singularis mentio injicienda esset.

²) cf. Quint. Smyrn. X, 485 — fin.

³) vid. supra p. 46.

⁴) cf. p. 46. not. 27.

⁵) vid. p. 47. not. 28.

occupant. Graeci, qui ex equo ligneo (no. 100. *δού-*
ησος ίππος), operâ Sinonis aperto, descenderunt, jam
vim et manus Trojanis inferunt. Quid singulis figu-
ris significetur, vix dici potest; attamen facile co-
gnoscitur (no. 102. 103.) Cassandra, quae ad tem-
plum Minervae (no. 101.) confugerat, et ab Ajace
Oilei abstrahitur ¹); ad aram aliquis (no. 104.), for-
tasse Coroebus, interficitur, qui Cassandrae incensus
amore Trojam venerat, et vel a Peneleo ²), vel a
Neoptolemo, vel a Diomede vita privatur ³). Qui
tabulam adspicienti ad sinistram manum brachium
interficientis tenet fortasse Ilioneus est, quem secun-
dum Quint. Smyrn. XIII, 178—209. Diomedes sup-
plicem occidit. Haec prima quasi figurarum series;
in secunda Priami regia et Veneris templum deli-
neata sunt.

Priamus in ara Jovis Hercei sedet et a Neopto-
lemo vel in ea ipsa, vel de ea abstractus obtrunca-
tur (no. 106) ⁴). Circum aram duo occisi jacent, for-
tasse Priami filii, quorum Fabretti unum (no. 105.)
Politem esse dicit. In dextra tabulae parte templum
Veneris (*Ιερὸν Αργοδίτης*) conspicitur, ad quod vir
gladio feminam petit. Putem hic ab artifice Mene-
laum delineatum esse, a quo inter Trojanos Tro-
nasque Helena detegitur, nisi Quintus Sm. XIII,
354. narret, eam inventam esse in domo ipsa. Sed
fortasse Lesches eam ab Menelao in templo Veneris
inventam esse narraverat.

In tertia parte conspiciuntur primum (no. 107.)
Demophon (*Δη*) et Athamas, qui in urbe errantem

¹) vid. pag. 48. not. 31.

²) Virgil. II, 425.

³) vid. pag. 118. fragm. 10.

⁴) cf. pag. 47.

Aethram (*Αἴθρα*), aviam paternam, inveniunt ¹⁾). Ceterae figurae omnes ad Aeneae ex agro Trojano fugam attinent. Nam Aeneas (no. 108. *Αἰνῆς*) patri suo Anchisae sacra tradit, eumque (*Αγχίσης*) humeris portans, filium Ascanium manu tenens (*Ασκάνιος* no. 109.), Mercurio ducente (*Ἑρμῆς*), urbem Trojam relinquit.

Ultima pars ita comparata est, ut in uno latere Hectoris sepulcrum, in altero Achillis positum sit; in uno latere naves Graecorum conspiciantur, in altero Aeneae navigatio ex agro Trojano. Primum igitur (no. 112.) Hectoris sepulcrum (*Ἐκτόπος τάφος*), muris circumseptum, scutoque indito, in quo leonis imago est, ornatum considerandum est. Ab uno ejus latere Andromache, Cassandra et Helenus (*Ανδρομάχη, Κασσάνδρα, Ἐλένος*) sedent. Adstat Talthybius (*Ταλθύβιος καὶ Τοωάδης*) et Troades alloquitur. Res fortasse ex Euripidis Troadibus explicanda, ubi ²⁾ Troadibus annuntiat, quibus Graecorum quaeque facta sortitione obvenerit. Troades ipsae lugent, ut in picturis, quibus Polygnotus Leschen Delphorum exornaverat ³⁾). Etiam hic, ut in picturis Polygnoti, adstat apud Andromachen Astyanax ⁴⁾). In altero latere (no. 112.) Hecuba Polyxenam dicens, Andromache, cui filius jam ereptus est, et (no. 113.) Helenus cum Ulysse loquens conspiciuntur (*Εαβη, Πολυξένη, Ανδρομάχη, Ἐλένος, Ὀδυσσεύς*).

Achillis sepulcrum (*Αχιλλέως σῆμα* no. 114.) columna, in qua hominis figura jacet, indicatur. Intra murum, qui etiam huic sepulcro circumdatus est,

¹⁾ vid. p. 48. not. 32. pag. 116.

²⁾ vers. 243 sqq.

³⁾ Pausan. X. 25.

⁴⁾ Pausan. l. l. ὁ παῖς οἱ προσέστηκεν ἐλόμενος τοῦ μαστοῦ.

Polyxena genibus nixa, a Neoptolémo Achilli matatur (*Νεοπτόλεμος, Πολυξένη*), dum Calchas (*Κάλχας*) et puer camillus adstant; Ulysses vero adsidet ¹⁾.

Naves Graecorum in terram contractae (*ναύσταθμον Ἀχαιῶν*) insimam seriem efficiunt (no. 115). Quem agri Trojani locum tenuerint alia figura significatur (no. 116.), cui nomen *Σείγαιον*, Sigeum promontorium, adscriptum est; scribendum igitur erat *Σίγειον*.

Ultima denique huius tabulae pars — ut inscriptione indicatur: *Αἰνίας (Αἰνείας) σὺν τοῖς ιδίοις ἀπαιρων εἰς τὴν Ἐσπερίαν* — ad Aeneae ex Troade fugam pertinet. Praecipui quidem antiquissimorum scriptorum videntur nihil de Aeneae in Italiam adventu narrasse. Nam in *Ιλίου περσίδι* Arctini nihil fortasse proditum erat, nisi Aeneam in Idam se contulisse, contra Lesches narraverat Aeneam a Graecis in praeda captivisque dividendis Neoptolemo obvenisse ²⁾, et Tzetzes quoque, nescio quem historicorum sequutus ³⁾, refert, quum Troja a Graecis dirueretur, Aeneam fugisse et post eorum decessum revertisse Trojamque habitasse. Recte igitur fortasse Fabretti conjicit, eum, qui hanc tabulam Iliacam fecerit, non tam esse veteres Graecos poetas, quam Quint. Smyrn. et Virgilium, sequutum. In hac parte

¹⁾ vid. p. 48. nota 38.

²⁾ vid. pag. 114.

³⁾ ad Lycophron. 968. πρῶτον μὲν ὑπὸ Ἡρακλεος ἐκρατήθη ἡ Τροια, διύτερον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Ἐλένην, τρίτον δὲ ὑπὸ τῶν Ἀμαζόνων ὁ γὰρ Αἰνείας μόνος, φυγῶν ἐν τῇσι ἀλώσασις, πάλιν φαγησε τὴν Τροιαν.

tabulae igitur Anchises, qui sacra fert (*Ἄγγιοντος οὐαὶ τὰ ιερά*), et Aeneas filium manu ducens, per pontem in navem condescendunt, quae jam plena est aliis Trojanis, Aeneae sociis (no. 118). Hos sequitur flenti similis Misenus (no. 119. *Μίσηνος*), tubicen Aeneae¹), et navigatione Aeneae (*Ἀπόπλους Αἰνήου*) res Trojanæ finiuntur.

Haec tabula, ut jam ab initio monui, in templo apud Bovillas detecta est, cuius in rudere praeterea inventae sunt duae statuae, Claudi una ab aquila in coelum sublati, magnitudine hominis figuram superante, altera Homeri in coelestium numerum relati. Fabretti²) suspicatur ab Nerone has duas statuas in templo illo, quod sacrarium gentisJuliae fuit³), esse collocatas, ut spectantes in memoriam inducerentur, Homerum et Claudio ejusdem fuisse studii. Quum vero Nero non solum Troicas res usque ad insaniam amaret mirareturque, verum etiam scribendo eas prosequutus esset, ut ex Servii commentario ad Virgil. Georg. III, 36. notum sit, haud absurdam esse conjecturam, etiam hoc opus eo jubente sculptum et in templum illud esse relatum. At tam materies operis, quam negligentia sculptoris in singulis vocibus scribendis jam satis probare videntur, hanc tabulam non a Nerone in illud templum esse relatam, quum non tanti esset pretii, ut digna ab eo haberetur, quae in illo loco proponeretur. Nam certe quisque mecum in eo consentiet, hanc tabulam neque artificiosam,

¹) vid. Heynius ad Virgil. Aen. VI. exc. VIII.

²) p. 381.

³) Tacit. Annal. II, 41.

neque insignem (quibus adjectivis eam Fabretti ornat) nominari posse. Omnino omnes similes tabulae, quorum supra mentionem feci, minores sunt, quam quibus aut vera ars inesse possit, aut credendum sit, meliorem artificem in iis elaborandis operam impendiisse. Ut vero prioribus et nostris ipsorum diebus multi in usum juventutis libri imaginibus repleti in lucem educuuntur, quibus aut universa historia aut certe ea historiae pars, quae arctissime cum Christi disciplina conjuncta est, oculis subjiciatur, sic veteres artifices, non libros quidem, at tabulas elaborarunt, quibus aliqua pars fabularum continebatur, praecipue Graecarum, quum in Graecis poetis legendis juventus tam Graeca quam Romana praecipue exerceretur. Ad hunc usum hanc quoque tabulam esse elaboratam etiam inscriptio probat:

ΩΡΗΟΝ ΜΑΘΕ ΤΑΞΙΝ ΟΜΗΡΟΥ ΟΦΡΑ ΛΛΕΙΣ
ΠΛΑΣΗΣ ΜΕΤΡΟΝ ΕΧΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

i. e. ὁραιον μάθε τάξιν Ὁμήρου ὅφρα δαεις
πάσης μέτρον ἔχης σοφίας.

Tum argumento etiam alia similia tabularum fragmenta sunt, in quorum unius aversa parte litterae nonnullae in spatii per lineas secti areolis ita distributae sunt, ut ubiubi incipis, eandem vocem litterae efficiant *). Qui lusus magis tabulae convenit in puerorum usum elaboratae, quam operi vere artificioso. Persuasum igitur nobis esse potest, primorum tempore imperatorum Romanorum non solum illa poemata, quorum in inscriptione hujus tabulae mentio sit, Aethiopidem Arctini, Iliadem parvam

Leschis, Ilii persidem Stesichori non solum nondum interiisse, sed etiam in ludis Romanorum lectitata fuisse.

^{*)} vid. Heeren. Biblioth. antiquae litteraturae et arti fascic.
4, pag. 65.

INDEX RERUM ET VERBORUM NOTABILIUM.

Achilles inter Lycomedis filias detectus p. 92. ejus in insula Scyro commoratio p. 110. ejus hasta p. 87. 109. — Θερστορόνος p. 41. n. 15. — in Leuce insula p. 45.

Achillium, portus Scyri insulae p. 111.

Acron refellitur p. 6.

Aegyptia Ilias Hipparchi p. 80.

ἀειδώ, de quantitate primae syllabae p. 107.

Aeneas servus Neoptolemi p. 114. ejus uxor Eurydice p. 97.

Creusa p. 118. ejus fuga ex agro Trojano p. 175.

Aethiopis p. 101.

Agamemnonis filiae p. 97.

ἀγαρός, de hujus adjectivi mensura p. 98.

αι, η et ει commutantur p. 158. 175.

Ἀλκμαιονίς et Ἀλκμαιωνίς p. 78.

Amazonis p. 65.

ἀνατέλλειν et ἐπιτέλλειν p. 113.

Andrationis Atthis p. 76.

Antagoras Rhodius p. 68.

Anticlidis νόστοι p. 126.

Antimachus p. 67. in cyclo non erat p. 6. ejus patria p. 70.

Apollonii Rhodii versus spondiaci p. 147.

Arctinus p. 120. 49.

ἀρδεις p. 110. n. 73.

Argonautica p. 60.

Aristodemus, ejus Thebaica et epigrammata **Thebana** p. 69.

Aristotelis elench. **lib.** I. explicatur p. 100. ejus cyclus p. 28.

Attidum auctóres p. 76.

Augias Troezenensis p. 126. vid. Hagias.

B.

Bouchand, judicium de ejus dissertatione de cyclo p. 2. 3.
Briseis ex Lyrnesso vel Pedaso orta p. 93.

C. K.

Callimachi versus spondiaci p. 147. ejus epigramma explicatur
p. 10. 11. — p. 67. not. 58.
Callinus p. 67. n. 60.
 $\kappa\alpha\lambda\nu\xi$ p. 96.
canon Alexandrinorum = cyclus p. 5.
Carcinus poëta p. 81.
Chiron p. 55. ejus parentes p. 57.
Cinaetho, ejus genealogiae vel $\xi\pi\eta$ p. 53. Heracleis p. 61. not.
52. p. 63. Telegonia p. 52. 136. nullam Theogoniam scri-
psit p. 52.
circularis et circulator p. 13.
Clidemi $\nu\circ\sigma\tau\circ$ p. 126.
Coluthi versus spondiaci p. 148.
Creophylus p. 61. 63.
cyclici = artem venalem circumferentes p. 13.
cyclus paschalis p. 12.
Cypria carmina p. 79.

D. A.

Danaïs p. 15.
Demetrius Adramyttenus p. 31. n. 2.
 $\Delta\iota\mu\gamma\delta\epsilon\iota\circ\alpha\dot{\nu}\alpha\gamma\chi\eta$ p. 110.
Dionysiaca p. 66.
Dionysius Samius, Milesius p. 19.
 $\Delta\iota\circ\sigma\circ\circ\circ\alpha$ et $\Delta\iota\circ\sigma\circ\circ\circ\circ$ commutantur p. 23.
Diphili Theseis p. 64.
 $\delta\circ\iota\chi\eta$ apud Homerum p. 131.

E. et η .

η , ϵ et α permuntantur p. 158.
 $\epsilon\iota\circ$ semper in arsi p. 89. apud Manethonem tamen etiam in
thesi V, 70.
 $\xi\pi\alpha\varphi\alpha\iota$ p. 70.

ἐπιβάλλειν sequi p. 59. p. 44.
Epigoni p. 68.
Epimenidis Argonautica p. 61.
ἐπιτέλλειν p. 113.
Etymologici M. verba corrupta p. 99.
εἰ et *ἴν* apud epicos p. 143.
Eudocia corrigitur p. 56. n. 43.
Eugammon p. 136.
Eumolpi *νόστοι* p. 126.
Eusebius cum nott. MSS. *Salmasii* p. 55.
Eustathius ad Odyss. δ'. p. 1494. corrigitur p. 12.

F.

Fabrettii errores corriguntur p. 161. 165. 166. 170.
Ferri inventio p. 60.

G.

Gigantomachia p. 56.
Gorgones, v. addenda ad p. 99.
Gyraldus corrigitur p. 52.

H.

Hagias, vid. addenda ad p. 49. lin. 2.
Hegesias p. 83.
Hegesinoi Atthis p. 76.
Helena parentes p. 85.
Hellanicus grammaticus p. 32.
Heracleis pag. 61.
Herculis filii p. 23.
Herodori Heracleotae Heracleis p. 60. 61.
Herodotus, versus apud eum p. 88.
Hesiodus inter cyclicos non referendus p. 51. nonnulli ejus versus corriguntur p. 145.
Hesychius vitirosis codd. usus est p. 95. n. 37.
Hexameter Tzetzae p. 148.
Heynii error correctus p. 119.
hiatus post caesuram p. 71. in tertii pedis thesi p. 72. 85. ante *εἰδόμενος* p. 86.
Hipparchi Ilias Aegyptia p. 80.

M*

Homeri cyclus p. 18. Amazonis p. 65. ejus nonnulli versus corriguntur p. 144. 145.

I.

ε, ει et η commutantur p. 158.

ιλάομας et *ιλαρός*, de eorum quantitate p. 55.

Ilias Aegyptia Hipparchi p. 80. Cypria Laevii ibid. cyclica p. 99. parva p. 102.

Ιλλον πέροις p. 119.

ιμάτιον p. 95.

Joannes Gazaeus, ejus versus p. 147.

Ιον, de prioris syllabae mensura p. 95.

Ixion grammaticus p. 31. n. 2.

L.

Laevius p. 80. et addenda ad eand. pag.

Lesches p. 102.

Leucippides p. 89.

Αύκος et *Αυχοῦργος* commutantur p. 41.

Lysimachi *νόστοι* p. 126. cf. addenda ad p. 99.

M.

Machaonis parentes p. 123, mors p. 111.

Medea filios suos non interfecit p. 63.

Menelai Thebais p. 68.

mortuorum appositiō p. 77.

N.

Naevius p. 80.

Naupactica, carmen, p. 81.

Nauplii uxor et filii p. 130.

Neoptolemi redditus p. 50. nomina p. 91.

Nicostri Theasis p. 65.

Nonni versus spondiaci p. 147.

Νόστοι p. 126.

Nymphis Heracleota, ejus Heracleis p. 61.

O.

Odyssaea cyclica p. 16. 132.

Οἰκαλλας ἀλωνις p. 63.

όνοματικῶς et ὀνομαστικῶς commutantur p. 135.
Orphei versus spondiaci p. 147.

P. Φ.

παῖς et πώῖς apud epicos p. 143.
Panyasis, ejus Heracleis p. 61.
φασὶ et φησὶ commutantur p. 132.
Paulus Silentarius p. 147.
Pelei nuptiae p. 40. not. 4.
πέροις, εὐς et -ιδος pag. 116.
Phaylli cyclus p. 18.
Philoxeni Cyclops, vid. addenda ad p. 18.
Phoronis p. 58.
Photius, epigramma apud eum corrigitur p. 12. n. 8.
Pisander Camirensis, ejus Heracleis p. 61, de deleta Troja p. 121.
Podalirii parentes p. 123.
Polemones p. 28.
φρ ante has litteras correptio Attica p. 70.
πρὸν productum p. 72.
Procli versus spondiaci p. 148.
productio brevis syllabae in tertii pedis thesi p. 72.
Pythostrati Theseis p. 65.

Q.

Quinti Smyrnaei versus spondiaci p. 147.

R.

ἐπιτίγειν, de hujus verbi quantitate v. addenda ad p. 84.

S.

Sacadae Argivi Ἰλιον πέροις p. 121.
Sarpedon, insula, addenda ad p. 99.
Scaligeri error correctus p. 107. n. 79.
Scholia Apollonii Rhod. corriguntur p. 56. Odysseae p. 131.
p. 135.
Sophocles sequutus epicum cyclum p. 54.
spondiaci versus p. 139 sqq.
Stasinus p. 82.
Stesichorus non cyclicus est poëta p. 14. 25. 49. ejus Ἰλιον πέροις p. 121. νόστοι p. 126.

T.

Telegonia p. 136.
Telesis, auctor Gigantomachiae, p. 57.
Teumesia vñp̄es p. 76.
Thebais cyclica p. 66.
Theogonia p. 52.
Theogonus, vid. addenda ad p. 53.
Theopompus, ejus carmen Cyprium, v. addenda ad p. 99
Thesei descensus in Orcum p. 38.
Theseis p. 64.
Timagoras, ejus Thebaica p. 69.
Titanomachia p. 53.
Tryphiodori versus spondiaci p. 148.
Tzetzes ex Dionysii cyclo hausit p. 24. ejus versus hexametri
p. 148. ejus verba in Exegesi Iliadis supplentur, vid. adden-
da ad p. 28.

Z.

Zenodotus, vid. addenda ad p. 51.
Zenon, grammaticus, p. 31.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 4. lin. 20. Etiam Henrichsen. in commentatione de Cypriis carminibus (Havniae 1828.) hanc difficultatem eodem modo tollit, atque ego facio.

Pag. 10. lin. 14. Henrichsen. suspicatur, Horatium his versibus ad Laevii Iliada Cypriam respicere p. 76.

Pag. 17. lin. 21. Pisistrati tempore fortasse cyclum jam compostum esse etiam VVolfius conjicit in epist. ad Heynium pag. 56.

Pag. 18. §. VII. In antiquioribus Aristotelis editionibus ex parte pro vv. τὸν κύκλον legitur τὸν Κύκλωπα, et cod. MS. ab Osanno collatus (vid. Annales critici litteraturae, qui Hermes nominantur, 1828. fasc. 2. p. 194.) eandem habet scripturam. Nitzschii quaest. Hom. IV. pag. 51. Videtur igitur locus per se obscurus etiam pluribus difficultatibus premi. Certo, si, quae mihi esse videtur, Aristotelis verborum sententia est, Osanni correctio rejicienda, qui pro vv. ὁ φάγιλος τὸν κύκλον fortasse legendum esse ait: ὁ φάγιλος τὸν Κύκλωπα.

Pag. 20. ad not. 4. Dionysium Samium esse cyclographum etiam Henrichsen. putat (p. 92.) et K. O. Müller prolegomena p. 95. conferri jubet. Osannus contra l. l. p. 196. apud Athenaeum Dionysium cyclogr. haud recte Samium nominari affirmat.

Pag. 26. Ea, quae Athenaeus XI. p. 477. habet, propria et immutata Dionysii cyclogr. verba esse scripsi, idque a quoque inspectis Athenaei verbis probabitur, quae haec sunt: Διονύσιος ὁ Σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλου τῷ Ομηρικὸν κισσούβιον κύμβιον ἐξ γραφῶν οὐτως· καὶ αὐτὸν Ὁδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα πληρῶς τοῦ οἴνου κύμβιον δίδωσι πιεῖν. Nihilominus Osannus Henrichsenium sequutus nullum cycli superesse fragmentum affirmat, in quo ipsa cyclographi verba a scriptoribus sint retenta l. l. p. 196.

Pag. 28. ad not. 1. Tzetzes pro suo more idem in Exeges. Iliad. p. 150. repetit. Verba ejus, quae mutila sunt, sic sine dubio supplenda: Διονύσιος ὁ κυκλογράφος τὸν "Ο [μηρον ε] π' ἀμφοτέρων φησὶν εἴραι τῶν στρατῶν Θη]βαῖκης καὶ Τρωϊκῆς.

Pag. 31. not. 2. Osannus l. l. p. 194. neque Zenonem, neque Xenonem, sed Zenodotum intelligendum esse dicit, qui a Ptolemaeo id negotiū accepit, ut Homeri carmina ordinaret.

Pag. 32. not. 5. Ad Hellanicum grammaticum, non historicum, respici putant etiam Thierschius in act. philol. Monac. Vol. II. p. 578. 599. W. H. Grauert: über die homerischen Chorizonten; in Museo Rhenano I. 3. p. 204 sqq. et Henrichsen. p. 28.

Pag. 39. lin. 38. Bekkerus in editione scholiorum ad Homeri Iliadem scribit: „Codex Venetus, qui inter Marcianos nume-

ratur 454 membranaceus est, forma maxima, foliis 327. — foliorum secundum, tertium, quintum vacua sunt, candida, recentia: primo, quarto, sexto quae leguntur, eorum exemplum infra positum est. Fol. I.: *Πρόκλου χρηστομαθίας γραμματικῆς των εἰς διηγημάτων τὸ ἀ'* Ομήρον χρόνοι, βίος, χαρακτήρ, ἀναγραφή ποιημάτων etc. — *βατραχομαχίαν η μνομαχίαν, ἐπεπάκτιον, αλγά, Κλεψαπας, κενοίς.*

Fol. IV. καὶ Ὁδυσσέως Ἀστυνάντα ἀνελόντος Νεοπτόλεμος Ἀνδρομέχης etc. — *Κίρκη δὲ Τηλέμαχος.*

Fol. VI. ἐπιβάλλει δὲ τοῖς προειρημένοις ἐν τῇ πρό ταῦτης etc. usque ad verba in argumento Ilii persidos καὶ φθορὰν αὐτοῖς η Αθηνᾶ κατὰ τὸ πέλαγος μηχανᾶται.

Pag. 39. not. 1. Thierschius excerpta in bibliotheca ant. litter. et art. Gottingensi edita cum codice Veneto iterum contulit, et argumentum carminum Cypriorum et Homeri vitam in codice chartaceo Monacensi seculi XVI. invenit. Vid. act. philol. Monacens. T. II. p. 572 sqq.

Pag. 45. lin. 3. τὸ κατὰ leg. τὰ κατὰ.

— lin. 8. Bekker. voc. πόλιν sine nota habet, videtur igitur haec vox in codice inveniri.

Pag. 47. lin. 21. οἱ ἐκ τοῦ δονρ, Bekker. articulum sine nota habet.

— lin. 26. Ἐλένην, Bekker.: "Ελενον.

— lin. 27. Bekker. ex cod. edidit Αἴας Ἰλέως.

Pag. 49. lin. 2. Bekker.: Αἴλον.

— lin. 34. tunc, leg. nunc.

— lin. 40. Minime secundum ea, quae ad p. 39. addidi, de tertii folii defectu dubitandum est.

Pag. 50. lin. 9. ἐν Μαρ. Bekker. dedit ex cod.: ἐν τῇ Μαρ.

— lin. 11. τοὺς Μολ. Bekker. articulum omisit. Deinde ad vocem Πηλεῖ... adnotavit: „lacuna sex litterarum.“ Legit vero: Πηλεῖ... τὰ Αγαμέμνονος.

— lin. 21. ἐπὶ τούτον leg. ἐπὶ τούτῳ.

Pag. 51. lin. 7. ὁ Ὁδυσσεύς. Bekker. articulum non habet.

— lin. 14. Secundum Bekkerum in codice verba τὴν μὲν Πηνελόπην Τηλέγονος, Κίρκην inveniuntur.

— lin. 24. Pro Hesiodi leg. Hesiodus.

Pag. 53. §. III. Fragmentum hujus cyclicae Theogoniae se Osannus in schol. ad Iliad. τ', 127. invenisse putat, quod in Valckenaerii dissertatione de schol. in Hom. (T. II. p. 127. opuscul. ed. Lips.) legitur. Οἱ περὶ Κρόνον Οὐρανοῦ παῖδες ἀρχαῖοι Τιτᾶνες τοῖς αὐτοὶ τὸν Δία νεωτέροις θεοῖς πόλεμον ἤρατο, καὶ τοῦτο πράττειν δὲ ἐπιβούλης ἐγνώκαστι, καὶ δηλοῦσι τοῦτο Διῖ, καὶ ἀξιούσιν αὐτοῖς συγχροτῆσαι τῷ τοῦ πολέμου καὶ διαφέρει τὴν Στύγη, καὶ τὸ τῆς Στυγος ὑδωρ ὄρχον θεῶν ποιῆσαι· ἡ ιστορία παρὰ Ηοιόδω καὶ Θεογόνω. Osannus Theogonum, cuius hic mentio injicitur, esse auctorem Theogoniae cyclicae conjicit, quam in multis Hesiodum sequutum esse.

Pag. 55. lin. 1. et 2. Deleantur verba: *versus* — σχήματ' et.

Pag. 60. Sextum fortasse Phoronidis fragmentum addendum est ex Osanni conjectura. Hic vir acutissime conjiciens, multa illorum, quae apud scriptores inveniantur, oracula desumpta

esse ex antiquis carminibus epicis, quinque oraculi hexametros de Carani in Macedoniam adventu agentes ad Phoronida refert. Scholion, in quo hi versus leguntur, Osannus ex codic. MS. descriptis (vid. l. l. p. 206.): *Καρανῷ τῷ Ποιάνθοντος νῦν ἐξ Λογούς μέλλοντα ἀποικιαν στέλλειν εἰς Μακεδονίαν, εἰς Δελφούς ἐλθόντι ἔχοντες ὁ Απόλλων.*

Φράζεο, διε Καρανέ, νοῦ δ' ἐμὸν ἐνθεο μῆθον.
ἐπιπολεῖτῶν "Λογος τε καὶ Ἐλλάδα καλλιγύναται
χώρει πρὸς πηγας Ἀλιάκμονος, ἐνθα δ' ἀντικλας
βοσκομένας ἐσιδῆς· πρῶτον τότε τοι χρέον ἔστιν
Σηλωτὸν γαλειν αὐτὸν γενεάν τε πρόπασαν.

Ἐκ δὴ τοῦ χρησμοῦ προδυμότερος γενόμενος Καρανὸς σύν τισιν Ἐλλησιν ἀποικιαν στελλάμενος ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν ἐκπισεν πόλεν, καὶ Μακεδόνων ἐβασίλευσεν, καὶ τὴν πρότερον καλουμένην "Ἐδεσσαν πόλιν Αίγας μετανόμασεν ἀπὸ τῶν αἰγῶν· ὥκεῖτο δὲ τὸ παλαιὸν "Ἐδεσσα υπὸ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν καὶ τῶν μετὰ Μίδου διακομισθέντων εἰς τὴν Ἐνδραπήν· ταῦτα Εὐφορβίων ιστορεῖ ἐν τῇ "Ιστιᾳ καὶ τῷ "Ινάχῳ.

Pag. 61. not. 52. Osannus his poëtis adjiciendum esse dicit Canōnem Cilicem (Schol. Apoll. Rhod. I, 1165. Eudocia Viol. p. 29.), cuius nomen apud Theon. Progymn. 3., ubi nunc Κόννις legatur, restituendum sit.

Pag. 63. lin. 13. De Creophylo, ut Osannus l. l. refert, agit Schol. ad Plat. Remp. p. 421. ed. Bekker. his verbis: *Κρεωφύλος Χίος, ἐποποίος τινὲς δὲ αὐτὸν ιστόρησαν γαμβρὸν "Ουηρον ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ ὅτι ἵποδεξάμενος "Ουηρον ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸ ποίημα τῆς Ἰλιάδος.* Sine dubio Creophylus hic cum Stasino a Scholiasta commutatus est. Vid. pag. 80. not. 92.

Pag. 69. lin. 22. *ως οὐχ οἱ λεγ. : ως οὐ οἱ.*

Pag. 80. ad not. 91. Versio fuisse non videtur, sed Laevius ita Cypria carmina sequutus est, ut nonnunquam ab iis recederet. Praeterea non solum Hermannus Laevium Iliidis Cypriae auctorem habuit, sed etiam Scaligerus (Castigatt. in Catull. p. 82.), Osannus in analectis critic. poësis Romanae p. 37. sqq. Henrichsen. p. 77. qui vir nonnullos alios versus Iliidis Cypriae attulit, quos scriptores sub Laevii nomine, carminis, ex quo desunti sunt, inscriptione non addita, servarunt.

Exuvias rabies furiarum examina mille.

Hic versus apud Chalcidium in Tim. p. 159. ed. Meursii legitur, et ab Osanno quoque ad Iliadem Cypriam refertur.

Panditur interea domus altitonantis Olympi.

In L. Caecilii Minutiani libro de orthographia §. 15. invenitur.

Pag. 83. lin. 7. Osannus l. l. scholion ad Clement. Alexandrin. cohort. ad gent. p. 19. A. ed. Sylb. ex vetere MS. desumtum edidit, quod sic se habet: *Κύπρια ποιήματά εἰσιν τὰ τοῦ κύκλου· περιέχει δὲ ἀρπαγὴν "Ἐλένης· ὁ δὲ ποιητὴς αὐτῶν ἀδηλος· εἰς γάρ εστι τῶν κυκλικῶν· κυκλικοὶ δὲ καλοῦνται ποιηταὶ οἱ τὰ κυκλικῆς Ἰλιάδος οἱ τὰ πρῶτα ἢ τὰ μεταγενέστερα ἐξ αἰτῶν τῶν "Ουηροικῶν συγγράψαντες.*

Pag. 84. fragm. 1. In primo versu vox ἀνδρῶν Barnesii et VVassenbergii (schol. ad Iliad. I. et II. p. 135.) supplementum est. Versus 4, secundum VVassenbergium et Henrichsenium pag. 35.

claudicat, quae causa est, cur ab iis corrigatur *κονφίσσας ἀνδρῶν*. At quum invenire non potuerim, quomodo claudicet, vulgarem retinui scripturam. In quinto versu VVolfius scripsit *φίππίσσας*, Baumgarten-Crusius vero (in Jahnii annalibus philiol. et paedagog. Vol. IV. fasc. I. p. 13.) corrigit *έφεπίσσας* vel *έχέπίσσας*. Ut silentio formam *έφεπίσσας* praetermittat; correctione versui vitium infertur. Nam non solum *φίππη* primam syllabam habet productam, sed etiam *φίππιζω*, certe apud epicos poetas.

Nonni Dionys. XIV, 347.

ἀπλεκίας πλοκαμίδας ἀνερέπιτιζεν ἀγήτης.

Nonni paraphras. evang. Johann. 19, 220.

Χῶρον ἀνερέπιτιζεν, ὅπη ταλαιργὸς Ἰωσῆφ.

Secunda vero etiam futuri temporis syllaba sine dubio producenda est. Nam in v. *φίππη* secundum & longum est, veteribus grammaticis testantibus, ut in voce *κλητής*. Vid, Etymolog. Gudian, pag. 326, 57. Et ut *κλητός* apud Homerum secundam syllabam semper longam habet (scribitur nunc duabus litteris *σ*). Od. *τ'*, 30. *φ*, 236. 241. 382. 387. 389. Od. *ω'*, 165. Hymn. in Apoll. 6.): sic etiam in *φίππιον* et *έχέπισσα* penultima est producenda, neque duplicita littera *σ* necessaria est, ut *φίππιας* Molossus fiat. Totum fragmentum Baumgarten-Crusius sic legendum esse censem:

² Ήν ὅτε μ. φ. κ. χ. πονκυβότειραν
Πλαζόμενα (στρωφάτο) βαθυστ. π. α.

Z. δ. ἰδ. ἐλ. κ. ἐν π. πρ.

Ἐννθ. κονφίσσας μερόπων π. γ.

Έφεπίσσας vel έχέπισσας π. μ. κ. Η.

Οφρα κτλ.

Pag. 87. nota 11. non ad tertium, sed ad quartum fragmentum pertinet. De Pelei et Thetidis nuptiis narrant Hom. Iliad. *σ'*, 84. *ω'*, 62. Pindar. Pyth. III. 84. Euripid. Iphig. A. 1055. Apollon. Rhod. IV, 807.

Pag. 88. nota 12. Etiam Henrichsen. p. 51. verba excerptorum spuria habet.

— 88. lin. 19. leg. εναεῖ τε. Praeterea Friedemann. in comment. ad Strabon. T. I. p. 336. hos versus ex Herodoti verbis fecit:

Σπάρτηθεν δὲ τριταῖος Ἀλέξανδρος θεοειδῆς

Ἴλιον εἰσαφίκανεν ἄγων Ἐλένην Αργείην

Ἐναεῖ τ' αὐτέμων πνοιῇ, λείη τε θαλάσση.

Pag. 95. not. 38. Wüllnerus scripsit: ἐν τε ἥψ.

Pag. 97. fragm. 19. P. Elmslejus sequutus MSS. praecipue cod. Laurentian., in quo invenitur: δη φησιν Ἰφιγένειαν καὶ Ἰφιάνασσαν mutavit: διαφόρους φησιν Ἰφιγένειαν καὶ Ἰφιάνασσαν.

Pag. 99. Fragmentum 22. addendum est:

Τῷ δὲ ὑποκυνοσαμένη τέλει Γοργόνας, αἰνὰ πέλωρα,

Αἱ Σαρπηδόνα ναῖσσον ἐπ' ὄκεανῷ βαθυδίνη,

Νῆσον πετρήσσαν.

Hoc fragmentum, quod Henrichsenii diligentiae debeo, apud Herodianum περὶ μονήρους λέξεως in Dindorfi Gramm. Gr. I. p. 9. legitur. Σαρπηδόνα, Σαρπηδόνος, Grammaticus inquit, εἶτε ὁ ἥρως, εἶτε ἡ πέτρα, εἶτε ἡ ἀκτή, εἶτε ἡ νῆσος,

ώς παρά Σοφοκλεῖ ἐν Αίχμαλωτοῖσιν (in MS. — τῆσιν) εἰρηται Σαρπηδὼν ἀκτῇ ἐν Τυμπανοταῖς.

Ἡμεῖς δὲ ἐν ἀστροῖς, ἐνθα Σαρπηδὼν πίτρα,
καὶ η τῆσσος ἴδιας ἐν ὠκεανῷ Γοργόνων οἰκητήσιον οὖσα, ὡς ὁ τὰ
Κύπρια φροτός.

Τῷ δὲ υποχ. etc.

Si scholiis Venet. ad Iliad. x', 36. credere licet, Hesiodus primus fabulam de Gorgonibus finxit, et secundum schol. ad Odys. x', 633. τὰ περὶ τὴν Δανάην, καὶ τὸν Περσόν, καὶ τὰς Γοργόνας "Ομηρος οὐκ οἶδε. Nihilominus Persei Danaësque mentio in Iliadis libr. 5, 319. invenitur, caputque Gorgonis in Od. x', 634. ε', 741. memoratur. Scholiastae igitur aut omnes hos versus spurius habuerunt, aut certe priorem Iliadis locum, in iisque, quae ad Gorgonis caput pertinent, Aristotelis interpretationem sequuntisunt, qui Gorgonis caput nihil aliud habent atque μορμαλικεῖον, μορμαί superiorum (cf. Boettigeri dissert. in script. die Furienmaske p. 107 — 112.). Gorgones igitur Oceani insulam, cui nomen Sarpedoni est, habitant, quod fere etiam Hesiodus in Theogon. 274. narrat:

αἱ ναοὶοι πέρην πλυτοῦ ὠκεανοῖο
ἔσχατην πρὸς νεκτός, ἵνα Εσπερίδες λιγνόφωνοι.

De hac insula, quae etiam Sarpedonia a Stesichoro nominatur (p. 66. ed. Klein.), vid. Vossii alte Weltkunde p. XIV. et epistolas mytholog. T. II. ep. 65. p. 170. ed. 2. Ex hoc fragmento collato cum scholiis Homericis argumentum petere licet, carmina Cypria neque Homero neque ejus aequali esse adscribenda, sed eorum auctorem post Hesiodi tempora vixisse.

Quod ad singula verba attinet, post ὡς ὁ τὰ Κύπρια addendum est γεράψας vel ποιήσας. In fragmento Cypriorum carminum ipso δεινά, quod cod. praebat, in αίνα, et καὶ Σαρπηδόνα cum Henrichsenio in αἱ Σαρπηδόνα mutavi. Post ν. βαθυδίνη in cod. legitur: ἡ νῆσον περηφεσσαν. Dindorfius in praefatione p. VIII. "Dele ἡ, inquit, Verba νῆσον περηφεσσαν tertii hexametri initium."

Henrichsenius p. 73. nonnulla addidit fragmenta, quae dubitat, num ad Cypria carmina referenda sint. Fulgentius enim, *Theopompus in Cyprio carmine*, inquit in Mythol. I. 2., et *Hellenicus in Dios Polytychia*, quam descripsit, ait, *Junonem ab Iove vincitam catenis aureis et degravatam incudibus ferreis*. Quid de hoc loco judicandum sit, quum neque Theopompus Chius, historicus (de cuius vita et scriptis vid. librum Aug. Jul. Edm. Pflugkii.), neque Theopompus Colophonius, epicus poëta (cf. Athen. IV, c. 81. ibiq. interpp.), auctores eorum Cypriorum carminum esse possint, de quibus loquimur, incertum est. Num de alio Cyprio carmine Fulgentius loquitur nobis incognito, an ipse et carminis nomen et auctorem finxit? Vix credibile. Attamen etiam id admirationem excitat, quod factum ex Homeri carminibus notissimum ex Cypriis carminibus refert. Quoquo nos vertimus difficultibus implicamur.

Duo alia fragmenta, quae ab Henrichsenio afferuntur, unum ex Schol. Euripid. Andromach. 880. (ὁ τὰς Κυπριακὰς ιστορίας ξυνάγεις), alterum ex libello de constructione

verborum (apud Hermannum de emēnd. Gr. Gr. p. 390. „ώς ὁ Κύπριος“) Cypiorum carminum fuisse non videntur, ut jam verba indicant, quibus eorum mentio sit.

Pag. 98. fragm. 21. Osanni correctura: χρυσεῖην φύλλοις ἀγανῆς κομόωσαν versum uno pede breviorem accipimus.

Pag. 100. not. 56. Etiam Henrichsen. his verbis pro argumento utitur, Homeri Iliadem in cyclo fuisse.

Pag. 106. lin. 1—3. Vid. de eadem re agentem Dr. N. Bachium in Jahnii annalibus philol. et paed. 1828. Tom. I. fasc. 2. p. 213 sq.

Pag. 114. lin. 15. leg. *praebet*, pro *praebeat*.

Pag. 126. not. 50. Nitzschius in quaestione Homericā quarta p. 50. de Anticlide, Alexandro M. juniore conferri jubet Becker. anecdote. p. 783, 12. et Müller. ad Tzetz. in Lycophr. 464.

Pag. 126. not. 51. Nitzschius l. l. praeterea adjicit Schol. Euripid. ad Androm. 880. ad Phoen. 26. Cuper. observ. I, 4. Osannus putat, etiam Lysimachi et Anticlidis νόστοις carmina fuisse.

Pag. 129. not. 59. Haec narratio non Byronii est, sed Polonis, ut Medgwinus indicavit in libro inscripto: *Conversations of Lord Byron*.

Pag. 145. lin. 22. Verba *Od. τ' — ἀνθρώποις* deleantur, nam excusatio iis inest, quae pag. 141. a. et p. 142. monui.

Pag. 151. lin. 6. leg. *finxit*, *nomina his* etc.

Pag. 153. lin. 11. leg. *ἴπαντλιν*, *τοῖς δὲ*.

Pag. 155. lin. 23. leg. *σιν*, *ἰδων*.

Pag. 156. lin. 11. leg. *ΤΠΟ ΤΗΣ*.

Pag. 156. lin. 16. leg. *ΟΠΛΙΟΝ*.

Pag. 157. lin. 19. leg. *τον* pro *των*.

Pag. 158. lin. 8. leg. *Ποσιδῶν*.

Pag. 158. lin. 11. leg. *γελας*. Lin. 11. et 12.

Pag. 159. lin. 29. Deleas comma post v. *subjecta*.

Si forte alii in libro inveniuntur hypothetae errores, peto a lectore humanissimo, ut eos benigne corrigat.

